

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

27'nci Birleşim 10 Aralık 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	514
II.- GELEN KÂĞITLAR	517
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	527
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, beş dakikalık ara verme ihtiyacının beşeri bir sıkıntıdan değil teknik bir arızadan kaynaklandığını bir kez daha arz etmek istediğine ilişkin açıklaması	527
IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	527,562,585,635,652, 665,682,709,712
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	<i>527:559,562:572, 585:609, 635:648,652:662, 665:681, 682:706,709:711,712:727</i>
1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230)	527:559,562:572, 585:609, 635:648,652:662, 665:681, 682:706,709:711,712:727

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231)

527:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662,665:681,
682:706,709:711
712:727

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

527:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662,665:681,
682:706,709:711,
712:719

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

527:559,562:572,
585:609,635:648
652:662,665:681,
682:706,709:711,
712:719

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

527:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662,665:681
682:706,709:711,
712:719

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711
712:719,720

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim
Bütçesi

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711,
712:719,720

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin
Hesabı

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711
712:719,720

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711,
712:719,721

Sayfa

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711,
712:719,721

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 665:681,
682:706,709:711,
712:719,721

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,722

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,722

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	528:559,562:572, 585:609,635:648, 652:662, 666:681, 682:706,709:711, 712:719,722
---	--

<i>D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU</i>	528:559,562:572, 585:609,635:648, 652:662, 666:681, 682:706,709:711, 712:719,723
---	--

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	528:559,562:572, 585:609,635:648, 652:662, 666:681, 682:706,709:711, 712:719,723
--	--

<i>E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	528:559,562:572, 585:609,635:648, 652:662, 666:681, 682:706,709:711, 712:719,723:724
--	--

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,723

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

528:559,562:572,
585:609,635:648,
652:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,723:724

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,724

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,724

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,725

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî
Yönetim Kesin Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,725

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,725

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin
Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,709:711,
712:719,725

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,710:711,
712:719,726

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi
Yönetim Bütçesi

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,710:711,
712:719,726

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi
Yönetim Kesin Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
682:706,710:711
712:719,726

1) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
683:706,710:711,
712:719,726:727

Sayfa

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
683:706,710:711,
712:719,726

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
683:706,710:711,
712:719,727

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
683:706,710:711,
712:719,727

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

528:559,563:572,
586:609,636:648,
653:662, 666:681,
683:706,710:711,
712:719,727

V.- AÇIKLAMALAR

559,573,610,631,
648,663,681,706,
711

- 1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, konuşma süresine göre hazırlık yapılmasının hakkaniyet açısından gerekli olduğuna ilişkin açıklaması 559:560
- 2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, söz hakkı kullanma süreleri konusunda Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın adaletine güvendiklerine ilişkin açıklaması 560
- 3.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, kuralları ve uzlaşmayı önemseydiğine, kürsüdeki sürenin uzaması sözü bitirmek içinse bir itirazları olmayacağına, bu konuda milletvekillerini hassasiyete davet ettiğine ilişkin açıklaması 560:561
- 4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan milletvekillerinin yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 573:575
- 5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 10 Aralık 2016 Beşiktaş saldırısının 4'üncü yıl dönümünde hayatını kaybedenleri rahmetle andığına, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'ne, 23 Haziran seçimlerinde Öcalan soyadından medet umanları gördüklerine ilişkin açıklaması 575:576
- 6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 576:579
- 7.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 579:581
- 8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 581:582
- 9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 582:583
- 10.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 583:584
- 11.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mardin Milletvekili Tuma Çelik'le ilgili fezleke geldiği anda merkez disiplin kuruluna gönderdiklerine, önceden haberleri olduğu iddialarının ispatlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 584

- 12.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve Elâzığ Milletvekili Metin Bulut'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine, maden işçilerinin sendikalı oldukları için işten çıkarıldıklarına, taciz iddialarıyla CHP'yi karalamaya çalışanları kınadığına ilişkin açıklaması 610:613
- 13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ve Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 613:614
- 14.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 614:619
- 15.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 619
- 16.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 620:622
- 17.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Tolga Ağar'ın, ailesinin 3 kuşaktır milleti için üzerine düşeni yaptığına, kendisine yapılan mesnetsiz suçlamanın şahsını üzdüğüne, deprem yaşamış Elâzığ ilinin yaralarını sarmak için çalıştığına, bu boş konuyla Meclisin vaktini aldığı için özür dileyerek sitemlerini bildirdiğine ilişkin açıklaması 622:623
- 18.- Elâzığ Milletvekili Metin Bulut'un, bahsi geçen maden fabrikasının kapatılmadığına, 1996 yılında özelleştirildiğine, CHP'nin kendisine ulaşan haberin doğruluğunu teyit etmeden karşıdakini itham edebilecek potansiyele sahip olduğuna, ek performans ücretiyle ilgili olarak sadece İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın söylediklerini okuduğuna ilişkin açıklaması 623:624
- 19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Elâzığ Milletvekili Zülfü Tolga Ağar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 624
- 20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Elâzığ Milletvekili Metin Bulut'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 624
- 21.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 624:626
- 22.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, gizli komisyon tutanaklarının Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in elinde olmasının suç olduğuna ilişkin açıklaması 631

23.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, komisyon tutanaklarının rapor yazılana kadar gizli olduğuna, rapor yazıldıktan sonra aleni hâle geldiğine ilişkin açıklaması

631:633

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yürütme tarafından teklif edilen tek kanun teklifinin görüşmelerinin Hükümet temsilcisi olmazsa başlayamayacağına, bakanların Anayasa'nın kendilerine yüklediği görüşme boyunca oturumu dikkatle takip etme ve sorulara yanıt verme görevini yapmak durumunda olduklarına, yetkiyi doğrudan milletten değil de halkın seçtiği birisinin atamasıyla alıp bu Meclise karşı yapılan bir saygısızlıkla karşılaştıklarına ilişkin açıklaması

648:649

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, asıl usul probleminin İYİ PARTİ milletvekili kürsüde konuşurken İYİ PARTİ Grup Başkan Vekilinin yaklaşımı olduğuna, herkesin görev, yetki ve sorumluluğunun Anayasa, İç Tüzük ve ilgili mevzuatla belirlendiğine ilişkin açıklaması

649:650

26.- Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in, hatip kürsüde konuşurken Bakanların ve ilgili bürokratların hiçbir soruyu cevapsız bırakmamak için aralarında istişare yaptıklarına ilişkin açıklaması

650

27.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, esas meselenin sistemin kendisinde olduğuna, yaptığı uyarının samimi bir ikaz olduğuna ilişkin açıklaması

651

28.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, açıklanan işsizlik rakamlarına ülkede itibar edilmediğine, iş bulma ümidini kaybedenler de katıldığında mutlak işsizlik rakamının 8,5 milyon olduğuna, pandemi sürecinde iş başında olmayanlarla birlikte 12 milyondan fazla işsiz olduğu toplumda nasıl bir istihdam sağlanacağını, EYT'lilerle ilgili bir maliyet hesaplamasının olup olmadığını, devlet tarafından genel sağlık sigortası primleri ödenenlerin sayısının ağustos ayında 8,2 milyonken eylül ayında 7,8 milyon gösterildiğine, pandemi sürecinde azalan istihdama rağmen bu azalışın neden kaynaklandığını, pandemi sırasında aile kurumunu ekonomik şiddetten korumaya yönelik ne gibi adımlar atılacağını Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'tan öğrenmek istediğine; iktidarın yarattığı mültezimlerin milleti sömürdüğüne, EPDK'nin halkın cebinden çıkan bir kuruşun hesabını kamuoyuyla paylaşmak zorunda olduğuna, kömür santrallerine filtre takılıp takılmadığını, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde yenilenebilir enerjiye dönük strateji ve planlama yapılıp yapılmadığını merak ettiklerine ilişkin açıklaması

663:665

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mecliste çalışan 4/D'li personelin 1 Ekim 2020 tarihine kadar sözleşmeli olduğuna, dört yıldır aynı maaşı aldıklarına, hâlen bir sendikaları olmadığına, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığının sendika yetkisiyle ilgili bir an önce adil ve doğru bir karar vermesi gerektiğine, geçen hafta sırf alkol satıyor diye bazı market ve mini marketlerin kapatıldığına, bu hafta sonundaki sokağa çıkma yasağında ise marketlerin açık olacağına ama içki satamayacağına, yaşam biçimine müdahale için fırsat kollayanların bu tutumunu açık bir dille kınadıklarına ilişkin açıklaması

681:682

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

706:707

31.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

708:709

32.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İç Tüzük'ün 60 ve 61'inci maddelerine göre son sözün milletvekiline ait olduğuna, Hükûmet konuştuğundan sonra bir milletvekilinin konuşmasının esas olduğuna, ileriye ışık tutmak amacıyla söz aldığına ilişkin açıklaması

711

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

626,633

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasında Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyon tarafından oluşturulan ve Başkanı olduğu alt komisyona sataşması nedeniyle konuşması

626:628

2.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

628:630

3.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasında CHP'li kadın milletvekillerine sataşması nedeniyle konuşması

633:634

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.02’de açılarak altı oturum yaptı.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 230), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322), Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S.Sayı: 130) görüşmelerine devam edilecek;

Adalet Bakanlığı,

Yargıtay,

Danıştay,

Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu,

Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı,

Hâkimler ve Savcılar Kurulu,

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu,

Kişisel Verileri Koruma Kurumu,

Hazine ve Maliye Bakanlığı,

Gelir İdaresi Başkanlığı,

Kamu İhale Kurumu,

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı,

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu,

Türkiye İstatistik Kurumu,

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu,

Sermaye Piyasası Kurulu,

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Millî Savunma Bakanlığı,

2020 yılı merkezî yönetim bütçeleri ile 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Mecliste en çok söz hakkının muhalefette olduğuna, iktidara düşenin olgunluk olduğuna, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’nın partisi izin verirse söylenecek sözü varsa kürsüde söyleyebileceğine, görüşmeleri saygı çerçevesinde götürmek gerektiğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan’ın, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin ikinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde İYİ PARTİ adına yaptığı konuşma sırasında TRT yayınının kesildiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'a yeni görevinde başarılar dilediğine, bu bütçeyi savunması gerekenin Berat Albayrak olduğuna, Hazine ve Maliye Bakanının Türk lirasının arkasında durması gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, nokta atışı yapan Fırtına obüslerinin Sakarya ilindeki Tank Palet Fabrikasında üretildiğine, neden bu fabrikanın değerinin 250 milyon dolar olarak açıklandığına ve bu fabrikanın sağladığı üretimin yirmi beş yıllığına Katar'a verildiğini öğrenmek istediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Adalet Bakanı, Hazine ve Maliye Bakanı ile Millî Savunma Bakanına yaptıkları açıklamalar için teşekkür ettiğine, Cumhuriyet İttifakı olarak ekonomi, demokrasi ve hukuk alanlarında sağduyulu hamlelerle muhteşem bir kalkışın yaşanacağını düşündüklerine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Türk milletinin geleceğinin mimarı olacağına, görüşülen bütçelerin hayırlı olmasını dilediğine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı hakkındaki eleştirilerini kayda geçirdiklerine, ülkenin dış politikasının diplomasiye arka plana itildiği, diyalogun yok edildiği bir anlayış üzerine şekillendirildiğini düşündüklerine, Birleşmiş Milletlerin Suriye ve Doğu Akdeniz'le ilgili raporlarına bakıldığında verilen pembe tablodan farklı raporlar olduğunu çok net gördüklerine, bölgedeki terör örgütlerinin Türkiye toplumu için ciddi sorunlar yaratacağını düşündüklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında MHP'ye,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, tekraren, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında MHP'ye,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında MHP'ye,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan milletvekillerinin yaptıkları konuşmalarında AK PARTİ'ye

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında CHP'ye,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarında Hükûmete ve şahsına,

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasında Hükûmete,

Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarında Hükûmete,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde şahsı adına yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye,

İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un geçmiş olsun dileği için teşekkür ettiğine, görüşmeler sırasında milletvekillerinin birbirlerine laf atmalarını engellemenin mümkün olmadığına ama bakanların konuşmacıları dikkatle dinlediğine ilişkin bir açıklama yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, 3 bakanlığın bütçeleri görüşüldüğü için mümkün olduğunca çok milletvekilinin soru sorabilmesi için bir milletvekilinin soru sorma süresini bir dakikadan kırk saniyeye indirdiğine, milletvekillerinin soruları kırk saniye içinde soracak şekilde hazırlamalarını rica ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin ikinci tur görüşmelerinde İYİ PARTİ adına yaptığı konuşma sırasında Meclis Televizyonunun Meclis içinden yayın çıkışında herhangi bir sorun olmamasına rağmen TRT'ye yayın girişini sağlayan teknik aksamda kısa süreli bir arıza meydana geldiğine, Meclis Televizyonunun uyarısı üzerine TRT'nin kendi tarafındaki sorunu çözdüğüne ve yayının devam ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 10 Aralık 2020 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 00.39'da son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

Başkan Vekili

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Necati TİĞLİ

Giresun

Kâtip Üye

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

No: 46

II.- GELEN KÂĞITLAR

10 Aralık 2020 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün; Asgari Ücretin Vergi Dışı Bırakılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3240) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.12.2020)

2.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; 30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3241) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.12.2020)

3.- Çanakkale Milletvekilleri Özgür Ceylan ve Muharrem Erkek'in; 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3242) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

4.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın; Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3243) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

5.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3244) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

6.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in; Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3245) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

7.-İzmir Milletvekili Kani Beko'nun; Özel Sektör İşyerlerinde Çalışan İşçilere Bayram Harçlığı Ödenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3246) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

8.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3247) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

9.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un; Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3248) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

10.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın; Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3249) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

11.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın; Elektrik Piyasası Kanunu ile Doğalgaz Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3250) (Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

12.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın; 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3251) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

13.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3252) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

14.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Madde Eklennesine İlişkin Kanun Teklifi (2/3253) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2020)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37240) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

2.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37241) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

3.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37242) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

4.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37243) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

5.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37244) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

6.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37245) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

7.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37246) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

8.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37247) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

9.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37248) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

10.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37249) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

11.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37250) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

12.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37251) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

13.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37252) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

14.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37253) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

15.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37254) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

16.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37255) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

17.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37256) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

18.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37257) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

19.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37258) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

20.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37259) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

21.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37260) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

22.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37261) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

23.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37262) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

24.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37263) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

25.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37264) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

26.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37265) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

27.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37266) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

28.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37267) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

29.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37268) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

30.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37269) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

31.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37270) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

32.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37271) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

33.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37272) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

34.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37273) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

35.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37274) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

36.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37275) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

37.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37276) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

38.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37277) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

39.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37278) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

40.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37279) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

41.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37280) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

42.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37281) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

43.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37282) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

44.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37283) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

45.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37284) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

46.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37285) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

47.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37286) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

48.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37287) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

49.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37288) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

50.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37289) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

51.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37290) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

52.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37291) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

53.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37292) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

54.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37293) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

55.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37294) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

56.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37295) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

57.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37296) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

58.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37297) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

59.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37298) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

60.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37299) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

61.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37300) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

62.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37301) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

63.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37302) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

64.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37303) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

65.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37304) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

66.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37305) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

67.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37306) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

68.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37307) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

69.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37308) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

70.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37309) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

71.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37310) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

72.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37311) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

73.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37312) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

74.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37313) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

75.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37314) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

76.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37315) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

77.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37316) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

78.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37317) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

79.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37318) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

80.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37319) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

81.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37320) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

82.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37321) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

83.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37322) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

84.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37323) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

85.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından İstanbul ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37324) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

86.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Gümüşhane ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37325) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

87.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Isparta ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37326) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

88.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Iğdır ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37327) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

89.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Hakkari ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37328) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

90.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından Kars ili için ayrılan ödenek miktarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/37329) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.11.2020)

10 Aralık 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Birleşimini açıyorum.(x)

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.02

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın, beş dakikalık ara verme ihtiyacının beşeri bir sıkıntıdan değil teknik bir arızadan kaynaklandığını bir kez daha arz etmek istediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Az önceki beş dakikalık ara verme ihtiyacı beşeri bir sıkıntıdan değil, teknik bir konudan doğmuştu; bunu tekrar sizlere arz etmek istedim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşimini açmıştık.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2021 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün üçüncü turdaki görüşmeleri yapacağız.

Üçüncü turda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Devlet Personel Başkanlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (x)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (x)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 230, 231 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 07/12/2020 tarihli 24’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU

- 1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

- 1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

- 1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmiş dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahıslar adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Üçüncü turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Halkların Demokratik Partisi Grubu: Ali Kenanoğlu, İstanbul Milletvekili; Muazzez Orhan Işık, Van Milletvekili; Ömer Öcalan, Şanlıurfa Milletvekili; Ayşe Acar Başaran, Batman Milletvekili; Filiz Kerestecioğlu Demir, Ankara Milletvekili; Serpil Kemalbay Pekgözegü, İzmir Milletvekili; Dirayet Dilan Taşdemir, Ağrı Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu: Süleyman Girgin, Muğla Milletvekili; Ahmet Akın, Balıkesir Milletvekili; Ednan Arslan, İzmir Milletvekili; Tacettin Bayır, İzmir Milletvekili; Ahmet Önal, Kırıkkale Milletvekili; Ali Mahir Başarır, Mersin Milletvekili; Baha Ünlü, Osmaniye Milletvekili; Erkan Aydın, Bursa Milletvekili; Metin İlhan, Kırşehir Milletvekili; Ali Fazıl Kasap, Kütahya Milletvekili; Candan Yüceer, Tekirdağ Milletvekili; Ünal Demirtaş, Zonguldak Milletvekili.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu: Mehmet Sait Kirazoğlu, Gaziantep Milletvekili; Ahmet Mücahit Arınç, İstanbul Milletvekili; Metin Bulut, Elâzığ Milletvekili; Ertunç Erkan Balta, Artvin Milletvekili; Ziver Özdemir, Batman Milletvekili; İffet Polat, İstanbul Milletvekili; Nevzat Şatıroğlu, İstanbul Milletvekili; Fuat Köktaş, Samsun Milletvekili; Ahmet Çolakoğlu, Zonguldak Milletvekili; Metin Yavuz, Aydın Milletvekili; Fatma Betül Sayan Kaya, İstanbul Milletvekili; Osman Nuri Gülaçar, Van Milletvekili; Öznur Çalık, Malatya Milletvekili; Hamdi Uçar, Zonguldak Milletvekili.

İYİ PARTİ Grubu: Yasin Öztürk, Denizli Milletvekili; Ayhan Altıntaş, Ankara Milletvekili; Aylin Cesur, Isparta Milletvekili; İmam Hüseyin Filiz, Gaziantep Milletvekili.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu: Abdurrahman Başkan, Antalya Milletvekili; Tamer Osmanağaoğlu, İzmir Milletvekili; Sefer Aycan, Kahramanmaraş Milletvekili; Arzu Erdem, İstanbul Milletvekili; Nevin Taşlıçay, Ankara Milletvekili; Ayşe Sibel Ersoy, Adana Milletvekili.

Şahıslar: Lehinde Salim Çivitcioğlu, Çankırı Milletvekili.

Yürütme: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk.

Şahıslar: Aleyhinde Ayşe Sürücü, Şanlıurfa Milletvekili.

Sayın Ali Kenanoğlu, buyurunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALI KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün 10 Aralık. 10 Aralık, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin kabulünün 72'nci yıl dönümü. İkinci Dünya Savaşı'nın yol açtığı yıkım, kan, gözyaşı, zulüm, bütün bu süreçte yaşanan olumsuzluklar üzerine bir daha insanlığın bu süreci yaşamaması açısından Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen İnsan Hakları Günü'nün 72'nci yıl dönümündeyiz.

Tabii, insan hakları 72'nci yılında tüm dünyada ve ülkemizde ne durumda, bunu çok yakından yaşayan insanlar biz. Kan, gözyaşı, zulmün devam ettiği, “Terörle mücadele” adı altında her türlü baskının, zulmün en geniş şekliyle bütün muhalif kesimlere uygulandığı bir süreci yaşıyoruz. Antidemokratik yöntemlerle ülkeyi yönetemeyen iktidarın, barışçıl politikaların kendisi açısından sonu olacağını bildiği için her türlü baskıyı ve zulmü artırdığı bir dönemde İnsan Hakları Günü'nü yaşıyoruz. Özellikle Kürt sorunu kaynaklı olarak partimize yönelik her gün operasyonların yapıldığı, her gün siyasetçilerimizin gözaltına alındığı bir sürecin yıl dönümündeyiz aynı zamanda.

10 Aralık İnsan Hakları Günü vesilesiyle hakları gasbedilerek cezaevinde tutsak edilen arkadaşlarımızı buradan anmak istiyorum. Sevgili Ayhan Bilgen, sevgili Alp Altınörs, sevgili Nazmi Gür, Ayla Akat Ata, Emine Ayna, Bircan Yorulmaz, Berfin Özgü Köse, Dilek Yağlı, Can Memiş, Günay Kubilay, Bülent Parmaksız, Pervin Oduncu, İsmail Şengül, Cihan Erdal, Zeki Çelik, Ali Ürküt ve

hocamız Emine Beyza Üstün ki bunlar en son Kobani protestoları çerçevesinde gözaltına alınmış ve tutsak edilmiş arkadaşlarımızdı. Yine Gültan Kışanak, Sebahat Tuncel, Selçuk Mızraklı, Bekir Kaya, Aysel Tuğluk, Musa Farisoğulları, Abdullah Zeydan, İdris Baluken, Çağlar Demirel ve onurumuz, gururumuz olan eski Eş Genel Başkanlarımız Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş' da burada selam ve saygılarımızı iletiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” denildiği zaman özellikle halkın kesesine doğrudan hitap eden, özellikle kışa girmemiz nedeniyle elektrik ve doğal gaz faturalarıyla insanların yaşamını doğrudan etkileyen, bütçelerini doğrudan etkileyen bir Bakanlık konuşuyoruz.

Ben doğrudan size -özellikle dün de bir tartışma yaşandı kamuoyunda, elektrik faturaları üzerinden çokça yaşanan bir tartışma vardı, ona da değinerek- biraz elektrik faturalarının cebimizi nasıl yaktığını, kesemizi nasıl yaktığını anlatmak istiyorum.

Şu fatura, benim çalışma arkadaşşıma, danışmanıma ait, sabah getirmişti. Bir aylık elektrik faturası 276 lira 40 kuruş. Ankara’da henüz daha soğuklar tam kendini hissettirmede, kar yağmadı. Doğal gaz faturası da yine aynı şekilde bu ay 700 liraya yakın bir rakam gelmiş, 690 kûsur hatta, 700 liraya yakın da bir doğal gaz faturası. Peki, bu elektrik faturası nelerden oluşuyor? Tabii, elektrik faturasında – daha önce bu kürsüden söylemişim- bir karartma fatura uygulanıyor yani bir torba fatura uygulanıyor, bütün kalemlerinin açık açık yer almadığı bir faturayla karşı karşıyayız ve 3 ana kalemden toplanıyor bu kalemler. Baktığınız zaman, bu kalemler içerisinde enerji bedeli, dağıtım bedeli ve vergi, fonlar var. Bunlardan, örneğin, bu 276 liralık faturanın enerji bedeli kısmı yani kullandığı elektrik bedeli kısmı 144 lira 54 kuruş. Bu faturanın 78 lirası iletim, kayıp kaçak, sayaç okuma ve dağıtım bedeli. Yani bunlar aslında şirketin payına giden kısımlar. Ve vergi, fonlar var, bunlar da 53 lirasını tutuyor, bunlar da TRT payı, Enerji Fonu, belediye payı ve KDV’den oluşuyor. Yani toplam 276 liralık bir faturada aslında bunun sadece 144 lirası tüketim bedeli oluyor.

Dün şöyle bir tartışma vardı kamuoyunda: Perakende satış hizmetiyle ilgili olarak bir tartışma yürüdü ve denildi ki: “Elektrik şirketlerinin temsil ve ağırlama giderleri faturalara eklenecek.” Bunun üzerine -bu çok konuşuldu, Twitter’da en çok konuşulan konuydu- EPDK bir açıklama yaptı, dedi ki: “Bu yalandır, böyle bir şey yok.” Pardon “Bu doğru değil.” dedi. Sonra baktık biz, dedik ki: “Ne doğru değilmiş?” Doğru olan kısmı şuydu: Bu yeni uygulanmış, 2015’ten beri uygulanmış. Doğru olan kısmı bu. Yani elektrik şirketlerinin temsil, ağırlama gibi birtakım hususları 2015’ten beri faturalarımıza yansıtılmış zaten. Bir torba fatura sistemi uygulandığı için biz bunu faturalarda zaten göremiyoruz yani karanlık bir fatura var. Göremediğimiz için de ancak birtakım kararnamele falan incelendiği zaman ortaya çıkıyor ve EPDK’nin yapmış olduğu açıklamadan bunun 2015 yılından beri aslında faturalarda uygulandığı ortaya çıktı.

Şimdi, şöyle bir durum var: Elektrik faturaları üç aylık dönemde 5,75 oranında artıyor, 71 kuruştan 75 kuruşa geliyor; geçen yıla göre de toplam yüzde 32,3 oranında zamlanmış oluyor yani sektörün maliyet artışı ise dolar artışı ve sektördeki maliyet artışı olarak açıklanıyor. Dolar bizi etkilemiyor, biz dolarla maaş almıyorduk ya ama evimizde tükettiğimiz elektriğin fiyat artış gerekçesi de dolar olarak açıklanmaya devam ediyor. Üç yıl önceki aylık 100 liralık elektrik faturası bugün 172 lira olarak karşımıza geliyor. Bu doğrudan bizi etkileyen bir oran ve elektriğe üç yılda yaklaşık yüzde 70 zam yapılmış, doğal gazda yüzde 80 zam yapılmış. Peki asgari ücrete ne kadar zam yapılmış üç yılda? Topladığın zaman hepsi yüzde 44’e geliyor. Yani bütünüyle insanların yaşamını etkileyen... Ve hakikaten faturalar şu anda bizim yaşamımızı, vatandaşın yaşamını çok ciddi etkiliyor. Elektrik, doğal gaz, su ve diğer zorunlu giderleri topladığımız zaman bir ailenin gelirinin üçte birine, dörtte birine denk gelen bir faturayla karşı karşıyayız.

Şimdi, biz buradan öneriyoruz -komisyonda da önerdik, yine öneriyoruz- diyoruz ki: Vatandaşın aşgari tüketim bedeli belirlenmeli yani 3 kişilik 4 kişilik bir aile aşgari ne kadar elektrik, su, doğal gaz tüketiyorsa bu belirlenmeli. Özellikle bu pandemi koşullarında bunlar belli bir limite kadar, belli bir kotaya kadar ücretsiz sağlanmalı. Yani vatandaş bu kış dönemini özellikle evde geçirecek ve bütünüyle de bu sorunlar, sıkıntılar ve bu giderler daha da çok artacak.

Değerli arkadaşlar, tabii, diğer taraftan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı dediğiniz zaman, doğamız, doğal yaşamımız, doğal alanlarımızı da doğrudan ilgilendiren bir konu. HES'ler, JES'ler, RES'lerle aslında bir bütün olarak desteklenmesi gereken yenilenebilir enerji türleri, ülkemiz koşullarında suistimal edilmesi nedeniyle, şirketlerin ve büyük holdinglerin çıkarına yapılan düzenlemeler nedeniyle destekleyemeyeceğimiz bir hâle getirilmiş durumda çünkü YEKDEM kapsamında, olduğu gibi şirketler desteklenir hâle gelmiş ve bu pandemi sürecinde de şirketlerin kayıp oranları, onların zararları telafi edilme amacına gidilmiştir.

Özellikle bölgede yaşanan DEDAŞ zulmü devam ediyor arkadaşlar. Burada her partinin temsilcisi çıktı ve DEDAŞ'ın yapmış olduğunu zulüm olarak aktardı. DEDAŞ kendisini şuradan besliyor: Kayıp kaçak ve o coğrafyada özellikle kaçak elektrik kullanılması üzerinden meşru göstermeye çalışıyor. Ben bir Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonu üyesi olarak bir rapor hazırladım, yakında kamuoyuyla da paylaşacağım, elektrikteki kayıp kaçak raporu şeklinde. DEDAŞ'la da görüştük, TEDAŞ'la da görüştük, bölgedeki elektrik üreticileriyle de görüştük, çeşitli sivil toplum kuruluşlarıyla da görüştük. Bu konuyla ilgili hazırlanmış raporları çıkardık, bütünüyle EPDK'nin verilerini, Enerji Bakanlığının verilerini koyduk ve burada aslında DEDAŞ gibi şirketlerin kendi ihmalleri, kendi yapmadıkları, yerine getirmediği görevleri, iktidarın yerine getirmediği görevler nedeniyle oluşan zararları bir bütün olarak bölge halkının üzerine yıkma eğiliminden, girişiminden ve algısından başka bir şey değildir DEDAŞ'ın yaptığı. DEDAŞ şu anda bölgeye zulmetmekte ve insanların tarımsal destek teşviklerine dahi el koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bugün iktidar DEDAŞ'ın bu zulmüne son vermek durumundadır. DEDAŞ, açık açık insanların geçim kaynaklarını, ülkenin tarım imkânlarını da ortadan kaldıran bir uygulama yürütmekte, kendisi görevini yani yapması gereken yatırımları ortaya koymadan bir bütün olarak tüketicinin sırtına binmektedir. Çünkü bu kayıp kaçakların büyük oranı kaçak değil kayıptır. Bu raporla biz bunu da ortaya koyduk, açıklayacağız, herkes de görecektir. Kayıplar da elektrik dağıtım şirketlerinin yapması gereken yatırımları yapmadığı için elektriğin kullanıcıya giderken yolda geçirdiği safahatla ilgili bir kayıptır. Dolayısıyla kendi suçlarını, kendi kabahatlerini kârlarını daha çok artırmak için bölge halkına yıkmaya çalışmak ve algıyla onlar üzerindeki olumsuz etkiyi, olumsuzluğu artırmaya çalışmaktan başka bir şey değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muazzez Orhan Işık...

Buyurunuz Sayın Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında izleyen tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün Dünya İnsan Hakları Günü. Ülkemizde de hak ihlallerinin en üst seviyede yaşandığı bu süreçte, hak ihlallerine uğrayan tüm yurttaşlarımızı yine düşünce özgürlüğü ve siyaset hakkı gasbedilen Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş başta olmak üzere, siyasi rehin tutulan tüm arkadaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Bildiğiniz üzere enerji ve ekoloji dünyanın en temel gündemlerindedir. Enerji, üretim boyutuyla doğayı ve insanlığı yok etme potansiyeli içermesi, tüketim boyutuyla da özellikle kadın ve yoksulların erişim sorunu yaşaması nedeniyle özgün bir tartışmayı gerektiriyor.

Bu hafta açıklanan TMMOB Enerji Raporu yani bu işin uzmanları ve mühendisleri yani bu bütçeyi getirirken görüşlerini dikkate almadığımız meslek kuruluşları iktidarın enerji politikasını şu şekilde özetliyor: “AKP’nin enerji politikası; toplum yararını dikkate almayan, kamusal planlamayı, denetimi, üretimi reddeden, işlevsizleştiren, kamu kaynaklarını özel şirketlere aktarmaya ve belirli sermaye gruplarının çıkarlarını artırmaya yönelik karar ve uygulamalardır.” Evet, sizin enerji politikalarınızla halk yok sayılıyor. Fosil yakıtlar hızla tükeniyor, doğa yok oluyor. Elektrik ve doğal gaz faturaları son hızla artıyor; yoksullar, kadınlar, işsizler, bir bütün olarak toplum daha az enerjiye daha çok maliyetle ulaşıyor. ÇED raporu aldığımız HES’lerle canlı yaşam yok ediliyor. Nükleer enerji projeleriyle ülke borçlandırılarak ekonomi çökertiliyor. HES’lerin, RES’lerin, NES’lerin, kömür ve altın madenleriniz bölgede yaşayan halklara rağmen yapılıyor; arıyı kovanından, ayıyı yaşam alanından kovuyor. Halk Yeşil Yol Projesi’ni, Kaz Dağları’nın talan edilmesini istemiyor. Halk Hasankeyf’te tarihin yok edilmesini istemiyor. Halk bu katliamların önlenmesi ve doğa talanını durdurmak için itiraz ediyor, isyan ediyor ama siz doğasına, tarihine, yaşamına sahip çıkan ve bunun için direnen halkı devletin zor aygıtlarını kullanarak susturmaya, bastırmaya çalışıyorsunuz. On bin yıllık tarihi, onlarca medeniyetin birikimini kendi döneminizin rantına feda ettiniz. Kamu kaynaklarını yandaşlar için, tekeller için harcamaktan bir dakika geri durmuyorsunuz. Tüm dünyada enerji fiyatları ucuzlarken, petrol fiyatları düşmüşken siz bu ülkenin sanayicisine, esnafına, yurttaşına zamlı doğal gaz ve elektrik satıyorsunuz. TMMOB’un raporunda belirtildiği gibi ihtiyaç fazlası, plansız, denetimsiz ve doğayı katleden tesislerin yapımına hız kesmeden devam ediyorsunuz. 2019 yılı başından bu yana hanelerde elektrik ve doğal gaz fiyatları yüzde 40’a yakın artmıştır. Peki, bu hanelerde yaşayanların geliri artmış mıdır? Tabii ki hayır. Peki, bu artışlar açlık sınırının altındaki asgari ücretli hanelerde ne anlama geliyor, biliyor musunuz? Bunu da bilmiyorsunuz. İnsanlar sizin gibi saraylarda yaşamıyor, bir ömür borç yükü altında karın tokluğuna çalışarak yaşıyorlar. Halk açlık ve yoksulluk sınırının altında, sizin yandaş şirketlerinizin elektrik, doğal gaz, kredi borçları için köle gibi çalışsın, sesini de çıkartmasın istiyorsunuz. Halkın vergileriyle beslediğiniz yandaş şirketler sorumluluğunu yerine getirmediği için düşmeyen kayıp kaçak bedelleri şişirilmiş faturalarla halka yansıtılmaktadır. O kadar ki şalterleri indirip evde elektrik kullanmasanız bile ay sonunda fatura geliyor. Dahası var, beş gün önce çıkarılan bir tebliğle elektrik dağıtım ve tedarik şirketlerinin temsil, ağırlama, seyahat, ilan ve benzeri gibi harcamalarının da elektrik faturalarına eklenmesi kararlaştırıldı. VEDAŞ’ınızdan DEDAŞ’ımıza halkı sömüren şirketler yarattınız. Petrolde olduğu gibi, elektrikte de zamlar tüketiciye, indirimler şirketlerinize yapılmaktadır. TEK’ten TEDAŞ’a evrilen “Özelleştirmeye mucize yaratılacak.” denilen enerji politikanız, bugün BOTAŞ ve TPAO’yu bir gece ansızın satabilir duruma gelmiştir. Varlık Fonunda olan bu kurumların tefeci faiziyle borçlanan bu iktidar tarafından elden çıkarılması an meselesidir. TELEKOM’u sattığınız kişiye kredi verip krediyi tahsil edemediğiniz için yıllar sonra, kamu bankaları marifetiyle almış bir Hükûmetin yapmayacağı yolsuzluk, vurgun, talan yoktur.

Değerli arkadaşlar, kitlelesel yok oluş riski içeren nükleer girişimlerden biri de Sinop Santrali’dir. Atık yakıtın altmış yıl boyunca proje sahasında nasıl biriktireceği, sonrasında nasıl imha edileceği ve maliyeti ÇED raporunda dikkate alınmamış, santral maliyeti içerisinde hesaba katılmamış ve ülkeye neye

mal olacağı belirtilmemiştir. Yine Akkuyu Santrali'nin depremlerin yaşandığı bir bölgeye kurulduğunu, hiçbir tedbirin 7 üzeri şiddetindeki bir depremin hasarlarını önleyemeyeceğini görmemiz gerekiyor. Her 2 santral yap-işlet usulüyle uluslararası yasa hükmünde anlaşmalarla yapılmaya çalışılmaktadır. Akkuyu için on beş yıl, Sinop için yirmi yıl boyunca alım garantileri verilmektedir. Her 2 santralin de sahipleri yabancı şirketler olacak ve alım garantisi verilen elektrik, dolar karşılığı geri satın alınacaktır. Fiyat, son yılların piyasa ortalamasının ve Avrupa toptan elektrik fiyatının 2,5 katından fazladır. Ayrıca, büyük bir kaza durumunda nükleer santrallerin sebep olacağı hasarın telafisi de olanaksızdır. Bu rant cinnetiyle toplumsal felaketin taşlarını örüyorsunuz. Enerjide yapılması gereken, hunharca tüketim değildir. Halkın ihtiyacı olmayan, ışık kirliliğine yol açan, kentleri enerji çöplüğüne çeviren birçok projemiz var, bari gelin şu an devam eden kirletme projelerini durduralım. Bu gereksiz üretimi azaltmak, enerjide dışa bağımlılık sorununu da hafifletecektir.

Şimdi gelelim enerji politikamızın toplumsal cinsiyet boyutuna. Bütçe, bir bütün olarak eşitsizlik üzerine kurulu olduğu için enerjideki cinsiyet eşitsizliği de tam olarak görülüyor.

Geçen yıl 8 Martta tüm bakanlıklara soru önergesiyle, bakanlıkları alanındaki faaliyetlerin nüfusun yarısı olan kadınları nasıl etkilediğini, kadınların bu faaliyetlere ne kadar dâhil edildiğini ve kadın istihdamının -müdürlük- oranlarını sordum. Neredeyse bir 8 Mart daha geliyor, hâlâ cevap vermeyen bakanlıklar var. Önergelerimize cevap verilmeme hâli, Meclisin ve Meclis Başkanının meselesi olmalıdır.

Enerji Bakanlığına bir yılda kaç kişinin, elektrik ve doğal gazın faturaları ödenemediği için kesildiğini sordum. Bakanlık 4,3 milyon elektrik, yaklaşık 1 milyon da doğal gaz faturasının ödenmediği için kesildiğini ancak bunların ne kadarının kadınlara ait olduğunu açıklayamadı. Neden? Çünkü veri tabanımız cinsiyetçi, bütçemiz erildir ve bakış açımız da cinsiyet eşitliğine duyarlı değildir. Türkiye'de enerji alanını bu kadar sorunlu bir alan hâline çeviren, sektörün ve işleyişin baştan aşağıya cinsiyetçi iş bölümü etkisinde olmasıdır.

Kadınlar eğitim ve kariyer imkânlarına uzak tutulmaktadır. Kadınlar neredeyse her sektörde ikincil iş gücü sayılmaktadır. Kadınların emeği değersizleştirilmektedir; mobbinge, tacize daha çok maruz kalmaktadır. Kadınların yoksun bırakıldığı, şiddete ve tacize uğradığı bu sosyal yapı, iktidarın teşvik edici politikalarıyla yeniden üretiliyor.

İstanbul Sözleşmesi'ni tartışmaya açan, kadınların kazanılmış haklarını sürekli geriletmeye çalışan, son infaz yasasıyla kadın katillerine ve çocuk istismarcılarına af getiren zihniyet, her gün işlenen kadın cinayetlerinin ve istismarın iştirakçisidir. Musa Orhanların sırtını sıvazlayan zihniyet yeni tacizci, tecavüzcü ve çocuk istismarcıları yaratmaktadır. Toplumu bu çürümüş yoz uçuruma sürüklemeyin. İstanbul Sözleşmesi'ni ve 6284 sayılı Yasa'yı uygulayın. Kadın emeğinin ve özgür yaşamının önündeki en büyük engel, erkek devlet zihniyetiyle uyguladığınız politikalarda ve işlettığınız kurumlarda açığa çıkmaktadır. Cinsiyetçi ve doğa düşmanı enerji politikalarımızın nedeni, kadınların enerji üretiminde daha az rol alması, kadın bakış açısının enerji politikalarına yansımamasıdır. Bir kadın mühendisin "Ben işe başladığımda sektör neredeyse tamamen fosil yakıtlardan ve erkek çalışanlardan oluşuyordu." ifadesi aslında durumu açık özetliyor.

Mühendislik alanında daha çok kadının istihdam edilmesi, enerji politikalarının toplum, kadın ve doğa düşmanı olmasını durdurmak için ilk adım olacaktır. Ücrette, kariyerde eşitsizliğin en çarpıcı tablosu enerji alanında. Bakanlığın 20'den fazla üst birim yöneticisinin kaç kadındır acaba?

"Kadının güçlenmesi" diye bir başlık var genel bütçede. Böyle bir başlığın olması ne güzel değil mi arkadaşlar, duyunca insan heyecanlanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Devamla) - Ancak bunun için ayrılan bütçenin toplam bütçe içerisindeki oranı yüzde 3 değil, binde 3 de değil, on binde 3'tür maalesef. AKP'nin kadın güçlenmesine ayırdığı bütçe oranı on binde 3'tür arkadaşlar. Bu bütçe baştan sona cinsiyet körüdür. Eril zihniyetin eril bütçesi insana, kadına, doğaya, topluma elbette ki karşı olur. Biz sermayeye, saraya, savaşa hazırlanan; kadına, emekçiye, çiftçiye, esnafa, halka sadaka gibi sunulan bu bütçeyi kabul etmiyoruz.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ömer Öcalan.

Buyurunuz Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yurtsever halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum.

On iki günlük bir bütçe maratonu vesilesiyle burada bulunmaktayız. Bütçenin tamamı 1 trilyon 346 milyar liradan oluşmaktadır, bunun yaklaşık 1 trilyonu halktan vergi olarak alınacaktır. Bakınız, bir ülkede bütçe yaparken, bütçeyi oluştururken o ülkenin demokrasisine, insan haklarına, hukuk sistemine bakacaksınız, sonra bu bütçe adaletli mi, adaletsiz mi, gelir dağılımında hangi mekanizmayı kendisine referans alıyor, tahlil edeceksiniz. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhranı görmeyenler, sokakta “Açım!” diye bağırın insanları görmeyenler tabii ki bu bütçeyi kendi çevresine, kendi yandaşlarına yaparlar ve toplumu bu şekilde dizayn etmeye çalışırlar.

Arkadaşlar, yurtsever halkımız; bu ülkede demokrasi sorunu vardır. Bu ülkede büyük bir hukuk sorunu vardır. Bugün Dünya İnsan Hakları Günü'dür. Bu ülkede her gün, her dakika, her saniye insan hakları ihlal edilmektedir.

Bakınız, cezaevlerini esir kampına çevirmişler. Bir Adalet Bakanı düşünün, yaptığı cezaeviyle övünmektedir. Kimi şehirlerin iktidar milletvekilleri şehre yapılan cezaevlerini bir istihdam olarak görmektedirler. Siz, antidemokratik uygulamaların olduğu, hukukun rafa kaldırıldığı bir ülkede ekonominin neresinden tutacaksınız, neresini tartışacaksınız? Bakınız, bugün bahsettiğimiz gibi İnsan Hakları Günü'dür. Cezaevinde onlarca kişi -bugün, 13'üncü gününde- açlık grevindedir. Adalet Bakanı dün buradaydı, buna dönük var mı bir sözleri? Maalesef, buna dönük bir sözleri yok. İmralı'da yine tecrit başladı ve bu tecrit ağır bir şekilde yürütülüp topluma, halka kabul ettirilmek isteniyor. Hukukunuza, yasalarınıza saygı göstermek durumundasınız. Cezaevinde bulunan tüm tutuklu ve hükümlülerin yasadan doğan hakları vardır; avukatlarıyla, ailesiyle, aileleriyle görüşmeleri gerekiyor. Bu çifte standarttan bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor. Bakınız, biz yaptık; biz, bir müzakere partisiyiz. Biz tüm toplumsal sorunların çözümünde müzakereyi kendimize referans alıyoruz. Kimseye de mecbur değiliz. Seçimlerde gördünüz, elimizden alınan belediyeler vardır. Daha ağırla karşılaşıyorsunuz. Bu halka yaptığınız zulümden bir an önce vazgeçmeniz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, ay sonunu getiremeyen insanlar var. İşçinin, memurun, emeklinin sorunları var; ataması yapılmayan öğretmenlerin sorunu var, emeklilikte yaşa takılan insanların sorunu var, tarlasını ekemeyenlerin -Mezopotamya Ovası'nda bu yıl yüzde 60'ı ekilemeyen arazi sorunu var- gelirsiz işçinin ve işsizlerin sorunu var; kadınların, gençlerin sorunu var. Halkçı bir perspektifle bu halkımızın sorunlarını çözebiliriz ama iş, güç, yaklaşım hamaset olmuş. Sloganvari, ırkçı, dinci politikalar üzerinden bir atmosfer oluşturmaya çalışıyorsunuz.

Biz, tabii ki burada en başta hukuktan, adaletten... Adalet Bakanımız çıkıp konuşuyor, reformdan bahsediyor. Sanki bu ülkenin Adalet Bakanı değil, sanki on sekiz yıldır bu ülkede AKP iktidar değil. Küçük ortağıyla beraber hukuku ayakları altına almış, reformdan bahsediyor. Hamasetle, bu rasyonel

olmayan devlet aklıyla, insanların üzerinde uyguladığınız bu şiddetle başarıya gidemezsiniz. Baskıyla, siz ancak yaptığımız etkiye karşı tepkiyi şu an bastırıldığınızı düşünebilirsiniz. Toplumsal kesimlerin dışarı çıkıp bir basın açıklaması yapmasının, kendisini ifade etmesinin üzerinde kolluğu bir sopa olarak kullanıyorsunuz.

Bakınız, bu ülkede fay hatları canlıdır, kendinizi rahat hissetmeyin. Hem toplumsal fay hatları canlıdır hem de devletin içindeki derin yapılar canlıdır. Bu ülkede yarın öbür gün darbenin olmama ihtimali yoktur ama siz, şu an tüm gücü elinizde bulundurduğunuzu hissediyorsunuz.

Sınır illerine gidin, arkadaşlar, basına yansıyor; Derecik'te 16 yaşındaki bir genç arkadaşımız, askerinin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi. 2009 ve 2014 yılları arasında Van, Hakkâri, Şırnak, Urfa, Mardin sınır hattında 110 insanımız askerinin açtığı ateşli silah sonucu yaşamını yitirdi. Buna dönük var mı sözünüz? Hayır. "Kaçakçılık" diyorsunuz. Başka şeyler... Bu insanlar sivil insanlar. Bu ülkede insanlar üç kuruş para için diğer ülkeye gidip kaçakçılık yapıyorsa bu, iktidarın utanması gereken bir durumdur. (HDP sıralarından alkışlar) İnsanların ekonomik refahını sağlayın, insanlar kaçakçılık yapmasın.

Bu ucuz lafları, terörist ithamlarını kabul etmeyiz biz. Bu ülkenin 3'üncü büyük partisini, 6 milyon oy alan partisini teröristlikle itham edemezsiniz. Tartışmalı bir kavramdır; kime göre, neye göre? Rasyonel olmayan akla göre, hamasete göre, ırkçıya göre, milliyetçiye göre tabii ki HDP'yi, Kürt halkının iradesini terörist olarak burada niteliyorsunuz. Biz, böyle ucuz yaklaşımları, kaba saba söylemleri kabul etmeyiz. İddianız varsa kırk yıldır devam eden, on yıllardır devam eden toplumsal sorunları müzakere yöntemiyle çözersiniz, toplumsal sorunlara dönük bir model ortaya koyarsınız ama halkın iradesiyle, halkın temsiliyetiyle seçilen bir önceki dönem Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş ve tüm yol arkadaşları, binlercesi şu an esir kamplarında tutuklu ve bir kısmı da ceza aldı. Siz bu ithamlarla başarıya gitmeyeceksiniz. Halklar arasındaki nefreti körüklemeye çalışıyorsunuz. Çatışmacı bir toplumdaki alan yaratmaya çalışıyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen yapıyorsun, sen, sen! Sen yapıyorsun!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bütçe konuşuluyor, dün konuşulan konu hamaset. Algıları değiştiremezsiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen yapıyorsun! Siz, siz yapıyorsunuz!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu ülkede bir ekonomik buhran içerisindeyiz. Milliyetçilikle, ırkçılıkla HDP'ye saldırarak algıları değiştiremezsiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen yapıyorsun işte! Sen yapıyorsun!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Cumhurbaşkanı bugün bahsetmiş, Tunus'a 5 milyon dolar yardım edeceklermiş. Arkadaşlar, tabii ki yardım önemli bir şeydir. Ülkenizin hâline bakın. Asgarî ücret 2.300 lira. Bakan buradadır; asgarî ücreti tartışıyorlar, konuşuyorlar. Arkadaşlar, toplumun en alt katmanında yaşayan, köle koşullarında yaşayan insanlar vardır. Refah seviyeniz olağanüstü yüksek; gerçekten yaşıyorsunuz, yediğiniz önünüzde, yemediğiniz arkanızdadır. Siz, tüm toplumsal kesimleri düşünmek durumundasınız.

Kandil'den bahsedebilirsiniz. Bakan da dün burada konuşmuş. Kandil'e bağlı savcı, hâkimler; cemaate bağlı savcı, hâkimler; cezaevinde 4-5 bin hâkim, savcı varmış. Siz neydiniz burada? On sekiz yıldır ne yapıyorsunuz? (HDP sıralarından alkışlar) 5 bin hâkim, savcı devletin içinde adalet dağıtmış. Sizin bu Kandil'e ve cemaate bağlı dediğiniz hâkim, savcılar bizim yol arkadaşlarımıza onlarca yıl ceza verdiler, niye bozmadınız? Niye devletin savcılarını devreye koymadınız? İşinize gelmiyor değil mi? Cemaatin savcı ve hâkimleri Kürtlere ceza verince, HDP'lilere ceza verince işinize geliyor. Cemaatle de yol yürüyorsunuz, cemaatle de ortaklaşıyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

AHMET KILIÇ (Bursa) – Kız çocuklarını dağa kaçırıyorsunuz, dağa.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Kürtlere kimse ceza vermedi. Teröristlere ceza verildi, PKK'lılara ceza verildi.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Ama bu hikâyeleri dinleyemeyiz. Bakınız, belirtiyoruz; HDP estetiği olan bir partidir. Konuşmayla, diyalogla... Ama yol arkadaşlarınızı sattınız. Aynı kanaldan geldiniz, aynı damardan geldiniz. İnkâr etmeyin, buraya çıkın, bir öz eleştiri verin bu halka. Bu ülkede onlarca insan şu an mağdur. “Cemaat” adı altında onlarca sahipsiz insanı cezaevine attınız. Cemaatin ağa babalarıyla işiniz devam ediyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) - İsim ver, isim. Biliyorsan söyle, kim onlar?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Diyarbakır'daki analardan bahset.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu sorunlar çözülecek arkadaşlar. Yol yakınken dönün.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Irkçının önde gidenisin sen!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bağırma, çağırmakla bu işler çözülmüyor. Terör demekle...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ya, senin soyadın ne?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Soyadıyla gurur duyuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Zaten bu soyadından dolayı gelmişsin buraya, soyadından dolayı.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Gurur duyuyorum. Bunu çok iyi bilin. Bu soyadıyla yaşamaya devam edeceğim ama öyle saldırgan politikalarla değil.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bu soyadıyla seni buraya getirdi!

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu ülkede beni buraya halk getirdi, halkımızın iradesi getirdi, Urfa'nın 300 bin oyu getirdi. Halkın karşısında durmayın, darbecilerin yanında yer almayın. (HDP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bağırma, çağırmakla bu işleri çözemezsiniz. Biz “Bugün İnsan Hakları Günü.” dedik. Size katılmıyoruz, düşüncemize saygı duymak zorundasınız, halkın iradesine saygı duyacaksınız. Biz demokratik siyaset kanallarını işletmeye devam edeceğiz. İşçi sınıfının yanındayız; emeklilikte yaşa takılanların yanındayız; ezilenlerin, mağdur edilenlerin yanındayız. Tüm böyle kaba saba laflara rağmen diyalogla, müzakere anlayışıyla buradayız, bu işleri çözeriz.

Halkımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ayşe Acar Başaran...

Buyurunuz Sayın Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen başta cezaevindeki yoldaşlarımız ve halkımız olmak üzere herkesi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz bütçe maratonuna başladık, üç gündür bütçe üzerinde görüşmelerimizi devam ettiriyoruz. Üç gündür ısrarla söylediğimiz birkaç şeye tekrar değinirim: Bu bütçe halkın bütçesi değil, bu bütçe iktidarın uzun bir süredir yürüttüğü politikalara bağlı olarak savaşın bütçesi,

rantın bütçesi, yandaşın bütçesi ama bir de bu bütçe “erkek bütçesi”. Şimdi, niye “erkek bütçesi” diyoruz? Tabii ki bazı kadın arkadaşlarımız da buna katılmayabilir çünkü bu zihniyet meselesi, bunu da dönüştüreceğiz hep beraber, rahat olun.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz bütçelemeleri konuşurken aslında bu bütçenin de önceki yıllara benzer bir biçimde cinsiyet eşitliğine duyarlı bir bütçe olmadığını çok farkındayız. Ancak, bu cinsiyet duyarlılığına uygun bir bütçe olmamasına rağmen, kadınların yaşadığı birkaç şeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Şimdi, zaten biz, iktidarın erkek egemen bir bakış açısına sahip olduğunu ve kadınlara -tıpkı Bakanlıkta olduğu gibi- ailenin içerisinde bir rol biçtiğini ve onun dışına çıkan kadınlara sürekli bir biçimde saldırdığını, hedef aldığını çok iyi biliyoruz. İktidarın kadın politikasının temeli, cinsiyetçi emek sömürüsüne dayanıyor, ev içi emek sömürüsü... Şimdi, eğer bir kadın çalışacaksa da mümkün merteye cinsiyetçiliğe dayalı, o cinsiyet rollerine bağlı olarak evin içerisinde bir çalışma yürütsün ama toplumsal hayat içerisindeki çalışmalara katılım sağlamasın. Ve bununla beraber, şu anda iktidarın yürüttüğü politikalara göre “sosyal yardım” adı altında kadınlara evin içerisinde hasta ve yaşlı bakımı dayatılıyor ve bunlar da sanki kadınlar istihdama katılmış gibi bir biçimde rakamlara, istatistiklere ekleniyor maalesef arkadaşlar. Türkiye’de kadınların yüzde 49’unun ev emekçisi olduğu, 11 milyon 741 kadının ev işleri nedeniyle çalışma hayatına katılmadığı, yine 494 bin kadının ise ev işleri ve bakım hizmetleri nedeniyle ücretli işlerinden ayrıldığı ortaya konulmaktadır yapılan çalışmalarda.

Kadınlara sürekli bir biçimde yoksulluk ve güvencesizlik dayatılıyor bu ülkede. Bakın, Rosa Kadın Derneğinin yaptığı bir araştırmada kadınların yüzde 96’sı temel problemlerinin yoksulluk olduğunu ifade etmiş ve bu yoksulluğun aslında şiddeti de tetiklediğini, yoksulluk nedeniyle kadınların şiddet gördükleri alanlardan uzaklaşamadıklarını çok iyi biliyoruz. Kadınların büyük bir çoğunluğu kendi adına sigortalı değil arkadaşlar; kadınların büyük bir çoğunluğu ya ebeveynleri ya da eşleri üzerinden sağlık sigortasından yararlanabiliyor bu ülkede. Bu ülkede, kadınların sadece yüzde 17’si emekli olurken bu rakam erkeklerde yüzde 81.

Ve değerli arkadaşlar, tabii ki pandemide, kadınlar daha fazla etkilendi. Zaten iktidarın yürüttüğü cinsiyetçi politikalar ve savaş politikaları kadınların yaşam alanını daralttı. Kadınlar, sürekli bir biçimde toplumda kısıktılmış bu erkeklikle yüz yüze kaldılar; bir taraftan da iktidarın şiddetiyle yüz yüze kaldılar ama pandemi döneminde işsizlik ve yoksullukla daha fazla yüz yüze kaldılar. Bakın, sadece istatistiklerden bir rakam söyleyeceğim. DİSK’in yaptığı bir araştırmaya göre Covid-19 etkisiyle revize edilmiş kadın işsizlik oran yüzde 45,3 olmuş yani 5 milyon 219 bin. Şimdi, birçok araştırmada, kadınların pandemi sürecinde daha fazla yoksullaştığı ortaya çıkmış. Bunun nedenlerinden biri de zaten kadınlar güvencesiz olarak çalışıyorlardı, zaten kadınlar ek işçi gibi kullanılıyorlardı, bu nedenle de kadınlar bu pandemiden daha fazla etkilendiler. “Eve çekilin.” çağrılılarıyla beraber ev yükümlülüğü, sürekli bir biçimde bu yürütülen toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve cinsiyetçi politikalar nedeniyle kadınlara yüklendiği için kadınlar bu pandemi döneminde daha fazla yoksullaştı.

Evet, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz pandeminin ilk gününden beri sağlık emekçilerini çok alkışladık. Bakın, bu sağlık emekçilerinin yüzde 70’i kadın ve pandemiden en fazla etkilenenler oldu ama maalesef bu bütçede de bu süreç içerisinde de kadın sağlık emekçileriyle ilgili herhangi bir düzenleme yapılmadı. Kadınlar hem çalışma alanında büyük bir zorluk yaşadılar hem psikolojik hem fiziksel olarak hatta sağlık açısından bu zorluğu yaşarken bir de eve döndüklerinde, yine bakım yükümlülüğü kendilerine yüklendiği için bu zorluk katmerlenerek arttı.

Arkadaşlar, göçmen ve mülteci kadınlar... Göçmen ve mülteciler iktidar açısından Avrupa’ya karşı sürekli bir koz olarak kullanıldı ama zaten iktidarın bu gelen yardımları da mültecilere dağıtmak bir yana, aslında bu siyaseti, mültecilere dönük nefret siyasetini de yürüttüğünü çok iyi biliyoruz. Zaten,

mülteciler sürekli ırkçılıkla karşı karıyaydılar, sürekli güvencesiz bir şekilde çalışıyorlardı, merdiven altı işletmelerde çalışmak zorunda kalıyorlardı. Ancak, bu süreç içerisinde, özellikle pandemiyle beraber en fazla mülteci kadınlr bu sürecin daha ağır etkileneni oldu.

Kadın Dayanışma Vakfına göre mülteci kadınlr en fazla cinsel istismara, Şiddete uğrayan kesimlerden biri. Bu kadınlr -6284'e- vatandaŗ olmadıkları için -mülteci ve sığınmacı da değiller zaten, Suriyeliler özellikle- misafir kabul edildikleri için, 6284'ten yararlanamadıkları için bu Şiddetle daha fazla yüz yüze kaldılar.

Yine, değerli arkadaŗlar, iktidar sürekli Şiddeti besleyen politikalar yürüttü. İstanbul Szleŗmesi'ni tartışmaya atı, 6284' tartışmaya atı, belediyelerimize kayyum atayarak, eŗ baŗkanlık sistemimizi, eŗit temsiliyet politikamızı hedef alarak, sürekli bir biçimde, bu pandemi sürecindeki politikalarla aslında kadınlr daha fazla hedef hâline geldi. 2020 yılının ilk on ayına göre, bakın -birçok farklı rakam var ama- yaklaŗık 250 kadın yaŗamını yitirmiŗ, erkekler tarafından katledilmiŗ; 122 kadın taciz edilmiŗ, 226 ocuk istismara uđramıŗ, 79 kadın tecavüze uđramıŗ. Biz rakamların ne olduğunu bilmiyoruz çünkü Bakanlıktan çok ısrarlı bir biçimde sormamıza rağmen bu rakamlr net olarak açıklanmıyor. Ve bu Şiddet artmıŗken maalesef, niformalıların ve iktidara yakın kiŗilerin Şiddeti zellikle İpek Er ve Nadira Kadirova'da olduğu gibi iktidar tarafından korundu, kollandı bu süreç içerisinde.

Evet arkadaŗlar, az önce de söyledim; Şimdi bizim belediyelerimiz niye hedef alındı, eŗ baŗkanlık sistemi niye bu kadar iktidara göre kriminal? Çünkü teki, erkek egemen bir bakıŗ açısına göre bir yönetim, bir iktidar anlayıŗları var. Bunun karŗısındaki alternatifler, kadın dŗmanı politikaları nedeniyle hedef hâline getirildi. En son İiŗleri Bakanlığı bir rapor yayınlamıŗ. Bu rapora göre, terörden -tırnak içerisinde söylüyorum- arındırılmıŗ belediyeler... Aslında kadından arındırılmıŗ belediyeler kurdular. Çünkü kadın kurumları kapatıldı, kadın daire baŗkanlıklarının baŗına erkekler getirildi, eŗ baŗkanlık sistemi terörize edilerek kadının toplumsal ve siyasal yaŗamındaki yeri ortadan kaldırılmaya alıŗıldı. Peki, o çok hedef gösterilen kadın belediyeciliğinde ne yapıldı? Eŗ baŗkanlık, eŗit temsiliyet sistemiyle ve yine toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeye kadınların, yaŗamının her alanında eŗit bir ŗekilde bu bütçeden, hizmetten yararlanması sağlandı.

Değerli arkadaŗlar, on sekiz yıldır iktidarın beceremediğini biz becerdiğimiz, biz baŗardıđımız için belediyelerimiz hedef alındı. (HDP sıralarından alkıŗlar)

Şimdi birkaç öneri sunacağız çünkü biz yine, bu dönemde Mecliste toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe alıŗmasının -nermemize rağmen- olmayacağını bildiğimiz için, yine katılımcı bir bütçenin esas alınmayacağını bildiğimiz için, kendimiz, HDP Kadın Meclisi olarak bir bütçe alıŗtayı düzenledik, toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe alıŗtayı düzenledik. Birçok kadın kurumunun, aktivistin, akademisyenin katıldığı, kadınlarla beraber "Biz nasıl gerçekten toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe gerekleŗtirebiliriz?" tartıŗmasını yürüttük. Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme, sadece, kadınların Şiddete uğradığı zaman bariz belli mekanizmaların kurulması değeril. Kadınların -yok sayılan, toplumun yarısı olan ama bütçeden eŗit olarak yararlanamayan kadınların- toplumun her alanında bu bütçeden faydalanmasının tartıŗmalarını yürüttük.

Buna göre birkaç tane önerimizi sizinle paylaŗmak istiyoruz: Kadın emeğinin görünür olacağı, kadın iŗtihadının artacağı, kadın yoksulluğunun son bulacağı, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemenin esas alınması kadınların talebidir. Talebimiz sadece sığınaklar, kadın merkezleri için bütçe değeril, yaŗamın her alanında karŗılaŗtıđımız eŗitsizlikleri ve ayrımcılıkları sonlandırmayı hedefleyen bir bütçedir. Grŗlen her bütçe kaleminde toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe esas alınmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bütçenin tartışma ve onay süreci vatandaşların ama özellikle kadınların katılımına açılmalı, herkesin anlayacağı halk dostu bir dil kullanılmalıdır çünkü -buradaki vekillerimizin bile çoğu- aslında bu bütçede neyin ifade edildiğini anlayamıyoruz. Toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçenin olabilmesi için, bütçe sürecindeki tartışmalara kadın örgütlerinin mutlaka dâhil edilmesi gerekir.

Kız çocuklarının eğitimini teşvik eden politikaların olması ve bunun için özel bir bütçenin ayrılması gerekir.

Bakanlıkların ve bağlı oldukları teşkilatların cari transfer giderleri toplumsal cinsiyete duyarlı bir harcamayla gerçekleşmelidir. “Ekmeği kazanan erkek” etrafında örülmüş sosyal güvence çerçevesini kırmak gerekmektedir.

Kadın tutsaklara yönelik yeterli ödeneğin olduğu bir bütçe düzenlemesi olmalıdır.

Vergi sistemi toplumsal cinsiyet açısından birçok sorun barındırmakta. Vergi sistemi de toplumsal cinsiyete duyarlı hâle getirilmelidir. Sosyal yardım değil, sosyal hakla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Başkan, kadınların görüşlerini ifade ettiğim için...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sosyal yardım değil, kadınları evin içerisine kapatan sosyal yardım değil, sosyal hak üzerinden düzenlemeler ve bütçelemeler yapılmalıdır. Toplumsal cinsiyet kavramı istihdam belgelerinin çoğundan çıkarılmıştı. Bunlar tekrar eklenmeli ve bütçe çalışmasından önce bütçeleme yapılırken “Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe nasıl yapılır?” diye bir ön rapor çalışması yapılmalıdır. Aileyi sağlamlaştırmak adına Diyanete verilen bu kaynaklar kadınlara aktarılmalıdır. Pandemi sürecinde evde çalışmak zorunda kalan kadınların ihtiyacı giderilmelidir ve yine hedef hâline getirilmiş olan, kadın belediyeçilik örneği sergilemiş olan, belediyelerimize atanan kayyum siyasetinden vazgeçilmelidir. Biz bu şekilde gerçekten kadınların da isminin olduğu, kadınların da düşünüldüğü bir bütçeyi hep beraber yaratabiliriz diyorum.

Teşekkür ederim arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de öncelikle, Gültan Kışanak, Şevin Alaca, Selçuk Mızraklı, Ayhan Bilgen ve tüm tutuklu belediye eş başkanlarımızı, İbrahim Binici'yi, Alp Altınörs'ü, sevgili Beyza Üstün'ü, özellikle emek politikamızı güçlendiren arkadaşlarımızdan Günay Kubilay'ı, Bircan'ı, Can'ı, İdris Baluken'i, Çağlar Demirel'i, Aysel Tuğluk'u, Sebahat Tuncel'i yani say say say bitmeyen, bizim kalbimizde yeri çok büyük olan arkadaşlarımızı, sevgili dostlarımızı, hepsini selamlıyorum. Aynı zamanda bugün, insan haklarını ayımsız savunan tüm insan hakları savunucularını da İnsan Hakları Günü vesilesiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Yargıtayın son kararlarından biri, karısına şiddet uygulayan erkek ile ev işi yapmayan kadına eşit kusur yüklüyor. Yanlış duymadınız, şiddet ile ev işini eşitliyor Yargıtayın son kararları. Şimdi, ben meslek hayatımda bunun örneklerini çok görmüştüm, biz bunlara karşı çok

mücadele ettik, yıllar öncesinde, kadın birisiyle konuştuğu için, evin dışına çıktığı için, yemeği iyi pişirmediği için, aynı zamanda şiddet uygulayan ile bunların eşitlendiğini gerçekten görmüştük. Ama bugün görmek, artık bizim sabrımızı biraz zorluyor açıkçası.

Şimdi, bu yargıdaki vahşi erkek egemenliği ile kadını yalnız aile içinde varsayan bütçe arasındaki ilişki de bizler için çok açık aslında. Bu bütçede de yine devletin sorumlulukları ve yoksulluğun idaresi kadınların sırtına yükleniyor. Biz ise diyoruz ki: Eğer kadınların gerçekten güçlenmelerini, kendilerini özgürce var edebilmelerini istiyorsanız, o zaman, bakım sorumluluğunu kamusal bir hizmet olarak sunun.

17 milyon yurttaş sosyal desteklere ihtiyaç duyuyor, her yıl artan sosyal yardımlar insanların yalnızca yoksulluk içinde hayatta kalmasını sağlıyor aslında. Biz ise diyoruz ki: Sosyal yardım yetmez, kadınlar için güvenceli istihdam, kamu hizmetlerine yatırım ve şiddetle mücadeleye yatırım. Bütçedeki yanıt ise yine aynı: Ne ŞÖNİM’lerde ne sığınak sayılarında artış var, ne kadınlar için ekonomik güvence ne de yapısal istihdam politikaları. Sosyal hizmetler ise Diyanete, dinî veya iktidar yanlısı vakıf ve derneklerin idaresine verilmiş durumda. Hastaların ve hasta olmayan aile üyelerinin, kreşe, okula gidemeyen çocukların bakımı, hepsinin yükü pandemide 2 kat ağırlaşmış kadınlara yüklendi. Diğer yandan, tüm dünya uyarıda bulunurken, pandemide evlere kapanmanın kadına yönelik şiddeti artırdığını görmediniz bile. Bütçede görüyoruz ki şu anda 81 olan ŞÖNİM sayısı 2023’e kadar hiç artırılmayacak yani örneğin, nüfusu 20 milyon olan İstanbul’da kadınlar 1 ŞÖNİM’le idare edecekler. Kadın işsizliği ve genç işsizliği ise hiç olmadığı kadar yükselişte. Pandemide ev işçisi kadınlar ise hepten güvencesiz ve işsiz kaldılar.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde 10 milyon işçi yani tüm ücretli çalışanların neredeyse yarısı asgari ücret civarında ücret alıyor, 3,3 milyon işçi ise asgari ücrete bile erişemiyor. Yani, asgari ücret çoktan ortalama ücret hâline geldi. Şimdi, bunu tekrar tekrar söylüyoruz; anlaşılıyor diye yazarak da getirdim: 10 milyon işçi gerçekten 2.320 liraya ve 3,3 milyon işçi bunun daha da altında ücretle çalışıyor. Hakkaniyetli mi? Yeterince görüldü herhâlde. Örneğin, 2006 yılında ortalama hane geliri asgari ücretin 2 katıyken 2019’da 1,4 katına geriledi. Yani, günde çift mesai dahi yoksulluk sınırını aşmayı sağlamıyor.

Gıda fiyatı artışında dünyada 2’nci sıradayız; 1’inci sırada Arjantin var.

Temel ihtiyaçlar dışındaki en büyük giderlerden bir diğeri ne peki? Yurttaşların devlete ödedikleri vergiler. Asgari ücretliler yılın tam yüz yirmi iki günü vergi ve diğer kesintiler için çalışıyor; buna diyecek tek sözümüz var: Asgari ücret vergiden muaf olmalı ve 4 bin lira olmalı. (HDP sıralarından alkışlar) “Artık yeter!” diyoruz, halkımız adına “Artık yeter!” diyoruz. Asgari ücret vergiden muaf ve 4 bin lira olmalı. Artık yandaşlara sürekli para ayırmaya gerçekten yeter, birazcık vicdan!

Değerli arkadaşlar, işçiler Covid’le de burun buruna çalışmak zorunda kalıyorlar. Ben size bir tersane işçisinin söylediklerini aktarmak istiyorum. “Servisler tek bir tersaneden değil, birçok tersaneden işçi topluyor, tıklım tıklım o servisler; birisi pozitif olsa herkese bulaştıracak. Trafik, emniyet görüyor servislerin hâlini bir şey demiyor, kimi kime şikâyet edeceksin. Gelsinler, denetlesinler, baksınlar, bakalım servisler sabah nasıl geliyor, akşam nasıl dönüyor? Tersanelerin içindeki tuvaletler, duş alanları zaten pislik yuvası, Covid’ten daha beter pislik.” diyor tersane işçisi arkadaşımız.

Ya ücretsiz zindekiler? Onlar ne işten çıkabiliyorlar ne de bir iş bulabiliyorlar. Onlar duruyorlar, evde bekliyorlar. Peki, evde beklemek ucuz mu? Evde beklemek de harcama, daha fazla elektrik, daha fazla su -elektrikteki son üç yıldaki zam oranı yüzde 80’i aştı- eskiden fabrikada yemek yerken şimdi evde yemek zorundalar, çocuklar da evde, herkes evde, para harcamak açısından ev yükü daha fazla.

Kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin dayatması önce kadın işçileri vuruyor, kadın işçilerin büyük bir kısmı bu korkuyla daha düşük ücretlerle çalışmaya mecbur hissediyorlar ve 8 Martta reklam yarışı yapan şirketler, haklarını talep edince kadınları tazminatsız işten atabiliyor, mesela Vestel Manisa Fabrikasından atılan işçi kadınlar bu haksızlığa karşı seslerini duyurmaya çalışıyorlar.

İktidarın alametifarikası şu arkadaşlar: Suçu işle, af gelsin; doğayı tahrip et, cezasını öder, üstelik ihya olursun üstüne. Çalışma hayatı da aynen bu kurala göre işliyor. Herkes biliyor, patronlar verdiği ücret üzerinden yatırmıyorlar sigortayı, bile bile yine patronun ödemediği sigorta ücretine af getiriyorsunuz. Üstelik aldığımız bütün paraları da İşsizlik Fonu'ndan alıyorsunuz, günlük 39 lirayı reva gördüğünüz bu insanlara. Emekçiye reva görülen bu iken, bugün Cumhurbaşkanının maaşı asgari ücretin tam 30 katı, 30 katı arkadaşlar. Bunu da görün, şimdi, konvoy arkaya doğru gidiyor, tabii fotoğrafa sığmıyor, o yüzden ancak ötekileri görebiliyorsunuz ama konvoy aslında arkaya doğru bayağı bir gidiyor yani. (HDP sıralarından alkışlar) Korkunç uçurum bu. Yani, şimdi, peki o hiç beğenmediğiniz ülkelerdeki durum nasıl? Mesela “Ey Almanya”da kaç katı? 16 katı, “Ey Fransa”da 9 katı, İrlanda’da 5 katı asgari ücretin ama bizde 30 katını alıyor Cumhurbaşkanı ve üstelik Cumhurbaşkanının maaşı 2021’de aylık 88 bin liraya yükselecek, 35 bin lira emekli maaşıyla birlikte aldığı maaş da 123 bin lira olacak.

Şimdi, 2021 yılı bütçe teklifinde genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 1 trilyon 223,5 milyar lira ödenek ayrıldı. Cumhurbaşkanı isterse bunun binde 5’ini gizli hizmet gideri olarak haralayabilecek. Bu hesapla, Erdoğan’ın istediği gibi kullanacağı tutar tam 6 milyar 115 milyon lira. Ne hakla? Neyin gizemi bu? Biz gerçekten, bu gizlilikleri, gizli hizmetleri “devlet sırrı” diyerek yapılan zulümleri çok gördük, Susurluk raporları çıktı oralardan. Hangi hakla gizli para harcanyor, halktan gizlenerek, bizden gizlenerek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, biraz daha süre rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Halka 2.320 lirayı reva görüp kendiniz ayda -bugün- 83 bin lira alıp bir de bütçenin her yanından kendinize gizli paylar ayıramazsınız, böyle bir hakkınız yok. Cumhurbaşkanının maaşı da yandaşlara verilen Hazine garantilerinin kaynağı da vatandaşın vergileridir, halkın ise vergilerinin böyle çarçuruna asla ama asla rızası yoktur. Böyle bir şeyi kabul etmiyoruz.

Evet, şimdi daha çok söyleyeceğim var aslında. Genç işsizliği gerçekten önemli. “Gençler iş beğenmiyor.” diyorsunuz. Mesela bir AVM başkanı diyordu ki: “Türkiye’nin en yakıcı sorunu genç işsizliği; 3 gençten 1’i işsiz, biz burada onlara istihdam yaratıyoruz.” E, iyi güzel de o AVM’lerde çalışan gençlerin kimisi biyolog, kimisi öğretmen, kimisi sağlıkçı, kimisi mühendis.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Başkan, son...

BAŞKAN – Selamlayalım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – E, yazık değil mi bu gençlere? Onlar iş mi beğenmiyorlar yoksa sizin onlara hayallerini yıkararak yarattığınız, sizin açtığınız alanları mı beğenmiyorlar?

Evet, artık köklü bir değişime ihtiyaç var; bu, öyle reformla filan olacak bir şey değil sevgili halkımız. Gerçekten köklü bir değişime ihtiyaç var, halka bütçeye ihtiyaç var. Asgari ücreti, vergiden muaf 4 bin lira yapmalıyız. Her emeklinin aylığı 2.500 lira olmalı. Şu an için söyleyebileceklerim bunlar. EYT'lilerin sorunlarını çözmeliyiz. Halkın ihtiyaçları budur. Halkın vergileriyle oluşan bütçe ise halk için harcamalıdır, nokta diyorum.

Teşekkürler, saygılar sunarım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Serpil Kemalbay Pekgözegü konuşacaktır.

Buyurunuz Kemalbay Pekgözegü. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün direnişteki işçileri selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Atlasglobal şirketi işçileri direniyorlar, selam Atlasglobal işçilerine. Bimeks işçileri direniyor, selam olsun Bimeks işçilerine. Vestel işçileri direniyor, selam olsun Vestel işçilerine. Soma işçileri, Ermenek maden işçileri direniyor, selam olsun Ermenek maden işçilerine. PTT işçileri işten atıldılar, direniyorlar; selam olsun PTT işçilerine. (HDP sıralarından alkışlar) Yüzlerce gündür direniş var. TÜVTÜRK işçileri -NAKLİYAT-İŞ'e bağlı- direniyorlar; selam olsun TÜVTÜRK işçileri. Urfa Polçakta direnen işçiler, selam olsun size. (HDP sıralarından alkışlar) Selam olsun Muğla'da, Milas'ta Kömürcüoğlu Çınartaşta direnen işçilere. Samsun Çorum Nakliyat Ambarında direnen işçiler, selam olsun sizlere. Uzel işçileri, selam olsun sizlere. Sinbo işçileri, sendikalı olduğunuz için atıldınız; selam olsun sizlere. Çorum'da Ekmekçiöğulları Metal işçileri, selam olsun sizlere. (HDP sıralarından alkışlar) Her yer direniş alanı, her yer mücadele alanı.

Bugün burada Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı bulunuyor. Umarım bu direnişleri kendisi de izliyordur.

Baktığımız zaman, direnişteki işçilerin tamamı ya sendikalı oldukları için işten atıldılar ya kıdem tazminatlarını, ihbar tazminatlarını alamadıkları için çadır kurdular ya da içeride kalmış ücretlerini alamadılar ve tabii ki işsiz işçiler olarak bugün direnişteler. Bunlar için acaba Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak bir şeyler yapmayı düşünüyor musunuz? Size sormak istiyorum.

Bakın, Ermenek'te işçiler direndiler, karşılına ya polis çıkıyor ya da alay komutanları çıkıyor. Bir de tabii, bu işçileri muhatap alan siz değilsiniz, nasıl oluyorsa İşçileri Bakanı oluyor. Öyle mi Çalışma Bakanı? Bir Çalışma Bakanımız var mı? Yani neden işçiler direndikleri zaman karşılına alay komutanlarını buluyorlar, polisleri buluyorlar ya da "Ben bu sorunu çözeceğim, patronlarla görüşeceğim." diyen neden Süleyman Soylu oluyor, İşçileri Bakanı oluyor? Bu ülkede sadece ve sadece zor politikalarıyla mı bir şeyler halledilmeye çalışılıyor? İşçiler, emekçiler için bir tahayyülünüz var mı? Onu size sormak istiyorum.

Bakın, bu, iş cinayetleri kasım ayı tabelası. İş cinayetlerini, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi sadece gazetelerden derledikleriyle açıklıyorlar: 294 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Bu, daha önceki aylarda, pandemiden önceki aylarda yaklaşık yarı yarıyaydı. Yani pandemi sebebiyle işçiler ölüyor Sayın Bakan.

Covid-19'u meslek hastalığı sayacak mısınız hem hekimler için, sağlık emekçileri için hem de iş yerinde çalışan işçiler için? (HDP sıralarından alkışlar)

Bakın, Vestelde işçiler Covid-19'dan öldüler. Burada sayılan 294 işçinin 154'ü Covid-19'dan öldü. Bunlar iş yerine gitmeselerdi ölmeyeceklerdi ama iş yerindeler. İşçi sağlığı ve iş güvenliği iş yerinde yakalanılan hastalıklarla ilgilidir. Yani bir hekimin hastasına yaklaşmaması mümkün müdür? Maske, mesafe kuralına uysa bile, hekim, hastasına yaklaştığı zaman mutlaka temas ediyordur ve bu sebeple de yaşamını yitiriyordur.

Burada, yaşamını yitiren işçilerin isimleri var, onlar rakam değil. Sayın Bakan –lütfen, size de göstereyim- iş cinayetleri için çözüm bekliyoruz.

Bakın, bu insanlar bizlerden birileri: Ali Kırgın, 51 yaşında, İstanbul Başakşehir'de şantiyede iskelede çalışırken düşerek yaşamını yitirdi. Mehmet Metin, Düzce Standard Profilde taşeron olarak çalışıyordu, yaşamını yitirdi; çalışırken yaşamlarını yitirdiler, çalışırken öldüler. Mahmut Soylu, Ordu Fatsa'da orman işçisi, iş cinayetinde yaşamını yitirdi. Mehmet Tuza, 23 yaşında, gencecik, Yalova'da çalışırken yaşamını yitirdi. Bakın, Hadi Polatkol, 44 yaşında, Hatay Dörtöyol'da yaşamını yitirdi. Bir hekim, aile hekimi İzmir Urla'da, onlarca yaşamını yitiren hekimlerden, sağlık emekçilerinden birisi Doktor Cengiz Çil, Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdi. Ve burada, çok sayıda sağlık emekçisi var yaşamını yitiren Covid-19 sebebiyle.

Bunların sorumlusu kötü yönetim, yönetemiyorsunuz. Suçu halka yüklediniz, insanlara yüklediniz, yükü de bu insanlara yüklediniz; sorumlusunuz.

Umuyorum ve diliyorum ki bundan sonra gerçekçi adımlarla iş cinayetlerine ve pandemiye bağlı olarak başka insanlar yaşamlarını yitirmesinler diye çözüm üretirsiniz.

Sayın Bakan, bilmem biliyor musunuz, Türkiye'de bir hayali istihdam sorunu var. Sürekli olarak her sene istihdamı geliştirmek için projeler yapıyorsunuz ve verdiğiniz teşvikler -ki bunlar milyarlarca, on milyarlarca liralık teşvikler- sermayeye gidiyor ama size soruyorum: İstihdamı artırabildiniz mi? TÜİK'e sorarsanız işsizlik düştü tabii. Bugün gene açıklandı –sınırım- Eylül rakamlarına göre işsizlik düştü. Yani insanlar umudunu yitirip iş aramaya gitmeyince işsizlik de düşüyor, ne güzel! O zaman arkasını hiç aramayalım, bekleyelim; belki bir gün hiçbir insan iş aramaya çıkmaz, o zaman bizde hiç de işsizlik olmaz, işsizliği sıfırlamış oluruz, siz de çok başarılı bir bakan olmuş olursunuz!

Şimdi, gelir ile istihdam arasında zaten bir pamuk ipliği vardı. Bu pamuk ipliği özellikle azgınca yürütülen neoliberal politikaların sonucunda zaten kopma noktasına gelmişti, pandemiyle birlikte tamamen koptu. Şimdi, gelir ile istihdam arasındaki bu bağ koptuğu zaman insanlar ağaç kabuğu mu yiyecekler? Ya, insanlar ağaç kabuğu yemeye terk ediliyorlar, insanlar iş bulamıyor. O zaman ne yapacaklar? Bunu oturup düşünmemiz gerekiyor ve buna bir çare, çözüm bulmamız gerekiyor.

Bizim bu soruna bir çözümümüz var, bu sorunu çözebiliriz. Bu sorunu çözebilmemiz için bu bütçe tasarruflarındaki anlayışı değiştirmemiz gerekiyor ve sermayeden yana olan bu hizmet anlayışını terk edip halkçı bir hizmet anlayışını ortaya koymamız gerekiyor ve özellikle, iş bulamadığımız, istihdam edilemeyen herkese bir temel gelir tanımlaması yapmamız lazım çünkü –dün anlatmıştık- burada bu vergiler, bu bütçeyi oluşturan gelirlerin neredeyse yüzde 80'ine yakını, yüzde 73'ü, dolaylı vergi dediğimiz halkın tükettiği kaynaklardan oluşuyor. Dolayısıyla, halkın bütçesini neden sermayeye peşkeş çekiyorsunuz? Neden kamu-özel iş birliği projelerine, beşli çetelere bu paralar gidiyor? Onun yerine, temel gelir sağlamalıyız ve halkın, elektrik, su, doğal gaz gibi temel ihtiyaçlarını ücretsiz olarak halka sunabilmeliyiz. Unutmayın ki bunlar emek gücünün yeniden üretimi için gerekli olan şeylerdir.

Bakın, geçen, Derin Yoksulluk Ağı'nın bir "tweet"ini gördüm, diyor ki: Koah hastası bir çift, 2'si de koah hastası ve elektrikleri kesildiği için makineye bağlanamıyorlar, komşularından elektrik alıyorlar. Komşuları pandemiye yakalandığı için bu sefer komşularından da elektrik alamıyorlar, makineye de

bağlanamıyorlar. Siz, insanları havaya muhtaç hâle getirdiniz Sayın Bakan. Havaya muhtaçlar, elektrik olmadığı için nefes alamıyor insanlar, elektriğe erişemiyor yoksullar. Dolayısıyla, bizim, bu sorunların çözümünü bulmak için çaba harcamamız lazım.

Asgari ücret şu anda görüşülüyor. Asgari ücreti kimler görüşüyor diye baktığımızda, o masada işçileri temsil eden kimse neredeyse yok. Hatta TÜRK-İŞ Başkanı dedi ki: “Biz, boşuna buraya geliyoruz, gelmek de istemiyorum çünkü sermaye ile Hükümet oturuyorlar, asgari ücreti belirliyorlar.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Yoksulluk sınırı 8.197 iken, açlık sınırı 2.516 iken, asgari ücretin en az yoksulluk sınırının yarısı kadar olması gerekmez mi? Gerekir. 10 milyon insan asgari ücret ve altında çalışıyor, milyonlarca insan işsiz, 3.3 milyon insan hiç asgari ücreti bile alamıyor. Bunlara bir çareniz, çözümünüz var mı? Bunu mutlaka çalışmamız gerekiyor. Asgari ücretin belirlenmesinde daha demokratik bir yol izlememiz gerekiyor.

Ekonomi politikası açısından siz aslında toplumu böldünüz: Zenginler ve yoksullar arasında böldünüz; 4/A’lılar, 4/B’liler, 4/C’liler gibi böldünüz; asgari ücretliler, mülteci işçiler, asgari ücret alamayanlar, gündelik çalışanlar olarak böldünüz. “Ev işçileri” dersiniz, pandemi döneminde hiçbir kaynağa erişemediği için açlıkla karşı karşıya kaldılar. Kadın işçiler, erkek işçiler olarak böldünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dolayısıyla, bizim, bu çalışma tablosuna dair olarak karşımızda gerçekten çalışma yaşamını düzenleyecek bir bakanlığa ihtiyacımız var. Bana göre, bu torba bakanlık bu işi yapamıyor, çalışma yaşamına dair en ufak bir çaba içerisinde olduğunuzu kesinlikle göremiyoruz. Meslek hastalığı konusunda, aynı şekilde, iş yerlerinde iş cinayetleri bu kadar çok artarken, meslek hastalıkları bu kadar artmışken hiçbir çaba harcamamamız, müfettişleri iş yerlerine göndermemiz gerçekten cinayet anlamına geliyor.

Diliyorum ki bu bütçe tartışmaları en azından önümüzdeki dönem için daha gerçekçi, halkın bütçeye erişmesine, halkın, toplumun refahına hizmet etsin ve biz başka bir Türkiye’de yaşayalım çünkü Türkiye’de gerçekten başka bir anlayışa ihtiyaç var.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurunuz Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Genel Kurulu ve televizyonları başında bizi izleyen halklarımızı da bir kez daha buradan selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kadına yönelik şiddet belli bir zamanla, belli bir kültürle, belli bir coğrafyayla elbette ki sınırlı değil. Dünyanın dört bir yanında kadınlar sadece kadın olmaktan kaynaklı ayrımcılığa ve şiddete uğruyor. Bu konuda asıl mesele, aslında, kadına yönelik şiddetle ilgili hangi mantıkla, hangi zihniyetle, hangi araçlarla, hangi politikalarla ve nasıl mücadele ettiğinizdir. Bakın, ülkedeki diğer sorunlarda olduğu gibi kadına yönelik şiddette de AKP maalesef inkarcı bir siyaset izliyor. Kadına yönelik bu şiddeti dönem dönem inkâr edemediği durumlar da yaşanıyor, o zaman da genelde şöyle argümanlar ön plana çıkıyor: “Bizim medeniyetimizde, bizim inancımızda kadına yönelik şiddet

yoktur. Eğer birileri şiddet uygulamışsa da bunlar problemli, hasta erkeklerdir.” denilerek işin içinden çıkılmaya çalışılıyor. Buradan birçok defa söyledik, bir kez daha söylüyoruz: Kadına yönelik şiddet politiktir, bunun mücadelesi de böyle verilme zorundadır ve bugün bu ülkenin en önemli sorunlarından bir tanesi de kadın meselesidir.

Bakın, arkadaşlar, 2020 Küresel Cinsiyet Eşitliği Endeksi’nde 153 ülke arasında 130’uncu sırada yer alıyoruz. Yine, Diyanetin kadına yönelik şiddet çetelesine göre, 2020 yılının on ayında en az 229 kadın öldürülmüş, 122 kadın tacize uğramış, 226 çocuk ise istismar edilmiş. Bu verileri de kadın örgütlerinin yoğun çabası ve emeği sonucunda biliyoruz. Kadın Bakanlığının bu konuyla ilgili doğru dürüst bir verisi de yok maalesef. Bu tabloya bile bakıldığında bu ülkede bir kadın kırımının yaşandığını söyleyebiliriz.

Değerli arkadaşlar, bu öldürülen kadınlar kadar bir de şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren ve intihara sürüklenen kadın gerçekliği var. Sadece seçim bölgesi Ağrı’da bir ay içerisinde 5 kadın şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Biz, bu kadınların şiddet geçmişi olduğunu biliyoruz, ailelerinin beyanları var ama maalesef etkin bir soruşturma yürütülmedi, buna dair önergeler de verdik, maalesef herhangi bir cevap alamadık.

Yine, değerli arkadaşlar, kadınları bu şiddetten koruyacak doğru düzgün bir mekanizma yok. Bakın, Muş’un Malazgirt ilçesinde Fatma Altınmakas tecavüze uğradığı için kolluğa başvuruyor, karakola gidiyor ama orada karakol Fatma’yı korumak yerine geri evine gönderiyor. Fatma, Türkçe bilmediği için kendisini iyi ifade edemiyor. Kürtçe bir tercüman olsaydı ve Fatma için koruma kararı alınsaydı Fatma bugün yaşıyor olacaktı ama maalesef, inkâr ve asimilasyon politikaları biz kadınları her yerde buluyor ve öldürüyor.

İşte, kadına yönelik şiddeti bu anlayış ve bu zihniyetle çözmek mümkün değil. Peki, ne yapılmalı? Bakın, öncelikle mevcut olan bu politikalarından vazgeçeceksiniz, kadın örgütlerinin şiddetle ilgili mücadele deneyimlerini ilke edineceksiniz, erkek egemenliğini kutsamaktan vazgeçeceksiniz. Türkiye siyaset tarihinin en yüksek kadın temsiliyetini sağlayan HDP’li ve TJA’lı kadınların başarısını uluslararası platformlarda kendi hanenize yazıp, gelip burada, bu mücadeleyi veren, direnen kadınları rehin almayacaksınız. (HDP sıralarından alkışlar) Bu vesileyle ben de bir kez daha Figen’i, Sebahat’i, Gültan’ı, Rojbin’i, Mukaddes’i, Beyza’yı, Sevim’i, Şevin’i ve Hülya’yı, adını sayamayacağım yüzlerce kadın arkadaşımı ve yoldaşımı buradan selamlıyor, sevgilerimi gönderiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, dünyanın en demokratik ve katılımcı sistemi olan eş başkanlık sistemini suç olarak görmekten vazgeçeceksiniz, siyasetin her alanında eşit temsiliyeti ve eş başkanlığı bir ilke olarak benimseyecek, hatta kendi tüzük ve programlarınıza da bunu geçireceksiniz. Kayyum atamayacaksınız, bağımsız kadın derneklerine el koymayacaksınız, kadın kazanımlarına saldırmayacaksınız, İpek Er’in tecavüzçülerini yargılayacaksınız, üç yüz kırk gündür kayıp olan Gülistan Doku’nun nerede olduğu sorusunun cevabını vereceksiniz, Nadira Kadirova’ya ne oldu açıklayacaksınız. İstanbul Sözleşmesi’ni tartışmaya açmaktan vazgeçeceksiniz, etkin uygulanması için mücadele edeceksiniz, zor bela alınan nafaka hakkına göz dikmeyeceksiniz, tahsil edilmesi için mücadele edeceksiniz. Yani özcesi, yasaları uygulayacaksınız, kadın ve erkeklerin eşit olduğu fikrine kendinizi ikna edeceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yine TÜİK verilerine göre 2017 yılından 2018 yılına Türkiye’de yoksulluk sınırı altında yaşayan kişi sayısı 1 milyon 24 bin kişi artarak 15 milyon 864 bin kişiden 16 milyon 888 bin kişiye çıkmıştır. Bu yoksulluğun en derin hâlini kadınlar yaşıyor. Değerli arkadaşlar, Halk Ekmek büfelerinin önüne gidin, bakın bir; oradaki ekmek kuyruğunda olan insanların yarısından fazlası

kadınlardan oluşuyor. Bu ülkede yoksulluğu da kadınsallaştırdınız ve kadınların omzuna yüklediniz. Kadın yoksulluğu oranlarını incelediğimizde, OECD verilerine göre 2015'te İzlanda, Danimarka, Finlandiya gibi ülkelerde toplam kadın yoksulluk oranı yüzde 5 iken Türkiye'de 17 yaşına kadar olan kadınların yoksulluk oranı yaklaşık yüzde 25, yine 17-65 yaş aralığı içinse bu rakam yüzde 17. Yoksulluğu, gerçekten, kadınlarla özdeşleşmiş bir duruma getirdiniz. Bakın, bu durum pandemi öncesi verilerle ilgili, bir de pandemi süreciyle biz bunun daha fazla ağırlaştığını biliyoruz.

Çokça “Evde kal.” çağrıları yapıldı ama o evde tencerenin nasıl kaynayacağı, o ev işlerini kimin yapacağı konusunda tek bir söz söylenmedi, tek bir öneride bulunulmadı. Devlet kendisinin yapması gereken işlerin sorumluluğunu da bir kez daha pandemi sürecinde kadınların omzuna yükledi.

Yine, pandemi sürecinde bazı ödenekler ödendi. Bu burada da söylenecek ama bir kez daha söyleyelim; kadınlar zaten güvencesiz ve kayıt dışı işlerde çalıştığı için çoğu bu ödeneklerden de faydalanamadı. Yani kapanılan evlerde kadınların emeği daha fazla sömürüldü, üstüne üstlük şiddet uygulayan erkekler İnfaz Yasası'yla dışarı salındı ve bu evlerde kadınlar bunlarla yaşamaya zorunlu bırakıldı. Bu noktada kadınlar bu evi mecburen bu erkeklerle paylaştılar ve daha fazla şiddete uğradılar.

Değerli arkadaşlar, yine bu ağır sorunların en ağırını ise mülteci kadınlar yaşıyor. Göç İdaresine göre, Suriye'den Türkiye'ye 4 milyon kişi göç etti ki bunların yarısının kadın ve çocuklardan oluştuğunu biz biliyoruz. Yine kadın örgütlerinin alanda yaptığı araştırmalara göre Suriyeli mülteci kadınlar maalesef yoğun bir cinsel şiddete ve ayrımcılığa uğruyor. Ucuz iş gücü olarak görülüyorlar, emekleri sömürülüyor; yine, bu kadınlar, kendi aileleri içerisinde eşleri ya da yakın akrabalarının şiddetine uğruyor, dışarıda ise suç örgütleri bu kadınları suistimal ediyor maalesef. Yine kız çocukları yaşlı erkeklerle evlendirilmeye zorlanıyor ya da 2'nci eş olmaları konusunda çocuklar zorlanıyor. 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre Suriyeli mülteci kadınların -bakın, bu çok önemli- yüzde 38'i çocukken evlendiriliyor.

Değerli arkadaşlar, kadınlar uğradıkları ayrımcı tutumdan dolayı şikâyetle bulunamıyorlar çünkü gittikleri bütün kurumlarda, devlet kurumlarında Suriyeli olduklarından kaynaklı ayrımcılığa uğruyorlar, sorunları dinlenmiyor, buna yönelik koruyucu mekanizmalar maalesef geliştirilemiyor. Sadece Suriyeli kadınlar değil elbet, Türkiye'de bütün mülteci kadınlar benzer sorunları yaşıyor. Bakın, sadece bir örnek vereceğim: En son Van'da Geri Gönderme Merkezinde tutulan İranlı kadın mülteci oradaki güvenlik görevlisinin tecavüzüne uğradı. Bakın, bu artık mülteci kadınların resmî kurumlarda bile başına neler geldiğinin çok somut bir örneği, siz varın gerisini artık düşünün.

Yine, değerli arkadaşlar, elbette ki engelli kadınların da çok ciddi sorunları var. Çok zamanım kalmadı Başkan, kısaca bir iki kelime söylemek istiyorum. Yani Türkiye'de 4,5 milyon engelli kadın bulunuyor. Hem kadın hem de engelli olmaktan kaynaklı, engelli kadınlar zaten çok ciddi sorunlar yaşıyorlar; eğitime erişimde, sağlığa erişimde, aile içerisinde çok ciddi sıkıntılar yaşıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bakın, bir engelli kotasından söz edilecek ama bu kotanın bile kendisi genellikle niteliksiz işler için ayrılıyor yani nitelikli işlerde bu kotanın da uygulanmadığını biz çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla, engelli kadınların da yaşadığı bu sorunların görünür olabilmesi için, bu bütçenin hem kadının hem halkın bütçesi olabilmesi için, aslında burada sözlü olarak ifade ettiğim bütün sorun alanlarına ilişkin güçlü bir politikanın, güçlü bir siyasetin yürütülmesi gerekiyor ki bu sorunlar çözülebilir ve bu bütçe de kadınların ve halkın bütçesi olabilsin.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sayın konuşmacılarını davet edeceğim.

Sayın Süleyman Girgin, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, size birkaç kelam etmek istiyorum. Pandemi döneminde önemi artan 3 hayati konuyu yani aile, çalışma ve sosyal hizmetleri görev ve yetki alanında barındıran bir Bakanlığın başındasınız. Sorum şu: Pandemiyle mücadele kapsamında kapatılan iş yerlerinden çıkarılan işçilerimiz, 1.177 lira işsizlik ödeneğiyle ailesini nasıl geçindirir; kirasını, elektrik, su, doğal gaz faturalarını, mutfak harcamalarını nasıl karşılar? Biz düşündük, kafa yorduk, bu işin içinden çıkmadık Sayın Bakan. Sonunda, Hükümetin vardır herhâlde bir bildiği, bir çözüm formülü yoksa “İş yerlerini kapatın.” diyerek esnafa ve çalışanlara sırtlarını dönecek kadar kafalarını kuma gömmemişlerdir dedik. Sayın Cumhurbaşkanı “Salgın nedeniyle bazı ülkelere bütçe desteği veriyoruz.” dediğine göre para da yok değil anlaşılan. Şimdi size sormak istiyorum: Nedir bu insanların geçinebilmesi için sizin bilip de bizim bilmediğimiz formül Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar) Ya da diğer ülkelere bütçe desteği verecek kadar zenginsek neden bu destek esnafımızdan, işçimizden esirgeniyor? Gerçi şunu da çok iyi biliyoruz Sayın Bakan: Bu sorunun sizde de bir cevabı yok. Sizin de bu soruyu zaman zaman kendinize sorduğunuzu tahmin edebiliyoruz. “Göreve geleli iki sene oldu. Ben göreve geldiğimde, zaten kamu kaynakları Hazine garantili projelerle birilerinin cebine bağlanmıştı. Ben göreve geldiğimde, Varlık Fonu kurulalı iki yıl olmuştu. Ben göreve geldiğimde, devletin kasası zaten boşalmıştı.” diye düşündüğünüzü de biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Şehit paraları nerede, şehit paraları?

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – “Ekonomi uçuyor.” masallarının yalan olduğunu, TÜİK’in enflasyon verilerinin kandırmacadan ibaret olduğunu düşündüğünüzü de biliyoruz. Sayın Bakan, sizin de Beştepe’deki saltanat kayığının artık su almaya başladığını gördüğünüzü de biliyoruz. Sizin de Türkiye’deki her kurum gibi, tek adamdan direktif beklediğinizi de biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, on sekiz yılda çok bakan geldi geçti ama bir kişi hiç değişmedi. On sekiz yıldır ekonomiyi yöneten o kişi, şimdi çıkıp diyor ki: “Ekonomide diriliş başladı.” Değerli arkadaşlar, Allah kimseyi on sekiz yıldır yönettiği ekonomiyi on sekiz yıl sonra “Ekonomide diriliş başladı.” diye müjdemek zorunda bırakmasın. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, bu lafı ettikten sonra acı reçeteyi gündeme getirmek zorunda da bırakmasın. Ekonominin bugün içine düştüğü durumdan birinci sorumlu, partili Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan’dır. Vatandaşlarımız pazara her çıktığında, evine her fatura geldiğinde, akaryakıt almaya her gittiğinde ekonominin hâliyle yüzleşiyorsa buraya gelip bütçesini savunamayan Sayın Erdoğan da bu gerçekle yüzleşmek zorundadır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Şu anda sorumsuz bir ana babanın erken olgunlaşmak zorunda kalmış çocuğu gibi vatandaş; tüm yük omzunda, iktidardan ise hayır yok. Düze çıkmamız yine halkın feraseti sayesinde olacaktır.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki yıl işçinin hangi parayla geçinemeyeceğinin pazarlığına başlandı. 2.324 liradan bahsediyoruz. Peki, ülkedeki açlık sınırı ne? TÜRK-İŞ kasım ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırını 2.517 lira, yoksulluk sınırını da 8.198 lira olarak açıkladı. Yani şu anda asgari ücretli zaten açlık sınırının altında yaşıyor. Pandemi günlerinde asgari ücreti bile lükse çevirdiniz “39 TL’yle geçinin.” dediniz insanlara. Üstelik utanmadan IBAN numarası verdiniz bu millete. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yapılmalı? Asgari ücret insan onuruna yakışır bir yaşam sürecek seviyeye çıkartılmalı, vergi kapsamı dışında bırakılmalı ve Asgari Ücret Komisyonu bütün sendikaların katılımına açık

olmalı. Sayın Bakan ‐Asgari ¼crete ne kadar zam yapmalı?‑ diye d¼ř¼n¼yörsanız, sorun yanınızdaki Sayın Enerji Bakanına, son bir yılda elektriğe ve doğal gaza ne kadar zam yapmış öğrenin, siz de asgari ¼crete o kadar zam yapın. (CHP sıralarından alkışlar) Ben söyleyeyim: Son bir yılda elektriğe yüzde 32,5; doğal gazın fiyatına yüzde 35 zam geldi arkadaşlar. Demek ki asgari ¼cret -altını çiziyorum- en az yüzde 35 zamlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, günlerdir konuşuyoruz yollar, köprüler, havalimanları ve hastanelerdeki kamu-özel iş birliği vurgunlarını. Enerjide yok mu sanıyorsunuz? Enerjideki vurgunun yanında hepsi devde kulak kalır, kulak! Bu vurgundan halkın payına ise giderek yükselen faturalar, kuruyan dereler, çöle dönen tarım arazileri düşüyor. İktidar diyor ki: ‐Döviz artınca ithal kömürün ve doğal gazın maliyeti de arttığı için elektrik fiyatları artıyor.‑ Kısmen doğru ama gerçek hikâye bu değil. Bilindiği üzere ülkenin elektrik dağıtımını özel şirketler üstleniyor. Bu şirketler dağıttıkları elektriğin yaklaşık üçte 1'ini kamuya ait olan Elektrik Üretim AŞ'den temin ediyor. Bu nedenle EÜAŞ'ın dağıtım şirketlerine sattığı elektrik zamlanınca dağıtım şirketlerinin de halka sattığı elektrik zamlanıyor. Ancak -dikkatinizi çekmek istiyorum- 2020'de EÜAŞ, şirketlere sattığı elektriğe indirim yapıyor. Peki, şirketler faturalarda indirim yapıyor mu? Mümkün mü? Zam yapıyor, zam arkadaşlar. Bakın, şu tablo: Enerji vurgunu. Bu tabloya göre Ekim 2019'da EÜAŞ, özel şirketlere 34 kuruştan sattığı elektriği bir yıl sonra 15 kuruşa indiriyor; yarından da fazla. Bu şirketler ne yapıyor peki? 2019'da 34 kuruşa aldığı elektriği 71 kuruşa halka satarken, bir yıl sonra yani 15 kuruşa aldığı elektriği şu anda 75 kuruşa satıyor. Böylece kamu şirketlerinin üzerinden birkaç özel şirketin cebine milyarlar sokulmuş oluyor arkadaşlar. Burada en az 9 milyar liralık vurgun var. Sorum şu: Sayın Enerji Bakanımız, esnaf iş yerlerini kapatmak zorunda bırakılıp devletten hiçbir destek göremiyorken, çiftçinin Tarım Kredi Kooperatifine borcu nedeniyle traktörüne, büyükbaş hayvanına haciz konuluyorken tüyü bitmemiş yetimin hakkını nasıl peşkeş çekersiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Başınızı yastığa koyup nasıl uyuyorsunuz?

Bitti mi? Bitmedi arkadaşlar. Daha YEKDEM vurgunu var, YEKDEM. Nasıl mı? Anlatayım: YEKDEM aracılığıyla yenilenebilir enerji kaynağı kullanan santrallere on yıl boyunca dolar bazında özel fiyat tarifesi üzerinden elektrik alım garantisi sağlanıyor. Ancak aradan geçen zaman içinde hem teşviklerin miktarı dudak uçuklatan boyuta ulaştı hem de teşvik verilen şirketler, yapılan düzenlemeler nedeniyle büyük ölçekli şirketler olmaya başladı arkadaşlar. Artık, üretim için teşvike ihtiyaç duymayan, dahası, iktidarla olağan dışı ilişkileri olan şirketler YEKDEM pastasından da aslan payını almaya başladı. Durum böyle olunca, memleketin tarım arazilerine Muğla'da olduğu gibi JES'ler, derelerine HES'ler kurmak için, adı kamu-özel iş birliği projelerinde sıkça duyulan bir grup şirket âdeta birbirleriyle yarışmaya başladı bu ihaleleri almak için.

Peki, YEKDEM mekanizması nasıl çalışıyor da kamu kaynakları bir grup şirketin kasasına giriyor? Burada da görmeye alışkın olduğumuz vurgun yöntemi, Hazededen dövizle alım garantisi arkadaşlar. şimdi, vurgunun rakamlarına bakalım, şu da YEKDEM vurgunu arkadaşlar: 1 Ocak 2018'den 30 Eylül 2020'ye dek -altını çiziyorum- piyasa fiyatının üzerinde yapılan ödeme yani teşvik tam 49 milyar lira arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Peki, bu pastayı götürenler kim? EÜAŞ vurgununda, elektrik dağıtım ağında karşımıza çıkan sermaye grupları YEKDEM vurgununda da yine karşımızda. Bu kürsüden sesleniyorum: Bu ülke babanızın çiftliği değil, kamu kaynaklarını peşkeş çekmenizin hesabını er geç bu halk size soracaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Selçuk, Sayın Dönmez; pandemi döneminde “Sosyal Koruma Kalkanı”yla halkı koruyoruz.” dediniz, bu programla 41 milyar lira dağıttınız; onun da çoğu işçinin cebinden yani İşsizlik Fonu’ndan.

Şimdi, EÜAŞ’ta 9 milyar, YEKDEM’de 49 milyar, toplam 58 milyar TL’yi bir avuç şirkete teşvik diye verdiniz. Bir yanda halkımıza 41 milyar, diğer yanda bir avuç şirkete 58 milyar. Bu, soygun değil de nedir; bu, vicdansızlık değil de nedir? Demek ki sizin gözünüzde 83 milyonun bir avuç şirket kadar değeri yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayınız efendim.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Devamla) – Selamlıyorum.

İster istemez Neyzen Tevfik’in sözleri geliyor akla: “Ekmek herkese yetecekti aslında; tarlaya karga dadandı, ambara fare, fırına hırsız, memlekete harami.” Önce haramilerin iktidarına son vereceğiz, sonra da halkın bütçesini yapacağız. Az kaldı! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ahmet Akın, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, enerjide bağımlılığımızın azalmadığı, hatta arttığı bu dönemde ne yazık ki iktidarın politikaları iyi niyet edebiyatı içerisinde hazırlanan temenniler manzumesinden öteye bir türlü geçemiyor.

Değerli arkadaşlar, dünya ülkeleri “sıfır karbon” hedeflerini açıklıyor, güneş ve rüzgâra yoğunlaşıyor, fosil bazlı yakıtlardan ve özellikle kömürden çıkış yolları haritalarını açıklıyor, enerji verimliliği politikalarını uyguluyor; Avrupa “Yeşil Mutabakat” diyor, artık başta enerji olmak üzere tüm sektörleri, iş yapış şekillerini, ürün ve üretim standartlarını Yeşil Mutabakat’a göre yapılandırıyor, düşük karbonlu üretim ve hizmet sektörünü kurguluyor. Biz bu resmin neresindeyiz? Ülkemizi, sanayimizi, kurumsal kapasitemizi Yeşil Mutabakat’la uyumlu kılmamız artık bir zarurettir, bir mecburiyettir, bir gerekliliktir Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, her fırsatta yenilenebilir enerjiye destek olduğunuzu söylüyorsunuz; merak ediyoruz, 10 Temmuz 2018’de 1 numaralı Kararname’yle Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünü neden kapattınız? Yani rejimin ilk işi acaba neden Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünü kapatmak oldu, bunu da çok merak ediyoruz.

Türkiye’nin potansiyeli her fırsatta, her ortamda hep Almanya’yla karşılaştırılır, araştırmalar yapılır. Potansiyelimizin Almanya’dan çok daha yüksek olmasına rağmen ve güneş yatırımlarına aynı zamanda başlamış olmamıza rağmen neden bunların bu kadar gerisinde kaldık?

Mesela, enerji kooperatifleri; halkın kendi elektriğini temiz ve ucuz üretmesi için enerji kooperatifleri kurma çabalarının önüne neden engel koydunuz? Yönetmelikleri neden değiştirdiniz? Neden engellediniz? Ve biz buradan tekrar sesleniyoruz: Halkın enerjide söz sahibi olması için enerji kooperatiflerinin önünü açmak ve teşvik etmek zorundayız.

İşin gerçeği şu: Ülkemizde, ne yenilebilir enerjide ne de enerji verimliliğinde uyguladığımız politikaların önceliğinde bunlar yok. Enerji verimliliği konusunda da neredeyse yüzde 30'a yakın bir potansiyelimiz olduğu ortada. Ancak sizlerin geldiğiniz nokta hâlâ 2007 yılındaki Enerji Verimliliği Kanunu; bunun ötesine bir türlü geçemediniz.

Tercihiniz enerji verimliliğinden, halkçı, ucuz elektrikten yana değil; daha çok rant, daha çok santral, hatta daha çok nükleer santral yapmaktan yanasınız. Çok net bir biçimde uzun vadeli planlamadan yoksun hareket ettiğinizi de hem enerji politikalarınızdan hem de icraatlarınızdan rahatlıkla görebiliyoruz. Maalesef, bu başıboşluğunuzun, hesap bilmezliğinizin faturasını ödemek ise size değil, ekonomik buhran içerisinde mücadele eden vatandaşımıza düşüyor.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, EÜAŞ varken “Varlık Fonu” dediğiniz paralel, denetimsiz aile şirketinin neden santral işine giriyor? Türkiye Varlık Fonunun, Afşin-Elbistan'da kömür santrali kurmaya giriştiğini biliyoruz ancak Afşin-Elbistan'da ruhsatlandırma EÜAŞ'a ait. EÜAŞ varken Türkiye Varlık Fonu üzerinden neden bu iş yapılmaya çalışılıyor? Bu iş kime, hangi yöntemlerle verilecek? Fon aracılığıyla denetimden kaçırmak mı istiyorsunuz?

Enerjide plansız, programsız politikalarınız maalesef vatandaşı çarpıyor; sayenizde, vatandaşı, elektrik değil, onlara zamlarla bindirilen faturalar çarpıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin plansız politikalarınızın bedelini neden vatandaş ödemek zorunda? 2018 yılından bu yana elektrik arzı aynı şekilde durmasına rağmen, iktidar, bu süre içerisinde EPDK tarafından lisans verilmiş üretim tesisi yatırımlarını planlamak yerine, kontrolsüz şekilde sürdürüyor, devam ettiriyor; üstelik bu yatırımlar dışa bağımlılığı artıracak şekilde şekillendiriliyor. Yani neresinden bakarsanız çarpıklık, plansızlık ama yine bedeli ödeyen 83 milyon vatandaşımız.

Ekosistemi gözetmeden, nehir, havza planlaması yapmadan nehirlerimiz üzerinde art arda kurduğunuz ve ulufe gibi dağıttığımız mini mini HES'lerle doğadaki ekolojik dengeyi bozdunuz. Bizler HES yatırımlarına karşı değiliz ancak, çevre ve çevresel etki çalışmalarıyla layığıyla yapılacak ve halk üzerinde mağduriyet yaratmadan ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına destek olmak kaydıyla.

YEKDEM konusunda da birkaç kelime etmek istiyorum. YEKDEM, 2010 yılında kurgulandığı felsefesinin, bugün geldiği noktada çok ama çok uzağında. Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltmak, ülkedeki enerji üretiminde fosil yakıtlar yerine temiz, çevreci, yenilenebilir kaynakların kullanımına destek amacıyla hayata geçirilmişti. On yıllık tecrübe gösterdi, fiyatlar dövize endekli ve döviz kuru devamlı artıyor, fiyatlara da otomatik olarak biniyor. On yıldır yenilebilir enerji teknolojileri müthiş derecede ucuzluyor ama bizde fiyatlar aynen devam ediyor. Faturayı kim ödüyor? Faturayı 83 milyon vatandaşımız ödüyor; faturayı sanayicimiz, esnafımız, halkımız ödüyor. Türkiye'de -sizler hidroelektrik santrallerinin hiçbir yenilikçilik yapısı olmadığını bilen kişilersiniz diye düşünüyorum-neden HES yatırımını, tamamı -neredeyse yüzde 70'inden fazlası- inşaat olan bir yatırımı YEKDEM mekanizmasına aldınız? Bunların YEKDEM'den çıkarılması gerekiyor. Bu şekilde YEKDEM fiyatları ucuzlayacak. YEKDEM'in gerçeği ve olması gerekeni, teknoloji yoğun yatırımlara destek verilmesidir. Sanayicimiz şikâyetçi, faturalarını ödeyemiyor. Yapmamız gereken şu: Yeşil ekonomi, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve kaynak verimliliğine odaklanmalıyız. Yapmamız gereken, ülkemizin yeşil mutabakatına hep birlikte imza atmamızdır; fosil yakıtlara, sera gazı artışına “Dur.” Dememizdir; gelecek kuşaklara da yaşanabilir bir Türkiye Cumhuriyeti bırakmaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, vatandaşlarımızın en önemli kalemlerinden bir tanesi enerji. Vatandaşın yükü artarken devlet bütçesinden bazı firmalara göz göre göre sağlanan destekler, muafiyetler, süre uzatımları, adil olmayan düzenlemeler hep AK PARTİ hükümetlerine ait; bu bir kayırmacılıktır. Elektrik özelleştirmelerinde 21 dağıtım bölgesi oluşturulurken, özelleştirmeler yapılırken “Kayıp kaçak oranları

yapılacak yatırımlarla azalacak.” diyen siz değil miydiniz? Hatta “Elektrik ucuzlayacak.” diyen siz değil miydiniz? Hani ucuzlayacaktı, neden milleti kandırdınız? Dönemin Maliye Bakanı, 1 Ekim 2013’te “Elektrik özelleşince ucuzlayacak, vatandaş ucuz elektrik alacak.” dedi. AK PARTİ’nin bu sözleri de doğru çıkmadı. Bir de “Bundan sonra yatırım harcamaları özel sektör tarafından yapılacak.” dendi, bir de “Bunlar döviz verecek, vergi verecek.” dendi. Ne oldu? Meclisten geçen kanunla kaçak kullanılan elektrik bedelinin tüketicilere yansması 5+5 yıl daha uzatıldı. AK PARTİ hükümetleri elektrik dağıtımındaki bölgesel farkları kapatamadığı gibi dağıtım özelleştirmesini de yönetemedi ve sonuç olarak kayıp kaçağı bu milletin sırtına çatır çatır yüklediniz. Şimdi buradan sormak istiyorum EPDK’ye: EPDK ne için var arkadaşlar? Vatandaş için mi yoksa vatandaşın müşteri olarak gören enerji şirketleri için mi? 3 Aralıkta alınan karar kimin için mesela? 21 elektrik dağıtım şirketinin aklınıza gelecek her türlü masrafının vatandaşın faturasına yansıtılması için EPDK’nin yayınladığı elektrik dağıtım tarifesinin düzenlenmesi ile perakende satış tarifesinin düzenlenmesi hakkındaki karardan bahsediyorum. EPDK bizim eleştirilerimiz üzerine dün akşam bir açıklama yaptı; özrü kabahatinden büyük. Diyor ki EPDK: “Geçmişte de böyleydi, bu durum mevzuata uygun.” Allah aşkına arkadaşlar, siz nerede oturuyorsunuz? Burası Türkiye Cumhuriyeti ve vatandaşımız ekonomik buhranla mücadele ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Allah aşkına, milyonlarca vatandaşımız elektrik faturasını ödeyemiyor, virüslerle mücadele ediyor. Ne olurdu bu giderleri yansıtmayacak bir karar alıp vatandaşa rahat bir nefes aldırıydınız? Neden hep bu şirketleri kolluyorsunuz? Bu neye benziyor biliyor musunuz? Ekmeğini sattığı fırıncı Mehmet’e çay ikram eden bakkal Hakkı amcanın çayın parasını, mahallenin emeklisi Hasan amcaya ödetmesine benziyor. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir şey Türkiye’nin hiçbir yerinde söz konusu olmaz. EPDK vatandaştan yana olmalıdır, ranttan yana, şirketlerden yana değil özündeki gibi şeffaf ve vatandaştan yana olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

AHMET AKIN (Devamla) - Peki, doğal gaz? 2017’de, ortalama bir aile 125 metreküplük bir doğal gaza 140 lira ödüyordu, şimdi 250 lira. Vatandaşın faturasına üç yılda yüzde 80 zam olarak yansıtılar. Aynı şekil elektrikte de var, yüzde 70. Soru şu: Hangi memurun, hangi ücretlinin, hangi emeklinin, çalışanın maaşı yüzde 80 arttı da siz hangi yüzde bu zamları yaptınız? (CHP sıralarından alkışlar) Üstüne üstlük buhran içerisinde, pandemi ile işsizlikle vatandaşın uğraşmasına mücadelesine rağmen devamlı zamlar bindiriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu dönemde yapmanız gereken vatandaşın yanında olmak çünkü elektrik ve doğal gaza erişim bu koşullarda asgari bir hak, insan hakkıdır.

“Karadeniz’de doğal gazı keşfettik.” dediniz, “Vatandaş ucuz doğal gaz alacak.” diye müjdediniz ama gerçekten vatandaşa mı müjde verildi yoksa bir yandaşımıza mı? Bunu yapmak için Karadeniz’de bulunan gaz için alım garantili bir sistem uydurdunuz. Değerli arkadaşlar, buradan sesleniyorum. Karadeniz gazı bir vatandaşa değil, AKP’nin bir yandaşına söz verilmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın.

AHMET AKIN (Devamla) – Yakında kokusu çıkacaktır yani bu müjdeden, maalesef, 83 milyona bir müjde yok, bir tek bir yandaşa müjde var; onu da yakında herkes görecek. Sonuç olarak AKP bu doğal gaz işini tünele, otoyola benzetecek ve geleceğimizi yine borçlandıracak hem de insafsızca. Karadeniz’de bulunan doğal gazla ilgili birçok soru işareti var; kim çıkartacak, TPAO ne olacak, parası nasıl bulunacak, finansı nasıl yapılacak, kaç mal olacak, neye, niye, sonuçları nasıl olacak?

Bir de değerli arkadaşlar, dün bir toplantısı düzenledik; halkımızın pandemide yanında olmak için 6 maddelik çözüm önerilerimizi sıraladık. Şimdi, Bakan burada, milletvekillerimiz burada, Allah aşkına bu zamanda vatandaşın yanında olmayanlar daha sonra vatandaşa nasıl hesap verecek? Bunu kabul etmeniz size ne zararı olabilir? (CHP sıralarından alkışlar) Burada diyor ki: “Bir salgın sürecinde elektrik ve doğal gaz faturalarını ödeyemeyen vatandaşlarımızın borçları faizsiz olarak bir yıl ertelensin, 12 eşit taksite bölünsün, Elektrik Tüketim Desteği’nden yararlananlara ilave pandemi sürecinde destek kapsamına alınsın.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanına ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Devamla) – Efendim, müsaade var mı? Hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım.

AHMET AKIN (Devamla) – ...bir yıl borç erteleme yetkisi veren düzenlemeye Covid-19 salgın hastalığı da eklensin. Covid-19 bir afet değil midir arkadaşlar? Bunu afet olarak görmemek bu milletin acısını duymamak demektir.

Ayrıca, çiftçimizin su ve elektrik borcu en az iki yıl ertelensin, ödeme kolaylığı sağlansın. Sanayicinin, esnafın ve tüm halkımızın artık bıktığı elektrikte ÖTV, fon, TRT payı kaldırılınsın, KDV yüzde 1’e düşürülsün.

Komisyonlarda bekletilen kanun tekliflerimiz burada kanunlaşsın.

Doğal gazda ÖTV kaldırılınsın ve KDV yüzde 1’e indirilsin.

Bizim bu konularla ilgili kanun tekliflerimiz var ve bekletiliyor. Neden bekletiliyor, hangi gerekçeyle bekletiliyor?

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ednan Arslan...(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Partimiz adına EPDK bütçesiyle ilgili görüşlerimizi aktarmak üzere söz almış bulunuyorum.

Tüketicilerin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyette enerji ihtiyacını karşılaması için rekabet şartlarını oluşturmak, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir enerji piyasasını oluşturmak, düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulmuş bir kamu tüzel kişiliğinden bahsediyoruz. Ne yazık ki EPDK’nin bu temel amaç ve görevlerinden hızla uzaklaştığına, bağımsızlığını yitirdiğine tanık olmaktadır. Üzülerek ifade ediyoruz ki EPDK, 83 milyon vatandaşımızı müşteri gibi görünürken dağıtım ve tedarik şirketlerinin haklarını koruyan uygulamalar içindedir. Bunları nereden biliyoruz? Sayıştay raporlarından biliyoruz. Bakın, Sayıştay raporunda ne diyor Sayın Bakan: “Dağıtım şirketlerinin işletme hakkı devir sözleşmeleri ve lisanslarında belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmede, dağıtım şirketleri tarafından iletim hatlarının zamanında yapılmadığı için TEİAŞ tarafından yapılan yüksek maliyetli trafo merkezlerinin atıl bırakılarak kamu kaynaklarının heba edildiği; 21 elektrik dağıtım şirketinden sadece 6 dağıtım şirketinin internet sitesinde yayımlanan elektrik enerji miktarının kuruma bildirilen miktarla aynı olduğu, diğer 15 elektrik dağıtım şirketinin internet sitesinde yayımlanan değerlerin yıllık lisans bedeli için bildirilen beyan değerlerinden farklı olduğuna yer verilmiştir.” EPDK bu kadar temel iş ve işlemleri denetlemeyecekse ne yapacak?

Değerli milletvekilleri, Enerji Bakanlığının 2021 yılı bütçe sunuşunda Türkiye, AB ülkeleri arasında elektriği en ucuz kullanan ülke olarak gösterilmiş, TÜİK'i bile kıskandıracak bu sonuca nasıl ulaşıldı doğrusu ben de merak ediyorum, çünkü gerçek şu: Türkiye, G20 ülkeleri arasında elektriği en pahalı kullanan 3'üncü ülke, OECD ülkeleri arasında enerji fiyatlarına en çok zam yapan ülke. Bakın, burada elimde bir rapor var: Pandemi döneminde OECD ülkeleri elektriğe yüzde 7,3 indirim yaparken maalesef, ülkemiz yüzde 11,5 zam yapmıştır ama biz, elektriğin ucuzladığından bahsediyoruz, elektriği ucuzlattığımızı söylüyoruz. Devriiktidarımızda elektriğe yapılan zam yüzde 369'dur arkadaşlar, yüzde 369. Ne asgari ücret ne de herhangi bir ücret yüzde 369 artmamışken elektrik faturaları devriiktidarımızda yüzde 369 artmıştır.

Bakın, 4 kişilik bir ailenin aylık 230 kilovatsaat elektrik tükettiğini düşünelim; vergiler, fonlar ve bütün bedeller içinde olmak üzere, faturaları 2009'da 57,3 lira iken 2017'de 95 liraya, 2020 yılında 172,75 liraya çıkmış. Yani 2017 ile 2020 yılı arasında bile yüzde 82,3 oranında zam yapılmış ama hâlâ en ucuz elektriği kullandığımızı iddia ediyorsunuz.

EÜAŞ toptan elektrik fiyatlarına 2019 yılında bir zam yaptı. Hemen EPDK çıktı, yapılan zamlarla ilgili "EÜAŞ tarafından toptan satışa yapılan zamdan dolayı elektrik fiyatlarına zam geldi." dedi ve şirketleri savundu. Ama Ekim 2019'da 34 kuruş olan elektrik 2020'de 12 kuruşa kadar düştü, Elektrik Üretim AŞ'nin toptan satış fiyatlarını 12 kuruşa kadar düşürmesine rağmen, maalesef, tedarik şirketleri elektrik faturalarını düşürmedi. Buradan bu tedarik şirketlerinin yaklaşık 60 milyar kilovatsaat enerji aldığını düşünürsek, bu tedarik şirketlerinin cebine bu yolla 9,06 milyar para girdi ama bu, maalesef, vatandaşların faturalarına yansıtılmadı.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Barselona gezilerini de eklediler, Barselona gezilerini.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Gene, 2018 Denetim Raporu'na göre, özelleştirme kapsamı dışında dağıtım şirketleri TEDAŞ binalarından reklam ve kira geliri elde ediyor. 2014-2017 yılında bu miktar 103 milyon lira, son üç yılı da eklersek bu miktar yaklaşık 200 milyon lira. TEDAŞ, EPDK'ye bir yazı yazıyor, diyor ki: "Bu paranın yarısı TEDAŞ olarak, mülk sahibi olarak bize verilsin; yüzde 25'ini faturalardan düşelim, yüzde 25'i de bu şirketlere kalsın." EPDK ne yapıyor? Hemen 19/12/2015 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan bir tebliğle bu gelirlerin tamamını tedarik şirketlerine bırakıyor. Buradan sormak istiyorum: Kimin parasını kime veriyorsunuz ya? (CHP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bravo.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Kimin parasını kime veriyorsunuz ya? Bu hukuksuzluktan hesap sormak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Özelleřtirmeler yapılırken, 21 dağıtım bölgesi oluşturulurken en büyük teźlerinizden biri kayıp kaçağın önleneceğiyle ilgiliydi ama kayıp kaçakla uğraşmak yerine, tedarik şirketlerini bu yatırımları yapmasına teşvik etmek yerine EPDK bir řey yapıyor; faturalarla oynuyor. Niye? Çünkü vatandaş 2015 öncesine kadar faturada hangi hizmete ne kadar bedel ödediğini biliyordu ve vatandaşlar, bu ödemiş olduğu bedelleri, Yargıtayın vermiş olduğu kararla da haksız olarak alınmış olan bu bedelleri tahsil yoluna gitmeye başladı. Sizler hemen bir torba faturaya geçtiniz ve şirketleri korudunuz. Bütün kalemleri önce enerji bedeli ve dağıtım bedeli olarak 2 kalemdede topladıktan sonra, bu da yeterli gelmiş olmayacak ki 2019'da bütün denetimleri de fatura üzerinden kaldırarak, torba fatura denetimine geçerek vatandaşın faturalarını denetleme mekanizmasını ortadan kaldırdınız. Bu, vatandaş değil, şirketleri kollamak değildir de nedir Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım efendim.

EDNAN ARSLAN (Devamla) – Selamlayayım.

Bir diğer önemli konu ise açma kapama bedelleri. Bu bedeller 2020 yılında konutlar için 37,3; fabrika ve işyerleri için 171,6. Ya, insanlar zaten elektrik faturasını ödeyemiyor, zaten sıkıntıda. Adam elektrik faturasını ödese zaten bu açma kapama bedeline gerek kalmayacak. Adam ödeyemiyor, 3 kuruşluk, 5 kuruşluk, 10 kuruşluk faturasını ödeyemiyor, siz kesiyorsunuz ve vatandaşın da bunun parasını alıyorsunuz. Soru sorduk Sayın Bakanım size, cevap vermediniz. Bilgi edinmeden bu konuyla ilgili bir cevap aldık. 2016, 2017, 2018 yıllarında yaklaşık 17,8 milyon abonenin elektriği kesilmiş ve bu yolla dağıtım şirketlerinin cebine 500 milyon lira girmiş. Ya, bu milletin cebinden elinizi çekin artık. Bu milletin zaten geçim sıkıntısı var, zaten bin türlü problemi var, bir de bu şekilde mağdur etmeyelim. (CHP sıralarından alkışlar)

En son da geçenlerde tekrar bir şey yayınladınız; bu şirketlerin kontrol edilemeyen giderlerinin yüzde 7'sinin faturalara yansıtılma işini beş yıl daha uzatıyorsunuz. Yani bu şirketler gidecekler, gezecekler, konaklayacaklar, yiyecekler, içecekler ve bu kontrol edilemeyen gelirlerin yüzde 7'sini siz, hâlâ bu milletin sırtına yükleyeceksiniz. Yeter artık diyoruz, yeter artık. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Arslan.

Sayın Tacettin Bayır.

Buyurunuz Sayın Bayır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TACETTİN BAYIR (İzmir) – Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepimizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Sürem kısıtlı olduğu için, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı kurumlar arasında kısa değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünü kısaca değerlendirecek olursak: Bor, corona sürecinde faydalanamadığımız bir maden olarak karşımıza çıktı. Corona sürecinde, partili Cumhurbaşkanı'nın bor dezenfektanı reklam satışı talimatı işe yaramamış olacak ki piyasada dezenfektan işletmeleri için hâlâ yüksek sabit maliyetlerden fiyatlarla satılmaktadır. Bizim belediyelerimiz ücretsiz dağıtım yapmasa evlere dezenfektan ulaşmayacaktır; iyi ki Cumhuriyet Halk Partili belediyeler var.

Maskeyi dağıtmayan, sokağa çıkma yasağını yönetemeyen, esnafın yükünü karşılayamayan bu iktidar, bor dezenfektanını da ne yazık ki evlere ulaştıramamıştır, ücretsiz olarak verememiştir. Partili Cumhurbaşkanı, Sayın Bakan Fatih Dönmez'e 24 Mart 2020 tarihinde "Gerçekten, söylediğiniz şu dezenfektan hakikaten bu işi gördüğüne göre çok ciddi bir reklam kampanyasına girip şu dezenfektanla da bu açığı kapayalım. Bundan bize de bir tane gönderin, aman elimizi mahvetmesin." ifadelerini kullanmıştır. Bunları basından, medyadan okuduk.

Sayın Bakanım, şimdi size soruyorum: Bakanlık bor dezenfektanı için herhangi bir reklam kampanyası yürütmüş müdür? Bunun sonucunda ne kadar ihracat gerçekleştirmiştir? Bu talimattan sonra ülkelere dezenfektan ve deterjan satışı olmuş mudur? Yaklaşık 23 milyon TL'lik bütçeli kurumlar daha ne kadar işlevsiz biçimde çalıştırılacaktır? Bu sorularımın cevaplandırılmasını istiyorum.

Sayıştayın Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bulgularında da dikkat çeken detaylar vardır. 2019 başında 12,3 milyon ödenek tahsis edilmiş olan bu kurum, diğer kalemlerde yılbaşındaki ödeneğe kıyasla düşük harcamaya giderken yıl sonu itibarıyla mal ve hizmet alımı giderlerinde yılbaşı ödeneğinin 2,5 katı kadar harcamayı -yani 28 milyon TL'yi- niçin yapmıştır? 2019'da 28 milyon TL mal ve hizmet alımı yapan MAPEG, hukuki statüsü değiştirildiği ve bağlı kuruluş hâline getirildiği

2018'den beri taşınmazları için neden tahsis ve devir talebinde bulunmamıştır? Taşınmazlarının kaydı niçin yapılmamıştır? MAPEG, kanunen iç kontrol ve denetim sistemi kurmak zorunda olduğu hâlde bunu niçin yapmamıştır? İç kontrol sisteminin sadece bir veri dosyalama işi olmadığını, bunun yönetim destek sisteminin temeli olduğunu ve kurumun karşı karşıya kalacağı riskleri tespit etmeyi de sağladığını belirten Sayıştayın uyarısına rağmen bu sistem neden faaliyete geçirilememiştir? Bu sistemin elektronik ortamda kurulmaması hâlinde eski sorunların süreceğini belirten Sayıştayın uyarısından sonra bu işlem yapılmış mıdır? Yoksa sizler de birileri gibi “Ben Sayıştay mayıştay tanımam, bildiğimi okurum.” anlayışında mısınız? Birileri “Anayasa Mahkemesini” birileri “Sayıştayı tanımam.” diye başlarsa bu işlerin sonu bu ülkede nereye gider? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; EPDK Sayıştayın resmen kara listesine girmiştir. Kendi kestiği cezanın peşine düşmeyen EPDK, yeni Elektrik Piyasası Kanunu'yla enerji alanında yeni yetkiler aldı. Elektrikte kayıp kaçak hedefinin tutmadığı yeni torbayla acı da olsa itiraf edilerek ne yazık ki faturalara bu bedelin 5+5 yıl daha yansıtılacağı madde eklenmiştir. Üstelik bu da yetmezmiş gibi 1 Ekimde elektriğe sadece yüzde 5,7 zam yapılmıştır. Kayıp kaçak bedellerinin alınmamasıyla ilgili, 2015 yılında top 2020'ye atılmış, “Bu bedeller alınmayacak.” demiştiniz. 2020 yılına geldiğimizde ise 2025 yılını işaret ediyorsunuz ve diyorsunuz ki hatta şimdi partili Cumhurbaşkanı'na yetki vererek: “Bu yetkiyi 2030 yılına kadar uzatıyoruz.” Soruyorum: Bu millet kullanmadığı elektriğin bedelini ne zaman ödemeyi bırakacak?

Son olarak, bu bütçe halkın bütçesi değildir; bu bütçe refahı değil, açlığı, mutsuzluğu getiren bir bütçedir. Bu anlamda, hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Önal, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÖNAL (Kırıkkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2021 yılı bütçesi hakkında parti grubum adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, madenlerimizin sistemli olarak araştırılması ve işletilmesi amacıyla 1935 yılında kurulmuştur; kuruluş kanununa göre, yurdumuzun maden ve taş ocakları kaynaklarını aramak, bulmak ve işletmeye uygun olup olmadığını tespit etmek amacıyla görevlendirilmiştir. Bunun yanında, MTA ülkemizin her yerinde etüt çalışmaları yapmış, bu çalışmalar sırasında birçok yeni maden yatağının bulunmasına katkı sağlamıştır. Tüm bu çalışmalarıyla MTA Türkiye ekonomisine büyük katkılarda bulunmuştur.

MTA'nın bu özverili çalışmalarına rağmen, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığı ortadan kaldırılamamıştır. Enerji Bakanlığının 2021 yılı bütçe rakamları incelendiğinde, ülkemizin enerjide dışa bağımlılığını azaltacak ciddi bir çalışma yapılmadığını da görüyoruz. Enerjide uygulanan yanlış politikalar vatandaşımıza fatura ve haksız vergi olarak yansıtılmıştır. Bakın, bugünlerde 4 kişilik bir aileye gelen aylık ortalama elektrik faturası 250 TL'yi, doğal gaz faturası ise 500 TL'yi buluyor. Asgari ücretle geçinen ya da sadece emekli aylığı alan insanların bu faturaları ödemesi mümkün değil.

Ülkemizin asıl sorunu işsizlik, yoksulluk ve geçim sıkıntısıdır. Milletimiz bizlerden bu sorunların çözümü için çalışma yapılmasını beklerken getirdiğiniz bu bütçe kanununda vatandaşımızın geçim sıkıntısına derman olacak hiçbir düzenleme yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere esnafımızın içinde bulunduğu durumu göstermek için seçim bölgem Kırıkkale’de çekilmiş birkaç fotoğrafı göstermek istiyorum. Bakın, bu resim Kırıkkale’mizin en işlek caddelerinden olan Osman Tiryaki Caddesi’nde çekilmiş bir fotoğraf. Eskiden kiralık dükkân bulabilmenin bile imkânsız olduğu Osman Tiryaki Caddesi’nde birçok dükkân boşaltılmış, içlerinde kira borcunu ödeyemediği için hakkında tahliye kararı verilmiş iş yerleri var.

Bir başka fotoğraf: Bu fotoğraf da Kırıkkale’mizin “Toprak Mahalle” diye tabir ettiğimiz, gıdadan temizlik ürünlerine, lokantalardan giyimcilere, çay ocaklarına kadar yüzlerce dükkânın bulunduğu, üstelik şehrimizin ekonomik anlamda en önemli semtlerinin bulunduğu bir yer. Bu iş yeri sahipleri elektrik, su, ısınma, vergi, SGK ve BAĞKUR ödemeleri yüzünden âdeta nefes alamıyor. Bakın, bu ödemeleri yapamayan esnafımız dükkânının camına “devren kiralık” ya da “satılık” yazmış. Değerli arkadaşlar, bu iş yeri sahipleri, üstelik pandemi döneminde devletten hiçbir yardım alamadılar; her biri aile sahibi, çocuğu çocuğu olan insanlar. Bu insanlara hiçbir yardım yapmadınız. Bakın, arkadaşlar, iş yerini kapatan bu insanlar bizlere ulaşip “Vekilim, hiç olmazsa bana asgari ücretli bir iş bul. Akşam çoluğumun çocuğumun yüzüne bakamıyorum.” diyorlar. İşte, yarattığınız Kırıkkale tablosu bu. (CHP sıralarından alkışlar) İşsizliğin her geçen gün büyüdüğü, iş bulamayan gençlerin hızla şehri terk ettiği, on yıllık, yirmi yıllık esnafın dükkânlarını kapatıp asgari ücretle iş aradığı Kırıkkale tablosu. Kendinizle ne kadar gurur duysanız bence az. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir başka mağduriyet, kantinci esnafımız ve okul servisleri; pandemi döneminden en çok etkilenen sektörlerin başında bu iki sektör geliyor. Coronavirüs tedbirleri kapsamında, Türkiye’de okullar 13 Mart tarihinden itibaren kapatıldı. O tarihten bu yana dokuz aydır iş yapamayan kantin ve servis işletmecileri perişan durumda; kapılarını çalıp “Ne yiyorsunuz, ne içiyorsunuz?” diye soran yok. Berberlerimiz, lokantalarmız, kafe işletmeleri, çay ocakları, minibüs esnafı âdeta kan ağlıyor. Gelirleri yüzde 80 oranında düşen ancak masrafları 2-3 kat artan bu insanlar geçim mücadelesi veriyor. Galoş, eldiven, önlük kullanmaları zorunlu hâle getirildi. Salona 2’den fazla kimseyi alamıyorlar. Havalar soğuduğu için elektrik ve ısınma giderleri 2 kat artmış durumda. Eskiden, masraflar çıktıktan sonra aylık ceplerine 4 bin-5 bin lira kalan bu insanlar artık ekme parası bulamıyor. Bu insanlar bizden çözüm beklerken AK PARTİ iktidarı Kırıkkale esnafını görmüyor, duymuyor. Sebze, meyve, gıda, temizlik maddeleri el yakıyor. Artık, evlerde ocak değil taş kaynıyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir başka önemli konu emeklilerimiz. Açlık sınırını dahi bulmayan emekli maaşları, emeklilerimizi açlığa mahkûm etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖNAL (Devamla) – Başkanım bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz lütfen.

AHMET ÖNAL (Devamla) – Emekli yoksulluğu her geçen gün derinleşiyor. Yoksulluğu derinleşen emekliler, tam anlamıyla hayat mücadelesi veriyor. Pandemi koşullarında temel tüketim maddelerine yüzde 40-50 oranında zam yapıldı, bu da emekli aylıklarını eritti. Bu tabloda da en çok Kırıkkale’de sayısı 52 bini bulan emeklilerimiz etkilendi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üç yıldır bu kutsal Meclisteyim, 3’üncü bütçe yapılıyor. Yaptığınız bu bütçe dâhil, esnafın, emeklinin, asgari ücretlinin, çiftçinin, kısacası geçim sıkıntısı yaşayan vatandaşlarımızın bütçede yer almadığını gördüm. Tabii, bu bir siyasi tercih meselesi. Zira siz, Türkiye’mizin yoksullarının değil size yandaş olanların bütçesini yapıyorsunuz. Bizler de sizin bu

siyasi tercihinizin yanlış olduğunu başta seçim bölgem Kırıkkale olmak üzere her yerde anlatıyoruz. Umarım, bu, sizin iktidarda olduğunuz son bütçe olacak çünkü ilk seçimde biz iktidar olacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖNAL (Devamla) – Başkanım bitiriyorum.

BAŞKAN – Selamlayalım.

AHMET ÖNAL (Devamla) – 2022 yılının bütçesini bizler, emekçilerimizle, köylülerimizle, yoksullarımızla birlikte yapacağız. Geliri hakça paylaşıp ülkemizin zenginliğini vatandaşlarımıza aktaracağız diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Mahir Başarır...

Buyurunuz Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Enerji Bakanlığının bütçesi hakkında söz aldım. Sayın Bakana 3 tane sorum olacak.

Sayın Bakan, memleketim Mersin’de bir nükleer santral inşaatı devam ediyor. Evet, yapmış olduğunuz anlaşmayla bu santralin yüzde 100’ü Rus şirketlerinin ama anlaşmada ilginç bir durum daha var: Türkiye, hiçbir zaman bu şirketin yüzde 51’ine sahip olamayacak, hep yüzde 49. İkincisi, bir garanti verdiniz, dediniz ki: “Üretilen elektriğin yarısını on beş yıl boyunca alacağız.” Güzel. Ne kadara alacağız? Kilovatsaati 12,35 sent. Peki, Avrupa’da, dünyada ne kadar saati? 4 sent ile 6 sent. Sayın Bakan, neden böyle bir tavizde bulundunuz, ben merak ediyorum. Şu anda -geçen sene- elektriği kesik 1 milyon insan var. Neden halkın hanesi karartılırken Rus şirketlerinin sermayesi aydınlatılıyor, ben çok merak ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan, benim topraklarımda yapılan bu santral, tazminat sorumluluğu benim, risk benim, ben bunlardan pahalı pahalı -3 katı- elektrik alıyorum, neden Rusya’ya bu taviz veriliyor? Kim bu Rusya Sayın Bakan, kim bu Rusya?

İki: Size ben Şubat 2020’de yazılı bir soru sordum; dedim ki Avrupa, doğal gazın bin metreküpünü Rusya’dan 120 dolara alıyor; biz, 280 dolara alıyoruz, bunun sebebi nedir? Çok net bir soru. Bana cevap verdiniz Sayın Bakan. Çok merak ettim, bir sayfada yazmışsınız. “Cevap veremem, ticari sır.” dediniz Sayın Bakan. Sayın Bakan, ben, sizin aile şirketinizi sormadım, şahsi şirketinizi sormadım, şahsi ilişkilerinizi sormadım. “Neden, biz dünyaya göre, Rusya’dan 2,5 kat daha fazla doğal gaz para veriyoruz?” diye sordum Sayın Bakan. Böyle bir devlet olur mu? Böyle bir yönetim olur mu? Siz, burada cevap vereceksiniz ama ben peşinen vereyim. Ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Avrupa’nın enerji bakanı gidiyor, direkt Rusya’dan bu gazı alıyor. Siz, aracı şirketlere doğal gazı aldırıyorsunuz, sonra gelip Enerji Bakanlığınıza sattırıyorsunuz. Kim bu şirketler, ben çok merak ediyorum? Böyle bir anlayış olur mu Sayın Bakan?

Evet, Türkiye’de 4 milyon insanın doğal gazı geçen sene kesilmiş. İnsanlar ısınamıyor ama biz elektrikte de doğal gazda da Rusya’ya taviz vermekten hiç geri durmuyoruz, böyle bir anlayış olur mu Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu pandemi sürecinde, geçen sene 1 milyon insanın elektriği kesilmiş. Ben bu iktidardan, sizden çıkıp buradan “Altı ay elektriğin yüzde 50’sini almıyoruz.” demenizi, indirimi bekledim. Ne getirdiniz? Dağıtım şirketlerinin misafir ağırlama bedellerini faturaya yansıtacaksınız. Ya, ben halkın, insanın misafir ağırlamasını geçtim, çocuklarını doyuramıyor; bir de o beyefendilerin otel masraflarını, yemek masraflarını, uçak masraflarını, gezi masraflarını faturaya yansıtacaksınız. Sayın Bakan, yazık değil mi? Yazık değil mi?

Bakın, 3 tane soru soruyorum:

1) Neden benim memleketimde bir araziyi Rusya'ya verdiniz, bu kadar tavizde bulundunuz?

2) Neden dünyaya göre biz Rusya'dan 2,5 kat daha fazla ücretle doğal gaz alıyoruz?

3) Neden elektrik şirketlerinin temsil, ağırlama, eğlence giderlerini faturaya yansıtıyorsunuz, neden?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Büyükelçinin tazminatı, büyükelçinin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Lütfen, gelip burada buna cevap verin. (CHP sıralarından alkışlar) Halk bunu istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Selamlıyorum.

Şimdi, millî bir duruş, millî bir enerji politikası bu olamaz. İnsanlar evine ekmek götüremiyor. Bugün milyar...

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Önce kendine bak!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben kendime bakarım beyefendi.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Bakacaksın tabii.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben her şeyin cevabını da veririm, hiç merak etme.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Bakacaksın kendine.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Benim alnım açık beyefendi, çok rahat olun. Bakın, benim alnım açık beyefendi, bana laf atmayın. Bak, ben senin söylediğin lafa cevabımı da çok kısa vereyim.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Bütün Türkiye senin kim olduğunu biliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben bu ülkede onurumla, şerefimle askerlik yapmış, terhis almış bir insanım.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Çok konuşma sen!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen arkadaşlarına bak beyefendi, hem bedelli askerlik yapıp hem bu devletten maaş almış beyefendi. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Yalan söylüyorsun sen! Yalan söylüyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Beyefendi, benim askerlik terhis belgemde postal kokusu var...

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Yalancısın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...senin arkadaşlarında dolar kokusu var beyefendi. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sen yalancısın, yalancı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Haddini bil beyefendi!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, anlaşılmalı Sayın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha, bitireceğim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tamamlayacağım, bir dakika daha...

BAŞKAN – Lütfen, çok teşekkür ediyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Son sözümü söyleyeyim: Eğer ki bu ülkede Allah göstermesin bir savaş çıkarsa ben bu rozeti çıkarırım, o üniformayı onurla giyerim beyefendi, onurla giyerim beyefendi.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Niye hakaret ettin o zaman?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya siz değil misiniz...

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sen asker düşmanısın, asker! Sen Türk Silahlı Kuvvetleri düşmanısın! Herkes seni tanıyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ne düşmanıymış canım, Allah Allah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Benim lafımın başını, sonunu keserek bir cümleyle beni linç edemezsin beyefendi.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sen Türk Silahlı Kuvvetlerinin düşmanısın!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sen, Türk Silahlı Kuvvetlerimize hakaret ediyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben o konuşmamda, Mehmetçik'in postalını vermem dedim Katar'a beyefendi.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Türk Silahlı Kuvvetlerine niye hakaret ediyorsun?

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Çok konuşuyorsun, konuşuyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Lütfen! Mehmetçik, asker benim başımın tacı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ordu, benim başımın tacı. Orduya hakaret eden şerefsizdir, alçaktır! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Aynen öyle, aynen öyle.” sesleri) Ama şehide “kelle” diyen daha büyük şerefsizdir, alçaktır!

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Mikrofonumu bir açar mısınız? Başka bir şey söyleyeceğim, konuşmayla alakalı değil.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, konuşma süresine göre hazırlık yapılmasının hakkaniyet açısından gerekli olduğuna ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, şimdi, bu turda ilk HDP'yle başladık, CHP'yle devam ediyoruz. Tabii arkadaşlarımızın konuşma yapmasında bir mahzur yok ama mesela biz bugün -genelde- 6 konuşmacıyla devam ediyoruz; CHP işte -genelde- 10, 12, 14 civarı konuşmacı bildiriyor, HDP de bugün 7 konuşmacı bildirmiş. Şimdi, burada her bir konuşmanın arkasına bir dakika, artı bir dakika, sonra bir dakika daha eklendiği zaman Sayın Başkan... Bizim arkadaşlarımız yetmiş dakikalık bir hazırlık yapmış. Şimdi, burada bir hakkaniyet durumunu gözetmemiz lazım. Bu noktada...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz de konuşun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Durun arkadaşlar, durun ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, efendim “Siz de konuşun.” değil.

Biz, konuşmalarımızı beş dakikaysa beş dakika, on dakikaysa on dakika ayarladık; hatta önce bitirmeyi de planlıyoruz ama şimdi sizler beş dakikalık konuşma için yedi sekiz dakikalık hazırlıkla geldiğiniz zaman, burada sizin turunuz yüz dakika, bizim turumuz yetmiş dakika kalıyor. Bu hakkaniyete uygun değil; bunu sadece CHP için söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bunu genel manada...

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bu konuda eğer özen gösterirseniz çok memnun olacağız.

BAŞKAN – Ben, Sayın Bülbül’ün uyarısını kendi adıma haklı buluyorum; arkadaşlardan da müsamahayla ilgili, lütfen, riayet istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, söz hakkı kullanma süreleri konusunda Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın adaletine güvendiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biz, anlayışınıza teşekkür ediyoruz. Tabii bütçe konuşmaları çok kritik konuşmalar. Kalabalık grupların sorunları var bu konuda. En büyük sorun, iktidar partisinin konuşma dağıtmakta... Burada sizin gösterdiğiniz anlayış bizim için çok kıymetli ama Sayın Bülbül’ün yakınması da son derece haklı. Şöyle yapalım: Gruplardan ne kadar toplamda fazla konuşma yapıldığı belli, o süre diğer gruplara da konuşmacı sayılarına göre sizin takdirinizde ne kadar eklenirse biz o hakkaniyetin sağlanmasında sizin adaletinize güveniyoruz efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, bizim öyle uzun konuşmamız yok, öyle uzun konuşma hazırlamadıysak ne yapacağız?

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Zengin...

3.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, kuralları ve uzlaşmayı önemseydiğine, kürsüdeki sürenin uzaması sözü bitirmek içinse bir itirazları olmayacağına, bu konuda milletvekillerini hassasiyete davet ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, hayırlı toplantılar diliyorum.

Sayın Başkanım, ben de usule dair şunu ifade edeceğim: Doğrusu ben buraya gelmeden evvel -kuralları önemsiyorum- usulü tekrar kendi grubumuza sorduğumda her bir grubun konuşmalarını yapacağı ve akabinde de bizlerin, Grup Başkan Vekillerinin o konuya dair itirazlarımızı yapacağımız -sevmediğim bir söz ama teknik anlamda böyle deniyor- satışmalara cevap vereceğimiz söylenmişti. Ben HDP Grubundan sonra, notlarım vardı ve cevap vermek istiyordum fakat siz CHP’li arkadaşlarımıza söz verince ben bölmek istemedim, yanınıza geldim ve bu konudaki söz taleplerimizi ben mahfuz tutuyorum, bunları muhakkak ifade etmek istiyorum çünkü araya çok zaman giriyor.

Şimdi sataşma... Burada da tabii çok doğal olarak bir uzlaşmamız var sürelerle ilgili, usulle alakalı. Şimdi normal şartlarda, biz, Grup Başkan Vekili arkadaşlarımız rahatsız olduğumuz her şeye kalkıp cevap veriyoruz, hadi kayda girsin ya da girmesin her hâlükârda bunu ifade etmek istiyoruz. Şimdi bu manada bir uzlaşma içerisinde sabırla dinliyoruz. Böyle olunca da kürsüdeki hakkın, sürenin uzaması sözü bitirmek içinse amenna yine olabilir, ona bir itiraz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir cümle...

Sözün bitmesine dairse bir miktar anlayışa, bir dakikalık bir anlayışa evet ama bu cevap vermek, burada agresyonu yükseltmek... Ben, şimdi kendi milletvekillerimizle ilgili bu kadar ağır söz söylenirken bir buçuk saat mi bekleyeceğim cevap vermek için? O zaman tuhaf bir tablo ortaya çıkıyor. Yani bu kürsüde bu manada bütçe görüştüğümüzü ve bir uzlaşma üzerinde görüştüğümüzü hem arkadaşlarıma hatırlatıyorum hem de sizi, lütfen, bu konuda bir hassasiyete davet etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

İzninizle birleşime yarım saat ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 13.37

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde

Üçüncü turda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarda kalınmıştır.

Söz sırası Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'ye ait.

Buyurunuz Sayın Ünlü.

Süreniz beş dakikadır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Enerji Bakanlığı bütçesiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Arkadaşlar, konuşmama başlamadan önce bir konuya değinmek istiyorum. 3 Aralıkta, Kahramanmaraş'ta bir polis memurumuz şehit edilmişti; Osmaniye'nin Düziçi ilçesinden hemşehrim Barış Göl şehit edilmişti. Onun şehit edilmesinin bugün yedinci günü. Yedinci günü münasebetiyle ona tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailesine tekrar sabır ve başsağlığı diliyorum, sevenlerine sabır diliyorum.

Arkadaşlar, son on yılda meskenlere uygulanan elektrik tarifi yüzde 179, sanayiye uygulanan tarife ise yüzde 379 artış göstermiştir.

Elektrik tarifeleri iki ana bileşenden oluşmaktadır. Birincisi, elektrik üretim maliyetine yansıyan perakende tarifi; diğeri ise dağıtım ve iletim şebekelerinin işletme, bakım ve onarım yatırımlarının yansıtıldığı ve kayıp kaçakların da dâhil olduğu dağıtım tarifesidir. Rakamlara baktığımızda, meskenler için tarifenin perakende bölümü yüzde 152 artarken dağıtım tarifi ise yüzde 251 oranında artmıştır. Üretim maliyetlerindeki yüzde 150 artış, doların yükselmesi, yenilenebilir kaynaklara dolar cinsinden verilen teşviklerin etkisi olarak izah edilebilir ancak dağıtım tarifesindeki yüzde 251 artış izaha muhtaçtır.

Bugün, bütün dağıtım bölgeleri özel sektör tarafından işletilmektedir. Özelleştirmenin başladığı 2008-2010 yıllarında dağıtım tarifi kilovatsaat başına 5-6 kuruş iken bugün 21 kuruş olması ne enflasyonla ne de dövizdeki artıştan dolayı işletme bakım bedellerinin artmasıyla izah edilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Özelleştirme ihale şartlarına göre, özelleştirme için şirketlerin ödedikleri bedeller tarife unsuru değildir. Dağıtım tarifesindeki bu artış, dağıtım şirketlerinin hesapsız kitapsız teklif ettikleri, dolar bazındaki özelleştirme bedellerini ödeyemedikleri içindir.

Uluslararası kabul standartlarına göre, eğer enerjiye ödenen bedel hane halkı harcanabilir gelirin yüzde 10'unu aşarsa o kişi için "Enerji yoksulluğu vardır." denilir. Türkiye'de ayda sadece 200 kilovatsaat tüketse dahi, alt gelir gruplarında sadece elektrik bedeli harcanabilir gelirin yüzde 10'unu geçmektedir. Buna doğal gaz bedelleri de dâhil edildiğinde, toplumun çoğunluğunu oluşturan düşük ve orta gelirli enerji yoksulu sayılabilir. Bu sebeple, pandemi nedeniyle işini, gelirini kaybeden kesimleri korumak için elektrik ve doğal gaz borçları yapılandırılmalı veya devlet tarafından ödenmelidir.

Bahsetmek istediğim diğer önemli bir konu ise elektrik üretimiyle ilgilidir. Kamunun elindeki üretim santrallerinin çok büyük bir bölümü özelleştirildi. Özelleştirilirken onlara herhangi bir alım garantisi verilmedi ve onlar da üretimlerini elektrik piyasasında rekabet koşullarında satmak üzere santralleri satın aldılar. Fakat bugün bu santrallere, zarar etmesinler, ayakta kalsınlar, hesapsız kitapsız teklif ettikleri özelleştirme bedellerine ilişkin kredi borçlarını ödeyebilsinler diye kapasite bedeli ödenmektedir. Hatta, linyit santrallerine alım garantisi verilmekte ve üretimlerinin bir bölümü devlet tarafından alınmaktadır. Değerli milletvekili arkadaşlarım, böyle olucaksa neden özelleştirildi buralar? (CHP sıralarından alkışlar) Özellikle linyit santrallerinin emisyonlarını sınırların altına çekmek ve çevresel etkilerini en aza indirmek üzere yatırım yapmaları için verilen süre 2020 başında dolmuştu. Bir kısmı bu yatırımları yapmadıkları için kapatılmıştı fakat bugün bu santrallerin çoğu geçici işletme ruhsatıyla çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Diğer değinmek istediğim bir konu yenilenebilir enerji desteğiyle ilgilidir. Bu destek mekanizmaları hem dışa bağımlılığı azaltmak hem de karbon emisyonlarını azaltmak için prensip olarak doğrudur. Destek uygulamasının başladığı yıllarda rüzgâr ve güneş santrallerinin yatırım bedelleri çok fazla olduğundan destek fiyatları rüzgâr için 7,3 sent/kilovatsaat ve güneş için 13 sent/kilovatsaat idi, bu da makuldü ancak teknolojiye gelişmeler nedeniyle yatırım maliyetleri hızla düştü. Üstelik doların aşırı değer kazanması nedeniyle yenilenebilir santrallere ödenen bedel aşırı şekilde artarak tüketiciye yük olmaya başladı. Aslında yeni yasal düzenlemede destek fiyat uygulamasından vazgeçilmesi gerekirken finans ve iş çevrelerinin baskısıyla bu uygulamanın devam edeceği ancak 2021 ortasından itibaren destek fiyatlarının TL cinsinden Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği hükmü getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

BAHA ÜNLÜ (Devamla) – Bu yanıştan vazgeçilip dünyaya benzer olarak ihale yönteminin uygulanması ve en ucuz fiyatı verene üretim lisansı verilmesi uygulamasına geçilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Türkiye enerji sektörü, dünyadaki gelişmelere paralel olarak iklim değişikliğiyle mücadele çabalarına katkı sağlayacak politikalar uygulamalıdır. Bunun için daha fazla yenilenebilir enerji üretimi ve enerjinin verimli kullanımını sağlayacak yatırımlar gereklidir.

2021 bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erkan Aydın.

Buyurunuz Sayın Aydın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ERKAN AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2021 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Covid-19 salgını boyunca hayatlarını hiçe sayarak canla başla çalışan sağlık çalışanlarına, emekçilerimize, emeklilerimize, esamesi okunmayan işsizlerimize ve günlük 39 TL ödenekle hayatta kalmaya çalışan bütün yurttaşlarımıza en derin saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Konumuz asgari ücret. Sayın Bakan burada; Aile, Çalışma Bakanı. Görüşmeler başladı -sendika temsilcileri, hükümet temsilcileri- ve yaklaşık bir ay da sürecek.

Öncelikle Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: 2014 yılından beri, Türkiye’de kaç kişi asgari ücretle çalışıyor, bunu açıklamıyorsunuz. En son SGK’nin sitesinde yer almış, yaklaşık altı yıldır Türkiye’de kaç kişi asgari ücretli, bilemiyoruz. O zaman “yüzde 40’ın üzerinde” demiş, bugün de DİSK’in, sendikaların rakamına göre 10 milyona yakın vatandaşımız asgari ücretle geçinmek durumunda. Siz de buna, TÜİK’in verdiği enflasyon rakamına göre -ki bu rakam yüzde 12,1- yaklaşık bir zam yapmayı öngörüyorsunuz. 2.324 lira olan asgari ücret yaklaşık 2.500 ile 2.600 arasında bir rakam olacak ve en son noktada da Sayın Cumhurbaşkanı diyecek ki: “Benim asgari ücretli çalışanıma bu rakam çok az, ben buna 100 lira daha ekliyorum, 2.600 TL olsun.” Peki, bunu nereden biliyoruz? Çünkü aynı tiyatro geçen sene oynandı. Sayın Cumhurbaşkanı en son çıktı, kahraman edasıyla bu işi çözdü.

Şimdi, aynı Cumhurbaşkanı’nın 2021 yılı için maaşına bir bakalım: 81 bin liradan 88 bin liraya çıkıyor; fark 7 bin lira. Sadece aradaki 7 bin liralık fark üç aylık asgari ücrete denk geliyor. Peki, sarayın bütçesi? 4 milyar 39 milyon TL, eski parayla 4 katrilyon 39 trilyon. Arkadaşlar, sarayın, bir günlük değil, bir saatlik değil, bir dakikalık bütçesi ne kadar biliyor musunuz, gideri? 7.700 lira, Sayın Bakan, 7.700 lira, bir dakikalık gideri. Dört dakikalık gideri neye tekabül ediyor, biliyor musunuz? Bir asgari ücretlinin bir yıl alacağı ücrete tekabül ediyor. Hani, o, yıllar önce “Bir yüzükle geldim.” diyen Cumhurbaşkanı var ya, bugün, beş dakika boyunca ben bu konuşmayı yaparken bir asgari ücretli o beş dakikalık ücreti bir yılda alıyor, bu reva mıdır? (CHP sıralarından alkışlar) Maaşı ise tamı tamına asgari ücretin 30 katı.

Şimdi, Sayın Genel Başkanımız defalarca seslendi; AK PARTİ’ye oy veren değerli yurttaşlarımız, değerli kardeşlerimiz, bir kez de ben söylemek istiyorum: O yıllarda kendiniz gibi hissettiğiniz, bir yüzüğü olan, sizin gibi fakirlikten geldiğini düşündüğünüz bir Cumhurbaşkanı, bugün sizin hayalleriniz yerine 13 uçakla ve sarayın dört dakikalık gideriyle sizin bir yıllık alın terinizin karşılığına gelecek bütçeyi tüketiyor. Bunu bir sorgulayın lütfen, çünkü şunu da biliyoruz: Çoğunluğu sizin oylarınızla AK PARTİ’yi iktidarda tutuyor. Siz elbette inanarak, güvenerek, iyi olsun diye düşünerek bu oyları verdiniz ancak bugün geldiğimiz nokta tam bir israf, tam bir haram, tam bir savurganlık bütçesi olmuştur. (CHP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bizim önerimiz net: Asgari ücretin en az 3.100 lira -ancak ideali de 3.800 lira- olması. Yeter mi? Elbette ki yetmez. Ancak akşam evine peyniri, sütü, eti bırakın, kuru ekmeği götüremeyen babanın gurur kırgınlığını, ocakta kaynatacak yemek bulamayan annenin mutsuzluğunu, yıllarca okuyup üniversite bitirip ancak iş bulamayıp kâğıt toplayarak evin bütçesine katkıda bulunmak isteyen gencin umutsuzluğunu ve evinde internet olmadığı için geleceğini ve aslında hepimizin geleceğini karartan o çocuğun geleceğinin kararmaması için bu bütçenin minimum 3.800 lira olması lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ERKAN AYDIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Aksi takdirde, sizler birazdan çıkacaksınız, burada güzel güzel rakamlar vereceksiniz, iktidarınızın ne de muhteşem işler yaptığını anlatacaksınız ancak o babanın, annenin, gencin ve çocuğun yaşadığı hayal kırıklıklarını asla örtmeyeceksiniz diyorum. Bu bütçe bir israf bütçesidir, bu bütçe çöküş bütçesidir, her şeyden önce de AKP'nin veda bütçesidir; “Güle güle.” diyeceğiz AKP'ye. (CHP sıralarından alkışlar) Ve Cumhuriyet Halk Partisi iktidarının da ilk bütçelerinden olacaktır önümüzdeki bütçeler diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Metin İlhan.

Buyurunuz Sayın İlhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA METİN İLHAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kamu bütçesi, belirli bir vizyona sahip olarak özellikle üretim ve istihdamı artıracak, dar gelirli vatandaşlarımız için yaşamsal refahı tabana yayacak, büyümeyi artıracak ve kişiyi günümüz rekabetçi dünyasına uyum sağlayabilecek hâle getirecek şekilde tasarlanmalıdır.

Bakanlığın bütçesine gelecek olursak; Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan görüşmelerde, Sayın Selçuk, uzun uzadıya, ücretsiz izne çıkarılan 2 milyon çalışana 5,1 milyar lira ödediklerini anlattı. Birincisi, bu rakam oldukça yetersiz ve kaynağı İşsizlik Sigortası Fonu. İkincisi, ücretsiz iznin bir sonraki aşaması işten çıkarılma tehlikesidir. Ekonomik krizlerle sarsılan ülkemiz pandemiyle daha da derinleşen bir krizi yaşamaktadır. Bu sebeple, Hükûmetin bu süreçte öncelikli olarak hedefi çalışanın iş güvencesini sağlamaktır. 2 milyon esnaf kepenk kapatmışken, işsizlikte cumhuriyet tarihi rekorları kırılırken, 12 milyon gibi bir işsizlik rakamı ortadayken güllük gülistanlık bir hava varmış gibi yapılan bu açıklama devlet ciddiyetiyle bağdaşmamıştır.

Bir diğer önemli konu, gündemin üst sıralarında yer alan asgari ücret artışıdır. “Kamu-özel sektör yatırımları” adı altında yandaş müteahhitlere gelince milyar dolarları kurmuş gibi tereddüt etmeden dağıtanlar, iş asgari ücretliye gelince kaynak sıkıntısı çektiğimiz noktada vatandaşlarımızı toplum mühendisliğinde yeni çığırılar açarak ikna etmede muazzam başarılar göstermektedirler ancak artık takke düştü, kel göründü. “Asgari ücret bir ailenin geçimine yeterli mi?” sorusuna cevap veremeyen bir Bakana şahit olduk. Bize göre, asgari ücret vergiden muaf olmalı ve insanca yaşanabilir bir seviyeye yükseltilmelidir.

Bakınız, bizler yapılan hizmete karşı takdirimizi her zaman sunmuşuzdur ancak yanlış olanı da söylemek, haksızlığa karşı durmak da asli görevimizdir. Pandemi sürecinde sağlık çalışanları fedakârca tüm yükü sırtlamışken, en az savaş kadar zor olan Covid'le mücadelede hayatlarını kaybedip görev şehidi sayılmamışken, döner sermayeyle ilgili boş sözler verilip bir hemşireye sadece 7 lira ek ödeme yapılmışken, Hükûmet koşu koşu gidip ticari sır gerekçesiyle vatandaşından gizlediği döviz garantili ihalelerin ödemelerini yaptı. Alkıştan başka hiçbir katkı sunmadığımız sağlık çalışanlarına emeklerinin karşılığını vermek bu Meclisin boynunun borcudur. Bu sebeple boş sözleri bir yana bırakıp ivedilikle tüm sağlık çalışanlarının maaşlarına seyyanen en az bin lira zam yapılması şarttır.

Değerli milletvekilleri, engelli ve kadın politikaları da acilen müdahale edilmesi gereken toplumsal sorunlarımızdandır. Engelli ve muhtaç olanlara maddi desteğin sağlanması sosyal devlet olmanın gereğidir. Kötü ekonomi yönetimi sonucu alt gelir grubunda oluşan devasa genişlemeye çok az düzeyde yapılan yardımları öve öve anlatmak, bu konudaki eksiklikleri yeterliymiş gibi göstermek doğru değildir. Ülkemizde yaşanan kadına şiddet başta olmak üzere kadınlarımızın maruz kaldığı tüm

negatif ayrımcılıkların en temel sebebi eğitimde ve kadın istihdamında çok geri olmamızdır. İktidarda olduğunuz her yılla doğru orantılı olarak artan kadına şiddet vakalarının, erken yaşta evliliklerin bitmediği ve kadını hayatta eşit konumlandırmadığınız sürece bu sorunu aşmanın imkânsız olduğu bilinmelidir.

Ülke nüfusumuzun yüzde 10'u engellilerden oluşmaktadır. Engellilerin eğitim alma ve iş bulma olanaklarının son derece sınırlı olduğu bir gerçektir. Bu sebeple aileler, engelli ebeveynlerine de istihdamda pozitif ayrımcılık yapılmasının zaruri olduğunu ısrarla talep etmekte. Çocuklarla ilgili politikalar da günü kurtarmaya yöneliktir. TÜİK verilerine göre 720 bin, ancak gerçekte 2 milyona yaklaşık çocuk işçi sayısı, çocuk istismarının önüne bir türlü geçilememesi, cezaevlerinde bulunan 0-6 yaş arası çocuklarımızın yaşadığı dramlar ve engelli çocuklarımızın başta eğitim ve sosyal yaşama uyumu üzere mevcut sorunlarının varlığı da geleceğimizi inşa edecek çocuklarımız için yeni politikalar belirlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Çalışma hayatında da durum farklı değil ne yazık ki. Yüzde 13,66 gibi düşük bir orana sahip sendikali işçi sayısı ve çok yetersiz olan sendikal haklar, ayrıca bu hakların ihlallerinde yaşanan artış, iş cinayetleri, emeği sömürülen, güvencesiz taşeron ve kayıt dışı işçilerin sorunları hâlihazırda mevcutken geçen ayki torba yasada toplumun ve işçi sendikalarının büyük tepkisi sonrası ileride tekrar değerlendirilmek üzere ertelenen 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için iş güvencesi, kıdem ve ihbar hakkını ortadan kaldıracak sözde esnek çalışma modelini de Hükümetin hafızasına aldığına tanık olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın İlhan.

METİN İLHAN (Devamla) - Ayrıca hakları Hükümetçe gasbedilen EYT'liler, 3600 sözü verilen ancak yıllardır bekleyen devlet memurları da çözüm beklemektedir.

Değerli milletvekilleri, Sayıştay raporuna göre iç kontrol sistemi yetersiz. Sürekli açık veren, kurumsal olarak sürdürülebilir bir mali yapıya bir türlü bürünemeyen, bütçesinin yaklaşık üçte 1'i kadar görev zararı öngören ve SGK gibi devasa bütçeli bir kurumu olan Bakanlık 155 milyarlık bütçeyi yetersiz bir kurumsal altyapı ve denetimle nasıl yönetecek? Bunu kabul etmek mümkün müdür? Bakınız, Sayıştay raporlarında şeffaflıkla ilgili bir sürü tespit bulunmaktadır. Bunlara ilişkin neler yapılmıştır? Sayın Bakan bunları takip etmekte midir? Maalesef üzülererek belirtmek isterim ki Sayıştayca tespit edilen aksaklıkların sadece dörtte 1'i düzenlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN İLHAN (Devamla) – Çok az kaldı.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

METİN İLHAN (Devamla) – Sözlerime, bu bütçenin borcumuzu azaltabilecek, yatırımı artıracak, sosyal bir travmaya dönmüş işsizliği azaltacak, büyüme ve geleceğe dair toplumumuza umut verebilecek olmaması sebebiyle maalesef hayır getirmeyeceği gerçeğini belirterek ama değişim konusundaki umudumu da yenileyerek son vermek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Fazıl Kasap...

Buyurunuz Sayın Kasap. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle, geçmiş olduğunuz Covid-19 rahatsızlığından dolayı geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Bu arada, tüm sağlık çalışanlarına, şu anda rahatsız olan tüm sağlık çalışanlarına, sağlık emekçilerine ve yardımcı sağlık personeline buradan selamlarımı iletiyorum; onlara ve şehit olanların yakınlarına Allah sabır versin diyorum.

Sayın Bakanım, binlerce, 500 bine yakın insanımıza, milyona yakın insanımıza sosyoekonomik destek sağladınız; takdire şayan bir durum. Emeklilerin maaşlarını ödediniz, lütfettiniz. “Kamuda taşeron kalmayacak.” demiştiniz, sizden önceki halef selef bakanlar; kamuda maalesef şu anda taşeron olarak çalışan, hatta işsiz kalanlar var. Joker işçiler kadro dışı kaldı. EYT'lilerin hakkını verecektiniz, söz verdiniz; maalesef verilmedi. Eşit işe eşit ücret sağlamadınız. 3600 gösterge gerçekleşmedi ama bu arada, bunca yapamadıklarınızın yanında çok ciddi bir şey yaptınız. Ne yaptınız Sayın Bakan? Sayıştay raporlarıyla sabit olmak üzere, inkâr etseniz dahi yaklaşık 420 bin kişiye yersiz ve usulsüz ödeme yaptınız. Bu ödemeyi yaptığınızı önce inkâr etseniz dahi bütçe konuşmalarında, bakın, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 22/4/2020'deki yazısı şu şekilde... 690 milyon lira civarında bir bedeli kabul ettiniz. Siz bütçe konuşmalarınızda -tutanaklarda yazıyor- “Sadece 312 kişiye ödeme yapmışız. Yani, burada istatistik bilen, ekonomi bilen insanlar var.” demişsiniz, dediniz, ben de oradaydım.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu gelirleriniz var; bakın, nerelerden geliyor: Gelir ve kurumlar vergisinin yüzde 2,8'i, trafik para cezalarının yüzde 50'si, RTÜK gelirlerinin yüzde 15'i, bütçeye konulan ödenekler ve her nevi bağış ve yardımlar ve diğer gelirler. Sizin böyle bir Fonunuz var ve bu Fonu fütursuzca kullanıyorsunuz. Muhasebatı yok, muhasebe kayıtları yok; Sayıştay raporlarında yazıyor.

Sayın Bakan, nasıl yaptınız 420 bin kişiye... Bu arada gerçekten engelli olan insanlarımızı burada tenzih ederim, onlar bu konuda zarar görmeyecekler. Ayrıca, Sayın Bakan, biz de istatistik biliyoruz, ben tıp doktoruyum, biyoistatistik diye bir dersimiz var, bir yıl istatistik gördük. Hangi rakamın anlamlı ve anlamsız olduğunu biliyoruz. 420 bin çok anlamlı ve manidar bir rakam, 7 milyar lira da çok çok manidar. Şöyle manidar, size onu izah edeyim: 5 tane bakanlığın bütçesine eş değer, 5 bakanlık bütçesi; 7 bin lira değil, 700 bin lira değil, 7 milyon lira değil, 7 milyar lira. 2018 ve 2019 Sayıştay raporuyla belgeli, engelli olmadığı hâlde engelli ücreti, engelli bakım maaşı verilen binlerce insan var ve büyük bir tesadüf hepsi seçim dönemlerine gelmiş. Bu parayla Sayın Bakan, neler yapılabilirdi? Hani hep övündüğünüz o şey var ya, 20 tane şehir hastanesi, 35 bin tane konut, KYK borçları iptal edilebilirdi, EYT borçları iptal edilebilirdi, EYT'liler şu anda emekli olurlardı, ayrıca BAĞ-KUR borçları alacakları iptal edilebilirdi Sayın Bakan ama siz yapmadınız. Bunun yerine ne yaptınız? 420 bin kişiye iki yıl yersiz ödemeler yaptınız ve bunlar engelli değildi. Ha, bu arada kimler, hangi engelliler mağdur edildi? Bakın, yüzde 95 engelli raporu var, bu şahıs alamıyor. Sadece gözlerini oynatabilen bir engelli var, ömür boyu rapor verilmesi gerekirken iki yıllık raporu var ve dört ay maaşını kestiniz, şu anda evinde. Siz bu şahıslara maaş bağlamadınız. Bir sağlıkçı olarak size şunu söyleyeceğim: Şu anda Hükûmetin bulunduğu tablo nasıl bir tablo? Çoklu organ yetmezliğine girdiniz, çoklu organ yetmezliği. (CHP sıralarından alkışlar) Bir bakan düşünün, hastanesi var, devletin kurumlarından yer kiralyor. Bir bakan düşünün, oteller zinciri var, bu şahıs devletin hem kiracısı hem devletin başında duruyor. Bir bakan var, üç-beş yerden maaş alıyor. Bir bakan var, özel okulları var. Birkaç yerden maaş alan bakanlarınız var. Nereden tutsanız kopuyor. Kangren olmasın diye kol kestiniz en son Instagram'da, Instagram'la

istifayı öğrendik. (CHP sıralarından alkışlar) “Reform” diyorsunuz, reformun Türkçe karşılığı, Türk Dil Kurumundaki karşılığı “ıslahat”a eş değer geliyor. Birincisi, bir Islahat Fermanı vardı bir de Martin Luther King vardı, hangi hakkınızdan vazgeçeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın efendim.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) - İkincisi, şöyle söyleyeyim: Reform kurtarmaz; beyne oksijen gitmiyor, vücuda mikrop girmiş, yolsuzluk girmiş, yoksulluk girmiş, yasaklar girmiş. Siz bu yasaklar ve bu yolsuzluklara kendiniz meylettiğiniz müddetçe emin olun reform da sizi kurtarmayacak.

Sayın Bakan, siz teknolojiyi de yakından biliyorsunuz, istatistiği de biliyorsunuz; eğer -teamül hâline geldi artık, onu da size söyleyeyim- Instagram hesabınız yoksa size Instagram hesabı açalım. Sizi istifaya davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Candan Yüceer...

Buyurunuz Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’ndeki, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü. 10 Aralık 1948 yılında, Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Beyanname’si’yle ırkı, dili, dini, rengi, cinsiyeti, serveti, siyaseti ne olursa olsun herkesin doğuştan eşit haklara sahip olduğunu kabul etmiş ve bu hakları tüm halklara ve milletlere ortak ideal olarak ilan etmiştir. İşte bizler de tam olarak bugün, en yaygın insan hakkı ihlali olan kadına yönelik şiddetin önlenmesinden sorumlu olan, yolsuzlukla, işsizlikle, adaletsizlikle, eşitsizlikle, ayrımcılıkla mücadele etmesi gereken ve çalışanların ve ayrımcılığa uğrayan dezavantajlı grupların, bireylerin hakkını gözetmesi gereken Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz. Yetmiş bir yıl sonra bugün kadınların kör bir şiddete kurban gittiği, sokaklarda acımasızca, vahşi bir şekilde katledildiği ülkemizde bugünlerde yaşam hakkından söz edilemiyor.

“Vergi” “fon” “prim” “kamu hizmeti” adı altında çalışanların kursaklarından kesilen gelirlerin bir avuç yandaşa gittiği yerde bizler adil paylaşımından bahsedemeyiz. İşsiz sayısının 10 milyonu geçtiği, her 4 kadından ancak 1’inin istihdam edilebildiği, her 4 gençten ancak 1’inin istihdam edilebildiği, işsizler için kullanılması gereken fonda biriken paraların çarçur edildiği yerde çalışma, iş ve aş bulma hakkından bahsedemeyiz. Devriiktidarımızda 30 bini aşan iş cinayetlerinin olduğu, işçinin alın terinin, emeğinin gasbedilmeye çalışıldığı, grev hakkının gasbedildiği, her emeğini, hakkını arayan kişinin karşısında polisi bulunduğu yerde çalışma güvencesinden bahsedemeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

32,8 milyon insanın bankalara borçlu olduğu yerde, insanların çöp kutularından, insanların pazar artıklarından beslenmek zorunda kaldığı ve salgın günlerinde 39 lirayla sefalet ücretine mahkûm olduğu, “Açlık mı yoksa hastalık mı?” ikilemi arasında bırakılan yurttaşların olduğu yerde sosyal devletten de bahsedemeyiz.

Geçtiğimiz sene 28.360 çocuğa cinsel istismar suçunun olduğu, 1 milyona yakın çocuk işçiliğinin olduğu yerde çocuk haklarından, çocukları koruduğumuzdan da bahsedemeyiz.

Bakın, belki yetmiş bir yıl değil ama on beş yıldır kanunlarımızda var olan, yürürlükte olan bir madde var: Bu, kadına karşı şiddeti, sistematik şiddeti işkence olarak kabul etmiş TCK 96'ncı madde. Bu maddeye göre, bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunuyor. Bu suçu işleyen insanlara yani işkence suçunu, kadına şiddet suçunu işleyen kişilere bu maddeyi neden kullanmıyoruz, niçin kullanmıyoruz 96'ncı maddeyi? “Bu madde bizde var.” dediği için Sayın Bakan, sizler müdahil olduğunuz davalarda bunu talep etmiyorsunuz. Niye uygulanmasını talep etmiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan birazdan belki kürsüye çıkacak, selefleri gibi kadına yönelik şiddete “algıda seçicilik” diyecek ya da “Daha görünür oldu.” diyecek ama “Önledik.” diyemeyecek ya da “Sivil toplum kuruluşlarının iddia ettiği gibi her kadın cinayeti aslında bu kadar fazla değil.” diyecek ama “Kadın cinayeti yoktur.” diyemeyecek.

Şimdi, öldürülen kadın kardeşlerimiz 400 değil de 100 kişi olsa ne söyleyecektik? “Ülkemizde sırf kadın olduğu için insanlar öldürülüyor.” mu diyecektik? Sayın Bakan o koltuğa oturduğundan bugüne 1.229 kadın eceliyle değil, erkek şiddetiyle katledildi; gencecik hayatında, gencecik günlerinde toprağa gitti. Ve hâlâ şu gerçek ki değerli arkadaşlar: Türkiye hâlâ OECD ortalamalarında, yaşam boyu kadına şiddet istatistiklerinde en üstte. Yani İstanbul Sözleşmesi yok yere yazılmadı, onaylanmadı; en temel hak olan yaşam hakkını savunmak için, bir insan hakkı ihlali olan kadına yönelik şiddeti önlemek için yazıldı, onaylandı. O yüzden, bizim, İstanbul Sözleşmesi’ni, 6284’ü tartışmaya açmak yerine, bir an önce uygulamamız lazım.

Peki, bu bütçede kadınlar için ne var? Koca bir hiç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Aslında hiç şaşırmadım çünkü On Birinci Kalkınma Planı’ndan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçelemeyi kaldıran, toplumsal cinsiyet eşitliğini yok sayan anlayışı bu bütçede görmek zaten iyimserlik olurdu ama bu ülkenin insanların eşitliğe ihtiyacı var. Sarayın milyonluk harcamalarını itibardan tasarruf olarak savunanlar, ihtişamı itibar diye satanlar, söz konusu kadınlar olunca, emekçiler olunca türlü türlü tasarruflar ediyorlar.

Biz bu bütçenin daha adil olmasını isterdik, eşitlikçi olmasını isterdik çünkü bu bütçe, Sayın Bakan, sadece erkeklerin vergisiyle oluşmuyor, bu bütçede kadınların vergisi de var. (CHP sıralarından alkışlar) Ve o yüzden bu bütçe adil bir bütçe değil, bu bütçe vicdanlı bir bütçe değil ve bizler vicdansız bu bütçeyi kabul etmediğimizi buradan söylüyoruz. Adil olmayan, vicdansız olan bu bütçeye “hayır” oyu vereceğiz. Buna Emine Bulut için, buna Güleda Cankel için, tüm mağdur insanlarımız için, emeği gasbedilen, hakkı yenen Somalı, Ermenekli işçiler, maden işçileri için ve en önemlisi de açlığa, sefalete mahkûm edilen tüm yurttaşlarımız ve vatandaşlarımız için bu bütçeye “hayır” diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CANDAN YÜCEER (Devamla) - İnşallah, değerli arkadaşlarımın da söylediği gibi, bu bütçe sizin veda bütçeniz olacak ve inşallah, bizim iktidarımızda daha adil, daha eşitlikçi, daha özgürlükçü bütçeleri hep beraber yapacağız diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ünal Demirtaş...

Buyurunuz Sayın Demirtaş.

CHP GRUBU ADINA ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kötü yönetim nedeniyle ekonomik buhran derinleşerek devam ediyor ve Covid-19 salgını da tsunamiye dönmüş durumda. Ancak hem ekonomik buhran hem de Covid-19 salgınının tüm yükünü işçiler, emekliler, işsizler, kayıt dışı çalışanlar, esnaf çekmeye devam ediyor.

Sayın Erdoğan, geçenlerde “Gerekirse acı reçete uygulamaktan kaçınmayacağız.” Dedi. Çok şaşırđım, kendisi ve yandaşları sarayda yaşadıkları için sanırım gerçek hayattan haberleri yok. Bakın, şu anda 10 milyon 250 bin işsizimiz var -cumhuriyet tarihi rekoru- 5 milyon kişi insanlık dışı koşullarda kayıt dışı çalışıyor, 7 milyon kişi asgari ücretli ve açlık sınırının altında 310 euroyla Avrupa’nın en düşük 2’nci asgari ücretini alıyor, 10 milyon emekli ise asgari ücretin altında, açlık sınırının altında geçinmeye çalışıyor. Pandemi nedeniyle işten çıkarma yasağı var ama 1 milyon kişi aylık 1.549 liraya kısa çalışma ödeneğı alıyor, 2 milyon kişi ise 1.168 lirayla nakdî ücret desteğı alıyor yani 3 milyon kişiye aylardır sadaka gibi bir ücret veriliyor. Kim geçinebilir bu sadakayla? Millet bırakın acı ilaçı olmayı, şu anda zehir içiyor, zehir. Daha ne içireceksiniz bu vatandaşlarımızı, anlamış değiliz.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 salgınının tsunamiye dönüştüğü bugünlerde “Ekonominin çarkları dönsün.” diyerek işçilerin canları hiçe sayılmaktadır. İş yerleri açık ve işçiler çalışıyor ama salgında denetim ve teftişleri artırmanız gerekirken siz ne yapıyorsunuz?

Sayın Bakan, Ankara Teftiş Grup Başkanlığında görev yapan 380 iş müfettişini Bakanlıktan kapı dışarı ettiniz ve evlerine gönderdiniz. İki buçuk yıl önce yapılan İş Müfettişliği Sınavı’nın sonuçlarını hâlâ açıklamadınız ve 50’den fazla iş müfettişinin atamasınıysa hâlâ yapmadınız. İşte bu nedenlerle ülkemizde iş cinayetleri artarak devam etmektedir. Bu yıl kasım ayı itibarıyla maalesef 2.032 işçimiz iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiş durumda, 2013 yılından beri görülen en yüksek rakam bu rakamdır.

Değerli milletvekilleri, işçiler iş yerlerinde mesafe, maske ve hijyen kurallarının hiçe sayıldığı ortamlarda saatlerce çalışmak zorundalar. Bu sebeple, Covid-19’a yakalanan 368 işçi yaşamını yitirdi. Peki, bu işçilerin ailelerine yasal haklar veriliyor mu? Maalesef bu işçiler için Covid-19 hâlâ iş kazası sayılmıyor. Ailelerin hakları verilmemektedir; bu, yanlış Sayın Bakan. İşçilerin ailelerini mahkeme kapılarında süründürmeye hakkınız yok. Ya Sosyal Güvenlik Kurumu tebliğini değiştirin ya da bizim verdiğimiz kanun tekliflerini kabul edin Sayın Bakan, Covid-19’u işçiler için iş kazası sayalım.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 salgını ülkemizde kötü yönetiliyor ve insanlarımız ölmeye devam ediyor. Bugün itibarıyla 1 milyon 100 binin üzerinde sağlık çalışanımız var ve bu sağlık çalışanlarımız bu mücadelenin kahramanıdır. Hepimiz onlara minnet ve vefa borçluyuz. Sağlık çalışanları Covid-19’da en riskli grubun başında gelmektedirler, diğer insanlara göre 14 kat daha fazla etkilenmektedirler ancak salgına karşı savunmasız bırakılmışlardır. Kötü salgın yönetiminin faturasını sağlık çalışanları hayatlarını kaybederek ödemektedirler. Bakın, bugün itibarıyla 86’sı doktor olmak üzere 229 sağlık çalışanı -bakın, burada fotoğraflarda gördüğümüz 229 sağlık çalışanı- yaşamını yitirmiş durumda. Evet, yüzde 5 sağlık çalışanı da malul olmuş durumda. Covid-19’a karşı mücadele ederken yaşamını yitiren bütün sağlık çalışanlarımıza, burada, bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum ve onları saygıyla anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri “Kanun teklifi verdik ve her türlü desteğı veriyoruz.” dedik ancak Covid-19 hâlâ meslek hastalığı kabul edilmedi. Sayın Sağlık Bakanı Fahrettin Koca “Bu düzenleme çıkarsa memnun olurum.” dedi, Sağlık Komisyonu Başkanı Recep Akdağ “Komisyondakiler arasında mutabakat var.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Bir dakika daha süre verebilir misiniz veya iki dakika...

Levent Bey, dinlerseniz memnun olurum.

Bakın, Sayın Bahçeli diyor ki: “Covid-19 hastalığının meslek hastalığı sayılması hususunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde üzerimize ne düşüyorsa yapacağımızın teminatını da kararlılıkla veriyoruz.” Yani bu konuda, iktidar ve muhalefet arasında, aslında, tam bir mutabakat var ancak bunu istemeyen, maalesef, bu salonda bir kişi var. O da kim? Çalışma Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt Selçuk. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bakın, bugün itibarıyla 229 sağlık çalışanı yaşamını yitirmiş durumda. Buna rağmen, siz, hâlâ neyi bekliyorsunuz? Bunun için daha kaç sağlık çalışanın ölmesi gerekiyor? Eğer, sizi engelleyen birisi varsa bize söyleyin, biz de size yardımcı olalım. Sayın Bakan, yoksa siz de bizim eski Zonguldak Valimiz gibi sağlık çalışanlarını yük olarak mı görüyorsunuz? Eğer, onları yük olarak görüyorsanız, biz size diyoruz ki: Sağlık çalışanlarını yük olarak görmeyin. Bu konudaki birinci derecede sorumluluk sizin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Son bir dakika, toparlayayım efendim.

BAŞKAN – Selamlayın.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Toparlamak için efendim, bitirmek üzereyim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu konuda tam bir mutabakat varken eğer bu iş hâlâ çözülüyorsa bu, sizin yüzünüzden çözülüyor Sayın Bakan, bu işin vebali sizin üzerinize kalır. Eğer bu iş genelgeyle çözülecekse buyurun, çözün, elinizden tutan yok ama kanunla çözülecekse bakın, Türkiye’deki siyasi partilerin tamamı bu konuda mutabakat hâlinde, biz de size yardımcı olalım.

Değerli milletvekilleri, hepimizin, yaşamını yitiren sağlık çalışanlarına ve geride bıraktıkları ailelerine vefa borcumuz var. Kanseri yenen ama Covid-19’a yenilen Hemşire Yasemin Çolak’a ve onun çocuğuna bizim vefa borcumuz var. Yeni doğan çocuğunu bir kez bile kucağına alamadan Covid-19’un hayattan kopardığı Hemşire Dilek Akçabelen’e vefa borcumuz var. (CHP sıralarından alkışlar) Covid-19 nedeniyle ölmeden önce son mesajında “Kızlarım küçük, sahip çıkar mısınız?” diyen Aile Hekimi Yavuz Kalaycı’ya da vefa borcumuz var. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Bugüne kadar yaşamını yitiren 229 sağlık çalışanına vefa borcumuz var Sayın Bakan. Eğer, onların vasiyetini siz yerine getirmiyorsanız Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün milletvekili arkadaşlarımızın yerine getirmesini diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlandı.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinden söz talebi...

Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İstemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdilik yok, sonra olabilir tabii.

BAŞKAN – Sayın Zengin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benim var efendim.

BAŞKAN – Sayın Zengin...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan milletvekillerinin yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, her şey vaktinde olunca güzel oluyor. Bir defa, böyle o enerjimde bir azalma oldu, kusura bakmayın fakat yine de söyleyeceğim. Yani biraz şey oldu ama...

Tabii, genel olarak özellikle, önce, HDP Grubuyla alakalı birkaç şey ifade etmek istiyorum. Tek tek konuşmacılara değil, zamanın azlığını da düşünerek yekûnuna bir cevap vermek istiyorum.

Şimdi, konuşmalarda özellikle çokça kullanılan erkek bütçesi meselesini önemsiyorum. Çünkü burada fevkalade ayırıştırıcı bir dil var yani zaman zaman kadınlarla alakalı yapılan konuşmalarda kadın vurgusu erkeklerin aleyhine döndüğü andan itibaren artık kadınların da aleyhine dönmeye başlıyor yani buradaki denge çok önemli. Kadın haklarını savunurken -3 erkek çocuk annesi olarak- erkeklerle haksızlık yapmadan, birlikte, kadın ve erkeğin yan yana, eşit, adil bir ortamda, hukuk devleti içerisinde, kanunlar içerisinde, eşitlik anlayışı içerisinde bir yaklaşımla meseleyi ortaya koymanın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Tabii, bunun en önemli sebeplerinden bir tanesi HDP'li vekil arkadaşlarım çokça "Kürt, Kürt, Kürt halkı." derken ben bugüne kadar bir kez "Türk" kelimesi kullandığınızı görmedim, hiç. Daha bugüne kadar bu kelimeyi hiç kullandığınızı duymadım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Tutanaklara bir bak, hepsinde vardır.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, yok...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sürekli olarak bunu telaffuz ederek o kadar ayırıştırıcı bir dil kullanıyorsunuz ki ben bu dilin artık kadın-erkek meselesine de fevkalade sirayet ettiğini görüyorum.

Şimdi, önemli bir mesele, diyorsunuz ki: "Aile dışında olanlara karşı saldırganlık var." Efendim, ne münasebet yani bizim için bekâr kadın da aynı değerdedir, evli olan kadınlar da aynı değerdedir, aile de aynı değerdedir. Bir kadının kendi tercihidir aile mi olacak, evlenecek mi, evlenmeden birlikte mi olacak; bu kendi kararıdır, kendi tercihidir ve buna dair de en ufak yasaklayıcı bir tavır, bir üslup göremezsiniz. Yani bunun nereden, nasıl çıkarıldığını anlayamıyorum doğrusu.

Sonra bir diğer ifade "Şiddet politiktir." diyorsunuz. Ben bu ifadenin sizin tezleriniz için geçerli olduğunu düşünüyorum: Şiddet politiktir. Neden? Demek ki sizin ürettiğiniz siyaset yaklaşımı da şiddetin bir parçası ve şiddet üretiyor. Aslında bunların tekrarından ben sıkılıyorum ama siz böyle çok itham ettiğiniz için mecbur kalıyorum.

Bakın, sizin milletvekilleriniz, milletvekiliyken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir milletvekiliniz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Biz gereğini yaptık, siz ne yaptınız sizin milletvekilinizle ilgili? Hâlâ sıralarınızda oturuyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Ayşe Hanım, daha söylemedim bile, daha ağzımı açmadım yani o kadar şeysiniz ki söylemeden ne söyleyeceğimi biliyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tekrar ediyorsunuz sürekli.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Ne demek, ne münasebet, siz sanki farklı bir şey söylüyorsunuz, aynı lafları bin defa söylüyorsunuz, ben de bin defaya bir defa cevap vereceğim yani.

Şimdi, bakıyorsunuz, Tuma Çelik; sizin vekilinizken bir kadına tecavüz etmiş, sizin vekilinizken. Sizin vekilinizken başka bir milletvekiliniz kendi eşini dövmüş, daha uzağa gitmeye gerek yok, sizin haberiniz de varken üstelik. Milletvekilleriniz, bir kadına olabilecek en kötü suçların birden fazlasını işlemişler. Şimdi, böyleyken, demek ki sizin kendi politikalarınız bir şiddet üretiyor, zaten öyle, hakeza öyle, şiddet üretmeye devam ediyor.

Son bir şey daha söyleyeceğim bu konuya dair. Şimdi, hatiplerinizden birisi dedi ki: “Ben soyadıyla gurur duyuyorum.” Şimdi, burada olan milletvekillerinden acaba normal şartlar altında soyadıyla gurur duymayan var mı? Ben de gurur duyuyorum soyadıyla.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sataşma oldu.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Bir saniye, bir saniye...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sataşma var, çarpıtmayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Ama hiçbir zaman...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Çarpıtmayın, çarpıtmayın, sataşma oldu ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Lafımı bitirebilir miyim saldırmadan. Ben hiçbir zaman kürsiye çıkıp adımla, soyadıyla gurur duyuyorum demiyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sataşılırsa siz de söylersiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Öyleyim, evet, ben de adımla soyadıyla -hamdolsun- gurur duyuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sataşma vardı, sataşma.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir saniye...

Fakat siz bilerek soyadınızı tekrar ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Öcalan soyadıyla gurur duyuyorum.” Bunun bir mesajı var, bize mesajı var, Türkiye’ye mesajı var. Siz diyorsunuz ki: “Biz Abdullah Öcalan’la gurur duyuyoruz.” Bunun mesajı budur.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz soyadı üzerinden vekilimize sataşırsanız o da bunu söyler.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Her zaman olduğu gibi, siz, terörle...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama böyle bir şey olmaz ki. Soyadı üzerinden vekili yargıladınız.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Her sataşmaya böyle cevap mı veriyorsunuz? Böyle verilmez. Her zaman böyle bir şey olamaz. Yani siz bu kürsülerden bunu daha evvel de yaptınız; çok genç bir hanımefendi vardı, buraya, sırf kürsüye otursun diye -hatırlıyorum- 25'inci Dönemde -soyadı Öcalan-siz bunu yaparak bu milleti tahrik etmek istiyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Çarpıtmayın, çarpıtmayın!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Evet, gelin konuşun, muhakkak başka meziyetleriniz de vardır.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman)– Siz çarpıtıyorsunuz ya da Meclis teamüllerini bilmiyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Ama siz, bu kürsülerde “Ben bu soyadıyla gurur duyuyorum.” dediğiniz zaman, ben terörlü, PKK’yla gurur duyuyorum demekle eş değerdir, ne dersenez deyin, eş değerdir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – En gençler ve yaşı en büyük olanlar olduğu için oturmuştu oraya.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Laf atmayalım, atmayalım. Laf atıyorsunuz, laf atarken de bilmemekle itham ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Sizler buralara geldiğinizde “Sayın Öcalan” diyerek, kendi soyadlarınızı, bunları ifade ederek bu Meclisi terörlü ediyorsunuz. Asıl sizin politikalarımız şiddet üretiyor, bizatihi ifade diliniz şiddet üretiyor, kadını erkeği bölüyor, ayrıştırıyor; daha fenası, siz bu ülkede Türk-Kürt ayrımı yaparak milleti bölüyorsunuz. Bu konuya dair ifadelerim böyledir.

Sayın Başkanım, eğer tekrar söz alamayacaksam CHP’yle alakalı da birkaç şeyi ifade etmek isterim veya daha doğrusu, Enerji Bakanlığıyla alakalı birkaç ifadem var ama sanıyorum biraz fazla oldu, biraz daha devam eden süreçlerde Enerji Bakanlığımıza yönelik CHP milletvekili arkadaşlarımızın söylediklerine de -faturalar dâhil olmak üzere- cevap vermek istiyorum. Ona da bir sonraki süreçte, eminim, zaman içerisinde fırsat vereceksinizdir.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Özel...

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 10 Aralık 2016 Beşiktaş saldırısının 4’üncü yıl dönümünde hayatını kaybedenleri rahmetle andığına, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü’ne, 23 Haziran seçimlerinde Öcalan soyadından medet umanları gördüklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, bugün Beşiktaş saldırısının 4’üncü yıl dönümü; 39’u Emniyet personeli, 7’si de sivil vatandaş olmak üzere 46 yurttaşımız yaşamını yitirmişti; kendilerini saygıyla ve rahmetle anıyoruz ve terör kimden gelirse gelsin “ama”sız, “fakat”sız lanetliyoruz.

Bugün 10 Aralık İnsan Hakları Günü, bu açıdan biraz önce de çok sayıda konuşmacı dile getirdi. Türkiye’de, maalesef, 10 Aralık İnsan Hakları Günü’nde, toplumun tüm alanından, Türkiye’nin tüm coğrafyasından ve kamunun pek çok alanından çok sayıda hak ihlalleri ihbarlarıyla karşılaşılıyor. Bu, bazen çok eski dönemleri hatırlatan, tüyleri ürperten birtakım müdahaleler, işte helikopterden düşen köylüler noktasında oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bir bakıyorsunuz, bu, mahkemede Covid bahanesiyle avukatsız yargılamaya dönüşme, cezaevlerinde Covid şartlarına rağmen yaşam hakkı ve tedavi hakkı ihlalleri, diğer taraftan adil yargılanma hakkına ait ve temel anayasal güvencelere ait ihlaller oluyor, bunların en başında da Anayasa Mahkemesi kararına -dün de izledik- Adalet Bakanının “Herkes uymalıdır ama ne yapayım, cübbeyi ben mi giyeyim?” demesine rağmen, Parlamente’ye kafa tutan, Parlamente’nun kararlarına kafa tutan, ortak toplum sözleşmesine kafa tutan bir noktadayız, bunu da bu noktada ifade etmek istedim. Ve somut bir örnek olarak -hep söyleniyor- dün okudum, şaşırdım kaldım. Ayşegül Doğan, gazeteci; kendisiyle ilgili FETÖ’cüler -9 hâkimin 7’si daha sonra FETÖ’den ya kaçmış ya içeride şu anda, ya firari ya hapiste- 55 kez üst üste farklı farklı isimlerle birer hafta dinlemişler, dinlemişler; on binlerce görüşmeden 4 görüşmeyi, onu da daha sonra, bilirkişi, hukuka uygun toplanmamış bu delili bir de tahrif edilmiş bulmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna rağmen yaptığı haberlerden, kendi yaptığı bir programda editörünün söylediği bir sözden altı yıl ceza almış. Dünya İnsan Hakları Günü’nde bu ihlallere gözümüzü kapatamayız, vicdanımızı kapatamayız. Bunları ifade etmek istedim.

Son olarak da şunu söylemek durumundayım: Öcalan soyadı ile ilgili bir tartışma yürüyor, o tartışmanın tarafı değiliz. Birileri “Gurur duyuyorum dersin demezsin.” tartışması yapıyor, onu yapabilirler; ama biz, 23 Haziran seçimlerinden hemen önce o soyadından medet umanları gördük. (CHP sıralarından alkışlar) Osman Öcalan’a, MİT’in bulamadığı Osman Öcalan’a TRT’nin kameramanını götürömler ve Abdullah Öcalan’dan mektup okutup İstanbul’daki seçmene mesaj verenler o soyadından “gurur duyulur, duyulmaz” tartışmasını yaparken, siyaseten medet umulup umulmayacağını da düşünmek durumundalar. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşma var ama buradan konuşmak istiyorum açıkça.

BAŞKAN – Takdir sizin efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, doğrusu Sayın Zengin, oldukça geniş bir çerçevede konuşmacılarımıza yönelik sataşmada bulundu. Cevap vereceğim çok şey var ama önce şunu söyleyeyim: Bir, ayrıştırıcıymış bizim dilimiz, erkekleri ayrıştırıyormuş. 3 çocuk annesi -Allah uzun ömürler versin- benim de 2 erkek evladım var. Erkeklikle, kadınlıkla ilgili böyle bir dil kullanmayı doğru bulmuyorum. Çocuğumuz erkek olabilir, kız olabilir, biz başka bir toplumsal cinsiyet resmi çiziyoruz burada.

Şimdi, CEDAW niye var? Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi, pozitif ayrımcılık. Kotayı niye tartışıyoruz? Çünkü kadınlar dezavantajlı çünkü kadınlar ve erkekler hayatın içinde aynı olanaklarla, aynı fırsatlarla yaşamıyor; siyasette de eğitimde de istihdamda da emekte de hayatın her alanında. Sayın Zengin’e şunu tavsiye ederim: Biraz daha kadın hakları çalışsın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bana mı söylüyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadın haklarına yönelik “kadın” demek ayrıştırıcı değil, kadınlar ile erkeklerin eşitliğini savunan bir perspektiftir.

Ayrıca, kadına yönelik şiddet tabii ki politiktir. Doğrudur, bu bizim siyasi anlayışımızdır. Onlar ev içi şiddeti “özel” diye kapatmayı tercih edebilirler ama biz ev içi şiddeti de sokaktaki şiddeti de gözaltındaki şiddeti de cezaevindeki şiddeti de politik olarak görüyoruz. Bunun, erkek egemen sistemin kodlarıyla hareket eden bir eril yaklaşım olduğunu söylüyoruz ve bunun arkasındayız, politiktir, bu nedenle bunu hiç tartışmıyorum bile.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tuma Çelik’in tecavüzü öyle mi? Tuma Çelik’in tecavüzü politik midir?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Geleceğim, sabredin, ona da geleceğim.

“Kürt halkı” derken efendim, onlar “Türk” demiyormuş. Ya insaf ya! Ortakları her gün kürsüden “Ne mutlu Türk’üm diyene.” deyip oturuyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – HDP’li vekilin hukuk anlayışı tecavüz mü?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama ben gerçekten sizi dinledim, gerçekten dinledim. Size cevap veriyorum, sonra siz de cevap verin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dinliyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “İnsanın ağrıyan yeri kimliğidir.” derler ya, bizim de öyle. Neden? Kürt dili yasak, kimliği yasak, kültürü yasak. Burada “Kürt” ve “Kürdistan” dediğimiz için bize her gün itiraz var, o nedenle söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ortada bir ayrımcılık olmasa, vallahi, ben hiçbir yerde “Ben Kürt’üm.” demiyorum, burası dışında. Burada o kadar üstümüze geliyorsunuz ki kimliğimizi söylemek zorunda kalıyoruz.

“Soyadı” meselesine gelince, Saruhan Bey’e sordum, oradan Hüseyin Yayman -ismini de Ömer Vekilden öğrendim- demiş ki: “Soyadınız sayesinde vekilsiniz.” Bugüne kadar hiçbir milletvekilimiz bu kürsüden de buradan da “Soyadıyla gurur duyuyorum.” deme gereği duymamıştır. Biz hepimiz soyadımızla gurur duyarız; ailemizle, geçmişimizle tabii ki gurur duyarız. Ama şunu hatırlatmak istiyorum: Kendi Başbakan Yardımcıları Beşir Atalay kendi döneminde şunu demişti -sadece hatırlatıyorum- Öcalan için, Sayın Abdullah Öcalan için demişti ki: “Beğenseniz de beğenmeseniz de Kürtlerin lideridir.”

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O kendini bağlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nereden nereye geldik? Yani bu konuda yüzlerce söz çıkarabilirim.

Ayrıca, şunu da söyleyeyim: Biz kime “sayın” diyeceğimize, kime demeyeceğimize biz karar veririz. Başkası bunu bize dikte edemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani işinize geldiğinde konjonktürel olarak siyasi çıkarlarınıza göre, hesaplarınıza göre İmralı Adası'na gitmek, mektup getirmek, fotoğraf getirmek, görüşme yaptırmak; sonra da gelip burada “terörü...” lafları atmak bizim kabul edebileceğimiz bir şey değildir. Biz çözüm sürecinin dün de arkasındaydık, bugün de arkasındayız. Bugün de İmralı'da görüşmelerin yapılması gerektiğini savunuyoruz. HDP olarak çözümden ve barıştan yanayız. Bu konuda utanacağımız, sıkılacağımız hiçbir şey yok çünkü bu ülkede kan akıyor, kan. İnsanlar ölüyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz akıttıyorsunuz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz demokratik siyaseti barış için aynı zamanda yürütüyoruz.

Son olarak, Tuma Çelik ve Mensur Işık'tı galiba... Ya, vallahi, Sayın Zengin'i hayretle dinledim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Galiba! Galiba!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Özlem Hanım, dinler misiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz, o zaman da hem buradan hem basın toplantılarıyla hem illerimizde hem kurullarımızda taciz iddiası ya da şiddet iddiasıyla ilgili “Kim olursa olsun, içimizde dışımızda, tam karşındayız.” dedik. Ben, hatta bir açıklamamda “Gözüm olsa çıkarırım.” dedim. Şu anda ikisi de partimizin üyesi değil.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne zaman işlemişler?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şirin'e bak. Şirin'ere, Şirin?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz, kendi tutumumuzu gösterdik. Peki, onlara soruyorum, ben bir ceza avukatı olarak soruyorum: Nadira Kadirova milletvekillerinin evinde ölü bulundu, ölü. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben soruyorum: Ne zaman işlemişler?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ölü bulundu ya, bundan ötesi var mı cinayet?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Az önce buradaydı, oturuyordu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ayıp bir şey ya! Cinayet diye sorgulayamazsınız... “Cinayet” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, ceza hukukunda -bütün ceza hukukçuları dinlesin- ne olur? Benim silahımla benim evimde bir kadın ölü bulunmuş. Ben işlememiş olabilirim, bak işledi demiyorum o suçu ama asgari düzeyde şüphelidir. Şüphelidir!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Neyi ima ediyorsun?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sizinki öyle değil. Aynı şeyden bahsetmiyoruz. Şüpheli bulunmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tek bir gün soruşturma açılmadı, hakkında takipsizlik kararı bile herhâlde verilmedi, soruşturma yürütülüyor.

Tolga Ağar... Yeldana Kaharman ölü bulundu. Ya, biz ölümden söz ediyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Doğru, tecavüz daha az önemli!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tecavüz önemsiz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Doğru söylüyorsunuz, tecavüz daha az önemli sizin için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz, bu iki cinayet vakasını neden kapatıyorsunuz? Suçsuzsanız, çıkan yargı önüne, hesabını verin ve o yargılasın. Ya, biz Komisyonunda bile dokunulmazlığın kaldırılmasına “evet” demiş bir partiyiz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne diyeceksin kamuoyuna çıktıktan sonra?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bununla gurur duyuyoruz ama onlar gizleniyorlar, tecavüzün de tacizin de cinayetlerin de kadın düşmanlığının da öncülüğünü yapıyorlar sonra da burada, gelip bizim milletvekillerimiz üzerinden bize laf söyleyemezler, söyletmezler. (HDP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Zeytinyağı gibi üste çıkmak için yapıyorsunuz bu konuşmaları.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zengin.

7.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Özgür Özel, Özgür Bey, ben sizden şunu tabii bekliyorum: “Karışmıyorum.” diyorsunuz -ben size bir şey söylemiyorum, ben HDP Grubuna söylüyorum- karışmamanız lazım ama karışıyorsanız da bu karışma tuhaf bir şeye dönüşüyor. Yani aynen siyasetteki birlikteliğiniz gibi, beraber misiniz, değil misiniz? Yani, burada, baktığımız zaman, karışıyorsanız -sizin teziniz açısından söylüyorum- HDP'nin Öcalan ismini kullanması sizin teziniz açısından normal, sizin teziniz açısından AK PARTİ'nin bunu yaptığını söylemesi anormal. Karışıyorsanız her ikisini de olumsuzlayın; yok karışmıyorsanız, lütfen susunuz. Ben size bir şey söylemiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz yaptığınıza bakın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir saniye rica ediyorum. Yani böyle siz... Ben futbol muhabbeti yapmıyorum, ben kendi tezimi söylüyorum. Karışmayan karışmaz, karıştığında da ben Özgür Bey'den adaletli bir yaklaşım beklerim, kendi teziyle orantılı bir yaklaşım beklerim.

Şimdi, Öcalan konusunun TRT'de söylenmesi meselesinde, tuhaf ama ben nöbetçiydim, bugün gibi hatırlıyorum, çokça da haber oldu, ben bunu asla doğru bulmadığımı, TRT'nin böyle bir mikrofonu uzatamayacağını söylemiş biri olarak çok rahat bir daha söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

(CHP sıralarından “Seçimle ilgili kullandınız.” sesi)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, hiç alakası yok. Bu parti içerisinde, ben de dâhil olmak üzere, burada, çok net bir şekilde...

(CHP sıralarından “Seçimde kullandınız.” sesi)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya, bir dakika, Allah rızası için, ne kullanması, söylüyorum işte yani. Ben nöbetçiydim, çok net bir şekilde burada bunu söyledim, bütün kanallarda bu haber olarak verildi. Aynen bir kez daha söylüyorum.

Şimdi, gelelim, “Siz yaptınız, biz yaptınız.”a. Bakın, buradaki problem şu: Kürsülere çıkarak bizi itham eden sizsiniz. Hatırlıyorum yani arkadaşlarınız, kendi arkadaşlarınız sizden milletvekili seçildiler, sizin bize ithamları...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ya, iktidardan çekilin, biz hesap da veririz. Siz iktidardasınız, bırakın o koltukları.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bugün konuşan kadın milletvekilleriniz de dâhil olmak üzere buralardan iğrenç lafları, bize “tecavüzcü” dediğiniz zamanları ne çabuk unuttunuz? Bu lafları söylerken kendi arkadaşlarınız tecavüz etmiş, karısına vurmuş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Karar mı var elinizde?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet! O yüzden..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nereden duyduunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Karar mı var? Milletvekilini cinayetle suçladınız. Tutanakları açalım, “cinayet” dediniz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Evet, cinayet!

(HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi, Sayın Başkanım...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Evet, cinayet!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, bilmiyorsun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hasan Bey, rica ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, bir fezlekenin hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmesi, Karma Komisyondan geçmesi hukuk prosedürü açısından belli bir aşamadan geçmeyi gerektiriyor. Bu komisyonlarda bu dava dosyalarına bakıldı, incelendi. Sizin arkadaşlarınız... Bu manada dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verildi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şirin’i niye yapmadınız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir de diyorsunuz ki: “Adı galiba Mensur’du.” Yazık yani! Galiba Mensur! Galiba!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ya, bu nasıl bir konuşma şekli ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne çabuk unutuyorsunuz? Hafızanız hakikaten beni şaşırtıyor, bana nasihatte bulunuyorsunuz, kadın hakları, benim hayatım bunların mücadelesiyle geçti ama siz, bizim mücadele ettiğimiz konulara “Yeter, yeter, çok bunları anlattınız.” dediğiniz zamanları da bu Genel Kurul duydu, hatırlıyor.

Şimdi, gelelim bizim kendi milletvekilimizle ilgili olarak, eğer bizim milletvekilimizle ilgili buraya bir fezleke...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Şirin Ünal için niye yapmadınız?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Katil...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Susar mısın! Susar mısın!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Susmuyoruz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Susmuyorsan sen bilirsin!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Grup Başkan Vekili, susturur musunuz arkadaşı? (HDP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sizin Grup Başkan Vekiliniz bile laf atıyor!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok hayır, orada öyle bir şey yok.

Sayın Başkanım, ben şununla bağlayacağım, buradan söylüyorum: Eğer kendi milletvekillerimizle ilgili olarak da böyle bir konuyla alakalı, dokunulmazlığın kaldırılmasıyla ilgili bir şey gelirse ben elimi kaldıracam, oyu vereceğim.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Getirmiyorsunuz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Biz onlar gibi bakmıyoruz. AK PARTİ’li olursa küçük suç, öyle görüyorlar, cinayet meselesini daha... (HDP sıralarından gürültüler) Evet, tecavüz sizin için küçük bir suç, kadınların dövülmesi küçük bir suç, bu yaptığınız konuşma aynen bunu gösteriyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Zengin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Devam edin, devam edin!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ederiz, ederiz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bağırın arkadaşlar, bağırın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Size soracak hâlimiz yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Arkadaşlar, biz sessizce dinleyeceğiz, saygısızlık yapmayacağız. Onları kendi hâline bırakın.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Arkadaşlar, kifayetimizakere...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Danış Betaş...

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş’ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bana yönelik bir itham vardı, ona önce cevap vereyim: Ben, tutanakları isteyelim, eğer iddia ve şüpheli dememişsem özür dileyeceğim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – “Cinayet” dediniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cinayet soruşturması dedim. Bu dediğim, yine tekrar ediyorum: Kim Türkiye’de 83 milyon...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dediniz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dakika, ben tekrar ediyorum aynısını. Hangimizin -ben kendimi örnek verdim- evinde bir insan ölü bulunursa, hem de o kendi silahından olursa asgari düzeyde şüpheli olur dedim, soruşturulur dedim, hâlâ onu söylüyorum. Yani, ben bunun karşısında değilim. Ama ben onlar gibi yargıda bulunmam çünkü yargılanmamış ki! Şimdi, Sayın Zengin çok önemli bir şey söyledi, çok önemli “Dokunulmazlık dosyası gelirse ben ‘Evet’ derim.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bu konuya dair.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, evet, bunu söylüyorum.

Ben de soruyorum: Bu ülkede dokunulmazlık fezlekelerini kim hazırlıyor?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Kim hazırlıyor?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Savcılar. Savcılar kime bağlı? Bütün gün konuşuyoruz, fezleke hazırlatan da, buraya getiren de...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O zaman niye burada oturuyoruz? Niye buradayız? Bunu asla kabul etmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...Komisyonda çoğunluğu olan da, mahkemede karar verdiren de aynı güç zaten Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye Mensur Işık'la ilgili, şiddet, aile içi şiddetle ilgili dokunulmazlık kaldırılıyor da genç 2 kadının ölümünden dolayı dokunulmazlık fezlekesi gelmiyor? Bu savcılar nerede? Bu savcılar nerede gerçekten? (HDP sıralarından alkışlar) Yani asıl savcılar buradan fezleke niye hazırlamıyor? Biz katıldığımız toplantıda tek cümle etmemişiz, oturup dinlemişiz -dinlemişiz ya- bize fezleke geliyor, diyor ki: “Susarak örgüt propagandası yaptınız.” Bu nedenle, ortada yargı filan yok.

Son olarak şunu söyleyeyim, bakayım biraz mahcup olacaklar mı? Ben Ömer Öcalan'la ilgili tutanağı aynen okuyorum Sayın Başkan:

“ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bağırmağa çağırmağa bu işler çözülmüyor, ‘Terör’ demekle.”

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ya, senin soyadın ne?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Soyadıyla gurur duyuyorum.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Zaten bu soyaddan dolayı gelmişsin buraya, soyaddan dolayı.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Gurur duyuyorum. Bunu çok iyi bilin, bu soyadla yaşamaya devam edeceğim ama öyle saldırgan politikalarla değil.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bu soyadıyla seni buraya getirdi.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Beni buraya halk getirdi, halkımızın iradesi getirdi, Urfa'nın 300 bin oyu getirdi; halkın karşısında durmayın, darbecilerin yanında yer almayın.” (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkan.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) - İşleri güçleri yalan.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşma olmazsa biz niye soyadımızı söyleyelim ya durup dururken, delirdik mi? Niye orada... Yani biz hiç birimiz söylemedik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son olarak, sevgili arkadaşım aynı zamanda -gazeteci yani konuyla ilgisi yok- Ayşegül Doğan, rahmetli Orhan Doğan'ın kızı ve maalesef, geçen hafta gazetecilik faaliyetinden dolayı altı yıl üç ay ceza aldı. Babası on yıl cezaevinde yattı, bir kalp krizinden kaybettik ve Ayşegül Doğan; televizyon gazeteciliği yapıyor, bütün Türkiye tanıyor, Fransa'da basın yayın üniversitesinde okudu -şu anda adını unuttum- Ayşegül Doğan'dan bile bir terörist yaratmaya çalışıyorlar. Ayşegül Doğan'ın yanındayız, Ayşegül Doğan gazetecidir; gazetecilik suç değildir demek istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, esasen, Özlem Hanım üslup, tarz olarak bir polemigi sürdürmeyi gerektirecek bir şey söylemedi ama içerikten, Adalet ve Kalkınma Partisine temelden itirazım olan bir konuyu tekrar yaşadık, onu söyleyeyim.

Özlem Hanım diyor ki: “TRT kameramanının Osman Öcalan'a gitmesini doğru bulmadım.”

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu önemli bir tespit ama burada ayrıştığı TRT'nin yayın politikası değil, Adalet ve Kalkınma Partisinin yerel seçim politikası.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çünkü Osman Öcalan kırmızı bültenle aranmaktadır, Erbil'e gidip de onun evini TRT'nin bir kameramanı ile bir muhabirinin MİT'in bilgisi olmaksızın, katkısı olmaksızın bulması, görüşmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı günlerde, aynı dakikalarda Abdullah Öcalan'a, avukat olmadığı hâlde, aileden olmadığı hâlde -bir bilim insanı olduğunu öğrendiğimiz, bir üniversitede bir kürsüde görevli olduğunu öğrendiğimiz- birisi gidip gelip, Anadolu Ajansını çağırıp mektup okumuştur ve tamamen İstanbul seçimlerine yöneliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Zengin ifadesiyle, Anadolu Ajansından falan değil, doğrudan -işin içinde MİT var- Cumhurbaşkanının izni olmadan Elâzığ'dan bir bilim adamının kalkıp da İmralı'da gidip de görüşüp de mektup alıp da Anadolu Ajansına onu okuyup da Anadolu Ajansı onu servis edip de bütün televizyonlarda yayınlanıp da “Cumhurbaşkanının haberi yoktur.” diyorsanız o... Ayrıştığınız tavrı Recep Tayyip Erdoğan'ın 23 Haziran seçim strateji tavrıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

10.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hızlıca bitireceğim.

Şimdi, bence Özgür Bey girmese iyiydi yani, iyiydi çünkü bir şey söylemedim ben kendisine ama şimdi siz söylediğiniz için ifade etmem lazım. Şimdi, Özgür Bey, bakın, yerel seçimlerden bahsediyorsunuz, yerel seçimlerde Bese Hozat dedi ki: “CHP'ye oy vereceğiz.”, Murat Karayılan dedi ki: “CHP'yi destekleyeceğiz, aday çıkarmayacağız, destekleyeceğiz.”, Cemil Bayık dedi ki: “Biz CHP'yi destekleyeceğiz.” Şimdi, hâl böyle olunca... (CHP sıralarından gürültüler)

O zaman siz herhâlde okumuyorsunuz, okuyun değerli arkadaşlarım; gol seyretmek yerine okuyun, okuduğunuz zaman göreceksiniz ki bu ifadeler var. O yüzden, ben çok net bir şekilde neyi kastettiğimi ifade ediyorum. Bu kürsüler meydan okuma yeri değildir. Herkes tabii ki kendi istediğini söyleyebilir ama şunu ifade etmem lazım: Eğer sistemin içindeyse arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisini kabul ediyorlarsa, eğer buradalarsa, eğer buranın milletvekiliyseler, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurumlarının bir kısmının varlığını kabul ederek, bir kısmının varlığını reddederek devam edemezler yola.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Türkiye Cumhuriyeti'nin mahkemelerinin sizinle alakalı aleyhte verdiği her karar yanlış, başka konularla alakalı verdiği kararlar doğru... Bu nasıl bir mantık anlayamıyorum yani. Bu ülkenin hâkimleri, savcılarını sizin testinizden mi geçmek zorunda her seferinde? Bunu kabul etmek mümkün değil.

Ayrıca şu var: Madem çok cesursunuz -arkadaşlarınızın adını zor hatırlıyorsunuz ama işinize geldiğinde hop diye bir dönüş yapıyorsunuz- bu oylamalar esnasında Komisyonda hiçbir milletvekiliniz gelip de oy kullanmadı; sadece Abdullah Koç Bey gelerek dedi ki: “Biz oy kullanmayacağız, katılamayacağız.” Ha, gelirsiniz, komisyonlarda... Ya, bu konunun savunulacak nesi var ki anlamıyorum yani, her hâlükârda çok net bir şekilde ifade edersiniz. Ha, şunu yaptınız -ben adaletli bir insanım- olay ortaya çıktıktan sonra partiyle, sizle arasındaki bağın kopması konusunda, evet, hassasiyet gösterdiniz, ben buna bir şey söylemiyorum.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de yapın, siz de yapın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ama asıl mesele, bu kamuoyunun önüne gelmeden önce, siz bizleri itham ederken, bizlere hakaret ederken, bizlere saldırırken kendi arkadaşlarınız bunu yapmış ve siz bunu biliyormuşsunuz ya, asıl problem bu; bunu biliyormuşsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz bunu biliyorsunuz yani bile bile. Arkadaşlarınız hanımefendiyi dinlemiş, onu susturmaya çalışmış.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan, hepsi yalan.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Aman yapma kardeşim, rezil olmayalım.” demiş.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hepsi yalan.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ha, kamuoyunun önüne döküldükten sonra zaten başka çareniz yok. Ne yapacaksınız yani ne yapacaksınız? Aranıza mesafe koyacaksınız, başka çareniz yok.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, çok kısa, çok kısa...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen.

Buyurun.

11.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mardin Milletvekili Tuma Çelik'le ilgili fezleke geldiği anda merkez disiplin kuruluna gönderdiklerine, önceden haberleri olduğu iddialarının ispatlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben odamda otururken bana bir fezleke geldi gruptan, fezlekenin Tuma Çelik'e ait olduğunu gördüm. Yemin içmeyeceğim, şık değil; aynı anda Saruhan Bey'le beraber imzaladık ve Merkez Disiplin Kuruluna gönderdik.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bravo! Öncesinden bahsedin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Eğer öncesinde bizim bildiğimizi iddia ediyorlarsa lütfen ispatlasınlar, bu bir.

İkincisi, bu mesele üzerinden, Yeni Şafak'tan A Haber'e kadar bütün yandaş medya, iki hafta boyunca Mensur Işık ve Tuma Çelik üzerinden partimizi karalamaya çalıştılar. Nereden saldıracaklarını bilemiyorlar, böyle mal bulmuş Mağribî gibi çullandılar, baktılar ki buradan ekmek çıkmıyor, şimdi yeni bir şey anlatıyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.29

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2021 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Üçüncü turda Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Sayın Mehmet Sait Kirazoğlu.

Buyurunuz Sayın Kirazoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Beşiktaş'ta yaşanan hain terör saldırısında hayatını kaybedenleri rahmetle anıyor; terörün, şiddetin, ırkçılığın her türlüsüne “hayır” diyerek tüm insanlığın barış, huzur ve mutluluk içinde yaşaması temennisiyle 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü tebrik ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız yerli kaynaklarımıza yönelerek ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, arz güvenliğinin tahkimi, enerji altyapısının güçlendirilmesi ve enerji verimliliğinin önceliklendirilmesi stratejisiyle ülkemizde yenilenebilir enerjiden nükleere, petrol, doğal gaz aramacılığından yerli kömüre ve enerji verimliliğine, enerjinin her alanındaki çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürmektedir.

Türkiye'nin büyümesine paralel olarak Türkiye'de enerji talebi artış göstermektedir. 2000-2018 yılları arasında yıllık elektrik enerjisi talebi dünyada ortalama yüzde 3 artış gösterirken ülkemizde bu oran yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Yine, yenilenebilir enerjiye yönelik politikalarla 2020 yılının ilk yarısında toplam elektrik üretimimizin yarısından fazlası bu kaynaklardan elde edilerek günlük üretimde yeni bir rekora imza atılmıştır. Yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da 6'ncı, dünyada 13'üncü sıraya yerleşmiş, rüzgâr enerjisi kurulu gücünde Avrupa'da 7'nci, dünyada 12'nci, güneş enerjisi kurulu gücünde ise Avrupa'da 7'nci, dünyada 13'üncü sırada yer almaktayız.

Değerli milletvekilleri, madencilikte ülkemizde bulunan endüstriyel ham maddeler, metalik madenler ve enerji ham maddeleri bakımından potansiyelimizin tespit edilmesine ve ortaya çıkarılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda ham madde arz güvenliğinin sağlanması ve madenlerin

yurt içinde işlenerek, katma değerinin yükseltilerek ülke ekonomisine katkısının artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, dünyada ticareti yapılan yaklaşık 90 çeşit madenin 80'i ülkemizde bulunmakta ve bunun hâlihazırda 60'ı aşkını da ülkemizde ekonomiye kazandırılmaktadır. Türkiye'de madencilik sektörü 2002 yılında 382 milyon dolar ihracat yaparken 2019 yılı itibarıyla bu rakam 3,2 milyar doları aşmış bulunmaktadır.

Yerli kömür, enerji fiyatlarında petrol ve doğal gazla bağlılığımızdan kaynaklı olarak önemli bir fiyat etkisine sahiptir. Bu amaçla daha yerli kömür kaynaklarımıza yönelerek, elektrik enerjisi üretimindeki payını artırarak, çalışmalarımızı devam ettirebilmek adına linyit rezervimiz üzerinde yapılan çalışmalarla 19,3 milyar tona ulaşan bir rezerv oluşmuş bulunmaktadır. Bu vesileyle 4 Aralık gününde kutladığımız emeğin ve alın terinin simgesi madencilerimizin 4 Aralık Madenciler Günü'nü de tebrik ediyorum.

Ülkemizde doğal gazın kullanılmaya başladığı 1980 yılından bugüne kadar 500 milyon metreküp olan yıllık doğal gaz tüketimi 45 milyar metreküpe ulaşmıştır ve sadece 5 şehrimizde doğal gaz varken bugün 81 ilimizin tümünde ve 560 yerleşim biriminde kullanılmaktadır. Nüfusumuzun, hane halkımızın yaklaşık yüzde 82'si doğal gazla erişim imkânına sahiptir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemizin çok büyük oranda ithal bağımlısı olduğu petrol ve doğal gaz bakımından yerli kaynaklara ulaşmak için Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı yurt içinde ve yurt dışında kara ve deniz alanlarında arama ve üretim faaliyetlerini artırarak devam ettirmektedir. Bugün, aynı zamanda 66'ncı kuruluş yıl dönümünü kutladığımız ve benim de bir dönem mensubu olduğum Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının kuruluş yıl dönümünü kutluyor, tüm çalışanlarına buradan selam ve sevgilerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin kara alanlarında arama ve üretime odaklanan bir stratejiyle son yirmi yılın üretim rekoru kırılmış ve yurt içi ve yurt dışında toplam günlük petrol ve doğal gaz üretimi 150 bin varile kadar tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Devamla) – Yine, 2012 yılında görev yaptığım dönemde sayın bakanlarımız ve Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla alınan Barbaros Hayreddin Paşa Gemisi'nin ve ardında 2017 yılında Fatih ve diğer sondaj gemilerinin envantere kazandırılmasıyla Türkiye artık yerli ve millî imkânlarla derin denizlerde doğal gaz aramacılığında sondajını da yapabilir hâle gelmiş sayılı üç beş ülkeden biri hâline gelmiştir. Tuna-1 kuyusundaki hepinizin malumu olan keşif Türk deniz aramaları tarihindeki en büyük keşif olmanın yanı sıra dünyada da 2020 yılındaki en büyük keşiftir. Sakarya sahasındaki keşfettiğimiz bu 405 milyar metreküplük doğal gaz 2023 yılında inşallah sanayimizin ve hane halkımızın hizmetine sunulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğu Akdeniz'deki enerji potansiyelimizin ülkemize ve dünyaya kazandırılması uluslararası hukuk ilkeleri temelinde tüm kıyıdaşların ve aktörlerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye'nin uluslararası çağrılarına uyarak iş birliği yapılmalarıyla mümkün olabilecektir

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Selamlayalım.

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Devamla) – Türkiye ile Libya arasında bu kapsamda imzalanan mutabakat da... Doğu Akdeniz’de uluslararası hukuktan ve ülkemizin hak ve menfaatlerinden kaynaklanan çıkarlarımızdan asla vazgeçmeyeceğimizi ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin haklarının yok sayılmasına karşı mücadeleden hiçbir şekilde vazgeçmeyeceğimizi bir daha ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin milletimiz, devletimiz ve Bakanlığımız için hayırlara vesile olmasını diliyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Mücahit Arınç...

Buyurunuz Sayın Arınç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET MÜCAHİT ARINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, enerji kaynaklarının tükenebilir oluşu, dışa bağımlılığın varlığı ve çevresel etkiler sebebiyle günümüzde dünya üzerindeki tüm ülkeler için güvenli, yeterli miktarda, ucuz ve temiz enerji üretmek ekonomik ve sosyal hayatın temel problemleri arasında yerini almaktadır. Sanayisi, ekonomisi ve nüfusuyla hızla büyümekte olan ülkemizde enerji ihtiyacı sürekli artmaktadır.

Hidrokarbon kaynakları açısından dışa bağımlı olan ülkemiz, bu bağımlılığının doğurduğu sonuçlardan en önemlisi olan cari açık ve dış ticaret açığının ortaya çıkardığı tabloyu kendi lehine dönüştürmek adına kararlı adımlar atmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çerçevede, iktidarımız döneminde temelleri atılan millî enerji politikamız kapsamında ülkemize kazandırdığımız derin deniz sondaj gemilerimiz ve sismik arama gemilerimizle yaptığımız çalışmalardan yakın geçmişte müjdeli haberler aldık, hâlihazırda devam eden çalışmalardan da müspet haberler bekliyoruz.

Tabii, bilhassa millî enerji politikamız hakkında mütalaada bulunurken değinilmesi gereken bir konu da dış politika ve enerji arasındaki ilişkidir. Burada bir hususu çok net ifade etmek gerekir diye düşünüyorum. Türkiye, Doğu Akdeniz ve Ege’deki meşru ve hukuki haklarını korumak adına tüm imkânlarını kullanmaktan çekinmiyor ve çekinmeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu bölgelerdeki hidrokarbon kaynaklarının tüm taraf ülkeler tarafından hakça ve adilce bir şekilde paylaşılması gerekmektedir. Uluslararası hukuka ve vicdana sığmayan bazı tezlerin ve sözde haritaların kabul edilmesi mümkün değildir. Nasıl, dün, mavi vatandaki çıkarlarımızı korumak adına Libya’yla Deniz Yetki Alanları Anlaşması’nı imzaladıysak gelecekte de meşru haklarımızı savunmak adına gerekenleri yapmaktan geri durmayacağız.

Saygıdeğer milletvekilleri, sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma hamlesinin en temel yapı taşlarından olan kesintisiz ve çeşitlendirilmiş enerji arzı, sahip olduğumuz jeostratejik önemle birleştiğinde uluslararası arenada ülkemizin etki alanını genişleten bir güç unsuru olarak ön plana çıkmaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız, ülkemizin enerji kaynaklarını çeşitlendirme çalışmalarını sürdürürken yeni yaratılacak kaynakların yenilenebilir, çevresel sürdürülebilirliğe sahip, yerli ve millî olmasını ülkemizin enerji politikalarının temeline oturtmuştur. Asya ve Avrupa arasında köprü vazifesi gören ülkemiz birçok uluslararası projenin transit geçiş noktasında yer almakta ve bu projelerden fayda sağlamaktadır. Dost, müttefik ve kardeş ülke Azerbaycan’ın Hazar Denizi’ndeki gaz sahalarında üretilen doğal gazın Türkiye ve Avrupa’ya iletilmesi amacıyla planlanan TANAP sayesinde ilk etapta 6

milyar metreküpü ülkemize, 10 milyar metreküpü Avrupa'ya olmak üzere toplam 16 milyar metreküp doğal gaz taşınacaktır. Avrupa enerji arz güvenliğinin önemli bir halkası olan Trans Adriyatik Boru Hattı da tamamlanmıştır. Bunlara ek olarak, 2018'de deniz altı inşaatı tamamlanmış olan Türk Akım Projesi'nin ülkemiz sınırları içerisinde kalan bölümleri ile ilgili çalışmanın proje açılışı 8 Ocak 2020'de Cumhurbaşkanımız ve Rusya Federasyonu Devlet Başkanının katılımlarıyla yapılmıştır.

Enerjide dış kaynaklara bağımlılığın önüne geçilmesi için ve herhangi bir kaynaktan ileri gelebilecek bir azalma, tükenme, kesilme gibi aksaklıkların ortaya çıkmasına karşı en etkili enerji kaynakları yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Bunu göz önünde bulundurarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız YEKA Projelerine ciddi kaynaklar ayırmaktadır. 2023 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen elektriğin tüketilen toplam elektriğin yüzde 30'una eşit olmasını hedefliyoruz. Bu kapsamda, her biri 1.000 megavat kurulu gücündeki YEKA RES-1, YEKA RES-2'ye ek olarak mini YEKA Projesi'yle 36 ilimize toplamda 74 adet güneş enerjisine dayalı tesisin kurulması için çalışmalara başlanmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız, sorunsuz santraller tarafından üretildiği ve profesyonel kişilerin gözetiminde olduğu sürece en efektif enerji olarak nitelendirilebilecek nükleer enerji alanında da çalışmalarını sürdürüyor. Karbondioksit ve sera gazı salmaması nedeniyle Kyoto Protokolü gereği getirilen limitlerin kısa sürede tutturulabilmesi açısından en önemli çözüm yolu da olan bu enerji kaynağı için Rusya ile Mersin'de, Japonya ile Sinop'ta gerçekleştirdiğimiz iş birlikleri devam etmektedir.

Mersin'de inşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'nde ilk ünitenin 2023 yılında diğer ünitelerin de birer yıl arayla 2026 yılı sonuna kadar işletmeye alınması planlanmaktadır. Sinop'ta ise proje ile ilgili ÇED süreci tamamlanmıştır. Üçüncü nükleer güç santralimiz için ise yer belirleme çalışmaları devam etmektedir.

Saygıdeğer Milletvekilleri; Sizlerle son olarak yeni kaynak yaratma çabalarımızın yanı sıra mevcut kaynaklarımızın kullanımında katettiğimiz yolu paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET MÜCAHİT ARINÇ (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET MÜCAHİT ARINÇ (Devamla) – İktidara geldiğimiz yıl, Türkiye'de madencilik sektörünün toplam ihracatı 382 milyon dolar iken bu miktar 2019 yılı itibarıyla 3,2 milyar dolara yükselmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, iktidara geldiğimiz sene yerli kaynaklı elektrik üretimi toplam üretimin yüzde 50'sini karşılamakta iken bu oran 2020 Ekim ayı itibarıyla yüzde 60'lara ulaşmıştır. 2002 yılında toplam nüfusumuzun yüzde 25'i doğal gaz kullanımı imkânına sahipken bu oran 2020 Ekim itibarıyla yüzde 80'lerin üzerine çıkmıştır.

Enerjide tam bağımsız bir Türkiye aynı zamanda ekonomik alanda, uluslararası arenada ve millî savunma ekseninde tam bağımsız bir Türkiye de demektir. Geleceğin güçlü Türkiye'sinin inşasında enerjimiz ne kadar yerli ve millî olursa ülkemizin küresel güç olma yolundaki adımları da aynı oranda güçlenecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Bağımsız enerji, güçlü Türkiye” anlayışıyla gelecek nesillere müreffeh bir Türkiye bırakmak adına var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyor, 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin milletimize hayırlar getirmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Metin Bulut. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA METİN BULUT (Elâzığ) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Aslında konuşmamı da bu minval üzere yapacaktım, bütün hazırlığımı da bu minval üzere yapacaktım ama Ali Mahir Bey’in konuşmasından sonra, daha sonra Sayın Meral Daniş Beştaş’ın konuşmasından sonra Elâzıglılığımı dizginleyemedim, bu konuşmayı yapma zorunluluğunda hissettim kendimi. Ondan dolayı Sayın Bakanımızdan özür diliyorum, o, akşam gelince anlatacaktır. Tabii, Elâzıglı iki şeyi, devletini ve milletini çok önemser. Devleti ve milleti Elâzıglının kırmızı çizgisidir. O yüzden, devletine ve milletine laf söylendiğinde aslan kesilir.

Bakın, ilk gün açış konuşmasında Sayın Engin Altay şöyle diyor: “Şoförüne ek performans ücreti 7 lira 40 kuruş ödeyen devlet olmaz olsun kardeşim, olmaz olsun öyle devlet.” Yani meali ne? Devlet, personeline bir performans ücreti ödemiş, 7 TL’si kalmış, onu da ödemiş ve bu arkadaş kalkıyor “Böyle devlet olmaz olsun.” diyor. Bunun meali böyle değil. “Vatandaşının 7 TL’sini bile kutsal sayan, onu bile ödemekten imtina etmeyen devlete helal olsun, helal olsun.” denir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Öyle değil, hepsi 7 lira. Hepsi 7 lira Vekilim.

METİN BULUT (Devamla) – Ben bilmiyorum ki bu CHP’lilerin zihni nasıl çalışıyor. Tersten çalışıyor, o yüzden yürüyen merdivenlere de ters biniyorlar ya.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hepsi 7 lira, hepsi! Çarpıtma!

METİN BULUT (Devamla) – Diğer bir husus: Bakın, birlikte milletvekili olmaktan onur duyduğum yol arkadaşım Tolga Ağar’la alakalı söylenen sözler. HDP Grup Başkan Vekili ifade etti; sürekli haktan bahseden, adaletten bahseden, özgürlükten bahseden Sayın Başkan mesnetsiz bir suçlamayla, aslı astarı olmayan bir suçlamayla kalktı burada benim arkadaşımı itham etti. Tolga Ağar’ı bu memleket tanır, Elâzığ da çok iyi tanır. Tolga Ağar kardeşim nerede duracağını çok iyi bilir, kimlerle mücadele edeceğini de çok iyi bilir, hangi safta yer alacağını da çok iyi bilen bir arkadaşımdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden, bu mesnetsiz suçlamalardan dolayı sizi kınadığımı ifade etmek istiyorum. Eğer suçlayacaksınız, gerçekten birine cevap verecekseniz on gündür taciz ve tecavüz davalarının üstünü örtmek isteyen “Ce-Ha-Pe”li yol arkadaşlarınıza bu cevabı verin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kendi milletvekilleri, kendi milletvekilleri...

METİN BULUT (Devamla) – Aynı şekilde, bakın, Sayın Kılıçdaroğlu’nun ilk gün yapmış olduğu konuşmasından da bir iki paragraf söyleyeceğim; hasbelkader söyleseydi gerçekten buna değinmeyecektim, bir defa söyleseydi buna değinmeyecektim ama istihzayla 3-4 defa şöyle konuştu: “Millî iradenin tecelligâhı olan bu Meclis...” Evet, Sayın Kılıçdaroğlu; bu Meclis, bu Gazi Meclis millî iradenin tecelligâhıdır, yüz yıldır böyle olmuştur ve Allah nasip ederse bundan sonraki süreçte de böyle olmaya devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin Genel Başkan olmanız, milletvekili olmanız bu Meclise söz söyleme hakkını size tanımaz. Bu Meclis çok kolay kurulmadı; bu Meclis için binlerce insan şehit oldu, bu Meclis için Seyit Onbaşı yükün altına girdi, bu Meclis için Nene Hatunlar nice çileler çaktı, nice insanlar can verdi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin eski ortağınız FETÖ de bombaladı bu Meclisi, onu da söylesene! Eski ortağınız FETÖ’nün Meclisi bombaladığını söylesene!

METİN BULUT (Devamla) - Bu Meclisi tahkir etmek, bu Meclisle alay etmek milletin kendisini tahkir etmek, milletin kendisiyle de alay etmek anlamına gelir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Atatürk’ü ansana, Atatürk’ü! Bu Gazi Meclisi açan Atatürk’tür, onu ansana!

METİN BULUT (Devamla) - Millet de kendisiyle alay eden herkese cevabını nasıl her dönem sandıkta verdiyse o şekilde yine verecektir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen Atatürk’ü ansana! Milletvekilliğini ona borçlusun, ansana! (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

METİN BULUT (Devamla) - Değerli Milletvekili, o itirazı bana değil, buradan milleti ve milletin Meclisini hakir gören Genel Başkanına yapacaksın, Kılıçdaroğlu’na yapacaksın diyor; yüce Meclisi, millî iradenin gerçek temsilcisi olan yüce Meclisi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, tutanaklara geçmesi için söylemek zorundayız.

BAŞKAN – Görüşmeler tamamlandıktan sonra...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, tutanaklara geçmesi açısından söylememiz lazım.

BAŞKAN – Tamamlandıktan sonra söz vereceğim efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tutanaklara geçmesi için Sayın Başkanım... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen... Bakın...

Müsaade eder misin efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, Sayın Engin Altay “7 lira alınıyor.” dediği zaman ekstradan kalan 7 lira değil, toplamda, totali 7 lira demek istedi ama sayın hatip anlamamış, hiçbir şeyi anlamadığı gibi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztunç.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, kimse Meclisin iradesine söz etmedi ama sayın milletvekillerinin bakanlara gönderdiği soru önergelerine cevap vermeyen bakanlar Meclise saygısızlık yapmaktadırlar.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Son olarak, Sayın Başkanım, bakın “Sandık” diyor. En son sandık bu topraklara İstanbul seçimlerinde geldi. 800 bin oyla 800 bin kişinin tokadını yediler, onu hazmedemiyorlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Ertunç Erkan Balta...

Buyurunuz Sayın Balta.

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUNÇ ERKAN BALTA (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nde yer alan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Enerjinin günümüzdeki öneminden uzun uzadıya söz etmenin gereği olmadığını düşünüyorum. Partimizin iktidara geldiği 2001’li yıllardan, ekonomik felaketlerin birbirini kovaladığı, sosyal felaketlerin birbirini kovaladığı yıllardan bugüne gelişimizde Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun önemli bir payı olduğunu düşünüyorum. 2001 krizinden çıkan bir ülkenin, “Artık bitti.” denen

Türkiye'nin, potansiyelini doğru kullandığında, yatırımcısının önünü açtığında, EPDK eliyle adil ve rekabetçi piyasaları inşa ettiğinde neleri başarabildiğini göstermek açısından bazı rakamları da görmek zorundayız.

Bakınız, bugün Türkiye elektrik piyasası 300 teravatsaatın üzerinde üretim yaparak Avrupa'nın 4'üncü büyük piyasası hâline gelmiştir. On dokuz yılda, Türkiye'nin elektrik kurulu gücü yaklaşık 3,5 kat, elektrik talebiyse 2,5 kat artmıştır. Bu dönemde elektrik piyasasında 120 milyar doların üzerinde sabit sermaye yatırımı yapılmıştır. EPDK'nin faaliyete başladığı günlerde sadece 28 bin megavat düzeyinde olan elektrik kurulu gücümüz, bugün 94 bin megavata ulaştı ve bu rakamın yüzde 50'den fazlası yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan oluşuyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı kurulu gücümüz yüzde 290 -evet, yüzde 290- artarak 12 bin megavattan 47 bin megavata ulaşmış durumdadır. Peki, bu rakamlar neden önemli değerli arkadaşlar? Yenilenebilir enerji demek, kendi kaynaklarımızdan enerji üretmek demek. Yenilenebilir enerji demek, gençlerimizin, çocuklarımızın geleceği için çevre dostu enerji üretmek demek. Rüzgârın, güneş enerjisinin esemesinin dahi okunmadığı yıllardan, bugün, toplam enerji üretimimizin yüzde 60'ını yenilenebilir ve yerli kaynaklardan üreten bir ülke hâline geldik.

2020 yılı içerisinde elektrikte 2 bin megavata yakın kapasite işletmeye alındı ve bu rakamın yüzde 97'sini yenilenebilir kaynaklarımız oluşturuyor. Geçtiğimiz günlerde açılışı yapılan güneş enerjisi paneli fabrikasında 1.400 kişi çalışıyor ve yerli panel üretiyor. Yaklaşık 1 milyar dolar yatırımla Karapınar'da kurulacak olan güneş enerjisi santralimiz, 2 milyon vatandaşımızın enerjisini karşılayacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz yıl, yine bu kürsüde yaptığım konuşmada petrol ve doğal gaz gibi hidrokarbon kaynakları itibarıyla ülkemizin elinin zayıf olduğunu vurgulamış "Bakanlığımızın arama ve sondaj faaliyetlerinden inşallah hayırlı haberler alırız." ümidimizi ifade etmiştim. Hamdolsun, sizlere mahcup olmadık, o hayırlı haberler gecikmedi ve cumhuriyetimizin belki de en güzel müjdesini Sayın Cumhurbaşkanımız milletimizle paylaştı. Sakarya doğal gaz sahasında keşfedilen 405 milyar metreküplük doğal gaz rezervi, sadece milyarlarca dolarlık ihtiyacımızı karşılamakla kalmayacak, Türkiye'nin enerjide bir ticaret merkezi olma hedefine de büyük katkı sunacaktır. Biliyorsunuz, Türkiye yıllarca enerjide koridor ülke, transit ülke konumunda değerlendirilmiş, böyle ifade edilmişti. Bugün herkes kabul ediyor ki bu elbise Avrupa'nın en büyük 4'üncü doğal gaz piyasasına sahip Türkiye için fazlasıyla dar gelmektedir. Türkiye'nin öncelikli hedefi doğal gazda bir ticaret merkezi olmaktır. EPDK'nin çalışmalarını yürüttüğü ve 2021 yılında devreye alınacak olan Vadeli Doğal Gaz Piyasası'yla, Türkiye organize gaz piyasaları Avrupa'da kendi ülkesinde üretilen gazın uluslararası ticarete konu edildiği az sayıda gelişmiş gaz ticaret merkezlerinden biri olma imkânına kavuşacaktır. İnaniyorum ki Bakanlığımızın yürüttüğü arama sondaj faaliyetlerimiz neticesinde yeni müjdeler de almaya devam edeceğiz.

Biliyorsunuz, bugün doğal gaz konforunun ulaşmadığı ilimiz kalmadı. Unutanlar için hatırlatmakta fayda var: AK PARTİ iktidara geldiğinde sadece 5 ilimizde doğal gaz vardı, bugün 81 il, 560 ilçemizde doğal gaz kullanılmakta. Geçen yıl yine bu kürsüde yapmış olduğum konuşmada, Artvin ilk defa doğal gazla buluşmuştu, onun müjdesini vermiştim. Bu süre içerisinde Artvin'de -Belediye'nin çıkardığı bütün sorunlara ve engellemelere rağmen- 500 yeni abone oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

ERTUNÇ ERKAN BALTA (Devamla) – Bu yıl da yine bu kürsüden müjde vermek istiyorum kendi hemşehrilerime: Şavşat ilçemiz bir ay içerisinde doğal gaza kavuşacak, yine Artvin merkez ilçemizde de 1.500 yeni abonemiz doğal gaza kavuşmuş olacak.

Biz ülkemizin en ücre köşelerine doğal gazı götürmek için, vatandaşımızın hayır duasını almak için başta Enerji Bakanlığımız, EPDK'mizle, özel sektörümüzle var gücümüzle çalışmaktayız. Gururla ifade etmek isterim ki EPDK'nin zorunlu hâle getirdiği standartlarla Avrupa'nın en kaliteli akaryakıtının satıldığı ülke Türkiye. Dünyanın en büyük LPG pazarları arasına girmiş, oto gaz kullanımında yine zirve ülkelerden bir tanesi Türkiye. Artık ülkesinin potansiyeline daha fazla güvenen, yerli ve yenilenebilir kaynaklarını çok daha iyi kullanan, Türkiye'nin geleceğine yatırım yapmaktan çekinmeyen bir enerji sektörümüz var.

Ben, bu gelişmelere katkı sağlayan Bakanlığımızla birlikte Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun değerli Başkan, üyeleri ve çalışanlarına teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerimi tamamlarken bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ziver Özdemir...

Buyurunuz Sayın Özdemir.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhterem heyetinizi ve ekranları başında bizi takip eden vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, Covid-19 salgını nedeniyle hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, tedavisi süren hastalarımıza da acil şifa diliyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin üçüncü turunda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

EPDK'nin misyonu; enerjinin yeterli, kaliteli, sürekli, ekonomik ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketiciye sunulması için düzenleme ve denetleme yapmaktır. Türkiye'de, on sekiz yıllık AK PARTİ iktidarında, her alanda olduğu gibi enerji alanında da büyük gelişmeler yaşanmış; yerli ve yenilenebilir kaynaklar ekonomiye kazandırılmış, birçok proje ve yatırım hayata geçirilerek dışa bağımlılık azaltılmıştır. 2000'li yıllarda yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimimiz 34 milyar kilovatsaat iken 2019 yılında bu rakam 133 milyar kilovatsaat olmuştur. On yıl öncesine kadar Türkiye'de güneş ve rüzgâr enerjisi kurulu gücünden bahsedilmezken bu alanda yapıla yatırımlarla Türkiye yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da 6'ncı, dünyada ise 13'üncü sıraya yerleşmiştir. Türkiye'nin enerji üretiminde önemli rol oynayan yerli kömürle ilgili yatırımları da artırılmış, yerli kömür kaynaklı elektrik kurulu gücü 6 bin megavattan 11 bin megavata yükseltilmiştir. 2002 yılında sadece 5 ilimizde doğal gaz var iken bugün, toplamda 81 ilimize ve 560 yerleşim yerine doğal gaz kullanıma sunulmuştur. Kendi seçim bölgem olan Batman'da da şehir merkezinin yüzde 76'sına ve organize sanayi bölgesine doğal gaz ve arzı sağlanmış, abone sayısı da 63 bine ulaşmıştır. Kozluk ve Beşiri ilçelerimize de doğal gaz arzı 2021 yılı programına alınmıştır. Bu arada, Enerji Bakanımın da özellikle bugüne kadar... Çünkü Batman, Türkiye'de petrolün birleştiği il olarak biliniyor. Sayın Bakanımıza bugüne kadar yaptıkları katkılardan dolayı teşekkür ediyorum. Bundan sonra da zatiatilerin talimatıyla Batman'a, özellikle pozitif manada -TPAO, TPIC, BOTAŞ gibi şirketlerle- hem Batman'ın ekonomisine, sosyal yaşamına hem de eğitimine desteklerini de bekliyoruz.

Türkiye, AK PARTİ'nin kararlı enerji politikalarının sonucunda karada ve denizde arama ve sondaj faaliyetlerini artırmış; sınıfının önde gelen sismik ve sondaj gemileriyle Akdeniz ve Karadeniz'de deniz yetki alanlarında, uluslararası hukuka uygun olarak önemli çalışmalar yapmış ve yapmaktadır. Bu çalışmalar sonucunda da Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı gibi, 405 milyar metreküp doğal gaz rezervi bulunmuş ve bu da elbette ki kısa bir sürede milletimizin hizmetine -2023 hedeflerimiz doğrultusunda inşallah faaliyete geçirilecek- halkımızın hizmetine sunulacaktır. Ayrıca, Tuz Gölü ve

Kuzey Marmara Doğal Gaz Depolama Projeleriyle herhangi bir kesinti yapılmadan vatandaşlarımızın ve sanayicilerimizin doğal gaz ihtiyacı sorunsuz bir şekilde karşılanmaktadır. Bütün bu çalışmalar elbette ki halkımızın menfaati için yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerine başladığımız günden bugüne kürsüde konuşan bütün hatiplere baktığımızda... Sıfatlandırmalar yapılıyor; savaş bütçesi, rant bütçesi, faiz bütçesi, cinsiyetçi bütçe gibi tanımlamalar bu kürsüde maalesef hep yapıldı. Bu tanımlamalar doğru olsaydı bu millet, 19'uncu bütçeyi yapma yetki ve hakkını AK PARTİ'ye vermezdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Milletimiz, hazırlanan bütçelerin yaşadıkları yerlerde hastane olarak, havalimanı, yol, köprü, okul ve diğer hizmetler olarak kendilerine döndüğünü gördüğü için 19'uncu bütçe hakkını da AK PARTİ'ye yine veriyor ve onun için de biz, halkımıza minnettar ve müteşekkirdir.

Bu eleştirileri yapanlara sormak istiyorum... Ellerinde yerel yönetimleri kazanan siyasi partiler oldu; emekçi diyorlar, ilk balyozu emekçinin başına vuruyorlar, on binlerce, binlerce, yüzlerce insanı ekmeğinden ediyorlar ve kapının önüne koyuyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Peki, orada yaşayan vatandaşlar, seçimler geldiğinde acaba bu kürsülerde sarf ettiğiniz kelimelerin ne derece karşılık bulup bulmadığının hesabını sormayacak mı sandıkta? Elbette ki soruyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, bunun sonucunda AK PARTİ ve Cumhurbaşkanımız liderliğinde yolumuza devam ediyoruz inşallah. AK PARTİ 2002'den beri bunları, milletin beklentilerini, taleplerini, ihtiyaçlarını hep göz önüne alarak bütçeler hazırladı ve siyaset yürüttü. Hayatın merkezine milletimizi alarak biz -AK PARTİ'den beklentileri unutmadan- hep gerçekçi ve rasyonel veriler ışığında bütçeler oluşturduk.

Toplumsal barış, kardeşlik ve huzurun tesisi için yapılan çalışmalarını milletimiz görmüş ve AK PARTİ'ye inanmıştır ve bu inançları doğrultusunda da sürekli tek başına iktidar olarak devam etmektedir. AK PARTİ 2002'den bugüne kadar girdiği her seçimde, elhamdülillah alınının akıyla birinci sıraya yerleşmiştir.

Bütçeler hazırlanırken halkımızın her kesimini düşünerek, her türlü ayrımcılığa ve cinsiyetçiliğe fırsat vermeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Başkanım son bir dakika.

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Halkımızın güvenini boşa çıkarmamak için bütçeler hazırlanmaktadır. Bütçenin her kuruşunun, en doğusundan en batısına bu ülkede yaşayan insanımızın refahı, huzuru ve harcaması için gerektiğini biliyoruz çünkü AK PARTİ, Türkiye partisidir; belli bir bölgenin, belli bir etnik kimliğin, belli bir cinsiyetin partisi değil.

Bu bütçeyi herkes bilinç altında bulunan kelimelerle tanımlıyor; kimi savaş, kimi faiz, kimi rantçı, kimi israfçı, kimi cinsiyetçi, kimi kadın, kimi erkek, herkes bir şekilde bilinçaltındaki kelimeleri... Bizim nezdimizde de bu bütçe halkımızın olduğu için halkın bütçesi olarak görüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle 2021 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, heyetinizi ve milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İffet Polat...

Buyurunuz Sayın Polat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine konuşmak üzere grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yine 2021 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

AK PARTİ iktidarları bugüne kadar milleti odak noktasına koyan çok başarılı çalışmalar, bütçeler hazırlamıştır. Bu başarısını bütçe ve mali disiplini sağlama noktasında da gösterebilmiş bir iktidardır. İktidarımız süresince Türkiye'nin savunma sanayisinden teknolojik yatırımlarına, uydular ve haberleşme sistemlerinden sağlık altyapısına kadar sayısız projeyi hayata geçirdik. Enerji konusunda da diğer tüm alanlarda olduğu gibi Türkiye'nin kaynaklarını ve imkânlarını çeşitlendirme gayreti içerisinde bulduk. Bilindiği gibi ülkemizin cari açığını oluşturan en önemli kalemlerden biri enerjidir. Teknoloji çağının getirdiği enerji tüketimini katlayan ihtiyaçlar yanında, üretim odaklı ekonomi modelimizle birlikte büyüyen sanayi sektörünün ihtiyaçları da enerji açığımızı oldukça artırmaktadır. Tüm bu ihtiyaçlar karşısında sadece nükleer enerjide değil, kaynaklarımızı çeşitlendirerek her alanda ülkemizin açığını kapatacak çalışmalar yapmaktayız. Her türlü itiraza, ısrarlı provokasyonlara rağmen Akdeniz'de, Karadeniz'de sürdürdüğümüz ve ilk meyvelerini veren doğal gaz sondaj çalışmaları, ülkemizin gelecekteki ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak attığımız adımların neticesidir. Hem doğal kaynaklarımızın çıkarılması hem de nükleer enerjinin aktif şekilde kullanılması Türkiye'yi gelecekte çok daha üst bir mertebeye taşıyacaktır.

Nükleer enerji günümüzde temiz, ekonomik ve güvenilir bir enerji kaynağı olarak dünya enerji ihtiyacının karşılanmasında kullanılan ana kaynaklardan biri durumundadır. Dünyanın önde gelen ülkelerinin de aralarında bulunduğu 31 ülke, hâlihazırda işletimde olan 454 santral aracılığıyla nükleer enerji üretmekte, pek çok ülke de gelecekte bu enerjiyi kullanabilmek için çalışmalar yürütmektedir. Fransa elektrik ihtiyacının yüzde 71,6'sını, Belçika yüzde 49,9'unu, İsviçre yüzde 33,4'ünü, Amerika Birleşik Devletleri yüzde 20,1'ini nükleer enerjiden karşılamaktadır.

Unutulmamalıdır ki nükleer enerji konusunda çalışmalar yapan kıymetli bilim insanlarına sahibiz. Bu alanda onların da birikimlerini kullanarak nihai noktada kendi teknolojimizi geliştirebilir olma niyetiyle hareket ediyoruz. Tam bu noktada Isparta'da elim bir uçak kazasında kaybettiğimiz, bilim insanı, Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi Profesör Doktor Engin Arık'ı rahmetle yâd etmek istiyorum. Engin Arık'ın hayalini kurduğu 50 tonluk bir toryum cevheriyle ülkemizin bir yıllık enerji ihtiyacını karşılayabileceğimiz fikrine inanıyor ve bunun için gayret ediyoruz.

Bugün bütçesini görüştüğümüz Nükleer Düzenleme Kurumu ülkemizde bu alanda yapılacak çalışmaların takibinden, kurulacak nükleer güç santrallerinin lisanslanmasından, bu tesislerin denetlenmesi ve kontrolünün sağlanmasından mesuldür. Biz, Nükleer Düzenleme Kurumunu önce kurarak bu işle ilgili bilimsel ve yönetsel farklılığımızı da ortaya koyduk. Örneğin, İsviçre Nükleer Düzenleme Kurumu ilk nükleer santralden kırk iki; yine Amerika Nükleer Düzenleme Komisyonu ilk santralden yirmi beş yıl sonra kurulmuştur. 2021 yılında nükleer enerji alanında yapılacak çalışmalarda Kurumumuza başarılar diliyor, ülkemizin bir an önce tüm dünyanın istifade ettiği bu imkâna kavuşmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, kim ne derse desin herkesin vicdanında temerküz eden bir gerçek var ki on sekiz yıl öncesine bakarsak ülkemizi her alanda yeniden ayağa kaldırdık; kadim tarihimizden aldığımız güçle, özümüzde barındırdığımız potansiyelle yeniden bölgesel ve uluslararası anlamda adından söz edilen bir konuma taşındık. Bütün bunları, dış kaynaklı suni dalgalanmalara, dünyanın içerisinde bulunduğu ekonomik daralmalar ve ticaret savaşlarına, pandemiye, bölgemizde yaşanan istikrarsızlık

ortamını derinleştiren çatışmalara rağmen başardık. En önemlisi de Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren, ileride hayırla yâd edilebilmemize vesile olacak çok büyük atılımlar gerçekleştirdik, toprağa çok daha büyük çınarlara dönüşecek tohumlar ektik.

Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği üzere, bıkmadan, yorulmadan, durmadan milletimiz için gece gündüz çalışmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İFFET POLAT (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

İFFET POLAT (Devamla) – Gelecek nesillere 2053 ve 2071 vizyonlarını kolayca hayata geçirebilecekleri güçlü bir Türkiye bırakma idealimizden bir adım dahi geri atmayacağız.

Bu düşüncelerle, bir kez daha, 2021 yılı bütçemizin tüm kurumlarımız, ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce Meclisimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nevzat Şatıroğlu...

Buyurunuz Sayın Şatıroğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza bağlı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen kıymetli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Burada, madencilik sektörünün bir ülke ekonomisine olan katkısını, istihdama olan olumlu etkilerini ve hayatımızın her alanında kullanmak suretiyle elde ettiğimiz faydaları uzun uzadıya anlatmak isterdim ancak sürenin kısa olması münasebetiyle, yaklaşık 180 bin insanımızın çalıştığı, madencilik sektörünün mihenk taşı olan, madencilik faaliyetlerinin başlangıç noktası ve olmazsa olmazı olan arama faaliyetlerinden ve ülkemizde bu işleri başarıyla sürdüren MTA'dan bahsetmek istiyorum.

Kuruluşu ta 1935'lere kadar uzanan MTA, seksen beş yıllık köklü geçmişine ülkemizin dağına taşına adını kazımış, sürekli bir gelişme öyküsüne sahip kıymetli bir kuruluşumuzdur. Tüm madenin araştırılmasında başlangıç noktası olan MTA, ülkemizin alanındaki en kapsamlı araştırma kuruluşudur. Ülkemizdeki ilk ve tek yer bilimleri araştırma kurumu olan MTA, yaptığı arama ve araştırma faaliyetleriyle sektöre yön vermekte; kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerini yakından takip ederek, sektörün ihtiyaç duyduğu teknik altyapıyı kurum bünyesine kazandırarak teknik destek ve danışmanlık faaliyetlerini sağlamaktadır. MTA, yer bilimleri ve madencilik alanında ileri teknoloji kullanarak ürettiği bilimsel verileri arama, araştırma ve analiz faaliyetlerini dünyada kabul gören standartlara uyarak yapmaktadır. MTA, yine son yıllarda yapılan hamleler neticesinde havadan, karadan, denizden yerin üstünü ve altını en ince ayrıntılarına kadar inceleme imkânına kavuşmuştur. Havadan jeofizik, denizlerde su altı aramaları ve sismik araştırmaları, jeokimya çalışmaları ve sondajlarla da ülkemizin her metrekaresini tetkik etme ve arama çalışmalarını aynı anda yürütebilme yeteneğine sahip bir kuruluşumuzdur.

MTA Genel Müdürlüğü 2017 yılında 2 uçakla havadan jeofizik çalışmalarını başlatarak klasik yöntemlere göre 100 kat daha hızlı ve 29 kat daha ucuz olan projesini hayata geçirmiştir. Bu kapsamda iki yılda toplam 920 bin kilometrekarelik alanın taraması yapılarak tüm Türkiye'nin havadan taraması bitirilmiştir. İçerisinde uranyum, toryum, potasyum gibi çok önemli kaynakların da bulunduğu toplam 72 adet manyetik ve radyometrik veri üretilmiştir. Yine sahalarımızda yürüttüğümüz bu çalışmaların

sonucunda edindiğimiz deneyimler, Türkiye'nin diğer ülkelerde de havadan jeofizik yapabilme kabiliyetine sahip olduğunu göstermiştir. Dünyada bu işi kendi yetenekleriyle yapabilen 7-8 ülkeden biri olmanın haklı gururunu taşıyoruz.

MTA, kuruluşundan bugüne kadar 7,4 milyon metresi 2002 yılından sonra olmak üzere toplamda 10,5 milyon metre sondaj yapmıştır. Bakanlığımızın millî enerji ve maden politikası doğrultusunda, enerji ve ham madde arz güvenliği ile yer altı kaynaklarımızın ortaya çıkarılarak değerlendirilmesi amacıyla 2016 yılının ikinci yarısından itibaren yine arama, araştırma projeleri planlanmış ve bu kapsamda sadece son dört yılda 4,4 milyon metre sondaj yapılarak tarihî bir rekor kırılmıştır. Bize bu haklı gururu yaşatan, başta görevdeki Enerji Bakanımız olmak üzere tüm Enerji Bakanlığımızı ve tüm Enerji Bakanlarımızı ve kurum çalışanlarımızı yürekten tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; MTA, son yıllarda, sadece son dört yılda yaptığı bu faaliyetler sonucunda 32 ilimizde metalik ve endüstriyel maden kaynaklarımızı, 29 ilimizde ise enerji ham maddelerimizi ortaya çıkarmıştır. Yine, bu son dört yılda yapılan çalışmalarla 3,85 milyar ton ilave kömür rezervi, 20,5 milyar ton sodyum sülfat -ki parasal değeri çok çok yüksek, değerli kaynaklarımızdır- 2,5 milyar ton potasyum sülfat gibi değerli kaynakları ifade edebilirim. Birçok kaynak var fakat vakit kısıtlı olduğu için ifade edemiyorum.

Bulunan bu kaynaklarımızı akılcı, uzun vadeli bir plan ve çevreci bir yaklaşımla, kamunun öncülüğünde, özel sektörün dinamizmiyle, işçimizle, mühendisimizle, teknisyenlerimizle el birliğiyle ülke ekonomisine kazandırmak en önemli görevimiz olmalıdır.

Ülkemizin maden ithalatının azaltılması, ihracatının artırılması -ki en son 3,2 milyar dolar ihracat yapmışız- ancak ve ancak yerli kaynaklarımızın ortaya çıkarılması ve bu kaynakların en verimli şekilde üretime geçirilmesiyle mümkündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVZAT ŞATIROĞLU (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

NEVZAT ŞATIROĞLU (Devamla) – Bu manada arama ve araştırma çalışmalarına hız kesmeden devam eden MTA'nın, AR-GE çalışmalarına, mesleklerinin öncüsü olma görevine üstün bir gayretle devam edeceğine olan inancımız sonsuzdur.

2021 bütçemizin -ki halkımıza mal ettiğimiz, halkımızın bütçesi, milletimizin bütçesi- milletimize, Bakanlığımıza, kurumlarımıza hayırlı olmasını dilerken müjdesi Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından, Recep Tayyip Erdoğan Bey tarafından verilen, 2023 yılında da Karadeniz'den çıkaracağımız yerli doğal gaz gelirlerimizin üç dört yıl sonraki ülkemiz bütçesinde önemli bir yeri olacağına inanıyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sırf tutanağa geçmesi adına Sayın Başkan, önemli bir şey, özür dilerim sizden ve heyetten.

BAŞKAN – Konuşmalar tamamlanmadan söz veremiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok özür diliyorum, yerimden söyleyeceğim Başkanım.

Şanlıurfa ilimizin Ceylânşınar ilçesi Altinköy Muhtarını beni aradı. 2 Bakanımız burada. Köyün içerisinde ışıktandırmalar yok, kanalizasyon yok, muhtarlık çalışma evi yok, taziye evi yok, köy içinde ve köy yolları yapılmadı.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Tanal, kâğıda yazıp verir misiniz?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Mahmut Ağabey, sabote etme beni.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizden istirham ediyorum, Allah rızası için bu köylüye bu hizmeti götürelim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Teşekkür ediyorum.

Saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Fuat Köktaş, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görülmekte olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyada nüfus artışı, sanayileşme, teknolojik gelişme ve üretim gücü faktörlerinin birleşmesiyle enerji ve ham maddeye olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Enerji ve tabii kaynaklar, toplumun refah seviyesine ve ülkenin kalkınmasına doğrudan etki eden en önemli unsurlardan bir tanesidir.

Gelişen ekonomisiyle ülkemiz, enerji talebi sıralamasında dünyada ön sıralarda yer almaktadır. Diğer taraftan, üretici ve tüketici bölgeler göz önüne alındığında, jeopolitik ve jeostratejik konumuz enerji sektöründe önemimizi giderek artırmaktadır. Sektöre ilişkin, dünyadaki bu hızlı değişim sürecini yakalamak ülkemiz adına hayati bir önem taşımaktadır.

Arz güvenliği yanında, kurumsal ve sektörel gelişmenin AR-GE, inovasyon ve verimlilik çerçevesinde sağlanması ve enerjide dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla enerji, nükleer ve tabii kaynaklara yönelik çalışmalarımız etkin bir şekilde devam etmektedir. Bu doğrultuda, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza bağlı olarak AR-GE faaliyetleri yürüten Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, 28 Mart 2020 tarihinde yayımlanan 57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu olarak kurulmuştur ve kısaca adı "TENMAK" olarak tanımlanmıştır. Enstitüye dönüştürülen kurumlarımız bu ülkeye ne fayda sağlayacak? 3 tane ayrı ayrı laboratuvarı olan, AR-GE çalışması olan, teknik ve uzmanlık altyapısı olan, birikimi olan kurumlar daha etkin ve kolektif çalışarak AR-GE çalışmalarını daha hızlı sonuçlandıracaklardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetleri döneminde, başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bütün dönemlerin enerji bakanlarının gayretiyle yenilenebilir enerjide, alternatif enerji kaynaklarında, maden sektörlerinde önemli destekler verilmiş ve çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların birçoğu ülkemizin gelişen ekonomisiyle paralel olarak yürütülmüştür. Başta bor madeni olmak üzere, madenciligi yapılandırarak ihracatımız artırılmıştır. Pandemi döneminde gördük ki bor madeni sadece bir maden değil, günlük hayatta kullandığımız deterjanımızdan dezenfektanımıza kadar hayatımızın birçok alanında yer alan bir yer altı zenginliğimizdir.

Sanayi ve ham maddeye duyulan dışa bağımlılığın azaltılması için nadir toprak elementleri ve diğer kritik elementlerin yerli kaynaklarımızdan elde edilmesine yönelik AR-GE çalışmalarımız hızlı bir şekilde devam etmektedir. 20 Ağustos 2020 tarihinden itibaren TENMAK çatısı altında faaliyet göstermeye başlayan kurumlarımız, 2020 yılında belirlemiş oldukları hedeflerle yollarına yürümektedirler.

TENMAK bünyesinde enstitüye dönüşen kurumlarımız bundan sonra ne yapacaklar?

1) Ülkemizin inovasyon ihtiyacını karşılayacak ve araştırmacılara bilimsel ortam temin edeceklerdir.

2) Kamu kurum ve kuruluşlarımızla, üniversitelerimizle, sanayi kuruluşlarımızla koordinasyon ve iş birliği sağlayarak AR-GE faaliyetleri yürütecekler ve destekleyeceklerdir.

3) AR-GE faaliyetleri neticesinde geliştirilen ürünlerin ticari değere dönüştürülmesi ve geniş bir şekilde kullanılması amacıyla çalışmalar yapacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Köktaş.

FUAT KÖKTAŞ (Devamla) – Bu vesileyle Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumumuzun ülkemize, milletimize hayırlı olmasını Allah’tan niyaz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birçok konuşmacı buraya çıktığında şunları söylüyor, muhalefet konuşmacıları özellikle bunları ifade ediyorlar, diyorlar ki: “Yer altı zenginliklerimiz mutlaka ekonomiye kazandırılmalı.” “Enerjide maliyetler düşürülmeli.” “Sanayicilerimize, hatta konutlarımıza ucuz enerji temin edilmeli.” Fakat bir taraftan bakıyoruz ki bunları yapan Hükümetimiz, bakanlarımız, bürokratlarımız, nerede bir altın madeni araştırılıyorsa, üretiliyorsa acımasızca eleştiriliyorlar, nerede bir yenilenebilir enerji kaynağı kuruluyorsa “Ovalarımız bitti, dağlarımız yandı kül oldu.” diye eleştiriliyorlar.

AK PARTİ, yıllardır çevreye, insan sağlığına duyarlı olan bir partidir. AK PARTİ’nin Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, herkesten daha çevreci bir Genel Başkandır ve Cumhurbaşkanımızdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Köktaş.

FUAT KÖKTAŞ (Devamla) – Onun için, halk sağlığına zarar verecek hiçbir şeye imza atmayacağını buradan ifade ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Antalya’ya gel de bir gösterelim. Gel, Antalya’ya gel. Antalya’yı bir görün, dağları delik deşik yaptınız.

FUAT KÖKTAŞ (Devamla) – 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Çolakoğlu, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Gazi Meclisimizi ve bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken Doğu Akdeniz’de, Karadeniz’de Fatih, Yavuz, Kanuni sondaj gemileri ve Oruç Reis, Barbaros Hayreddin Paşa sismik gemileriyle arama faaliyetlerinde bulunan ve ülkemizin deniz yetki alanlarında, ruhsat sahalarında petrol ve doğal gaz faaliyetlerini hiçbir engel tanımadan, zırva tehditlere boyun eğmeden, dimdik ayakta durarak yoluna devam eden başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a, Sayın Bakanımıza, Bakanlık yetkililerimize ve bu gemilerde emek harcayan bütün çalışanlarımıza çok çok teşekkür ediyorum. Bu

gayretler sonucu da Zonguldak açıklarında keşfedilen 405 milyon metreküp doğal gazın, inşallah, 2023 yılında Filyos Limanı bölgesinde karaya çıkarılmasıyla enerjideki hedeflerimize ulaşmada önemli bir adımı atmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on sekiz yıllık AK PARTİ iktidarı boyunca Bakanlığımızın en önemli hedeflerinden bir tanesi enerjide ve madenlerde dışa bağımlılığı ülkemizden atmaktır, dışa bağımlılıktan kurtulmaktır ve Bakanlığımız, bu çerçevede, millî enerji ve maden politikası uygulamalarıyla sahip olduğumuz yer üstü ve yer altı kaynaklarımızı ekonomimize kazandırmak için gayret içindedir. Ülkemiz maden kaynakları açısından iyi bir konuma sahiptir. Dünyada üretimi yapılan 90 maden türünden 80'i ülkemizde bulunmaktadır. Dünyadaki maden üretiminde ise 27'nci sırada bulunmaktayız, amacımız üretimi destekleyerek daha üst seviyelere yükselmektir. Ekonominin büyümesi, sanayi ve üretim çarklarının hızlı dönmesi, maden ve enerji üretiminin artmasıyla gerçekleşecektir. Ayrıca madencilik sektöründe 140 bin vatandaşımıza doğrudan, 2 milyon vatandaşımıza da dolaylı olarak iş imkânı sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bor madeni ülkemizde önemli bir konuma gelmiştir. Dünyadaki bor rezervinin yüzde 73'üne sahip olan Türkiye, dünya bor ihtiyacının da yarısından fazlasını karşılamaktadır. Bor madenciliğinde yapılan yatırımlarla bor madeni tarımda, temizlikte, sağlıkta, savunmada ve benzeri birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Son olarak Eti Maden Kırka İşletmelerinde bor yatakları içinde elde edilen lityum madeninin üretimine başlanmıştır. Bu maden birçok alanda kullanılmaktadır ama özellikle yerli, elektrikli otomobilin pil yapımında kullanılacaktır.

Ayrıca ülkemizin doğal taş kaynakları da zengin bir yapıya sahiptir. Mermer ve diğer doğal taşlarda dünya rezervinin yüzde 40'ına sahibiz. Dünya mermer ihracatında 3'üncü sıradayız. Bununla beraber maden ihracatımızın yüzde 43'ünü de mermer oluşturmaktadır. Kömür madeni de ülkemizin elektrik enerjisi ve demir çelik sanayisi için önemli bir yere sahiptir. AK PARTİ iktidarı döneminde yıllık 102 milyon ton kömür üretilerek cumhuriyet tarihinin rekoru kırılmıştır. Bakanlığımızın amacı işletmelere verilen destekler ve teşviklerle bu rekorları yenilemektir. Diğer önemli bir madencilik faaliyetimiz olan altın da gerçekten önemlidir; 2001 yılı ve 2019 yılları arasında 340 tona ulaşmıştır, sadece 2019 yılında 39 tona ulaşmıştır. Ülkemizin 6.500 tonluk altın potansiyeli vardır. İnşallah bunu da ülke ekonomisine kazandıracğız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizdeki madencilik faaliyetlerinin ya eksik bilgi ya da kötü niyete bağlı olarak çevre düşmanı bir faaliyet olarak gösterilmesini ülkemizin gelişmesine ve kalkınmasına engeller oluşturma gayreti olarak görmekteyiz. Örneğin, dünyada ve Türkiye'de siyanürle altın aranmaz. Bu da dünyada bilinen bir gerçektir ve sahada da fiilen kullanılmaz. Ülkemizdeki siyanürün sadece yüzde 3'ü altın ayrıştırımda kullanılmaktadır, yüzde 97'si ise maden dışı diğer sanayilerde kullanılmaktadır. Bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Biraz önce bir vekilimiz, ÇED raporu olmadan madencilik faaliyetlerinin yapıldığını, bununla beraber termik santrallerin olduğunu, HES'lerin olduğunu söyledi. Kesinlikle bu yanlış bir bilgidir. Ülkemizde madencilik işletmeleri ve enerji işletmeleri kesinlikle Tarımdan, Ormandan ve Çevreden izin alınmadan işletme faaliyetinde bulunamaz. Ayrıca, ülkemizdeki orman alanlarının sadece ve sadece binde 3'ünde madencilik faaliyeti gerçekleştirilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÇOLAKOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMETÇOLAKOĞLU(Devamla)–Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Müdürlüğümüzün yeni yapısıyla iki yıl tamamlandı. Bu zaman içinde e-Maden sistemi kurularak elektronik ortamda işlemlerin daha hızlı yapılması sağlandı. Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz ruhsatlandırma ve denetleme görevlerini de titizlikle ve dikkatli bir şekilde yapmaktadır; inşallah 2021 yılında da bu çalışmalar başarılı bir şekilde devam edecektir. Bu çalışmaların devam etmesini ve 2021 yılı bütçesinin Genel Müdürlüğümüze, Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Metin Yavuz konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Yavuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA METİN YAVUZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi, onun Gazi Meclisini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Vodafone Park'ta meydana gelen hain saldırının yıl dönümünde terörün her türlüsünü, buna sebep olanları ve onları destekleyenleri bir kez daha lanetliyor, tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Bugün, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da teşrifleriyle Bakü'de gerçekleştirilen büyük törenle gardaş ülkemiz Azerbaycan'ın Zafer Günü'nü kutluyoruz. Öncelikle “Atatürk'ün vefat günü bayram olmaz.” diyerek Azerbaycan Zafer Günü tarihini değiştiren Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev'e şükranlarımı sunuyorum. Yaşasın Türkiye-Azerbaycan gardaşlığı!

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, dünyadaki 90 maden türünün 80'ine sahip gözde bir ülke konumundadır. Dünya sıralamasında maden çeşitliliğinde 10'uncu, üretim açısından 27'nci sıradayız. Sahip olduğumuz bu yer altı kaynaklarımızı hak ettiği ölçüde ekonomiye kazandırabilmek için on sekiz yıldır yılmadan çalışıyoruz.

Kıymetli hazırım, enerji tüm dünya ülkeleri için stratejiktir. Bu sebepledir ki devletler arasındaki savaşların veya mücadelelerin önemli bir kısmı, ülkelerin enerji ihtiyacını ileriye dönük garanti altına almak istemelerinden kaynaklanmaktadır. Nitekim, 2017 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemizin millî enerji ve maden politikası da yeniden belirlenerek daha faydalı bir çerçeve çizilmiştir. Bu sayede derin deniz sondajlarını bizzat yapmanın arayışlarına girerek Fatih, Yavuz ve Kanuni sondaj ile Oruç Reis ve Barbaros sismik araştırma gemilerimizi ülkemiz derin deniz arama filosuna kattık. Mütjesini Cumhurbaşkanımızın verdiği doğal gaz kaynaklarımızı Başkan Erdoğan liderliğinde 2023 yılında aziz milletimizin kullanımına sunmakta kesinlikle kararlıyız. Çift başlı sistem olan parlamenter sistem sonrası hayata geçirdiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde, hamdolsun, aldığımız hızlı kararlar hedeflerimize daha güçlü ve emin adımlarla ilerliyoruz.

Değerli milletvekilleri, güçlü ekonomi ve ulusal güvenlik temeliyle şekillenen millî enerji ve maden politikamız, Türkiye'nin bölgesel ve küresel enerji piyasasında katedeceği yolu aydınlatması açısından büyük önem arz etmektedir. Dış politikamızın güçlü bir diplomasi ekseninde şekillenmesinin yolu öncelikle enerjide dışa bağımlığın azaltılması ve sonrasında da enerji ihtiyacını karşılamada kendi kendine yetebilen bir ülke olmamızdan geçmektedir. Türkiye'yi bölgesel ve küresel ölçekte daha güçlü bir aktör hâline getirecek olan politikalarımız, öz kaynaklarımızın daha etkin ve verimli kullanılmasıyla yol gösterici konumdadır.

Türkiye olarak dünya rezervinin yaklaşık yüzde 73'üne sahip olduğumuz bor madenindeki üretimle dünya ihtiyacının yarısından fazlasını karşılarken, dünya rezervinin yaklaşık yüzde 40'ını elimizde bulduğumuz doğal taşlar, 2019 maden ihracatımızın da yüzde 43'ünü oluşturmuştur. Keza,

elektrik ihtiyacının yüzde 34'ünü karşılayan kömür üretimi 2019 yılında kamu ve özel olmak üzere toplam 101,6 milyon tonla tarihi bir rekor kırmıştır. Cari açık konusunda da artı yazan madenlerimizden bir tanesi de altındır.

Sektörün çatı kuruluşu olarak Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü doğal kaynaklara güvenli bir gelecek inşa etme vizyonuna sahiptir. Yer altı kaynaklarımız açısından sahip olduğumuz potansiyeli değerlendirmek, işletmek ve ekonomiye kazandırmak Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Memleketimiz baştan sona kadar hazinelerle doludur, biz o hazineler üstünde aç kalmış insanlar gibiyiz. Hepimiz bütün bu hazineleri meydana çıkarmak, servet ve refahımızın kaynaklarını bulmak göreviyle yükümlüüz." sözleriyle işaret ettiği asıl hedeftir. Ce-Ha-Pe'li arkadaşlar Atatürk'ün bu sözüne rağmen bizim millî enerji yolundaki çalışmalarımıza karşı çıkacaklardır. Kendilerini anlayışla karşılıyoruz. Sonuçta en iyi bildikleri şeyi yapacaklar ancak konunun hassasiyeti kuru muhalefetle aşağı çekilemeyecek kadar önemlidir. Hamdolsun ki madde ve enerji politikamız sayesinde sanayimizin ihtiyaç duyduğu mamul metallerin yerli kaynaklardan karşılanması önceliklerimiz arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

METİN YAVUZ (Devamla) - Yerli ve millî kabulümüz muhalefetteki değerlendirmenin çok üstünde bir maneviyat içermektedir.

Bu vesileyle bir kez daha ifade etmek isterim ki: Tüm dünyanın istikrar arayışı ve denge politikasına ihtiyaç duyduğu günümüzde, gerek söylemleri gerekse eylemleriyle uyumsuz bir tablo çizen muhalefetin bu kaygan siyasetinden cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün adını kurtarmalıyız. Muhalefetin en büyük başarısı kendi içinde savunduğu ilkelere ters düşmesidir. Atatürk'ün ardına sığınarak siyaset yapma çabalarınız nafiledir. Size rağmen, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye olarak tüm alanlarda en güçlü şekilde varlığımızı göstermekte kararlıyız. Atatürk'ün adını kullanarak değil, gösterdiği istikametten yürüyerek Türkiye, Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde artık kendi ayakları üzerinde durabilecek güce, iradeye ve kaynağa sahiptir. Kimsenin hakkına gözümüzü dikmeden ama kimseye de hakkımızı yedirmeden hedeflerimize doğru yürümeyi sürdüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

METİN YAVUZ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, canlarını ülkemizin cevheri için kaybeden madenci kardeşlerimizi rahmetle anıyorum.

2021 yılı bütçesinin memleketimize hayırlı olmasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Fatma Betül Sayan Kaya konuşacaktır.

Süreniz beş dakikadır Sayın Sayan Kaya.

Buyurunuz Sayın Sayan Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA BETÜL SAYAN KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekillerimiz; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 2021 bütçesi adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve büyük Türk milletinin iradesini temsil eden siz değerli milletvekillerimizi hürmetle selamlıyorum.

2021 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Türkiye'nin bütçesi konuşulurken maddi manevi bütün varlıklarımızı konuşmak siyasetimizin köklü bir geleneğidir. Evet, bu bütçe Türkiye'nin bütçesidir. Ülkemizin imkânları ile kaynakları birlikte değerlendirilerek hazırlanmıştır. Akılcı, gerçekçi, hakkaniyetli eleştirilerden, katkılardan azami ölçüde yararlanmışır. Tek gayemiz, refahın, huzurun, mutluluğun, üretimin büyümesidir.

AK PARTİ hükümetleri bütün bütçelerini sosyal devlet ilkesini tam olarak hayata geçirmek üzere gerçekleştirmiştir. İnsan odaklı, sosyal adaleti esas alan bütçelerimiz bireyi, aileyi ve toplumu güçlendirmeyi hedefliyor. Bu bütçemizde “önce insan, önce vatandaş” ilkesine göre hazırlanmıştır. Devlet ile toplum arasındaki ihtilafları giderecek tek ilke adalettir. Adını ve siyaset felsefesini “adalet” ve “kalkınma” kavramları üzerine bina eden AK PARTİ'nin başarısının sırrı, bu 2 ilkeye sınıksız tutunmasıdır. Bu anlayış sayesinde, ülkemiz baştan başa mamur hâle getirilmiş; vatandaşlar, bölgeler, şehirler arasında ayırım gözetmeden kamu hizmetleri herkese ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak kadının toplumsal itibarını yükselten politikalarımız son on sekiz yılda her türlü ayrımcılığa karşı kadınlarımıza güç vermiştir. Bütün tedbirlerimize rağmen kadına hürmetsizlik eden bazı haysiyet yoksunlarını da buradan lanetliyorum, aile değerlerimize saldırıda bulunanları da kınıyorum. Zira aile, bütün insani, İslami, ahlaki değerlerimizin yurdudur, yuvasıdır, ocağıdır. Türkiye'nin en büyük gücü ailedir. Aile sayesinde hepimiz emniyette ve güvendeyiz. Toplumsal dokumuzun merkezi ailedir. Nereden gelirse gelsin, aileye yapılan saldırılar insanlık onuruna yapılmış kabul edilmelidir. Bizim siyaseten derdimiz, davamız, tek meselemiz, insan onurunu yükseltmektir. Yönetim felsefemizin esası, herkesin kendini emniyette hissetmesi, devletin herkesin devleti olduğunu hissettirmesidir. Biz bu anlayışla, bu sorumluluk duygusuyla insanlarımızın hizmetindeyiz. “Ben devletim.” diyen, devletin gücünü vatandaşları sindirmek için kullanan o çağ dışı otoriter anlayıştan devraldığımız Türkiye, bugün vatandaşlarının “Devlet, benim devletim.” dediği demokratik bir düzeye kavuşmuştur. Bundan aslında hepimiz gurur duymalıyız. Bu sessiz devrimler “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarıyla sosyal devleti ilke edinen, vatandaşını sahiplenen, ayrımcılığı reddeden politikalar sayesinde olmuştur.

Evet, Türkiye'nin bütün vatandaşları birinci sınıf vatandaşdır. Eski Türkiye'nin bekçileri bunu anlayamaz. Halkla teması kalmayanlar, halkın hiçbir yarasına merhem olmayanlar, şüphesiz, bunu anlayamaz. Taş üstüne taş koymayanlar bunu anlayamaz. Dağa kaçırılan evlatlarına kavuşmak için nöbet tutan Diyarbakır Annelerinin feryatlarını görmezden gelenler, o küçük kız çocukları için bile yüreği yanmayanlar bunu hiçbir şekilde anlayamaz.

Değerli milletvekilleri, buz dağlarını erittik, çözümsüz sorunları çözdük, devlet ile milleti bütünleştirdik. Elbette hayat yeni ihtiyaçları da beraberinde getiriyor. Milletimizin talep ve beklentileri doğrultusunda, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar çerçevesinde reform iradesini kararlılıkla sürdürüyoruz. Türkiye'nin geleceğini de biz sahipleneceğiz. Bugün herkes çok iyi biliyor ki artık hiç kimse Türkiye'yi dize getiremez. Türkiye, gelecek vizyonu ile önündeki imkân ve fırsatların farkındadır ve buna hazırdır. Salgınla mücadelemizdeki başarımız on sekiz yıl boyunca yürütülen sosyal politikalarımızın eseridir. Bunu iftiharla söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

FATMA BETÜL SAYAN KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün devlet ile millet arasındaki mesafe kalkmıştır, vatandaş devlet karşısında öz güvene kavuşmuştur, aydınlık yarınlar Türkiye'nindir. Yeter ki biz millet olarak bir ve beraber olalım, yeter ki politik hesaplarla

kendi ülkemize muhalefet etmeyelim. Cumhurbaşkanımızın vakarıyla, izzetli duruşuyla, Türkiye'nin hukukunu temsil etmesiyle sadece bizim için değil, gözü Türkiye'nin üzerinde olan herkes için ne ifade ettiğini bütün dünya biliyor.

Bakın, sosyal devlet nereden nereye gelmiş? Devlet ile vatandaş ilişkisinin nereden nereye geldiğini rakamlarla ifade edeyim: AK PARTİ hükümetleri döneminde sosyal yardım ve hizmetlere ayrılan mali kaynak 2002'den bu yana tam 54 kat artmış, sosyal yardım programlarının sayısı 4'ten 43'e çıkmış. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından açıklanan İnsani Gelişme Endeksi sıralamasında ülkemiz "en yüksek insani gelişme" kategorisine yükselmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

FATMA BETÜL SAYAN KAYA (Devamla) – Ve Dünya Bankası 2018 raporunda, son on beş yılda, dünyada yoksullukla mücadelede en başarılı ülke de Türkiye olmuştur.

Yine, "Her işin başı sağlık." düsturuyula ülkemizde dünyaya gelen her birey 18 yaşına kadar sağlık sigortası kapsamına alındı. Bugün ülke nüfusumuzun neredeyse tamamı sağlık sigortası kapsamındadır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde gerçekleştirdiğimiz sosyal güvenlik reformumuz dünyanın en iyi uygulamalarından bir tanesidir. Mesele sadece rakamlar değil sevgili arkadaşlar, mesele aynı zamanda insanı, toplumu, aileyi, bireyi, devleti aynı anda adaletle, hakkaniyetle yönetmek ve milletin emanetini, milletin parasını, milletin kuruluşunu millet namına kullanmak. İşte biz de tam olarak bunu yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA BETÜL SAYAN KAYA (Devamla) – Son cümle Başkanım.

BAŞKAN – Son cümle...

FATMA BETÜL SAYAN KAYA (Devamla) – Bu zor şartlarda umudu büyüten, dayanışma ruhumuzu diri tutan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Kabinemize ve siz değerli milletvekillerimize şükranlarımı sunuyorum, hürmetle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Osman Nuri Gülaçar.

Buyurunuz Sayın Gülaçar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin kabul edilisinin 72'nci yıl dönümü münasebetiyle 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nü kutluyorum. Hiçbir ayırım gözetmeksizin insanı odağına alma hedefiyle imzalanan bu beyannamenin bir gün tüm insanlığa fayda getirmesini de temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de konuşmamı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız üzerinden yapacağım.

Toplumların aile yapıları bağlı buldukları değerler sistemi veya ideolojiler üzerinden şekillenir.

CAVİT ARI (Antalya) – Boşanmalar arttı ülkede, boşanmalar.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Modern döneme kadar dünyanın hemen hemen bütün toplumlarında aileyi belirleyen, onu tanzim eden dinler, gelenek ve görenekler olmuştur. Sahip olduğu felsefi temel gereği, modernizmin toplumsal hayata müdahalesi sadece belirli bir alanla sınırlı kalmamış, toplumun yapı taşı olan ailenin şekillenme biçimini de tamamen değiştirmiştir.

Değerli arkadaşlar, Batı toplumunda başlayan bu değişim, dünyanın tüm toplumlarına örnek bir prototip gibi ihraç edilmiştir. Peki, bu değişimle Batı veya Doğu toplumlarının elinde nasıl bir aile modeli kalmıştır? Bu aile modelinden başta Batı toplumu olmak üzere memnun olan var mıdır? Sürdürülebilir bir model midir? Bu soruların artık tartışmaya yer bırakmayacak şekilde bir tek cevabı vardır: Hayır.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) - Nedir peki?

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) - Modern ideolojinin önerdiği aile yapılanması tamamen çökmüştür. Bunu bizler iddia ettiğimizde belki Batı'nın ve Batı taklitçilerinin kabulü mümkün değildir ancak Batılı düşünürlerin birçoğu modernizm eleştirisini önce aile üzerinden yaptılar. Bireyciliğin bu kadar merkezî bir yer işgal ettiği bir modelde, ailenin dağılması ve yalnızlık hâlinin bulaşıcı bir hastalık gibi yayılması, insanların birçoğunun psikolojik bunalımlar yaşaması kaçınılmaz oldu. Türkiye toplumu da Batı'nın bu aile tipi modellemesinden maalesef nasiplendi. Milletimizin aile yapısının inşası büyük ölçüde İslam'ın öğretileri ile gelenek ve göreneklerimize dayalıydı. Son iki yüz yıldır tedricen aile yapımızı modernizmin öğretileri üzerine inşa etmeye başladık. Bu değişim önce elit bir sınıfla sınırlıydı, daha sonra kültürel araçlar ve kitle iletişim araçlarıyla en ücra köylerimize kadar yeni bir aile modeli yaygınlaştırdı.

Değerli vekiller, bugün geldiğimiz noktada televizyon programları, sinema ve diziler sadece aileyi şekillendirmiyor, maalesef, bu mecralar eliyle dönüşen ailenin hâlipürmelali de ekranlara taşınıyor. Maalesef, Türkiye'deki televizyon programlarının ve dizilerin birçoğu bugün aile konusunu işlerken en büyük tema aldatmak. Adam, kadını aldatıyor. Bunu kabullenmeyen kadın başka bir adamla oluyor. Çocuklar tamamen dağılmış durumda. Gayrimeşru ilişkiler, gündelik, gecelik hayat tercihi veya farklı cinsel eğilimlerin bu sektör eliyle normalleştirilmesi son derece bilinçli ve planlı adımlardır; bunlara müsaade edilmemelidir. Kadınlar bu mecralarda sadece cinsel bir obje veya şiddet objesi olarak lanse ediliyor; erkekler ise şevhet sarmalından kurtulamayan, saplantılı öznel olarak sunuluyor.

Bizim toplumumuza karşı sorumluluğumuz var. Kadın, asil ve yüce kimliğiyle, ailenin yapı taşı olan anneliğiyle, kişiliği ve fedakârlığıyla rol model olarak yeni nesillerimize anlatılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Aileyi de parçaladınız. Çekirdek aile sayısı her geçen gün artıyor, yalnız yaşayan birey sayısı her geçen gün artıyor sayenizde. Ekonomi bozuldukça aile bütünlüğünü de bozuyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gülaçar.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Erkek ise değerlerimizin icracısı olarak babalık sorumluluğunun gerektirdiği ahlaka ve dürüstlüğe, şeref ve haysiyete sahip olan bir rol model olarak anlatılmalı.

Değerli arkadaşlar, ailenin çöküşü toplumun çöküşüyle eş anlamlıdır. Toplumun çöküşü ise devletin yok olması demektir. Dolayısıyla devletin varlığının temeli, değerlerine sahip çıkan aileyle mümkündür. Burada, aile kurumunun kendi değerleri içinde yaşamasına olanak sağlayacak sorumluluk elbette devlettedir. Burada, ailenin değerler sistemi içinde yapısını idame ettirmek için sorumluluk, kendisiyle birlikte, aynı zamanda sivil toplum yapılarına veya yerel dinamiklere düşmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi toparlarken, Batı toplumunda aileler büyük oranda bireyselleşme girdabında tamamen dağılma sürecine girmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Gülaçar.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Aile önce çekirdek formata dönüşmüş, dolayısıyla ailenin içinden yaşlı bireyler koparılmış, huzurevlerine veya yalnız bir yaşama terk edilmiştir. Şimdi ise kontrol mekanizmalarının temel nesnesi çocuklardır. Avrupa ülkelerinde -devlet mekanizmaları- günden güne sınırları genişleyen bir müdahale biçiminde, çocuklar ana babalarından koparılıyor, inanç ve kültürü farklı olan kesimlere veriliyor. Avrupa normlarına göre, Batılı değerlere göre aileyi dizayn etmek bize felaketten başka bir şey getirmeyecektir. Bizim kendi değer sistemimiz var, kendi kaynaklarımız var; yeniden kendi değerlerimiz üzerinden aileyi inşa etme gibi bir sorumluluğumuz var.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Orada şiddet yok mu?

CAVİT ARI (Antalya) – Parçaladınız, parçaladınız; parçalanan aile sayısı her geçen gün artıyor sayenizde.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Ailenin yeniden inşası ne köksüz bir benzeşmeyle olmalı ne de salt Batı karşıtlığı üzerinden bir inşa gerçekleştirilmeli. Köklerimizde var olan değerler sistemi üzerinden bir eğitim sonucunda hayat tarzlarımız belirlenmeli, aile ilişkilerimizi de bu minvalde yeniden inşa etmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Sayın Başkanım, selamlamak için...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, tam sekiz dakika oldu.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN – Son cümle...

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ailenin değeri hiçbirimiz için bir eleştiri konusu değil, bir öz eleştiri meselesidir; hele ki ailesine az bir vakit ayırmak durumunda kalan biz siyasetçiler için. Tehlikenin farkında olalım, önlemlerimizi geç olmadan alalım. Aile, kaybettiğimizde telafisi mümkün olmayan yegâne sermayemizdir.

Saygılarımı sunuyorum, teşekkürlerimi arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öznur Çalık, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü konuşmalarda da dünkü konuşmalarda da gördüğümüz -muhalefetin CHP ve HDP'nin özellikle söylemiş olduğu- bu bütçenin bir israf, rant, cinsiyetçi bütçe olduğunu ifade ettiler. Bunu ifade edenler bilsinler ki bu bütçe çocuklarımızın bütçesidir; bu bütçe gençlerimizin bütçesidir; bu bütçe kadınlarımızın, engellilerimizin, yaşlılarımızın, şehit yakınlarımızın, gazilerimizin bütçesidir; bu bütçe Türk toplumunun temel taşı olan ailemizin bütçesidir; fakir fukaranın, yetimlerin, kimsesizlerin bütçesidir; çiftçimizin, işçimizin, memurumuzun, esnafımızın bütçesidir; bu bütçe yerli bütçedir, bu bütçe millî bütçedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Çok kıymetli arkadaşlar, Anayasa'mızın 2'nci maddesi der ki: "Türkiye Cumhuriyeti devleti, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir." Sosyal devlet kavramının içini doldurmak, milletimizi sosyal devlet anlayışıyla tanıştırmak Cumhurbaşkanımızın iradesiyle bizlere nasip oldu. Sosyal devlet, milletin tutkalıdır; sosyal dengeyi sağlar, toplumsal huzuru ve toplumsal barışı tesis eder. Bunu inşa etmenin yolu ise sosyal politikalarla geçer. Ortaya koyduğumuz sosyal politikalar vizyonu ile,

sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde çok önemli ve çok doğru adımlar attık. Bizim sosyal politikalar vizyonumuzun özü “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” sözüdür. Bu vizyon çerçevesinde, din, dil, ırk, renk, kadın, erkek, engelli, yaşlı, göçmen diye ayırt etmeden, bu devletin çatısı altında yaşayan herkesi insan olarak gören, kucaklayan, kapsayan bir anlayışla hareket ediyoruz. Sosyal politikalarımızın bütüncül bir yaklaşımla ele alınması temel hedefimiz, bunun için, bir, sosyal yardımlar; iki, sosyal hizmetler; üç, sosyal güvenlik bizim temel ayaklarımızdır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte buraya çalışma hayatını da entegre etmiş vaziyeteyiz.

Kıymetli arkadaşlar, değerli milletvekillerim; hepimizin yaşı müsait, küçük bir hatırlatma yapmak isterim. 2002 yılından önce sosyal devlete baktığımız zaman, sosyal yardım sadece Fak-Fuk Fon’dan ibaretti, o da hiçbir işe yaramazdı; sosyal hizmet zaten Hak getireydi; engellilerimiz, yaşlılarımız, yurtlarımız, huzurevlerimiz içler acısıydı; sosyal güvenlik sistemimiz ise iflas etmişti; bunu da en iyi eski SSK Genel Müdürü bilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlarım, size birkaç karne göstermek istiyorum. Bunu hatırlarsınız. Bu, sıkıntılı sağlık kurumunun karnesi, SSK karnesi. Hatırlarsınız değil mi? Bu karne devlet hastanesine gittiğinizde geçmezdi. SSK’li hastalar sadece SSK hastanesine gider, devlet hastanesinde kapıdan kovulurdunuz. Emekli ya da BAĞ-KUR’luysanız o zaman gittiğinizde de ya hastaneye giremez, girseniz de çıkamazdınız ya kendiniz ya da yakınlarınız, cenazeleriniz rehin kalırdı. Hele bir de yeşil kartlı karnelerimiz vardı, hatırlar mısınız ve bu yeşil kart sahibi vatandaşlarımız hastaneye gidemez, doktora gidemez, gitse bile ilaçlarını alamaz ve cenazeleri de maalesef ortada kalırdı.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Hâlâ kalıyor.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Kıymetli kardeşlerim, bu vesileyle, o karne o hastanede, bu karne bu hastanede geçmez, hayatlar devam edemezdi; sıralar, kuyruklar, rehin kalan hastalar, cenazeler vardı. Biz bunların hepsini tarihe gömdük. Bunların yerine, devrim niteliğinde, çok güçlü bir Sosyal Güvenlik Kurumunu inşa ettik ve Cumhurbaşkanımızın liderliğinde “Yapılamaz.” denileni yaptık, SSK’yi, BAĞ-KUR’u, Emekli Sandığı’nı birleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2002 yılında nüfusumuzun yüzde 30’u sosyal güvenlik kapsamının dışındaydı, sağlık hizmeti alamıyordu; bugün 83 milyonun tamamı sosyal güvenlik kapsamının içerisine alınmış vaziyette ve yeşil kartlı dediğimiz, demin ızdırabını anlattığımız vatandaşlarımıza genel sağlık sigortasını getirdik ve bugün 10 milyon genel sağlık sigortalımızın 8 milyon primini biz yatırıyoruz. Hamdolsun, binlerce kere şükürler olsun, bunların hepsini sosyal güvenlik reformuyla yerine getirdik. Sosyal yardımlarımıza baktığımız zaman, 2002’de 1,6 milyar TL olan sosyal yardım harcamaları bu yıl 81,2 milyara çıkarmış vaziyeteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – 2002’de bütçenin sadece yüzde 1,3’üyken bugün yüzde 6’sı ve sosyal koruma harcamamız 35 milyarken bugün 542 milyara çıkmış vaziyette.

Biz sosyal politikalarımızla kadınlarımıza sahip çıkıyoruz, ailemizin temeli olan kadınlarımıza sahip çıkıyoruz. Kadınlarımızın iş gücüne katılımını, istihdamını, temsilini, sağlığa erişimini, okullaşma oranlarını rekor seviyelere yükselttik. Anne ve bebek ölümlerini ise en düşük seviyelere indirdik. Kadına yönelik şiddete karşı sıfır toleransla mücadeleimize devam ediyoruz. Taciz, tecavüz, şiddet kimden gelirse gelsin karşısında duruyoruz. CHP ve HDP gibi dut yemişi bülbüle dönmüyoruz, kafamızı kuma gömmüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Şirin Ünal hariç, Şirin Ünal.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Sen oradan susacaksın! Haddini bileceksin! Susacaksın!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Dosyası kapatıldı, takipsizlik kararı verildi, bir tane “tweet” atmadın, bir tane!

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Engellilerimize, yaşlılarımıza sahip çıkıyoruz. 2006’da “evde bakım desteği” adı altında uygulamalarımıza geçtik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalık, tamamlayın sözlerinizi.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Bakıma muhtaç vatandaşlarımıza, sizin annenize, babanıza, yatalak hastalarımıza evde bakım ücreti veriyoruz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Cebinizden mi veriyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evindeki çalışan öldürüldü, bir tane “tweet” atmadın.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – 1.514 TL’yi biz vatandaşlarımıza veriyoruz ve bunun için toplamda 10,8 milyar TL ayırmış vaziyeteyiz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Cebinden mi ödüyorsun? Devletin parasından ödeniyor.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Siz, burada değil, tacize, tecavüze uğrayan kadınlara sahip çıkarken ses çıkaracaksınız. CHP’nin kadınlarının hepsine söylüyorum: Bilin ki burada değil, orada ses çıkaracaksınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

2021 yılı bütçemizin hayırlar getirmesini temenni ediyorum, hepimize sevgilerimi saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Karaman’daki olayları bir araştır, yüzsüzlük yapma!

Yüzsüzlüğün bu kadarına da pes doğrusu!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Bu bağırımlarınız işe yaramayacak.

BAŞKAN – Sayın Hamdi Uçar, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2021 yılı bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Mesleki Yeterlilik Kurumu, aslında, adını çok duymadığımız, bilmediğiniz, reklamı olmayan ama iş dünyamız adına çok önemli kurumlarımızdan bir tanesi. Mesleki Yeterlilik Kurumumuzun işleviyle ilgili, içeriğiyle ilgili bilgiler paylaşmak üzere kürsüde bulunmaktayım.

Mesleki Yeterlilik Kurumumuz, iş dünyasının nitelikli iş gücü talepleri ile eğitim dünyası arasında işlevsel bir bağ kurmak amacıyla 2006 yılında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bir birimi olarak kurulmuştur. Mesleki Yeterlilik Kurumunun temel görevleri, ulusal meslek standartlarını ve ulusal yeterlilikleri hazırlayıp yürürlüğe koymaktır; uluslararası akredite, sınav ve belgelendirme sistemini kurup kuruluşları yönlendirmektir; ulusal meslek standartlarını Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta ve yükseköğrenim okullarının müfredatına yansımaktır; Türkiye yeterlilikler çerçevesini oluşturmak ve uygulamak suretiyle mesleki yeterliliği olan nitelikli iş gücünü çalışma hayatına kazandırmaktır.

Ülkemiz, sanayisi, üretim kapasitesi, rekabetçi fiyatları, nitelikli iş gücü, genç ve dinamik nüfusu, coğrafi konumu, güçlü ve sağlıklı ulaşım altyapısıyla dünya ekonomisinin en gözde ülkelerinin başında gelmektedir. On sekiz yıllık iktidarımız boyunca, Sayın Cumhurbaşkanımızın da dile getirdiği gibi, nitelikli iş gücü ve eğitime yatırım yapmak, aynı zamanda mesleki eğitim, istihdam politikaları arasında uyumu sağlamak zorundayız.

Mesleki eğitimde en büyük sorunumuz “Bir diplomam olsun yeter.” anlayışıdır fakat günümüzde bu anlayışı değiştirmek zorunda olduğumuzu hepimiz çok iyi biliyoruz. Mesele sadece bir sertifika, diploma değil, alanında eğitim ve tecrübesiyle mesleğe girmeye hazırlanan nitelikli eleman meselesidir. İş dünyasının elbette ki buna ihtiyacı vardır. Diploma vermeden önce diplomanın hakkını verebilen elemanlar yetiştirmemiz gerektiğine inanıyoruz. Bu anlamda, Mesleki Yeterlilik Kurumu önemli bir görev üstlenmiştir. Artık hedef sertifika alma üzerine değil nitelikli insanın sertifika alması üzerine kuruluyor. Bu mantığı hepimizin kavramasının ülkemiz için önemli olduğunu düşünüyoruz.

Mesleki ve teknik eğitim, üzerinde hassasiyetle durulması gereken çok önemli bir konudur. Yeterliliklere sahip meslek okullu gençlerimizin potansiyellerini kullanmalarına yardımcı olmak, iş dünyasının en önemli beklentilerinden olan nitelikli teknik eleman sıkıntısına çözüm getirmek amacıyla birçok çalışma yapılmıştır. 2009-2020 döneminde mesleki yeterlilik sınavlarında başarılı olan yaklaşık 1 milyon 310 bin kişi Mesleki Yeterlilik Belgesi alarak çalışma hayatına nitelikli iş gücü olarak kazandırılmıştır.

Çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırmak için, örgün ve yaygın mesleki eğitim müfredatlarına esas teşkil etmek üzere, bugüne kadar paydaşlarla 326 adet iş birliği protokolü imzalanmış, protokoller kapsamında 953 meslekte standart hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Bunlardan 857’si Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 283 meslek standardı güncellenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mesleki Yeterlilik Belgesi, bir kişinin mesleğini bildiğini, doğru bir şekilde icra ettiğini ve iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini aldığını teyit eden uluslararası akredite bir belgedir. Bugün, 47’si tehlikeli meslek olmak üzere toplam 143 meslekte Mesleki Yeterlilik Belgesi iş gücümüzün ehliyeti hâline getirilmiştir. Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğuyla çalışanlarımıza ve işverenlerimize ilave mali yük getirilmemiştir. Yaklaşık 1 milyon kişiye 890 milyon TL tutarında sınav ve belgelendirme desteği sağlanmıştır. Yapılan araştırmalarda, imalat sektöründe belgeli çalışanların belgesiz çalışanlara oranla yüzde 25 daha az iş kazasına uğradığı tespit edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAMDİ UÇAR (Devamla) – Görüldüğü gibi, Mesleki Yeterlilik Belgeleri sadece nitelikli istihdamı temin etmekle kalmıyor, iş kazalarının azalmasıyla da tehlikeli işlerde hayat kurtarıcı rol üstlenmiş oluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışma hayatımızın beklentilerini karşılayacak nitelikli iş gücümüzün oluşturulması amacıyla kamu ve sosyal tarafların yönetiminde eşit olarak yer aldığı ve ortak çalışma kültürünün başarılı bir şekilde uygulandığı Mesleki Yeterlilik Kurumu ülkemizin saygın ve başarılı kurumlarından bir tanesidir.

Bu vesileyle, 2021 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize, Bakanlığımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Malatya Milletvekili Öznur Çalık ve Elâzığ Milletvekili Metin Bulut'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine, maden işçilerinin sendikali oldukları için işten çıkarıldıklarına, taciz iddialarıyla CHP'yi karalamaya çalışanları kınadığına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Konuşmaların genelinde yanıtlamamız, cevap hakkı kullanmamız gereken kısımlar var. Ben grubumuzla ilgili kısma buradan, sizin usulünüz dairesinde ve süresi içerisinde cevap vereceğim ancak Malatya Milletvekili Sayın Çalık'ın ifadelerinde “Cumhuriyet Halk Partili bütün kadın milletvekilleri” ifadesi vardır. Tabii, bütün arkadaşlarımıza ayrı ayrı söz hakkı doğmakla birlikte kendi içlerinden bir arkadaşımız da İç Tüzük 69'a göre doğrudan sataşma hakkını kullanmak isteyecek benim açıklamamdan sonra.

Bu keyfiyeti arz ettikten sonra şunu ifade edeyim, ilk sözümüz şu: Bugün Soma'dan ve Ermenek'ten telefon yağıyor. Meclisimiz, şu anda, sanılandan çok daha dikkatle, mağdur madenciler tarafından takip ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir yasama çalışması yaptık, iktidar adına Özlem Hanım'ın da önemli katkıları oldu. Zaten tüm diğer siyasi parti grupları olarak da meselenin üstünde duruyorduk ama sadece Soma'da ve sadece bir madenle sınırlı olduğu için bu iş çözüme kavuşmadı. Ayrıca, yine iktidar tarafının sözleri arasında olan Soma'daki Uyar Madencilik sorunu çözülmedi. Yürüyen işçilere müdahale edilince rahatsızlığı geçtikten sonra Sayın Süleyman Soylu geldi -ki işçiler günlerce onu beklediler Gölarmara'da- söz verdi “15 Ocağa kadar bunu çözeceğim.” diye, hem burayı hem Ermenek'i. Ermenek ile Soma'da ortak bir sendika var: BAĞIMSIZ MADEN-İŞ. Çünkü sarı sendikadan illallah etti madenciler. Her seferinde... Yani biz burada kanun çıkarıyoruz, sarı sendika diyor ki: “Ben işverenle anlaştım, gerek yok.” Satılacak gökdeleni sattırıyor, mağdur ediyor. Ermenek'teki işçiler de örgütlendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Ermenek'teki işçilere “Maaşınızı ödeyeceğiz, yürümeyin.” dediler; maaşları yatırdılar, yatırdıktan sonra sendikali 30 işçiyi 25/2'den -sendika üyesi olan 30; ne 29 ne 31, 30 tane sendikali işçiyi- işten attılar. Bugünkü itiraz, isyan ona. Karşılarında yine jandarma... Bu çılgınlığın duyulması lazım Sayın Bakan. Sizin ülkenizde işçiler, maden işçileri sendikali oldukları için işten çıkarılıyor, buna sahip çıkmanız gerekiyor.

İkinci husus: Tabii, maalesef, ben bir milletvekilini bu kadar sıkıntıya düşürecek bir konuda konuşmak istemem ama -çünkü bütçe, bütün seçmeni bakar, seçmeni izliyordur- Sayın Metin Bulut'u izlemişler. Sayın Metin Bulut diyor ki: “7 TL, yapılan ödemedeki eksik kalan ödemedir” “Ben biliyorum ki çok ödeme yapıldı; bu 7 TL, unutulmuş devletimiz.” diyor, Engin Altay'ı eleştiriyor. Bakın, ne oldu biliyor musunuz bu sırada?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, bu sırada ne oldu Metin Bey? Bu sırada, o 7 TL’yi aldığımı söyleyen kişi “İsmimi ver.” dedi, “İsmimi ver, atarlarsa atsinlar.” dedi. “Salihli 112’de çalışan ambulans şoförüym, adım Mustafa Gür. Bana 9 TL Covid ödemesi çıkmış.” Normalde almayıp Covid’de müjdelenen ödeme. “Çünkü tavana takılıyormuşum. Vergi kesilince tam 7,24 yattı.” Belgesini yolladı, “Telefonumu ver vekile.” dedi, “Adımı söyle orada.” dedi, “Bunu söyledim diye atarlarsa atsinlar, bütün gün ölümlle boğuşuyorum, 7 lira 24 kuruş ek ödeme aldım.” dedi. Telefonunu veriyorum, belgeleri veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, Sayın Bulut sanıyor ki burada söyleyince oluyor; bir sürü şey söyledi, bir sürü şey, “Devletimiz, milletimiz...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mesaj geldi, dönün dedik, gerçekten Elâzığ’dan mı? Neydi ismi? Nihat Bey, Elâzığ’dan Nihat Bey.

ORHAN SÜMER (Adana) – Maden ilçesinden.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maden ilçesinden. “Sayın Vekilim, Elâzığ Milletvekilliğinde siz, bakır madeni fabrikasını kapattınız, bir ilçeyi yok ettiniz. Sizin kırmızı çizginiz niye yoktu? Siz nasıl oldu da Elâzıglıların hakkını savunmayıp başka şeyler konuşuyorsunuz?” diye atmış. O da diyor ki: “Arasın beni, ben söyleyeyim çektiğimi. Ona beni savunmak düşer, varıp da hakkı yenilenin hakkını yemek düşmez.”

Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Öznur Çalık’ın yaptığı konuşmalardan, Milliyetçi Hareket Partisine yaptığı sataşmayı sayın mevkidaşlarıma bırakıyorum. Kendilerinden önceki hükümette, burada, Sağlık Bakanı rahmetli Osman Durmuş...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – SSK Genel Müdürünü söyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Elbette şu vardır: Bir koalisyon hükümetidir. Biz o zaman Meclis dışıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eksiği vardır, fazlası vardır. Yeşil kart uygulaması -Demirel’le başlayan- bugünkü noktaya kadar gelişte önemli kilometre taşlarından biridir. Ha, bir itibarsızlaştırma; hem hanımefendi söyledi hem biraz önce beyefendi söylüyor.

Kardeşim, şimdi, siz iyi yönetiyorsanız -velev ki bir an için sizin iyi yönettiğinizi düşünelim- SGK Kurum Başkanını mı alkışlıyorsunuz, Tayyip Erdoğan diye mi alkışlıyorsunuz? SSK Genel Müdürünü sorumlu tutuyorsanız, bugünkü işte “Recep Tayyip Erdoğan yaptı.” demeyeceksiniz, SGK Başkanını çıkarın, Cumhurbaşkanı yapın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ha Özgür, ha, öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ancak Kemal Kılıçdaroğlu’nun döneminde verilen açık bugün verilen açığın ellide 1’i. Türkiye’nin en büyük kara deliğini yarattınız, o kara delikten oluk oluk akıyor ve CHP şunu demesine rağmen yaptınız bunu: “Bunu primlerden finanse ederseniz açık verir.” Tutanaklar sabit, 5510...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya ne yapalım? CHP’li hatipler diyor ki: “Vergilerden olmalı ideali ama hiç olmazsa karma model, yarı yarıya...” “Yarı yarıya karma model” deseniz bugün bu açık olmaz. Vergilerden alsanız, milyar dolarları olanlardan alır, zavallı asgari ücretliden kesinti yaparak bu sistemi finanse etmeye çalışıp işi bozulan esnaf yüzünden, ödeyemeyen yüzünden sıkıntı çıkarmaz, bir de esas borcu olanlara af getirip garibanlara haciz götürmezsiniz. Biraz insafılı olun, biraz insafılı! (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, son sözüm şu, son sözüm, grup adına.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konuş konuş.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet. Süre sınırı yok galiba Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben cinsel taciz iddialarının çıktığı gün burada çıktım Akbaşoğlu görevdeyken, Akbaşoğlu hiçbir şey demeden dinledi; tutanak burada, vakitten tekrar etmeyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - “Sıfır taviz, kimsenin gözünün yaşına bakmayız. Kim olursa olsun lanetleriz. Failin ve mağdurun kimliğine kör olmadan bu işler çözülmez.” dedik. Genel Başkan da söyledi ve -çok net- bir sürü yalan uyduruldu, çıktı mağdurların avukatı yazılı açıklama yaptı. İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu duyar duymaz çağırdı, “Ben onu örgütten şimdi attıracağım –ki attırış- ama sen hakkını savcılıkta da aramalısın.” deyip yol yöntem gösterdi, cesaret verdi. Böyle bir etkin, böyle bir tavizsiz, böyle, mağdurun yanında ve karşıdaki caninin, alçağın karşısındaki bir tutumu yamultarak, çevirerek, yalana sığınarak, utanmadan Cumhuriyet Halk Partisini karalamaya çalışanları da kınıyorum, kınıyorum, kınıyorum! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, doğrusu, bana son sözü vereceğinizi düşünmüştüm çünkü Meral Hanım da muhtemelen bize söyleyecek. O yüzden Meral Hanım’dan sonra da tekrar söz isteyeceğim, onu belirtmek isterim.

BAŞKAN – Mümkündür.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bence, önce ben söyleyeyim, toplu cevap verin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onu söyledi zaten, doğru söylüyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Vallahi topluca daha iyi olur Sayın Başkanım. Meral Hanım da söylesin, ben topluca söyleyeyim, bir daha şey yapmayalım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Danış Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama şaşıracaksınız...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yo, hiç şaşırılmayacağım. Siz bana laf söylemeden mümkün değil yani... Bize, herhâlde...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mümkün değil mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, hiç ihtimal yok, milyonda sıfır ihtimal.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman, hemen gündemime alayım, tamam.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hiç sataşmadın herhâlde bizim gruba.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sıfır ihtimal yani.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

13.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ve Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ya, ben, bu çevreyle ilgili bir konuya işaret etmek için aslında söz aldım ama Sayın Zengin'in kalbi kalmamış, son cümle ona da bir şey söylerim.

Sayın Milletvekili Fuat Köktaş “En doğacı parti biziz.” diye bir kavram kullandı. Ne kadar doğacı, çevreci olduklarına ben de birkaç örnekle katkı sunmak istedim.

Şimdi, bir kere, bu ülkede vurgun var gerçekten; enerjide büyük bir vurgun var ve faturası her bir yurttaşın cebinden çıkan büyük bir vurgun. Nedir? “YEKDEM” adlı kuruluş, soygunun âdeta merkezi hâline getirilmiş. Enerji şirketlerine teşvikler buradan aktarılıyor. Enerji üretimi yapan HES, RES, JES gibi şirketlere “teşvik” adı altında 2018’de 26 milyar lira, geçtiğimiz sene 25 milyar lira verildi. Bu sene de 30 milyar aktarılacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece üç yılda 81 milyar teşvik, Sayın Başkan. Ne için? Ucuz elektrik için mi, yurttaşta destek olmak için mi? Hayır, tek bir dert var, tek bir dertleri var; yandaşı daha da zengin etmek. Bakın, bu teşviklerden 2011 yılında 20 şirket yararlanıyordu, şimdi bu sayı olmuş 818. Bunlardan 465 tanesi HES’ler sadece. YEKDEM’den destek alan 21 dağıtım şirketi, 881 HES, JES, RES gibi enerji santrali, 1.722 üretim tesisi ve yüzlerce maden şirketi ihya ediliyor. Evet, daha geçenlerde bir kanun geçirildi buradan ve maalesef, hırsızlığa yasal kılıf uyduruldu. Evet, nedir gerçekten iktidarın bu küçücük derelere bile HES yapma merakı? Nedir bu tarihe, doğaya, çevreye, kültüre düşmanlıkları?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu kürsüden sürekli sorduk, bugün de sormaya devam ediyoruz. Yani “en büyük çevreci parti”nin çevreye karşı, doğaya karşı bu kadar büyük günahları ve suçları olduğunu kayıtlara geçmek için söz almıştım.

Son sözüm de Sayın Çalık’a: Vallahi, biz hiçbir olay karşısında suspus olmayız; nerede bir haksızlık, nerede bir hukuksuzluk, nerede bir ihlal varsa orada HDP vardır, HDP her zaman konuşur.

Teşekkür ediyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Komisyonda “evet” demediniz ama. Komisyona katılıp “evet” demediniz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kadınlara, halka, kadınlara hesap verimiz, size hesap vermeyiz. En son hesap soracak sizsiniz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Komisyona gidip “Evet” demediniz. Gelmediniz, komisyona katılmadınız bile.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – En son hesap soracak sizsiniz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Senin senaryolarına mı katılacağız?

BAŞKAN – Sayın Zengin...

14.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, senaryo falan değil.

Şimdi, tabii, konuşmalarımız devamlılık içinde oluyor.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Evrakla konuşuyoruz biz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Senin senaryolarına mı katılacağız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bu arada, biliyorsunuz, bu konuyla alakalı bir komisyon kuruldu, malum tecavüz meselesiyle ilgili olarak; bu komisyonun, Karma Komisyonun altında, olayı değerlendirmek üzere -ne diyelim, aslında bir tür ön mahkeme safhası gibi düşünelim bunu- bir komisyon kuruldu. Belki siz bilmiyor olabilirsiniz çünkü oraya katılmadınız ve aynı zamanda komisyona gelerek de fikrinizi beyan etmediniz, “evet” diye oy kullanmadınız. Bu komisyona gelen...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Lütfetmediler!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Arkadaşlarımız katıldı.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Evet” diye oy vermediniz. Hayır, oylamaya katılmadılar.

Komisyonadaki meselede, biliyorsunuz, mağdur olan kadın -tamamını okudum tekrar, hakikaten insan çok üzüntü duyuyor- komisyonda alenen isim veriyor, sizin kendi milletvekillerinizin ismini veriyor. Bunu alabilirsiniz siz de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Gizli karar sizin elinizde ifşa ediliyor!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Alamıyoruz, gizlilik kararı var onunla ilgili. Alamadık.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Dinle!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz alamadık... Selvi alıyor maşallah!

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hiç ilgisi yok. Ben bunu alırken o komisyondaki arkadaşlarımın hepsine sordum, kendi komisyon üyemizden aldım...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz alamadık. Sen o komisyonun üyesi değilsin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O zaman takip etmiyorsunuz, bu rapor Komisyondaki bütün üyelere dağıtıldı.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz üye değilsiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Bir daha söylüyorum Meral Hanım, komisyondaki üyelere dağıtıldı, arkadaşlarınızdan alınız! Ben dağıtıldı diyorum. Orada söylenen... (HDP sıralarından gürültüler)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz üye değilsiniz. A Haber üye değil, siz üye değilsiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Sayın Başkanım, müsaade ederlerse okuyacağım. (HDP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Komisyon üyesi “Dağıtılmadı.” diyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Değilse de ben vereceğim. İşim bitsin, ben size vereceğim o zaman ama dağıtıldı.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Komisyon üyesi burada, “Dağıtılmadı.” diyor, bir sen “Dağıtıldı.” diyorsun

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz niye veriyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Bahsedilen yani mağdur hanımefendi diyor ki uzun, ben sadece isim olarak söyleyeceğim: “Ben, Ebrü Günay ve Pero Dundar’a gittim -yani milletvekillerinize- durumu anlattım.” ve durumu anlattıktan sonra bakın, kendisinin ifadesi şu, tamam mı? Tüm anlatmalarından sonra ifadesi şu: “İnsanlıkse, Kürt’se biz de Kürt’tük.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Açar mısınız Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurunuz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz burada niye ifadeyi ifşa ediyorsunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Hani Kürt’tük...” Böyle mi savunuyorsunuz?

Bunlar gizli değil, bunlar gizli değil Sayın Milletvekili, aleni.

“Biz de Kürt’tük yani sen insan olmadıktan sonra nereye gidersen git.” diyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, buradaki mesele... Biraz evvel ne dendi? “Bizim hiçbir milletvekilimizin haberi yok.” Hayır, mağdur diyor, mağdur. “Ben gittim onlara, gittim milletvekillerine; benimle hiç ilgilenmediler.” diye anlatıyor hatta tehdit edildiğini söylüyor. “Buraya bir daha ayak basarsan ayağın kırarız, bacaklarını kırarız.” dediğini söylüyor; çok uzun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu sizin ezberlediğiniz ifadeler. Böyle bir şey olmadı.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Şimdi, buradan şuraya geleceğim. Velhasılıkelam, aslında herkes her şeyi biliyor. Bunu niye böyle hararetle savunduğunuzu da anlayamıyorum yani.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Biz bir şey savunmuyoruz ya!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz algı yaratıyorsunuz, algı!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Savunuyorsunuz, bu tepkileriniz aynen onu gösteriyor.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bir mağdur kadın üzerinden partimize saldırıyorsunuz, derdiniz kadın değil sizin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Başka isimler var; Süryani Derneği Başkanını da burada haberdar ettiğini söylüyor. (HDP sıralarından gürültüler)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Denler misiniz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Ya, hakikaten siz dinlemiyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz algı yaratıyorsunuz, algı.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Algı sizin işiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O sizin işiniz.

Açar mısınız Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O sizin işiniz, biz gerçekleri anlatıyoruz. Dinleyin demeyeceğim ama müsaade edin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İhraç edilmiş bir insanı yine gündeme getiriyorsunuz!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya, yeter be! Yeter, bir anlatsın! Allah Allah!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Müsaade edin, ekranları başındaki insanlar dinlesin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz dinlemek zorunda mıyız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Siz lütfen çıkın o zaman, dinlemeyin ya dinlemeyin, rica ediyorum!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yeter gayrı! Hayret bir şey ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Dinlemeyin, ben bir şey demiyorum ama insanların dinlemesine müsaade edin. Demek ki sizin milletvekillerinizin 2’si, mağdurun beyanıyla... Ha, diyorsunuz ya “Mağdurun beyanı önemlidir.” İşte, mağdur beyanıyla ifade ediyor; bunu ciddiye alın, bunu lütfen kale alın, sorun milletvekillerinize. Ben şu anki...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, uzaklaştırmışız, uzaklaştırmışız, neyi tartışıyorsunuz ki?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, müdahale eder misiniz, biz de dinleyelim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bakın, hakikaten dinlemediğiniz için anlama zorluğu yaşıyorsunuz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hep siyaset yapıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Benim ismini verdiğim milletvekilleri olayın failleri değil, mağdurun muhatap olduğu, anlattığı kadın milletvekillerinizin adını veriyorum, faillerden bahsetmiyorum. Ha, failler zaten siz bu işleri bize anlatırken, saldıırken zaten sizin aranızdaydı ama kamuoyuna düşünce evet, mesafe koydunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Keşke, siz de mesafe koysanız.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, şimdi, Sayın Başkanım, birkaç şeyi daha söyleyeceğim.

Şimdi, Elâzığ milletvekilimiz konuşurken Sayın Özel’in yanına giderek söyledim ama burada da ifade etmek istiyorum. Bakın, burada çılgınlık atıldı. Bir kadın milletvekili -adını söylemeyeceğim ama biliyorlar, Sayın Başkan da biliyor- çılgılık atıyor, çılgılık; “Atatürk’ün adını ağzına alamazsın...” Ya, burası neresi kardeşim?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Almıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi değil mi? “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” ifadesinin altında ne yazıyor? “Kemal Atatürk.”

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Almadı, Atatürk’ün adını ağzına almadı milletvekiliniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle dememiştir, tutanağa...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tutanağa bak, tutanağa bak!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Terbiyeni koru, terbiyeni!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, aynen, böyle söylüyor. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Atatürk’ün adını ağzına aldı mı? Tutanağa da bak!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – “Atatürk’ün lafını ağzına alamazsın!” diyorsunuz, “Alamazsın!” Bizim milletvekilimize bunu söyleyemezsiniz.

Şimdi, devam...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ruhunuza işlemiş yalan!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, Özgür Bey’le... Ben şu Mecliste, televizyonlarda da söylüyorum, iyi yaptığımız işlerin altını çizmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben Özgür Bey’e de buradan teşekkür ediyorum çünkü dedi ki: “Özlem Hanım, bu konuyu çözelim, kürsüden size teşekkür edeceğim.” Aynen öyle oldu. Bakın, iyi yaptığımız, beraber yaptığımız işlerde bu Genel Kurul birleşmeli, bu kadın meselesinde de böyle, böyle çığlık çığlığa olmadan, kötülüklerde hep beraber kötüye “kötü”, iyiye “iyi” diyebilmeliyiz.

Şimdi, madencilerle ilgili ben Enerji Bakanımıza hassaten teşekkür ediyorum. Biz burada uğraştık, cebelleştik ama işin sahibi Enerji Bakanlığı. Enerji Bakanlığımız bu konuyu fevkalade sahiplendi ve madencilerimizle ilgili yani bizim Soma’daki 301 madencimizle ilgili mesele zaten çözülmüştü ama kısmi problemler vardı, bunları da çözdü Sayın Bakanımız. Şimdi, diğer madencilerimizi de... Siz de biliyorsunuz, o arada bir sürü telefonla konuştuk hatta Erkan Baş Bey’le de biz defaatle telefonda konuştuk bu konuyla ilgili ve sayın madencilerimiz geldiler, bizi ziyaret ettiler Mecliste. Daha doğrusu, Manisa Valimiz beni aradı...

Sayın Başkanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Önemsiyorum bu konuyu yani kamuoyunun dikkatle takip ettiği bir mevzu.

Manisa Valimiz aradı ve dedi ki: “Madencilerle olan muhataplığında, size gelmek istiyorlar.” “Tamam.” dedim, organize ettim, geldiler; madenci kardeşlerimizin kendilerini dinledim.

Şimdi, bir defa kamuoyunun şunu bilmesi lazım: Bu madencilerimizin yani şu an bahsi geçen, eylem yapan madencilerimizin borçlarının hiçbirisi devlete ait borçlar değil. Bu kardeşlerimizin tamamı özel sektörden borçlu ve hep adı geçen redevans usulüyle çalışarak işlerinden çıkartılmışlar ama alacaklarını alamamış insanlar. Tabii, burada bize düşen, sonuç olarak bu kardeşlerimizin özel sektörle olan işlerinde aslında -ne diyelim- sorumluluğumuzun ötesinde bir sorumluluk olarak bir çözüm üretmek istiyoruz. Sayın Bakanımızla da biz bu mevzuyu konuştuk ve buna tez vakitte -nasıl diyelim- Bakanlığımızın yükünü artırmadan... Çünkü Türkiye’de sadece 1 tane redevanslı şirket yok, 37 tane başka redevanslı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - ...madencilik işletmesi var. Böyle olunca yani bütün özel sektörün borcunu bizim Bakanlığımızın üstlenmesini bekleyemeyiz yani Bakanlığımıza da lütfen, haksızlık yapmayalım ve bir de şunu görmemiz lazım: Bakın, değerli arkadaşlarım, o bölgede kaşınan bir şey var. Yani onlara sürekli deniyor ki vatandaş bilmiyor, çalışan garibanım; “Yani orada bak, Soma’dakilere verdiler parasını, seninkini vermiyorlar. Soma’ya verdi, sana vermiyor.” Ben, bütün alakalı sendikaları da davet ettim Özgür Bey, onlarla da konuştum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Denetim yapmadığınız için suçlusunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Şimdi, sonuçta Bakanımız da burada; biz de istiyoruz, hepimiz istiyoruz, hep beraber; bu konuda Bakanlığımızın yükünü artırmadan, herhangi bir şekilde bunun bazı terör örgütleri tarafından kazanmasına, kaçınmasına müsaade etmeden, makul, mantıklı bir çözüm üretilmesi herkesin arzusudur ama bilinmelidir ki bu, devletin bir borcu değildir. Devlet aslında, burada bu alacağın alınmasıyla alakalı, tahsiliyle alakalı madencilerimize bir formül aramaktadır, problemin kaynağı nereden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben de bunu söyleyeyim Özgür Bey: Bu iş de hallolduğunda ben bütün gruba teşekkür edeceğim, Genel Kurulda ben de herkese teşekkür edeceğim.

Şimdi, tabii bir de şu var: Kardeşlerimizle ilgili ufak bir açıklama yapıyorsunuz, orada da bir suistimal görüyorum yani “anlayamıyorum” kelimesini kullanmaya insanları pişman eden de kötü niyetli, karşı yandaş bir medya olduğunu da görüyorum.

Son olarak, şimdi, şeyle ilgili söylemek istiyorum. Metin Bey’in de tabii, bence onun da bir dakikalık bir söz hakkı var. Bu kadar şeyden sonra Metin Bey’e de bir dakikalık bence bir söz hakkı vermemiz lazım.

En son söyleyeceğim şu SGK’yle ilgili mesele: Tabii, bir teşekkür de Sayın Bakanımıza, tabii Bakanımızın şahsında şu ana kadar görev yapan, bu konuyla alakalı çalışan bütün bakanlarımıza, Çalışma Bakanlarımıza, şu an birleştiği için tek çatı altında, Sayın Zehra Zümrüt’e ama arkaya doğru gittiğimizde Sağlık Bakanlarımıza, tamamına. Türkiye’nin sağlık sisteminde muazzam bir dönüşüm oldu bunu kabul etmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yani şu pandemi sürecinde herkes şunu kabul ediyor ki Sağlık Bakanlığının ortaya koyduğu o performansta bu sistematığın çok büyük bir rolü var, elbette bütün sağlık çalışanlarının çok büyük gayreti var. Şimdi, buradan anlatırken yani tuhaf bir şey ortaya çıkıyor, ona teşekkür et, buna teşekkür et; ya, mesele aslında sistemin değişmiş olması, değişen sistem bizi bu önemli ve faydalı, başarılı noktaya getirdi. Bunları küçültmek bu ülkeye haksızlıktır diye düşünüyorum.

Tabii, devamında da yani son bir şey, şu şeyle alakalı Maltepe’de yaşananlarla ilgili de şunu söylemem lazım, Özgür Bey, sesinizi çok yükselterek ifade ettiniz. Şimdi Maltepe’deki sorun şu: Birden fazla kadının şikâyeti var, aynen bu şikâyette de... Bakın, bu sefer de ben diyeceğim ki HDP grubunun yaptığını siz yapamadınız. Sonuçta, olay ortaya çıktığı anda...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Vallahi yaptık, fazlasıyla yaptık.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, olay ortaya çıktığı anda, öncesiyle ilgili bütün söylediklerimi söyledim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Yaptık.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Eğriye eğri, doğruya doğru ama olay kamuoyuna çıktığı andan itibaren HDP Grubu bunu şiddetle reddetti ve doğru olanı yaptı, öyle yapılmalıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz de doğru olanı yapın.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de yapın doğru olanı.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şu anki gereksiz çılgınlıkları da biraz tuhaf buluyorum yani siz istiyorsunuz ki aman kafa kafaya gelelim, 2 tane iyi şey söylemeyelim. Aynı şeyi CHP'nin de yapması gerekirdi. Özellikle de İstanbul İl Başkanının bir kadın olduğunu düşündüğümüzde, onun burada onları korumaya meyyal -ki öyle algılandı, öyle görüldü, niyetini bilemem ama kamuoyuna yansıyan hâli böyledir- hâli, tavrı, yanında gezdirmesi... Biz ne bilelim yanındakilere hangi nasihatte bulundu, biz gördüğümüz resme bakıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İhraç ettik hepsini.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O yüzden, buradaki duruşun, tavrın, “ama”sız, şartsız kamuoyu tarafından çok net bir şekilde muhakkak surette anlaşılır olması gerekirdi diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, ben bir satışma olmaksızın bir dakika bir şey söyleyeceğim, Meral Hanım'dan izin aldım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

15.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, İstanbul İl Başkanı ve bu son mevzuyu, nasılsa Sera Hanım bütün satışılan vekiller adına konuşacak, kendisine bırakıyorum.

Maden konusunda bir tek şey: Biz Meclisiz arkadaşlar, Anayasa'yla bağlıyız, Anayasa diyor ki: “Madenler halkındır, milletindir.” Bugün yapılan iş ne? “Redevans” diye bir iş bulunmuş, Anayasa'nın arkasından dolaşiyor. Bakın, bu araba milletindir, kiraya verirsın, kullanır, kira alırsın, sonra arabayı alırsın. Kömür madeni veriyorsun, geliyor madenin ciğerine giriyor, canına okuyor, en verimli yüzde 60'ını alıp çıkıyor, artık orayı işletmen imkânsız veya bütün madeni bitiriyor; hepimizin olan maden bitiyor, buna da “reddevans” “işletme”, farklı farklı isimler takılıyor. Eğer samimiyse şunu bileceğiz: Madenler devletindir. Kömür madenini birine vermek anayasal bir hakkı terk etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Madeni vermiyor Özgür Bey.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Vermiyor ki ihaleye çıkıyor, ihaleye Özgür Bey! Bilmediğiniz konuda konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada eğer bir mağduriyet ortaya çıkıyorsa, bir kere, burada müteselsil sorumluluk var -alt işveren, üst işveren- gık demeden bu madencinin hakkını ödemek boynumuzun borcu. Vermemen gereken madeni ihaleyle, reddevansla, hizmet alımıyla vermişsin; zaten millî kaynağı gayrimillî bir şekilde aktarmışsın, ondan sonra da gidiyorsun, çıkan işçi mağduriyetine “Şirket kaçtı, biz ödemeyiz...” Biz öderiz kardeşim, ödemek zorundayız, bununla ilgili kanuni düzenleme bu Meclisin namus borcudur.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yap o zaman, kanuni düzenlemeyi getir o zaman madem öyle bir şeyin varsa! Kanun dışı konuşuyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Özgür Bey, öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

16.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Zengin arada dersini çalışmış...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hep çalışıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...ama yanlış çalışmış, yanlış anlamış yine, her şeyi allak bullak etti.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hiç de değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size tane tane anlatayım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, anlatın, ben de cevaplayayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bu ülkede ne anayasa bıraktınız ne hukuk bıraktınız, sıra İç Tüzük'e geldi. İç Tüzük'te de -ben Anayasa Komisyonu üyesiyim- Karma Komisyonun ve alt komisyonun nasıl bir yol izlediğini birazdan komisyon üyemize, takip eden komisyon üyemize rica edeceğim, o anlatacak, ben satır başlarıyla anlatacağım.

Sayın Başkan, İç Tüzük 132'nci madde üçüncü fıkrayı okuyacağım mecburen: “Bu komisyon bütün kâğıtları inceleyip gerekirse o milletvekilini, Cumhurbaşkanını yardımcısını veya bakanı dinler; tanık dinleyemez.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, bu hükmü baypas etmek için ne yapmışlar? Tanık dinlemiyorlar ya, müşteki de dinlemiyorlar, sadece şüpheliyi dinleyebilir komisyon. “Efendim, kadın kendisi istedi, o nedenle dinledik.” diyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Öyle olmadı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) - Belge nerede, belge? Hangi belge?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle olmadı, anlatacak komisyon üyemiz. Bu bir.

İkincisi: Anayasa Komisyonu da Karma Komisyon da bir yargı makamı değildir. Oraya dokunulmazlığın kaldırılması için gelen fezlekeyle ilgili yapılacak işlem “Bu dokunulmazlık kalksın mı, kalkmasın mı?”; bunu değerlendirir, başka hiçbir muhakeme ve yargılama işlemi yapamaz. Niye bunu söylüyorsunuz? Demin, gerçekten çok rahatsız oldum. 2 milletvekilimizin adını, parti sözcümüz sevgili Ebrü Günay ve Mardin Milletvekilimiz Pero Dundar'ın adını büyük bir iştahla söyleyerek “Efendim, onlar olayı biliyordu.” diyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yalan!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Neresi yalan ya! Neresi yalan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yalan! Yalan! Büyük bir yalan!

Onlar kadını korumuyorlar, dertleri kadını korumak değil. Bu olay üzerinden bir senaryo kurdular; HDP'yi itibarsızlaştırmak. Ama buradan size eklemek çıkmaz, buradan size eklemek çıkmaz!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O, sizin senaryonuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, biz komisyonda ne demişiz biliyor musunuz baştan sona, baştan sona? Demişiz ki “Kadının beyanı esastır, eğer bir dilekçesi varsa lütfen, dokunulmazlığı kaldırılın, gitsin savcılığa her neyse yargılama yapılsın.” Baştan sona bunu söylemişiz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yalan mı söylüyorlar? Bizim kadınlar yalan söylüyor, sizin kadınlar doğru söylüyor, öyle mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu talebimiz kabul edilmemiş. Kadın getirilmiş, götürülmüş, bilmem nerelerde fotoğraflar verilmiş, bütün gazetelere manşet manşet haber yaptırılmış. Hepsini hazırlayan kim, mutfakta kim var? AKP var. Şimdi bir de diyor ki... Bunu anlatmaya mecburum çünkü ağır bir itham var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diyor ki: “Siz ‘evet’ demediniz.” Ya, tutanaklara iyi çalışmamışsınız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Komisyonunda...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Alt Komisyonunda “evet” demişiz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz iyi ezberlemişsiniz bunu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İkinci komisyonunda, Karma Komisyonunda, bizim -MYK üyelerimize yönelik- 17 arkadaşımız gözaltına alınmıştı, her 3 Komisyon üyemiz adliyedeydi ve ertelenmesi için mazeret verdiler sadece oraya ve mazeret kabul edilmedi ve Genel Kurulda “evet” demişiz. Böyle bir yalan üzerinden bizi itham etmesinler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Komisyonunda ne dedi, Komisyonunda?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğeri, Sayın Başkan, şu çok önemli: Şimdi, Komisyonunda en radikalini biz savunmuşuz, en radikalini. “Kadının beyanı esastır.” demişiz. Buyursunlar, gitsin yargılansın, dokunulmazlık kalksın. Öldürün mü diyelim? “Dokunulmazlık kalksın.” dedik. İhraç etmişiz partimizden, ayrıca suçluluğu da ispatlanmamış ha, ne Tuma Çelik’in, ne Mensur Işık’ın. “Onlar suçludur.” diye bir söz de kuramazsınız.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yanlış yaptınız o zaman.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Niye attınız o zaman? Atmasaydınız madem.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Beyanı esas alıyoruz, beyanı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Onu yargı söyler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Atmasaydınız, atmasaydınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, maalesef, üzülererek söylüyorum, burada bir kadın, bir hemcinsimiz, alet ediliyor, kendi kirli politikalarına alet ediliyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Pişman mısınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve en önemlisi, şu İç Tüzük var ya, şu İç Tüzük, diyor ki: “Soruşturma gizlidir.” Komisyon üyemize söz istiyorum, bize rapor verilmedi, Yeni Şafak manşete çıkardı. Komisyon Başkanı eğer verdiyse çıksın, itiraf etsin. Bizim elimizde yok -ben Anayasa Komisyonu üyesiyim- benim elimde rapor yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama Yeni Şafak ve diğer Sabah gazetesinin manşetine, 8 sütuna manşet, HDP’yi itibarsızlaştırmak için verilmiştir.

Bu konuda son istirhamım, Züleyha Gülüm, kendisi baştan sona takip etti, niye verilmediğini ve nasıl verilmediğini anlatmasını rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, benim de söz talebim var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, başka bir söz talebi yoksa...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Benim söz talebim var ama...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...bütün kadın milletvekillerine yapılan satışmadan dolayı Sera Hanım...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii tabii “yoksa” dedim.

BAŞKAN – Sayın Zengin...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ben de bir...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Komisyon üyemiz de söylesin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Başkanım, Komisyon üyesi arkadaşına söz verecekseniz eğer Komisyon üyesi de lütfen söylesin, ben vereceğim cevabımı. Söz vermiyorsanız ben konuşacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Züleyha Gülüm, Komisyon üyemiz...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Beştaş.

İsmi geçen sayın vekillere söz vereceğim yerinden.

Sayın Ağar...

17.- Elâzığ Milletvekili Zülfü Tolga Ağar’ın, ailesinin 3 kuşaktır milleti için üzerine düşeni yaptığına, kendisine yapılan mesnetsiz suçlamanın şahsını üzdüğüne, deprem yaşamış Elâzığ ilinin yaralarını sarmak için çalıştığına, bu boş konuyla Meclisin vaktini aldığı için özür dileyerek sitemlerini bildirdiğine ilişkin açıklaması

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün milletimiz bilir ki sadece Tolga Ağar değil, 3 kuşaktır Elâzığlı Ağar ailesi vatani, milleti için ne gerekirse üzerine düşeni yapmıştır. Böyle bir ailenin mensubu olarak, bana yöneltilen bu asılsız, mesnetsiz suçlama şahsımı ziyadesiyle üzmüştür.

Sayın Başkanım, siz beni tanımazsınız, ben iki sene önce seçtiğim zaman Elâzığ için çalışacağıma yemin ettim. Burada babamın adını kullanıp, hiçbir kameranın önüne kendimi atıp hiçbir ülke meselesine katılmadım, sadece memleketim için çalıştım ve biliyorsunuz ki deprem yaşamış memleketimin yaralarını sarmak için de elimden geleni yapıyorum. Hele hele sürekli haktan, hukuktan, adaletten bahseden siz Başkanımın hiçbir araştırma gayreti içinde olmadan, beni bu şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir yanlış anlaşılma var, biz Metin Bulut’u kastettik.

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Efendim, size değil...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yok yok, siz değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizinle ilgisi yok, Sayın Bulut’la...

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Size değil Beyefendi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır “Siz beni tanımazsınız.” deyince...

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Beyefendi, size değil, arkaya...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Başkanım, bitirebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLFÜ TOLGA AĞAR (Elâzığ) – Sayın Başkanım, siz beni tanımazsınız. Ben, kendim Elâzığ için çalışmaya yemin ettim, biraz önce de bahsettim. Hele hele sizin, sürekli haktan, hukuktan, adalatten bahsederken, böyle çirkin bir iftirayı, 1 çocuk babası olan bana, hiç araştırmadan, buradan dile getirmeniz beni gerçekten çok üzmüştür.

Bu boş konuyla ilgili de bütün Meclisin vaktini aldığım için gerçekten çok özür diliyorum, sizlere de sitemlerimi bildiriyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bulut...

18.- Elâzığ Milletvekili Metin Bulut’un, bahsi geçen maden fabrikasının kapatılmadığına, 1996 yılında özelleştirildiğine, CHP’nin kendisine ulaşan haberin doğruluğunu teyit etmeden karşıdakini itham edebilecek potansiyele sahip olduğuna, ek performans ücretiyle ilgili olarak sadece İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın söylediklerini okuduğuna ilişkin açıklaması

METİN BULUT (Elâzığ) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Özgür Özel adımı birkaç defa anıp maden fabrikasını kapattığımızla alakalı bir şey söyledi. Öncelikle, benim hitap ettiğim gibi hitap etmesini isterdim; ben kendisine “Sayın Özgür Özel” dedim ve konuşmalarımın hepsinde de “Sayın Beştaş” dedim, “Sayın Genel Başkan” dedim; tabii, o sadece “Metin Bulut, Metin Bulut” dedi. Çok güzel bir söz var: “Bir insanın gerçek değeri gördüğü saygıyla değil, gösterdiği saygıyla ölçülür.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci hususa gelince: Maden fabrikasını kapattığımızla alakalı, tam da bundan bahsediyordum. Bir, Maden Bakır İşletmesi kapanmadı, açık; özelleştirildi, özelleştirme de bizim zamanımızda yapılmadı, 96 yılında yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Bulut.

METİN BULUT (Elâzığ) – Tam da bundan bahsediyordum: CHP, kendisine ulaşan hiçbir haberin doğruluğunu teyit etmeden, sadece gelen bir mesajla, karşıdakini tanımadan, söylenen şeyin doğru olup olmadığını bilmeden hemen karşıdakini itham edebilecek bir potansiyele sahip.

Diğeriyle alakalı da o benim iddiam değildi, Sayın Engin Altay’ın tutanağını okudum ben, aynen şöyle: “Bir ambulans şoförüne ek performans ücreti...” Yani performans ücretinin dışında ek bir ücretten bahsediyor, onun söylemini okudum.

Saygı ve muhabbetlerimi sunuyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, doğrudan, bu konuyu kapatalım ama ilgisi yok...

BAŞKAN – Sayın Özel, izninizle Sayın Gülüm'e...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben bir cümle söyleyeceğim Sayın Ağar'a, tutanaklara geçsin diye unutmadan. Sayın Ağar burada, ben asla...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Elâzığ Milletvekili Zülfü Tolga Ağar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Ağar'a da Sayın Ünal'a da -burada beraber çalışıyoruz değil mi- benim söylediğim aynen şu: Bir iddia var -araştırmadınız diyordunuz da- emin olun, ilgili bütün haberleri okudum, ilgili bütün bilgileri okudum; çıkanları, kamuya açık. Şunu dedim yani onu söylüyorum: Bir iddia varsa bu soruşturulsun, neyse mesele ortaya çıksın. Biz ihraç etmişiz Sayın Başkan, aile içi şiddetten ve iddialardan ihraç etmişiz. Bunu size yanıt olarak söyledim. Ayrıca, ne çocuğuna ne ailesine ne şahsına hiç kimsenin, bizim bir şeyimiz olamaz. Bir iddia varsa soruşturulsun, gereği yapılıns demişiz yani. Allah bağışlasın. Ben o anlamda bir şey dememişim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Özel...

20.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Elâzığ Milletvekili Metin Bulut'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ederim. Kısacık bitireyim.

Sayın Metin Bulut'a 2 kez Sayın Bulut demişim, 3 kez Metin Bulut demişim. “Sayın, Sayın, Sayın” diyerek bu konudaki eksikliğini tamamlıyorum.

İkincisi: Eğer kendisini ifade de bir zorluk varsa seçmenin hem de sizin seçmeninizin meseleyle ilgili, sizinle ilgili attığı mesajı ve telefonunu sizinle paylaşacağız müsaadesiyle ama diğer mevzu, hakikaten bilmemekten ve tamamen, böyle... Türkiye’de bir performans ödemesi var ya, bu Covid’den önce de vardı. İsteriz ki maaşlarda olsun, performans diye bir şey olmasın; emekliliğe yansımıyor. “Ek performans ödemesi” demek “Covid için yapılan ödeme” demek. İddiamız odur ki ambulans şoförü Covid ödemesi olarak sadece 7 lira almış, siz çıkıp dediniz ki: “Aslında çok almış, 7 lira eksik yatmış, devletimiz onu yatırmış.” Ambulans şoförü de dedi ki: “Adımı ver, atarlarsa atınlara; vallahi de 7 lira, billahi de 7 lira.” (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Zengin.

21.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, sayın hatip sonra konuşur, üzerine, zaten Ali Özkaya Bey geldi, kendisi tamamlar. Ben şimdi... Ya, şu, ders çalışmışsınız, çalışmamışsınız... Buradaki mesele şu Sayın Başkanım: Birbirimizi değersizleştiren böyle laflara ben tahammül edemiyorum. Ben kimseyi değersizleştirmek istemiyorum. Bakın, ben söylenen ifadeleri ciddiye alıyorum. Ciddiyet midir sizi rahatsız eden? Bana söylenen, bana sorulan her şeye, özellikle bir hukukçu olarak “acaba” diyorum ve bunları teyit etme ihtiyacı duyuyorum. Ha siz buna “Ders çalışmak.” diyorsanız, ben doğrusu bunu tuhaf buluyorum, komik buluyorum. Biz burada ilkokul çocuğu muyuz yani? “Ders çalıştın, çalışmadın.”

Ne biçim ifadedir bu? Önce bir ciddiyet. Bir kadının hayatından bahsediyoruz, aynı zamanda başka insanların da aileleri var; o yüzden bu mesele ciddi bir mesele, aynen Tolga Ağar'da olduğu gibi. Siz konuşurken ben Tolga Bey'in adını duymamıştım, arkadaşlarımız dediler "Tolga Ağar'dan bahsetti." diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Siz okuduğunuzu söylüyorsunuz, suçluymuş gibi insanların adını telaffuz ediyorsunuz. Aynı şeyden midir? Yani Meclise fezlekesi gelen bir milletvekiline nasıl böyle bir şey söylersiniz? Herkesin hayatı var, onuru var. O yüzden ben ciddiyet diyorum, başı sonu ciddiyet önce.

Şimdi, bununla ilgili olarak, İç Tüzük 132'den bahsediyorsunuz, orada "...tanık dinleyemez." diyor, tanık. Bu bahsettiğimiz kadın tanık mı? Ben soruyorum size, tanık mıdır? (HDP sıralarından "Herhâlde." sesi) "Herhâlde" Güzel, siz tanık ile mağdur arasındaki farkı da bilmiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mağdur dinleniyor mu? Bir bakın isterseniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir saniye...

Mesele şudur: Bir milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırmak için bu beyanı, kadın beyanını, ne yaşadığını anlamak, oy verecek olan milletvekillerinin kanaatinin daha sarıh, daha belirgin olması için hiçbir engel yok, İç Tüzük'te de yok.

Algıdan bahsediyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Son cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sizin biraz evvel kendi yaptığınız konuşma algıdır, Tolga Bey'in adını geçirmekle işte bir algı operasyonu yapmaya çalışıyorsunuz.

Ha, biz gerçeği söylüyoruz, tutanaklar burada. Bunları almakla ilgili de hiçbir sorun yok çünkü ben bunu normal yollarla aldım geldim, gizli kapaklı falan almadım. Ben de bunu ilk defa okuyorum, vakti zamanı geldiği için aldım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz alabiliyorsunuz, biz alamıyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ali Bey şimdi onu da izah eder.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bize verilmiyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Demek ki siz alabiliyorsunuz ama biz alamıyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Olamaz, olamaz; bunu kabul etmiyorum. Herhâlde okumaya gönlünüz yok, ben öyle düşünüyorum, okumaya gönlünüz yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya Komisyon Başkanı burada, vermedi, vermedi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Söyleyeceğim, söyleyeceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yeni Şafak'a gönderdi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi söz vereceğiz, bir otuz saniye... Ne kadar sabırsızsınız, çığlık atmaktan dinlemeye sıra gelmiyor.

Velhasılıkelam, hiç eğip bükmeye gerek yok, tablo ortadadır, kimse sizi değersizleştiriyor, olan biten kafidir. Siz şu kürsülerde bize söylediğiniz sözleri hatırlayın, nasıl hakaret ettiğinizi, nasıl olmayan şeylerle itham ettiğinizi hatırlayın. Ben ve arkadaşlarım, biz gerçekten yola devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Biz bu olay olunca kıyamet kopardık ve ihraç ettik. Siz ne yapıyorsunuz? Bütçe Komisyonunda oturtuyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Gerçekler üzerine gidiyoruz.

Sayın Başkanım, lütfen Komisyonumuza da -Ali Bey'e- söz verin.

Teşekkür ederim, tamamladım, sağ olun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, doğrudan sataşma nedeniyle Alt Komisyon Başkanı olarak kürsüden iki dakika söz rica ediyorum.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Özkaya, oturur musunuz.

Sayın milletvekilleri, şimdi 3 sayın milletvekilimizin bu konuyla ilgili söz talebi var. Yerine getireceğim.

Yerinizden, lütfen, özet bir şekilde bunu...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, ben Alt Komisyon Başkanımım. Dolayısıyla iki dakika kürsüden hızlıca izah edebilirim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Biz de Komisyon üyesiyiz.

BAŞKAN – Peki, o zaman. Sayın Gülüm...

Oturur musunuz Sayın Başkanım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şöyle, Sayın Başkanım: Ben Sayın Gülüm'den önce konuşsam daha doğru olur çünkü Sayın Gülüm Komisyon üyesiydi, Alt Komisyon Başkanı bendim; daha hızlı ve net olur.

BAŞKAN – Peki, izninizle Sayın Gülüm.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hayır, anlatsın, cevap versin ona Başkan. Niye kürsüden gidiyor?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Başkan mı yönetiyor, siz mi yönetiyorsunuz?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, Sirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın yaptığı açıklamasında Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyon tarafından oluşturulan ve Başkanı olduğu alt komisyona sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; dokunulmazlıkla ilgili Alt Komisyonun Başkanı bendim, Sayın Gülüm de Komisyonun üyesiydi. 5 milletvekili olarak -CHP'den Sayın Ali Mahir Başarır vardı- Komisyonda görev yaptık.

Şimdi, bu davada Ankara Sulh Ceza Mahkemesinin dosyayla ilgili, dokunulmazlıkla ilgili gizlilik kararı var. Biz uzunca tartıştık, bir şahsın -her iki tarafın da- maddi ve manevi haklarını ihlal edebilecek bir durum. Dokunulmazlık kaldırılır veya kaldırılmaz, mahkemenin gizlilik kararı verdiği bir dosyayı ancak o soruşturmayı yürütenler görebilir. Anayasa ve Adalet Karma Komisyonuna geldi, alt komisyon kuruldu, alt komisyonda bunu da tartıştık çünkü İç Tüzük'te, Ceza Usul'de açık net bir hüküm yok.

Diyeelim ki “Dokunulmazlık kaldırılmasın.” diyeceğiz, neden herkes her konuyu öğrensin? O zaman, arkadaşlarımızla müzakere ettikten sonra dedim ki: Hiç kimse, ben dahi evrakların fotokopisini almayacağım Komisyon Başkanı olarak; buyurun gelin, Komisyon odasında istediğiniz her belgeyi inceleyin, bakın, görün ve ondan sonra da karar verelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özlem Hanım nasıl almış? Biz alamadık.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ertesi güne kadar -hatta iki gün, üç gün- süre verdim pazartesi gününe kadar inceleyin diyerek. Pazartesi günü toplantı yaptık. Toplantıda dedim ki: Yol haritasını belirleyelim; ne yapacağız, nasıl davranacağız? Pazartesi günü de bu kişinin dinlenmesine karar verdik. 132’nci madde “..tanık dinlenemez.” diyor. Söz konusu kişi mağdur ve münhasıran bu kişinin ifadesine göre karar vereceğiz. Aradan bir yıl geçmiş, başka bir delil yok, milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması gibi temel bir konuda biz evrak üzerindeki eksik alınmış bir beyana mı dayanmalıyız, yoksa gerçekten konuyu öğrenip bu dokunulmazlığı, Meclisin saygınlığını korumamız mı gerekir?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hangi maddeye dayandınız? Hangi madde?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Burada milletvekilleri, Sayın Gülüm açık ve net bir şekilde “Dinleyemezsiniz.” demedi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bana İç Tüzük söyleyin, İç Tüzük!

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Sayın Ali Mahir Başarır’da “Evet, burada fayda var.” dedi. Hep beraber dinledik, dinlediğimizi de kimseye söylemedik.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Abdulkadir Selvi yazdı, Abdülkadir Selvi yazdı.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İfadeyi niye burada okumuyorsunuz? Daha nasıl vermediniz...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Hızlı bir şekilde dinledik ve rapor oluşturduk. Rapor oluştururken 42’nci madde, İç Tüzük 42...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özkaya.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Başkanım hemen kapatacağım, çok kısa...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, lütfen. Daha önceden, bakın, bu konu bitmiş bir konu; biz, tekraren tekraren konuşuyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Başkanım, önemli; bitiriyoruz, önemli.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Çok kısa.

BAŞKAN – Buyurunuz peki.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – 42’nci maddede Başkana ve Sözcüye verilmiştir rapor yazmak. Buna rağmen Sayın Gülüm’le konuştuk ve odama geldi. Bir buçuk saate yakın hazırladığımız taslağı müzakere ettik, kişi hakkı ihlali olabilecek konuları çıkarttık ve anlaştık. Bana dedi ki: “4-5 sayfa çok fazla.” Aradan 11 sayfa muhalefet şerhi değil, ek görüş getirdi. Bunların büyük kısmı 1960’tan başlıyor, 2020’ye kadar ki olaylar. Kendisine dedim ki: Bu konuda konuşulmayan, dosyada olmayan hiçbir konuyu buraya almam; ben, bu konunun yetkilisiyim, İç Tüzük bu yetkiyi bana vermiş...

DİLÂN DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Abdulkadir Selvi nasıl yazmış?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – ...hukuk içindeki her şeyi buraya alırsanız, bunun dışındakini almazsınız. Buna göre raporumuzu tanzim ettik. Bence, dört dörtlük bir iş yaptık, hakka hukuka saygılı davrandık, kişilik haklarını koruduk. Bundan sonraki kısım mahkemelerin kısmı, biz bize düşen işimizi Ceza Muhakemeleri Kanunu ve İç Tüzük’e uygun olarak yaptığımızı düşünüyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O geçene kadar sadece tutanaklara geçsin.

Sayın Özkaya'nın açıklamaları benim söylediklerimi yüzde yüz doğrulamıştır. İç Tüzük maddesi verememiştir, gizlilik vardır, biz tutanağı alamadık; ben de bunları söyledim. Ne Abdulkadir Selvi'ye -Özkaya alt komisyon üyesi ise- o yazıyı, o raporu kim verdi? Biz alamadık, ben komisyon üyesiyim ayrıca.

BAŞKAN – Sayın Gülüm buyurun.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sizin arkadaşlar vermiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nasıl vereceğim, yok ki!

2.- *İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasında HDP'ye satışması nedeniyle konuşması*

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – O yüzden mi aleyhe yazmış? Biz verdiğimiz için aleyhe yazmış.

Şimdi, gerçekten nasıl işlediyse süreci öyle konuşalım arkadaşlar yani burada çarpıtarak, farklı algılara yol açarak anlatmayalım.

Bir: Komisyon kurulduğu zaman biz ilk şunu söyledik, dedik ki: Bu Komisyon sadece kadınlardan oluşmalıdır -biliyorsunuz, komisyonlarda erkek üyeler de var- çünkü kadınlara dair meselelerin erkekler tarafından tartışılması doğru değildir; hele ki böyle iddiayla bir durum varsa kadınlar konuşmalı. Ama bu, Komisyon tarafından kabul edilmedi. Dolayısıyla da karma bir durum oluşturuldu yani erkeklerin de olduğu bir Komisyon oluşturuldu, değil mi? Arkasından alt komisyonunda dedik ki: Kadın beyanı...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Böyle bir şey olur mu?

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Lütfen, dinler misin? Dinler misiniz ya? Ben sakın sakın dinledim sizi.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Doğruyu söyle sen de o zaman.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Doğruyu söyledim.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Ben de üyeydim...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Ya Allah'ım, ya Rabb'i!

Lütfen, dinler misiniz? Söz istiyorsanız sonra konuşun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Buyurun Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Sonrasında, Komisyonunda biz dedik ki: Kadın beyanı esastır. Bu, bizim kadın mücadelemizin, feminist mücadelemizin, yıllardır verdiğimiz mücadelenin sonucu olarak getirilmiş temel bir ilkedir, burada bunun da uygulanması gerekir; kadın beyanı esastır, aksini erkeğin ispatlaması gerekir. Dolayısıyla, burası yargı makamı da olmadığı için bu esas kabul edilerek dokunulmazlık direkt kaldırılсын ve böylece fezlekeye ilişkin işlem bitirilmiş olsun. Beyanlarımız aynen böyledir. Arkasından...

ÖZLEM ZENGİN – Bizi teyit ediyorsunuz, tamam biz de öyle diyoruz zaten.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bunu böyle söyledik. Şimdi, ama bir bitireyim de ben dinledim, bitireyim.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Arkasından müşteki kadın Komisyon tarafından dinlenmek istedi -böyle bir usul olmamasına rağmen- kendisi tarafından çağrıldı, biz bunu da doğru bulmadığımızı söyledik çünkü hele ki karma bir grubun önünde, erkeklerin olduğu bir grubun önünde kadının tekrar tekrar sorgulanmasının doğru bir yöntem olmadığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Biraz zaman alacağım çünkü önemli bir konu.

Mahkemelerde dahi biz kadınların beyanının bir kez alınması gerektiğini, ondan sonra tekrar tekrar alınmaması gerektiğini, bunun kadın açısından mağduriyet yarattığını söyledik ama maalesef, siz, Komisyon üyeleri, sizin Komisyon üyeleriniz kadın mağduriyeti üzerinden siyasi çıkar elde etmek için süreci yürüttünüz. Bu noktada “Gizlilik kararı, gizlilik kararı.” dediniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sizin vekiliniz saklamış, 2 vekiliniz. Bakın...

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Aynen şu ifadeyi kullandınız: “Dosyada gizlilik kararı var, gizlilik kararı buraya da şamildir dolayısıyla buradaki işlemlerin her biri de gizlidir, buradaki toplantılar da gizlidir.”

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet, doğru öyle söyledim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Hatta “Gizli olduğu için de evrak örneği veremiyiz, sadece inceleyebilirsiniz.” dediniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Doğru, doğru.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Biz, o dosyadan hiçbir evrak alamadık. Biz evrak alamazken, biz evrak...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hepsini incelediniz, hepsini incelediniz ama değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, bir dinleyin ya!

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bir dakika bitireyim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hepsini incelediniz ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, tamam da...

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Biz inceledik ama evrak alamadık. Biz evrak alamazken...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayret bir şey ya!

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Ya bir saniye! Ben sizi dinledim, şimdi lütfen dinleyin.

Biz evrak alamazken basın, tutanakların aynısını aldı, yazdı. Şimdi Özlem Zengin, tutanakları elinde bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Lütfen, rica edeceğim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi efendim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şu anda serbest ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şu anda serbest, şu anda serbest.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Tutanaklar elinde, tek tek okuyabiliyor. Şimdi, o zaman bu gizlilik kararı bize mi geçerli, AK PARTİ üyelerine geçerli değil mi? Şimdi, buradan sormak istiyorum: Ben niye alamıyorum Komisyon üyesi olarak da Özlem Zengin tek tek alabiliyor?

İkincisi...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Karardan sonra serbest.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Abdülkadir Selvi’yi diyor, Abdülkadir Selvi ertesi gün yazdı ya. Abdülkadir Selvi’ye senin verdiği anlaşıyor. E, bir tek sende var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar bir dakika...

Diğer bir mesele: Burada kadının beyanının okunması da kadının özel hayatının ve bu yöndeki mağduriyetinin yeniden yaratılmasıdır, bunu da kabul etmiyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, onlar daha önce yazıldı, Abdülkadir Selvi’nin yazdığı bize gelmeden yazılan konular.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Çünkü sizin siyasetiniz, maalesef, kadının sorunlarını çözmek değil, kadın mağduriyetlerini çözmek değil, sizin derdiniz bu mesele üzerinden bir kadının mağduriyetini bile dikkate almadan siyaseten araç hâline getirmeniz ve bunun üzerinden kendinize prim yapmanızdır.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Gerçekten kadın meselesine duyarlıysanız gelin, kadınlara tecavüz edenleri serbest bırakmaktan, tecavüzcülere af yasası getirmekten vazgeçin, o zaman görelim. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK’ya sor, PKK’ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Rapor yazıldıktan sonra bu raporu almak serbest, alabilirsiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Herkes alabilir.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Herkes alabilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir cümle geçirebilir miyim?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Abdülkadir Selvi her yerde yazdı, Abdülkadir Selvi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hepsini aldınız, hepsini okudunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Abdulkadir Selvi’ye kim verdi? Abdulkadir Selvi’ye kim verdi o tutanakları?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Abdulkadir Selvi’ye sorun onu.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Siz niye müdahale ediyorsunuz?

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Arkadaşlar, bağırımla kurtulamazsınız. Olayı bir yıl sakladınız, bağırımla kurtulamazsınız.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Aynı siyaseti yapıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- *Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, gizli komisyon tutanaklarının Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in elinde olmasının suç olduğuna ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ortada -bütün Türkiye görsün- Komisyon Başkanı “Bu tutanaklar gizlidir, hiç kimseye verilmedi.” dedi. Ama Özlem Zengin'in elinde Komisyon tutanağı var; bu suçtur, bu suçtur! Abdulkadir Selvi'ye Özlem Zengin mi verdi? (HDP sıralarından alkışlar) Hangi AKP'li verdi? Yeni Şafak'a kim verdi? Amaçları kadın mı, kadına saldırı mı? Bunu bütün Türkiye görsün.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Sayın Başkan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Niye saklıyorsunuz bir yıl? Yani basın açıklayınca kadar hiçbir şeyiniz yoktu. Basın açıkladı, ihraç ettiniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Komisyon gizlilik kararı vermedi, mahkeme gizlilik kararı verdi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O güne kadar neredeydi aklınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayıp ediyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Mahkeme kararına siz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok; çarpıtmayın.

(AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

Ali Bey müsaade eder misiniz?

Sayın Başkan söz istiyorum, Sayın Başkan sığağı sığağına söz istiyorum lütfen...

BAŞKAN – Kadıgil, Kadıgil...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Lütfen, sığağı sığağına söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

23.- *Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, komisyon tutanaklarının rapor yazılana kadar gizli olduğuna, rapor yazıldıktan sonra aleni hâle geldiğine ilişkin açıklaması*

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Kadıgil'in söyleyeceği konu başka bir şeye dair. Bakın Sayın Başkanım, şimdi çılgık çılgığa bağırarak bir şeyi gerçekleştiremezsiniz. Buradaki problem şu, buradaki problem şu...

(HDP sıralarından gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Siz Grup Başkan Vekili olarak bağırıyorsunuz ya!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sus artık ya!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sen sus!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Saygısız!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sensin saygısız!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Grup Başkan Vekili konuşuyor, yeter artık ya!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Asıl saygısız sensin!

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Zengin, siz tamamlayın, arkadaşlarınız da konuşuyor.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Haddini bil, haddini bil!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sen bileceksin haddini!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen haddini bil!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şuna bak ya! Oradan konuş, konuş, konuş; biz konuşunca müdahale et.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Kendinizi ne sanıyorsunuz siz ya?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ayıp ya!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Bir saattir tiyatro oynuyorsunuz, bir yıldır saklamışsınız be!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hiçbir şey saklamadık biz, kendinizle karıştırmayın.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Kime ne anlatıyorsunuz, Allah Allah!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Belma, izninizle.

Sayın Başkan...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Otursam daha iyi, beklemem gerekenek anlaşılın.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi bakınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz, buyurunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bakın Sayın Başkanım, biz şunu söylüyoruz: Bizim Başkanımız, bizim kendi Komisyon Başkanımız ifade etti; bu rapor oluşuncaya kadar olan süreçte gizlilik var. Rapor yazıldığı andan itibaren artık aleni hâle geliyor, ben aleni olan bir şeyi aldım, aleni olanı. Ha, siz almıyorsanız, siz almıyorsanız bu işinizi takip etmediğiniz anlamına geliyor. Bakın, buradaki problem şu: Sizin, sizin, bu rapora göre, 2 kadın vekiliniz bir yıl önce bunu biliyor.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Yalan! Yalan! Yalan!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Diyelim ki hiç kimseye söylememiş, ha o zaman çok iyi sır saklıyorlar maşallah.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, mahkemede bile gizlilik var ya, mahkemede bile var. Senin elinde ne işi var onun?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Kadın bunu sır olsun diye söylemiş, yardım olsun diye onlara gitmiş. Bundan rahatsızlık duymayın, ben raporda olanı okuduğum için rahatsızlık duyuyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ne rahatsızlık duyacağız ya! Sizin görevlileriniz zaten tetikçilik yapıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, hiç rahatsız olmuyoruz vallahi; hiç rahatsız olmuyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Hani bir jüri olsa diyeceğim ki takdiri jüriye bırakıyorum, kamuoyuna bırakıyorum, millete bırakıyorum. Milletimiz kararını verir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yalancısınz!

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kadıgil...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, istirham ediyorum, olay kontrolden çıktı artık.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Kadıgil'i dinleyeceğiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özlem Hanım, o rapordan bir tane de Meral Hanım'a verin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Hakikaten verelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Turan, bizde yok.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Yok yok, gerek yok; adamınız Selvi yazdı her tarafta, gerek yok. Selvi yayınladı, yayınladı.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Onlara göre bir şey yok!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Kendinizle karıştırıyorsunuz, biz kadın mücadelesinden vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Kadıgil, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurunuz.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütülü'nün, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasında CHP'li kadın milletvekillerine sataşması nedeniyle konuşması

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeyeceğim ve inanmazsınız, sınırlı konuşmayacağım, çok sakın konuşacağım çünkü bunu açık yüreklilikle söylüyorum ki AKP sıralarında da kadın mücadelesine gönül vermiş ve bunun için mücadele eden arkadaşlar olduğunu biliyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Allah razı olsun, alkışlıyorum!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Helal!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) - O yüzden, hatibin bize olan cehaletinden ileri geldiğini, yeterince araştırmamaktan ileri geldiğini umut ettiğim sataşmasına gayet yumuşak bir üslupla cevap vereceğim.(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, şimdi, CHP'nin içinde taciz, tecavüz vakaları oldu mu? Oldu. Tabii ki olacak, toplumsal cinsiyet eşitliğine sahip olmayan bir ülkede yaşıyoruz ve on sekiz yıldır sizin iktidarınızda yaşıyoruz ve bizi sessiz kalmakla suçluyorsunuz.

Lütfen beni dinleyin; attığım “tweet”i, daha sizin lağım medyanız bizim üstümüze saldırmaya başlamadan önce attığım “tweet”i okuyorum: “Ataerkil düzenin hadsiz saldırganları, her ortamda aramızda. Mesele, el âlem ne der diye örtbas etmeyip tam da böyle cezasını kesmekte. Bu herifi ifşa ve şikâyet eden kız kardeşimi de derhâl ihraç eden il örgütümüzü de kutluyorum. Hak ettiği en ağır cezayı alması tek temennimdir.” (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Derhâl, derhâl!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) - Açık açık yazdığımız “tweet” budur.

Yetmedi, kadın milletvekilleriyle bir araya geldik, bir açıklama yaptık, dedik ki: Sizi hassasiyete davet ediyoruz. Niye? 20 yaşında bir mağdur var. 20 yaşında bir mağdur avukatı aracılığıyla açıklama yapıyor ve diyor ki: “CHP İl Başkanı bana elinden gelen bütün desteği verdi. Bu konuda konuşulması, 20 yaşındaki mağdurun ikincil hatalar, ikincil mağduriyetler yaşamasına sebep olmaktadır.”

Son olarak şunu söyleyeceğim: Sessiz kalmakla suçluyorsunuz ya beni...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, bağırmasın ama!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Bu arada, üç gün içinde de bu sapığı ihraç ettik, şu anda da zaten tutuklu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bağırma, bağırma!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bağırmadan anlat, bağırmadan!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Ve şu kadar bir şey söyleyeceğim size: Diyorsunuz ya hani “Neden tepki göstermediniz?” diye...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bağırmadan, bağırmadan!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Ben bu olayda... Sadece ben değil, benim Grup Başkan Vekilim, benim bütün kadın milletvekili arkadaşlarım “sıfır tolerans” diye açıklama yapmış... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Mümkün değil, hiç görmedik.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – ...kulağından tutmuş, bu sapığı kapının önüne koymuş ve biz gereğini yapmışız.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, kabul etmiyoruz!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Koymamış, koymamış!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Peki, nerede ses çıkarmamışız? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Bir dakika daha rica ediyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kadıgil.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Mesela, nerede sessiz kalmışız, biliyor musunuz; Sakarya’da AKP Meclis üyeniz 14 yaşında 2 kız öğrenciye tecavüz iddiasıyla yargılanırken hiç çıtımızı çıkarmamışız grup olarak. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yanlış yapmışsınız!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Mesela, Ovacık’ta AKP eski ilçe başkanınız 15 yaşında zihinsel engelli bir kıza tecavüz ettiğinde hiç çıtımızı çıkarmamışız grup olarak. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yanlış yapmışsınız!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (Devamla) – Çünkü neden biliyor musunuz? Bir şey ne zaman protesto edilir? Yargı işini yapmadığında, partiler işini yapmadığında protesto edilir. Eğer ki parti gereğini yapmış, ihraç etmişse, gerekli hukuki desteği vermişse ve mağdurlar bize “Bu konuyu konuşmayın.” diye bize yalvarıyorsa bunu hâlâ siyasi malzeme yapmayı ben bu hatibin artık vicdanına emanet ediyorum, başka da hiçbir şey demiyorum. (CHP ve HDP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.19

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.33****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Üçüncü turda İYİ PARTİ Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı Enerji Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının bütçesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu mevcut sistemin ne kadar ucube olduğunun bir kanıtı da şu anda mevcut Bakanlarımızın, kendi Bakanlık bütçeleriyle ilgili olarak Komisyon yerlerinde bulunmaması bile ne kadar ciddiyetsiz olduklarının, kendi bütçelerine sahip çıkamadıklarının bir göstergesidir. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Konuşmama Anadolu'dan bir nefesle başlıyorum:

“Maden Dağı arpalık, eğer saban yürürse,

Bütün dereler değirmen, eğer suyu gelirse,

Her köylüden bir tavuk, eğer köylü verirse,

Bunun sonu iyi değil, eğer böyle giderse.”

Temel olarak enerji politikalarının esası, tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve güvenilir bir şekilde sunulmasıdır. Vatandaş için enerji kullanımı bir hak, enerji kaynakları ise toplumun ortak malıdır. Bu nedenle, enerji ihtiyacının karşılanması kamu yararı dikkate alınarak yerine getirilmek durumundadır. İlgili kanunlarda kamu yararı adına bu görev, ülkenin enerji ve tabii kaynaklara olan kısa ve uzun vadeli ihtiyacını belirlemek, temini için gerekli politikaların tespitine yardımcı olmak, planlamaları yapmak üzere Enerji Bakanlığına verilmiştir. Enerji, küreselleşen dünyanın en kronik sorunu hâline gelmiştir. Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, kıt ve kıymetli olmasına rağmen sınırsız ve sorumsuzca tüketilen enerji kaynaklarından maksimum fayda sağlamak üzere bütçelerinden enerji kaynaklarına büyük pay ayırmaktadırlar.

Sayın Bakan Fatih Dönmez, Plan ve Bütçe Komisyonunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin sunumunda, Bakanlık olarak MTA, MAPEG, TENMAK, EPDK ve NDK dâhil olmak üzere 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi teklif toplamının 5 milyar 61 milyon 810 bin lira olduğunu bildirmiştir.

Enerji politikaları belirlenirken ve stratejiler çizilirken pek çok faktör dikkate alınmaktadır. Enerji sektörü, sanayiden tarıma, ulaşımdan iletişime, sağlığa ve uluslararası ilişkilere kadar hemen hemen her alanı hem etkilemekte hem de bu alanlardan etkilenmektedir. Bunlarla birlikte, güvenlik, coğrafi konum, emperyal algılar, karşı politikalar, teknolojik gelişmeler, iklim değişikliği, siyasal ve ekonomik krizler, bölgesel çatışmalar enerji politikaları belirlenirken dikkate alınmak zorundadır.

Enerji politikalarında temel unsurlar kolay kolay değişikliğe uğramasa da, koşullara bağlı olarak sürekli bir argüman geliştirme zorunluluğu bulunmaktadır. Enerji politikalarına ve sektörün düzenlenmesine altyapı oluşturan kurum ve kuruluşların kurulma amacı da işte budur. Başta petrol ve gaz rezervleri olmak üzere enerji kaynaklarına doğrudan ulaşmak, bu kaynakların aktarılacağı enerji yollarının planlamasını yapmak ve denetimini sağlamak, küresel sermayenin enerji politikalarını belirleyen unsurlar olarak görünmektedir.

Uluslararası sermaye “sürdürülebilir kalkınma” söylemi adı altında, dünya genelinde enerji üretim ve tüketimini belirlemekte, kendi çıkarları doğrultusunda kaynak paylaşımına şekil vermektedir. Henry Kissinger’in meşhur bir sözü vardır: “Petrolü denetlerseniz devletleri, gıdayı denetlerseniz halkları kontrol altına alırsınız”. Bu sözün geçerliliği, enerji kaynaklarının paylaşımı için savaşı göze alan, sömürgeler oluşturan dünya devletleri göz önüne alındığında daha da anlamlı bir hâle gelmektedir.

İlginçtir ki dünyadaki birçok ülke, enerjideki bağımlılığın ve enerji güvenliğindeki zayıflamanın temeli gördüğü özelleştirme politikalarından vazgeçmiş, stratejik kurumlarını kamu kontrolüne tekrar almaya başlamıştır.

Enerji arzında 2002 yılında yüzde 67,2 olan dışa bağımlılık, 2018 yılında yüzde 72,4’e yükselmiştir. Türkiye’nin hızla artan enerji ithalatının faturası 2019’da 41,6 milyar dolar olmuştur. Sayın Bakanın içinde sitemde barındırarak açıkladığı 5 milyar 61 milyonluk bütçe, yerli kaynakların kullanımının artırılıp enerjide dışa bağımlılıktan kurtulabilmemiz için yeterli bir tutar değildir. Hele ki Enerji, Ulaştırma, Sanayi Bakanlıkları gibi icracı bakanlıkların gedikli bir kaç firmanın bir seferde aldıkları ihale ve teşvik miktarları düşünüldüğünde -ki aldıkları bir ihale bile Bakanlık bütçesinin üzerindedir- Sayın Bakan tarafından açıklanan bütçe tutarı yetersizdir.

Ancak dünya ekonomisi üzerinde değerlendirmeleriyle bilinen bir İngiliz gazetesinin tespiti üzerine, devlet varlıklarını satmak AK PARTİ’si için bir tutku hâline gelmiştir. Bugün ülkede sadece enerji kuruluşları değil, devletin bütün stratejik kurumları bu tutkuyla satılmıştır. Devletin elinde ne yatırım yapacak bir kurum ne enerji güvenliğini sağlayacak bir bakanlık kalmamıştır. Enerji Bakanlığı, elektrik, maden, petrol, doğal gaz gibi adında zenginlik barındıran, iştah kabartan bütün kurumlarını elinden çıkarmıştır. 5 milyar 61 milyonluk bütçe, yatırımlarını, görevini devretmiş, sadece bürokratik işlemlere aracılık eder hâle gelmiş bir Bakanlık için çok fazladır.

Bu arada, dünyada birçok ülke, iklim değişikliğiyle mücadele konusunda bütçelerinden önemli tutarlar ayırmakta, Avrupa Birliği ülkelerinin liderleri ise bu konuda Avrupa Birliği bütçesinin en az yüzde 25’inin ayrılmasını talep etmektedirler. 2021 yılı merkezî yönetim bütçesinde ise sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliğine ayrılan tutar merkezî bütçenin sadece binde 1’i civarındadır. İktidar, çevreyi “teşvik, istisna ve indirim altında milyarlar aktardığı 5’liler” olarak algımlarken, iklim değişikliği ile kuraklık, sel, orman yangını ve aşırı hava olayları kaynaklı afetler arasındaki bağlantıyı kuramamıştır.

Değerli milletvekilleri, arşiv önemlidir. Partilerin seçim beyannameleri de bir arşiv niteliğindedir. Beynamede verilen vaatler, yemin niteliğinde bağlayıcı olduğu kadar gelecek için de ışık tutar. Siyasete, 2001 yılında “Erdemliler Hareketi” olarak adım atan AK PARTİ’sinin ilk seçim beyannamesi de işte, bu açıdan önemlidir.

AK PARTİ’sinin 2002 tarihli seçim beyannamesinde enerjiyle ilgili bölümde bakınız neler söylenmekte: “Geçmiş hükümetler, son dönemlerde uyguladıkları politikalarıyla enerji alanını Türkiye için acil ve içinden çıkılması zor bir sorun hâline getirmişlerdir. Ülkemizin öngörülebilir büyüme perspektifleriyle bağdaşmayan al ya da öde anlaşmaları, imtiyaz ve işletme hakkı devir sözleşmeleri, Türkiye’yi taşınması giderek zorlaşan bir mali külfetle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu mali külfetin yüksek birim fiyatlar ve yüksek vergilerle tüketicilere aktarılması, enerji tüketimini caydıran, büyümeyi yavaşlatan, yerli sermayemizin rekabet edebilirliğini azaltan ve yabancı sermaye yatırımlarını engelleyen sonuçlar doğurmaktadır. İletim, dağıtım ve faturalandırma aşamalarında ortaya çıkan yüksek kayıp ve kaçak oranlarının kabul edilebilir dengelere çekilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.”

Sadece birkaç cümlenin bile on sekiz yılda defalarca tekrarlanması ve hâlâ icraata geçirilmemesi bakımından önemli olduğu için paylaşma gereği, ihtiyacı hissettim. On sekiz yıl içinde verilen sözün muhatabı olan vatandaş adına şimdi sormak istiyorum: Ülkemizi taşınması giderek zorlaşan mali külfetle karşı karşıya bırakan imtiyaz ve devir sözleşmelerinden vazgeçmek yerine, neden imtiyazlardan beslenen tekeller oluşturduunuz? İletim, dağıtım ve faturalandırma aşamalarındaki kayıp kaçak oranlarını azaltmak için ne yaptınız? Vatandaşın enerjiye ilişkin fatura bedellerini indirmek adına ne yaptınız? Yüksek birim fiyat ve vergilerle arttığını eleştirdiğiniz elektrik faturalarıyla ilgili hangi vergiyi almaktan vazgeçtiniz? Vergilerde indirim yerine vergi çeşitliliğinde artırma neden gittiniz?

Verdiğiniz ama unuttuğunuz sözünüzü hatırlatayım: Elektrik dağıtım özelleştirmeleri; ucuzluk yerine, elektrik tarifeleri ve hizmet bedelleriyle pahalılık getirmiş, tüketiciden dağıtım şirketlerine mali kaynak aktarmanın yasal yolunu oluşturmuştur. Özelleştirmeler sonrasında özel sektör tarafından yapılacağı ifade edilen yenileme yatırımı harcamaları, beklentinin aksine önceki yıllara göre artmış ve tarifeler yoluyla tüketiciye yansıtılmıştır. Dağıtıcı şirketlerce satışı yapılacak enerji bedelinin tespitinde sorunlar yaşandığı görülmektedir. Konuya ilişkin yasal düzenlemelere karşın EPDK tarafından enerji dağıtımını yapacak şirketlerin uygulayacakları satış fiyatlarının tespiti ve güncellenmesine ilişkin bir formül geliştirilememiştir. Bugün, özel şirketler tarafından faturalandırılan bir ev abonesi, ödediği fatura miktarının yüzde 51’ini “elektrik bedeli”, kalan kısmını ise “diğer ücretler” olarak ödemektedir. Bir elektrik faturasında kullanım ve dağıtım bedeli yanında, enerji fonu, TRT payı, elektrik tüketim vergisi ve KDV alınmaktadır. İşin ilginç olanı, elektrik bedellerinin ödenmesine dâhil edilen vergilerin KDV’si de ödenmektedir. Yani verginin vergisini de vatandaş yüklenmektedir. Bununla birlikte kayıp kaçak mücadelesinden vazgeçilmiş, bu kalem, vatandaşın ödemekle zorunlu olduğu ve neredeyse faturaya sabitlenen bir bedel hâlini almıştır.

Öte yandan, elektrik enerjisi alanında, özel üretici şirketlere, önceki dönemlerde devam eden yap-işlet-devret ve işletme hakkı devri uygulamalarına ek olarak yeni destek uygulamalarıyla 2019’da yaklaşık 47 milyar lira ödeme yapılmıştır. Bu ödemelerle sadece son yılda yaklaşık 23 milyar lira, piyasa fiyatlarının üzerinde ilave bedel olarak özel şirketlere transfer edilmiştir. Buna karşın, ödenmiş vergilerin KDV’sini bile vatandaşa ödeten iktidar, Enerji Fonu için vatandaşa vergi dayatan iktidar, tüketicilerden aldığı Enerji Fonu bedellerini Enerji Bakanlığı hesabına yatırmakla yükümlü elektrik şirketlerinden tahsilat gerçekleştirilememiştir. Nihai tüketiciden çatır çatır faturaları tahsil eden enerji satışı yapan firmalar, kamuya ödemesi gereken bedeli ödememiştir. Özetle, vatandaşın elektrik kullanma hakkı, iktidarla birlikte piyasanın insafına terk edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birçok dünya ülkesinde kıt bulunan hatta bulunmayan enerji kaynaklarına sahip olan ülkemiz, sömürü zihniyetini uluslararası organizasyonlar ve uluslararası karteller aracılığıyla devam ettirmek isteyen emperyal ülkeler tarafından kışkaç altındadır. Yeni sömürü düzeninin adı da ne yazık ki bazen “uluslararası yatırımlar” olarak masumlaştırılmaktadır. Ne yazık ki ülkemizde de maden arayan şirketlerin büyük çoğunluğu yabancı sermayeyle kurulmuş şirketlerdir. Kurulan yabancı ortaklı şirketlerin büyük bölümünde yerli sermaye payı ise yok denecek kadar azdır. Ülkemizde maden arayan şirketler arasında Avrupa’da Almanya, Fransa, İngiltere, Yunanistan gibi ülkeler olduğu gibi ABD, Kanada, Rusya ve Çin bulunurken Cayman Adaları, Vincent Adaları gibi kara para aklamalarıyla bilinen ada ülkeleri bile yer almaktadır.

Peki, ulusal kaynaklarımızın bu denli yağmalanması, sadece uluslararası tekellerin yatırım açlığından mı kaynaklanmaktadır? Hayır. İktidarın bu şirketlere tanıdığı izin, arama, işletme aşamalarında bürokrasiyi azaltacak tedbirleri alması, teşvikler uygulaması ve ülkenin her alanını maden aranacak saha hâline getirmesinden kaynaklanmaktadır. Bu aşamada altın kartelleri lehine ilk adım, 26 Nisan 2004 tarihinde çıkarılan 5177 sayılı Kanun’la atılmıştır. Daha sonra birçok kanundaki değişiklikle de, özel çevre koruma bölgeleri, millî parklar, tabiat parkları, tarım, mera, su havzaları, yaban hayatı koruma sahaları, orman, ağaçlandırma alanları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, kara suları, kültür ve turizm koruma bölgeleri, askerî yasak bölgeler, imar alanları, birinci derece sit alanları madencilerin hizmetine sunulmuştur.

Yerli kaynakların yabancılara havale edilmesi o kadar sıkıntılı bir hâl almıştır ki bu konuda Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulan Maden Holding AŞ Genel Müdürünün açıklamaları önemlidir: “Madencilik gücü olmadığı ve devletin güçlü bir şekilde bu sektörde olmadığı ülkelerin gelişmesi mümkün değil. Hiçbir zaman devletçi bakmıyoruz ama burada devletin gelir yaratan bir model yaratması gerekiyor.” demiş. Sadece birkaç cümleden oluşan bu açıklama, içerisinde AK PARTİ’sinin zihniyetinin özeti ve itiraflarını da barındırıyor; bu, bir itiraftır.

Evet, devlet güçlü bir şekilde madencilik sektöründe artık yoktur. Etibank, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri, Karadeniz Bakır İşletmeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü Kurumu gibi madencilik alanında uzman kamu kuruluşları AK PARTİ’si döneminde özelleştirilmiştir. Bu kurumların içi bu iktidar döneminde boşaltılmıştır. FETÖ bu özelleştirmeler sayesinde finansal açıdan palazlanmış, FETÖ’nün gelir kaynakları içerisinde en büyük payı madenlerden elde ettiği gelirler oluşturmuştur.

“Devletçi bakmak” ne demektir? “Kâr etmek benim önceliğim değil, zarar da etsem cebimden mi çıkacak?” yaklaşımı mıdır? “Devletçi bakmak” ne demektir? Yönetim kurullarına, hatta bir değil aynı anda birkaç kurumun yetkili kurullarına eş dost, akraba yerleştirmek mi demektir? “Devletçi bakmak” ne demektir? Siyaseten küstürülmemesi gerekenler için, susturulması gerekenler için, kenarda bekletilenler için görev icat edilmesi mi demektir? “Devletçi bakmak” ne demektir? Belki iktidar ve atadıkları bilmiyor olabilir; “devletçi bakmak” devletin her kuruluşuna sahip çıkmak demektir; “devletçi bakmak” kamu yararını ön planda tutmak demektir; “devletçi bakmak” “Benim cebim dolsun, gözüm doysun.” demek değil “Vatandaşın karnı doysun.” Demektir; “devletçi bakmak” devletin hakkını yetim hakkıyla bir tutmak demektir. Sözün özü şudur ki devletin elinde özelleştirilecek maden adına kurum kalmamıştır. Yeni bir kurum oluşturup kamu-özel iş birliğiyle, kamu ihalelerinin her daim gedikli olan şirketlere büyük ölçüde kamusal denetim dışında olan Varlık Fonu güvencesiyle kaynak aktarılmasının yeni bir yolu açılacaktır.

Değerli milletvekilleri, yine enerji ve yabancı yatırımcılar konusundan devam etmek istiyorum. 2002 beyannamesinden itibaren AK PARTİ’sinin istikrarlı olarak karar aldığı ve uyguladığı tek konu yabancı yatırımcıların Türkiye’ye davet edilmesidir. Daha iktidar olmadan umudunu yabancı

yatırımcıya bağlayan AK PARTİ'si, son davetini daha birkaç gün önce Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yapmıştır: “Altını çizerek ifade etmek isterim ki on sekiz yılda uluslararası müteşebbisleri asla yabancı yatırımcı olarak görmedik, görmüyoruz. Kendi insanımıza hangi imkânları sağlıyorsak Türkiye'ye güvenen, Türkiye'nin yatırım ortamına inanan tüm girişimcilere de aynısını sağlıyoruz. Savunma sanayisinden gıdaya, dijital ekonomiden sağlık sektörüne kadar katma değeri yüksek, Türkiye'nin teknolojik dönüşümüne öncülük edecek yatırımları teşvik ediyoruz. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisinin sizlere gereken her türlü desteği sunmaya hazır olduğunu bilmenizi istiyorum.”

İstikrarlı ülke ekonomilerine yabancılar yatırım yapar, yabancı ortaklıklar olmalıdır da. Ekonomide “İyi para, kötü parayı kovar.” ilkesini unutmadan bu arayışa da girebilirsiniz. Ancak görülen o ki siz “iyi paranın” değil, sadece “paranın” peşindedesiniz. İstikrar olmadan bu çağrıyı yaparsanız ancak kötü parayı çeker, ülkenin savunma sanayisini de, enerji kaynaklarını da yabancı tekelere farkında olmadan devredersiniz.

Gelelim, Enerji Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşlarına. 28 Mart 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ile 2018 yılında kurulan ve daha kendini ispatlamaya fırsat bile bulamamış olan Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü kapatılmış, bu kuruluşların yerine Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) kurulmuştur.

Bor, ülkemiz için “ekonomik ve stratejik önemdeki millî maden” statüsündedir ve bu madenin kullanım alanını arttırmak amacıyla 2003 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü kurulmuştur. Yapılması gereken, “millî maden” statüsündeki borla ilgili kuruluşa daha fazla kaynak aktarmak olmalıyken kurum kapatılmıştır; yıllara dayanan uzmanlık, kurumsal birikim, deneyim ve hafıza yok edilmiştir. Bütçesi kısıtlı bir organizasyon yapısı içerisinde, yetki ve görev dağılımı belirsiz yeni bir kurum çatısı altında millî madenimiz değersizleştirilmiştir.

Aynı şekilde, altmış dört yıllık köklü bir kuruluş olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu kapatılırken, konuyla doğrudan ilişkisi olmayan kurumlarla birleştirilip faaliyet alanı daraltılırken kapatılma gerekçesi bile açıklanmamıştır. TAEK'te yıllarını vererek nükleer alanda yetişmiş, gerek atıl bırakılarak gerekse hak ettikleri görev verilmeyerek dışlanmış olan fizik ve nükleer mühendislerine memleketeye hizmet imkânı vermek gerekir. Maalesef, Nükleer Düzenleme Kurumunda da Dışişleri Bakanlığında olduğu gibi bol bol kurum dışı atamalar yapıldığının altını çizerek söylemek istiyorum.

Bir kurum açmak, kamudan aktarılan kaynak demektir. Kararnameyle kapatılan kurumlardan NATEN, 2018'in Temmuz ayında kurulmuştu. Kuruluşu üzerinden daha bir buçuk yıl geçmeden bu kurumu kapatmak, birbiriyle alakasız kurumlarla birleştirmek, vizyonsuzluğun daniskasıdır. Kararnamede TENMAK'ın görevlerine ilişkin olarak “yapar veya yaptırır” ifadeleri yer almaktadır. Deneyim ve birikimi yok edilen kurumların bu görevleri kendilerinin yapması olası olmadığına göre, bu görevler adrese teslim şirketlere yaptırılarak kaynak aktarılacaktır; işte, eski kurumların kapatılıp yeni bir kurum icat edilmesinin gerçek nedeni de budur.

Bakanlığın ilgi ve yetki alanındaki kuruluşlardan devam edeyim: Enerji Bakanlığının ilgili kuruluşu Eti Madenle ilgili olarak 24 Şubat 2017 tarihinde bir kararname yayımlanmış, kuruluşun bütün hisselerinin Türkiye Varlık Fonuna devredilmesi kararlaştırılmıştır. Türkiye Varlık Fonuna devredilen kuruluşların akıbeti ortadadır. Arsalar parsel parsel, hisseler katar katar satılmaktadır.

Yine, Bakanlığın ilgili kuruluşu TKİ, Sayıştay raporlarında yer alan ifadeyle söylüyorum: “Yöneticilerin verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları verimlilik ve kârlılık esaslarına göre kullanma ve değerlendirme gayret ve basiretini göstermek sorumluluğu ve yükümlülüğüne aykırı davranmaları nedeniyle zarar etmiştir.” Kurum yöneticilerinin hesaplama hatalarının bedeli olan 79

milyon 387 bin Türk lirası iktidar ihaleleriyle servetlerine servet katan meşhur 5'lilerden 2 şirkete aktarılmış, geri de alınamamıştır. Taş kömürü üretimindeki görevini bir yana bırakan Kurum, zararını kapatmak için kozmetik sektörüne el almış ancak ürettiği krem, şampuan gibi ürünler tutmayınca, son kullanım tarihi dolan 48.500 ürünü çöpe atmıştır.

Enerji Bakanlığının ilgili kuruluşlarının neredeyse tamamı dönemlerini zararla kapatmıştır, BOTAŞ da bu kurumlardan biridir. 2017 yılında Varlık Fonuna devredilene kadar kâr açıklayan BOTAŞ, 2019 yılını 5,6 milyar lira zararla kapatmıştır. İktidara göre, artan zararın sebebi finansman giderleridir. Ne yazık ki birçok kamu kuruluşu da bütçelerinde oluşan zararı finansman gideri ve döviz kuru dalgalanmalarına bağlamayı gelenek hâline getirmiş, bankalarda tuttıkları yerli ve yabancı paraları yatırım ve zararı kapatmak için kullanmak yerine, faiz ve dolar takipçisi olmuşlardır.

Değerli milletvekilleri, konuşmam Enerji Bakanlığı üzerineydi ama bugün Aile ve Çalışma Bakanlığının bütçesini de görüşüyoruz.

Dün, Denizli'deki esnafımızın, çalışanlarımızın meramını Denizlili mevkidaşım Teoman Bey çok güzel bir şekilde aktardı, kendisine teşekkür ediyorum.

Kendi esnafımıza, vatandaşımıza 5 lirayı vermeyenler, Tunus'a 5 milyon dolar göndermiş. Öyle bir söz söyleyeceğim ama devamını getirmeyeceğim: "Ayrarı yok içmeye..." diye bir laf var, gerisini siz anlarsınız. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sözümlü tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Dolayısıyla ülkemizde milyonlarca aile asgari ücretle geçinmeye çalışıyor, daha doğrusu geçinemiyor; asgari ücretli vatandaşın derdi, hepimizin derdi. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener de bu hassasiyetle iktidara bir teklif sundu. Brüt ücreti 3 bin liraya çıkarıp asgari ücretli çalışanlara brüt kazancının tamamını ödeyelim yani işverenimiz, çalıştırdığı asgari ücretli vatandaşlarımızın gelir vergisi ve SGK primini devlete değil, çalışanına versin; devletimiz de çalışanımızın gelir vergisi ve SGK primini üstlensin. Böylece, asgari ücretle çalışan vatandaşlarımızın eline net 3 bin lira geçerken işverene olan maliyeti ise aynı olmaya devam etsin. Yani çalışanımızın eline geçen asgari ücreti 2.325 liradan 3 bin liraya çıkaralım ama işverene olan maliyeti artırmayalım. Asgari ücretin üzerinde maaş alan çalışanların da asgari ücretten doğan SGK prim ve gelir vergisini devlet üstlensin. Bir başka deyişle, devletimiz bütün çalışanların cebine aylık 675 lira koysun ama bu parayı işverenden almasın. Bizim önerimiz budur. Milletlin kazancı arttığı için tüketimimiz de 112 milyar lira artacak, bu artışın millî gelirimize etkisi yaklaşık 450 milyar lira olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkanım, sözümü bitiriyorum.

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Yani vatandaşımızı ve şirketlerimizi borçlandırmadan tüketim ve millî gelir artışı sağlayacağız. Bunun istihdama katkısı ise 1 milyon 550 bin yeni çalışan olacaktır.

Sözlerimi toparlıyor ve anlamak isteyenler için tekrar ediyorum: Saban artık yürümüyor. Dere bitti, su akıyor. Köylünün elinde hiçbir şey kalmadı, veremiyor. Anlaşılan o ki sizin için de yolun sonu görünüyor. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ayhan Altuntaş.

Buyurunuz Sayın Altuntaş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu adına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, 10 Aralık 2016 tarihinde İstanbul Beşiktaş'taki terör saldırısında şehit olan polislerimize ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, bugün 10 Aralık İnsan Hakları Günü, tüm insanlığa kutlu olsun diyorum.

Enerji, modern dünyada, yaşadığımız teknolojik çağda yaşamın vazgeçilmez bir unsuru hâline geldi. Enerji olmadan ne beslenebiliyoruz ne güvenliğimizi tamamen sağlayabiliyoruz ne de işlerimizi yönetebiliyoruz. Ülkemizde enerji talebi her geçen gün artmaktadır. 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Programı'nda belirtildiği üzere, 2000-2018 arasında yıllık elektrik enerjisi talebi dünyada ortalama yüzde 3 artış gösterirken bizde yüzde 5 artış göstermiş. Cumhurbaşkanlığı 2021 bütçesinde, bu artış büyümeye bağlanmış. Artık dünyada sağlıklı büyümenin ölçüsü enerjinin çok tüketilmesi değil, daha verimli ve daha tasarruflu tüketilmesidir. Maalesef, ülkemizde enerji konusunda her şey güllük güllüştür.

Hükümetin enerji politikalarında önemli gördüğüm üç sorundan bahsedeceğim: Birincisi, enerjide dışa bağımlı olmamızdır; ikincisi, enerji kullanımında çevreyi ve doğayı hoyratça kullanmamızdır; üçüncü konumuz ise enerjii bir rant alanı olarak görmemizdir. Türkiye, 80'li yıllardan beridir önemli ölçüde ithal enerji kaynakları kullanmaktadır. Önemli ölçüde petrol, doğal gaz ve kömür ithal ediyoruz. Evet, bir ülke her zaman kendi kendine yetmez, bunun neredeyse imkânı yoktur fakat elimizden geldiğince enerjide daha az bağımlı olmalıyız. 1990'larda yüzde 51'lerde, 2002'de yüzde 67'lerde olan enerji arzında dışa bağımlılığımız 2018'de yüzde 72 seviyesine yükselmiştir. Ayrıca, TÜİK verilerine göre, 2017'de enerji ithalatımız 37 milyar 204 milyon dolar iken 2018'de yaklaşık 43 milyar dolar ve 2019'da ise 41,6 milyar dolar seviyesinde olmuştur. Tabii, burada birçok sakınca var. Doğal gaz tedarik ettiğimiz ülkelerin fiyatları artırması, ayrıca herhangi bir kesinti veya sıkıntı sorun olduğu durumda, siyasi sıkıntı olduğu durumda karşılaştığımız sorunlar önümüze engeller çıkarabilir. Bu yüzden doğal gaz depolama faaliyetlerinin yeterli olması gereklidir. Bu konuda yapılan yatırımları olumlu buluyoruz ama 4 milyar metreküplük doğal gaz depolama kapasitesinin daha da artırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Dışa bağımlılıkta bir diğer sorun da yapılan anlaşmaların saydam olmamasıdır. “Yapılan sözleşmeler gizli.” deniyor ama fatura millete ödetiliyor.

İktidarı enerji konusunda sorunlu gördüğüm ikinci husus ise enerji üretim ve kullanımında çevreyi, doğayı, havayı, suyu hoyratça kullanmamız, hatta katletmemizdir. Özellikle nehir tipi hidroelektrik santrallerde, termik santrallerde ve madencilikte bu konuda dünyanın en vurdumduymaz ülkelerinden biriyiz. Daha önce de söylemişim, çevre konusunda Hükümetin yaklaşımı yanlıştır. Yer altında, yer üstünde ne varsa, verimli, verimsiz, bir an önce satıp savmak üzerine kurulmuş, geleceği hiç düşünmeyen -kusura bakmayın, bu tabiri kullanacağım- cahilce bir yaklaşımdır. Hatta bazen doğamızı katletme hakkını da mütevazı yatırımlar karşılığında yabancı şirketlere on-on beş seneliğine veren bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, çevre örgütlerinin açıklamalarına göre Kaz Dağları'nda 195 bin ağacın katledilmesine sebep olan bir yaklaşımdır. Doğa talan ediliyor, Kaz Dağları'nın yanına bir de kalkıp Avanos'u ekliyorsunuz.

Aydın ilinde yapılan JES'lerde Aydın'ın güzelim doğasına, insanına ve tarımına büyük tahribat yapılıyor. Bu kürsüden defalarca gelecek nesillerin sadece bizim torunlarımız, çocuklarımız olmayacağını, sizin çocuklarınızın da torunlarınızın da bundan etkileneceğini söylüyoruz ama ne yazık ki hâlâ dinlemiyorsunuz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu politikalarla kısa vadede para kazansanız bile uzun vadede kaybedersiniz çünkü bu politikalar sürdürülebilir değildir. Bakanlığın çevreye verdiği önemi anlamak için tahsis ettiği bütçeye bakalım: Bakan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 4 milyar TL'lik bütçesinin ne kadarı sürdürülebilir çevreye ve İklim Değişikliği ve Uyum Dairesi Başkanlığına ayrılmış? Sıkı durun arkadaşlar, sadece 2,5 milyon TL yani binde 1'inden az. Bu bütçeyle mi sürdürülebilir çevre hedefliyorsunuz?

Çevreye önem verecekseniz öncelikle "ÇED gerekli değildir" uygulamasını derhâl yürürlükten kaldırın, tüm enerji politikalarını halkın ve STK'lerin katılımıyla ivedilikle tartışmaya açın.

Değerli milletvekilleri, üçüncü problemler husus, elektrik özelleştirilmelerindeki yanlışlıklar ve onların yol açtığı sorunlardır. Ülkemizde elektrik üretim tesislerinin çok büyük kısmı özelleştirildi. Elektrik üretiminde kamunun payı 2019 yılında ancak yüzde 19,5 seviyelerinde. Yüksek elektrik talebi beklentisiyle teşvik edilen yatırımcılar hızla yurt dışından kredi kullanarak doğal gaz çevrim santralleri yaptılar ancak gelişen koşullarda bu elektrik üretimi pahalı hâle gelince krediler ödenemez hâle geldi. Geçen yıl elektrik üretim ve dağıtım sektörünün 47 milyar dolarlık borç stoku vardı. Bunun da 12-13 milyar doları ödenemeyecek durumdadır. Tabii, bu ödemeler, batık krediler de kapasite kullanım bedeli olarak ya da vergi olarak vatandaşın faturasına yansıtılmaktadır. Son yıllarda elektrik kurulu gücü düzenli olarak artıyor fakat talepte aynı oranda bir artış söz konusu değil. Hatta talepte 2017'den itibaren bir daralma da söz konusu. Ülkemizdeki elektrik enerjisi kurulu gücümüz 93 bin megavatın üzerinde. Buna rağmen, en yüksek tüketim anında bile 49 bin megavatlık bir tüketim var. İlaveten, Akkuyu Nükleer Santrali de var, 4.800 megavat kurulu gücünde ve yılda 35 milyar kilovatsaat elektrik üretecek olan bu santralle kapasitemiz daha da çok artacak fakat kullanım oranımız da görüldüğü gibi, kapasitemizin çok altında kalabilecek. Bu plansız hamlelerimiz sonucunda bazı santraller üretimi durdurmuş, bazıları kapanmış, bazıları da satılmıştır.

Elektrik üretiminde bunlar olurken elektrik dağıtımı ve satışı ise tamamen özelleştirildi. Ne oldu? Daha mı ucuz elektrik kullandık? Daha mı verimli yatırımlar yaptık? Enerjide dışa bağımlılıktan mı kurtulduk? Enerji ithalatımız mı azaldı? Aksine, bu durumun yarattığı büyük sorunlar var. Uygulamada bu özelleştirme işi, rant aktarımına dönüştü.

Değerli arkadaşlar, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin yol açtığı sorunlar, hemen her gün vatandaşın gündeminden düşmüyor. Maalesef bazı vatandaşlarımız elektriğe rahatça ulaşamamaktadır. Bu konuyu defalarca dile getirdik. Halkımızın her ferdinin elektriğe erişimini sağlamamız lazım. Dağıtım şirketleri, bazı bölgelere altyapı yapmamakta, çeşitli bahanelerle yatırım maliyetlerinden kaçmaktadırlar. Bu durum, en başta, yerleşim yerlerinden uzakta bulunan hayvancılarımızı, çiftçilerimizi ve köylülerimizi etkilemektedir. Yerleşim yerlerinden uzakta olmaları istenen süt üreticilerimizin, sütlerini sağdıktan sonra hemen soğuk sisteme sokmaları gerekiyor fakat dağıtım şirketi birtakım bahanelerle bu işletmelere elektrik götürmüyor. Bu konudaki yaptırımları derhâl uygulamalıyız, daha sonra da vatandaşlarımızın elektriğe daha ucuz erişmesi için çareler düşünmeliyiz. Beklentimiz, isteğimiz budur. Halkımız zaten enflasyon belasıyla boğuşuyor, beslenmekte bile zorlanır oldu insanlarımız, maalesef, hâlâ yüksek fiyatlarla elektrik kullanıyoruz. G20 üyesi ülkeler arasında satın alma gücü paritesine göre elektrik fiyatı en pahalı 3'üncü ülke konumundayız.

35 milyonu mesken olan 43 milyondan fazla elektrik abonesi var. Bakın, 35 milyon mesken abonesi aynı tarifieden elektrik faturası ödüyor. Bu, adil değildir. Az kullanan vatandaşa indirimli bir fiyattan elektrik verilmesi daha doğru olacaktır. Böylece, vatandaş kendi gelirin'e göre elektrik kullanacak ve

neticede, gelirlerinden az da olsa tasarruf edebilecektir. Böyle bir uygulamanın bize bir avantajı daha var, farklı tarife uygulanması vatandaşı daha az elektrik kullanmaya teşvik edecek, böylece enerji tasarrufu da sağlanacaktır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, 100 liralık bir elektrik faturasının 19,43 lirası vergi ve fonlar, 28,27 lirası da dağıtım bedeli, geriye kalan 52,3 lira ise abonenin kullandığı elektrik bedeli. Yani faturanın yaklaşık yalnızca yarısı kullanıcının kullandığı elektrik için, geri kalanı dağıtım bedeli, vergiler, sayaç okuma bedeli, TRT payı vesaire. Birçok şeyi faturaların içine gizliyorsunuz ki tesadüflerle öğreniyoruz. Daha dün, şirketlerin temsil ve ağırlama masraflarının, personel yolluklarının, arabuluculuk ve avukatlık giderlerinin de faturada olduğunu öğrendik.

Arkadaşlar, bu, dağıtım bedeli nedir? Şirketin hizmet kalitesini artırması, yatırımlarını yapması ve kayıp kaçak oranını düşürmesi için ödenen bir bedeli olması lazım. Biz, vatandaş olarak bu parayı tıkrır tıkrır öderken bu şirketler hizmet kalitesini artırdılar mı? Vatandaşa hizmet için yatırımlarını yaptılar mı? Mesela, hepimizin faturasına eklenen kayıp kaçak bedeli. Bunu önlemek vatandaşın görevi mi ki cezasını vatandaş çekiyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Hatip, müsaade eder misiniz...

Sayın bakanlar, birileri çıksa, size burada hakaretimiz ifadeler kullansa... Çok rahat bir şekilde dinliyorsunuz. Sayın hatip kürsüde gerçekten çözüm olabilecek öneriler getiriyor ve siz dinlemek bir yana sırtınızı dönüyorsunuz. Bu konuda sizi biraz daha dikkatli olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani böyle bir usul yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Böyle bir usul var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Böyle bir usul yok hakikaten, böyle bir usul yok.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Böyle bir usul de yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Bakan dinlemesini de yapar, ilgili bilgileri de alır, bu konuda herhangi bir problem yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Çok özür diliyorum Sayın Hatip.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın konuşmacının konuşması esnasında konuşmayı bölüp böyle bir çağrıda bulunmak kesinlikle kural ihlalidir, doğru değildir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben kendi grubumdaki konuşmacının konuşmasını keserim. Sen de otur orada, dinle.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, lütfen...

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Kayıp kaçak hususunda...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz yerinize oturun beyefendi, siz yerinize oturun. Burada yaptığınız saygısızlık asıl konuşmacıdır.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Faydalan biraz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hayır, izin istedi, kendi konuşmacısından izin istedi ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kendi konuşmacınıza saygısızlık yapıyorsunuz. Böyle bir şey yok, izin yok.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Hiç alakası yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya, saygıdan bihaber adamsın!

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Dört dakika ekleyin Başkanım, dört dakika gitti.

BAŞKAN – Sayın Altıntaş, aslında size bir şey oldu bizim üzerimizden, siz lütfen konuşmanıza devam edin.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Dört dakika ekleyin Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Dört dakika ekleyin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Buna sebebiyet veren kendi Grup Başkan Vekili.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Kayıp kaçak hususunda bu şirketlerden beklenti büyüktü. Elektrik dağıtımını özelleştğinde bu şirketler devlete kayıp kaçak oranlarını düşürmeyi taahhüt etmişlerdi. Kayıp kaçak oranlarının son hâli ne oldu, baktınız mı? Bazı illerimizde yüzde 50'nin üzerinde, hatta yüzde 70'in üzerinde kaçak kullanım var. Demek ki bu şirketler beklendiği gibi başarılı olmadı. Başlangıçta bölgelerin kendi kayıp kaçak maliyetlerini karşılaması kararlaştırılmışsa da bu sisteme bir türlü geçilememiş, elektrik kullanıcılarının bütününe bu bedeller yansıtılmıştır. Bu adil bir uygulama değil; hataların, çalışmalarındaki eksikliklerin ve hatta yönetimdeki ciddiyetsizliklerin bedeli apaçık vatandaşın sırtına yüklenmiştir. Bunun acilen çözülmesi gereklidir. Devletin ve yönetimin kayıp kaçak veya çalıntı elektriğin peşine düşmesi ve bunun cezasını tüm yurttaşlara kesmemesi gerekmektedir. Kaldı ki özelleştirdiğiniz, elektrik dağıtım şirketlerine verdiğiniz işleri bu şirketler yeterince yerine getirmemektedir. Bunun bedelini de yine vatandaş ödüyor. Perakende satış marjı gibi yaptırımların derhâl uygulanması gerekmektedir. Burada denetim eksikliği görüyoruz. Denetimi Bakanlığın yapması gerekiyor ama Bakanlık bu denetimi TEDAŞ ve EPDK'ye yaptırıyor ama onların da yeterli elemanları ve teşkilatları yok. Denetim ve yaptırımlar yapılmayınca ne oluyor? Aldığınız tedbir ne? Her defasında kayıp kaçak oranlarını revize etmek ve bu şirketlerin verimsizliğini gizlemek, bedelini de vatandaşların faturalarına yansıtılmak.

Değerli milletvekilleri...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK - Sayın Başkan, arkadaşlar birbirleriyle konuşuyorlar. Lütfen, hatibe saygı gösterin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, sizin göreviniz o hatibi dinlemek.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK - Sizin de göreviniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir saygısızlık yok!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle bir saygısızlık yok! Buradaki herkes milletten aldığı görevi yapıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK - Sizin de göreviniz. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağzınızı kapatın bir kere! Böyle bir şey var mı?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Bakan personelini dinliyor. Bakan yardımcıları var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu saygısızlığı Meclise yapamazsınız! Haddinizi bileceksiniz! Oradan oturup Meclise ayar veremezsiniz. Haddinizi bilin!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Haddinizi bilin, sizin haddiniz mi!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir dakika...

Sayın Başkan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir saygısızlık olur mu ya?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Meclise saygısızlık yapıyor. Zembille bakan olunca böyle oluyor bu işler. Zembille bakan olunca böyle oluyor. Meclisten çıksa böyle olmaz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bakın, biraz evvel usule aykırı şekilde bir Grup Başkan Vekili kendi milletvekili kürsüde konuşurken ayağı kalktı ve bakanlar dinlediği hâlde...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Burası sadece sizin milletvekillerinize mi ait?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...kendisine soru soran insanları dinlediği hâlde bu konuda yanlış bir usulü başlattılar.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bu konuda yanlış usule cevap verilmesi de aynen uygundur.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Akbaşoğlu, Sayın Bakana Meclisin hukukunu hatırlatın, İç Tüzük'ü ihlal etti.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Meclisin hukuku, İç Tüzük'ü ihlal etmemektir. Önce Grup Başkan Vekili...

BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hatibin konuşması bitsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neyse, bitsin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sayın hatibi 2 defadır... Bakınız, haksızlık yapıyoruz sayın hatibe. Lütfen sayın hatibe haksızlık yapmayayım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, siz Meclisin hukukunu korumalısınız!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altıntaş.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, bu, üstünde durulması ve düzeltilmesi gereken bir durumdur. Elektrik dağıtımını özelleştirmeniz beklediğiniz gibi işlemiyor. Bir yerde hata yaptığımızı kabul etmelisiniz artık. Altyapı yatırımları hususundaki sorunu söyledik. Vatandaş mağdur ediliyor. Dağıtım bedelini, kayıp kaçak bedelini de söyledik. Faturasını ödeyen vatandaşa kaçak kullanım bedeli ceza olarak veriliyor.

Bir de kısaca “YEKDEM” denilen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması kapsamında dolar bazında destek veriyorsunuz. YEKDEM'e karşı değiliz ama kayırmacılığa dayalı ve verimliliği esas almadan yapılan dolar bazlı desteğe karşıyız. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Arz fazlamız var, tükettiğimizden daha fazla üretim yapıyoruz, buna rağmen YEKDEM kapsamına giren şirket sayısı artıyor. Bu da YEKDEM maliyetinin elektrik aboneleri üzerindeki yükünü de her yıl artırmakta. Aslında, bu şirketlerin böyle hızlı çoğalmasında dolar bazında verilen alım garantilerinin de rolü büyük. Mesela, 2011'de YEKDEM kapsamındaki üretim tesisi 20 iken 2020'de bu sayı 818'e yükselmiştir. YEKDEM kapsamında elektrik üretimleri karşılığı olarak 2019'da 20 milyar liranın üzerinde ödeme yapılmış. Ayrıca, bu teşvikler neden dolar üzerinden verilmektedir? Mesela, güneş enerji santralleri için devletin verdiği alım garantisi kilovatsaatine 13 sent yani 1 liradan fazla. Mesken kullanıcılarına elektriğin kilovatsaatine ortalama 71 kuruştan veriliyor. 13 sent bugünkü kurdan 1 lira civarında; fahiş bir fiyat. Hidroelektrik, rüzgâr, jeotermal, biyokütle; bunlar için de teşvikler dolar

üzerinden. Kur yükseldikçe zarar da artıyor. Peki, neden Türk lirası kullanılmıyor? Neden dolar üzerinden bu garanti verildi? Ben bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakana sordum. Bakanlıktan bana gelen cevabı size okuyayım: “Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilen Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nde alım fiyatlarının Türk lirası olacağına dair hükümler yer almaktadır.” deniliyor. Tabii, bu cevabı alınca seviniyoruz. Hemen iki hafta önce Mecliste kabul edilen kanuna bakıyoruz. Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 23’üncü maddesinde dolar bazında verilecek olan teşvikler görülüyor. Değerli arkadaşlar, ben mi alım fiyatlarının Türk lirası olacağını göremiyorum yoksa gelen cevapta doğrular yazmıyor mu? Sayın Cumhurbaşkanı gibi biz de mi aldatılmaya çalışılıyor?

Gelelim Sayıştay raporuna: Vatandaşın faturalarda toplanan Elektrik Enerjisi Fonu katkısı Sayıştayın tespitine göre bazı firmalarca eksik yatırılmış ya da hiç yatırılmamış. Bakanlık bu hususu yeterince takip etmemiş veya edememiş. Bu kabul edilebilir mi arkadaşlar? Bakanlığın vatandaşın parasına sahip çıkmak görevi yok mudur? Bu Fonla ne yapılması hedefleniyordu? Enerji verimliliği ve tasarrufu, akıllı şebekeler, şebeke güvenliği, sürdürülebilirlik konusunda araştırma ve geliştirme yapılması hedefleniyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Devam edebilir miyim?

BAŞKAN – Alacaklısınız efendim, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Bu Fona ödeme yapılmasına göz yuman Bakanlık herhâlde bu tür AR-GE çalışmasını gereksiz buluyor.

Burada bir başka konuyu da gündeme getirmek isterim. Bizim hem ulusal şebekemizin hem de bölgesel dağıtım şebekelerimizin siber güvenliğine çok dikkat etmemiz lazım. Bu sistemi maalesef yabancı kaynaklı yazılımlarla kontrol ve idame ettiriyoruz. Biliyorsunuz, yıllar önce İsrail, İran’ın enerji sistemine “Stuxnet” adlı bir virüs yollayarak ciddi kayıplara sebep oldu. Günümüzde vatan savunması sadece toprak korumakla olmuyor. Bu konuda da projeler yapılması, yerli çözümlerin bulunması için kullanılacak bu Fona para yatırılmaması ve Bakanlığın da bu durumda yaptırım uygulayamaması hem âcizlik hem de millî güvenlik zafiyetidir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sonuç nedir? Bütün bu kötü yönetim sonucunda elektriğe ha bire zam yapılması durumu ortaya çıkmıştır. TÜİK’in açıkladığı verilere göre, 2020 yılının birinci döneminde evlerimizde önceki senenin birinci dönemine oranla yüzde 32,3’lük bir zam yapılmıştır. Böylece, elektriğin 1 kilovatsaati ortalama 71 kuruş olmuştur. Doğal gazda da durum vahim. 2020’nin birinci döneminde 2019’un birinci dönemine oranla yüzde 34,7’lik bir artış söz konusu; 1 metreküp doğal gaz ortalama 182,6 kuruş. Sanayide de benzeri bir kötüye gidiş var. Corona virüsü salgını sanayicilerimizin işlerini bu denli etkilemişken sanayide kullanılan elektriğe de zam geldi. 2020 yılının birinci dönemine baktığımızda sanayide kullanılan elektriğe 2019’un birinci dönemine oranla yüzde 21,8 zam gelmiş ve 1 kilovat elektrik ortalama 58,6 kuruş olmuştur. Böylesine zor ve ekonomik bir süreçten geçerken, üretimin ülkemizin bu krizden çıkması için önemi aşikârken ve bu sanayicilerimizin desteklenmesi istihdam için, işsizliğin önlenmesi için elzemken sanayiciye destek olunması gerekir. Üretimi teşvik etmek için faizli krediler değil, daha gerçek destekler verilmesi gerekir.

Arkadaşlar, maalesef bu denetimsizlik, bu rant paylaşımı, bu lakaytlık olduğu sürece faturaların azalması mümkün görülüyor. Gelecek nesillere de güzel bir çevre, yaşanabilir bir doğa, temiz akarsular, göller, soluyacak temiz hava bırakamayacağız. Çözüm yok mu? Elbette var ama bugünkü iktidarla olmayacak. Ülkemizde enerji sorunu yoktur, enerji yönetim sorunu vardır. Sorunun kaynağı olanlar, sorunun çözümü olamazlar. Enerjide temiz ve dürüst bir sayfa açmalıyız.

Temiz enerjiye bir an önce ulaşmak dileğiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altıntaş, anlayışınız için teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, usul yönünden söz istiyorum efendim; içeriğe yönelik değil, usul yönünden söz istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, sonra...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, usul yönünden, her zaman...

BAŞKAN – Sayın Özel, konuşmalar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevabını veririz, evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cevap değil, usul yönünden efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Usulle ilgili de bir şey yok, usulle ilgili de bir problem yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Siz karar veremezsiniz, Başkan karar verir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İçeriğe yönelik bir şey söylemiyorum, usul yönünden bir itirazım var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, yürütme tarafından teklif edilen tek kanun teklifinin görüşmelerinin Hükümet temsilcisi olmazsa başlayamayacağına, bakanların Anayasa'nın kendilerine yüklediği görüşme boyunca oturumu dikkatle takip etme ve sorulara yanıt verme görevini yapmak durumunda olduklarına, yetkiyi doğrudan millettten değil de halkın seçtiği birisinin atamasıyla alıp bu Meclise karşı yapılan bir saygısızlıkla karşılaştıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, 10 Aralık 2020 Perşembe günündeyiz, Meclisteyiz ve şöyle açıldığını duyarsınız: “Sayın milletvekilleri, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere geçeceğiz. Komisyon? Yerinde. Hükümet? Yerinde.” denip görüşmelere başlanır.

Bunun anlamı şu: Siz, yılda 1 kez yürütme tarafından teklif edilen tek kanunda -yeni Anayasa'ya göre, rejime kasteden Anayasa değişikliğiyle gelmiş ve bizim itirazlarımıza rağmen- burada bulunmazsanız eğer bu görüşmeler olmaz. Oysaki Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün ilgili maddelerince yasama Meclisinin üçte 1'inin -Başkanın müşahedesiyle ya da oylamasıyla- varlığıyla açılan ve bizlerin talebi durumunda oylamalardan önce üçte 1'inin burada bulunmasının yeterli olduğu bir süreçtir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani bu oturumda sizin oturumda olmamanız, yerinizden kalkmanızla bile oturumu sürdürmemiz mümkün değilken milletvekili arkadaşların dışarı çıkmaları mümkündür. Bu yüzden siz Anayasa'nın size yüklediği bir görevle burada oturumu dikkatle takip etmek, yöneltilen

soruları cevaplamak üzere not almak ve daha sonrasında da bu hakkınızı kullanmak üzere bu görevinizi yapmak durumundasınız. Yapılan hatırlatma son derece haklı, son derece meşru, usule davet eden... Ki orada bir keşmekeş vardı, bir Allah'ın kulu dinlemiyordu. Ancak biz hep parlamenter sistemi savunurken... Daha önce bakanlarımız milletvekili olurlar, bu sıralardan geçerler -istisnai hâller dışında da- bu usulü, Anayasa'yı, İç Tüzük'ü bildikleri için ve kendilerini seçen milletten ötürü bu milletin her bir vekiline fevkalade saygılı olurlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Başkanım, bitiriyorum efendim.

Yetkiyi doğrudan millettten değil de halkın seçtiği birisinin atamasıyla alıp bu Meclise karşı hem siyasi yönden hem de diğer yönlerden sorumluluk hissetmemenin verdiği, daha önce de birkaç bakanımızda görülen, kabul edemeyeceğimiz, reddedeceğimiz bir saygısızlıkla karşılaştık.

Sizden ricamız, size söz verilip -cevap hakları dâhil, satışmalar dâhil- cevap verene kadar milletvekillerimizi -hangi partiden olursa olsun- dikkatle dinlemeli, notlarımızı almalı... Ama birbiriyle konuşan, dinlemeyen bürokrasinin bile böyle keşmekeş olmuş, kimsenin hatibi dinlemediği bir görüntü en çok iktidarı ve ondan sonra da her birimizi birer birer sorumlu kılan bir görüntüdür. Bu yapıcı hatırlatmaya karşı sizce, kendinizce bir misilleme yapıp yasama Meclisinin üyelerine karşı takındığınız bu saygısız tutumu, tekrar etmemek şartıyla, bir daha tekrar etmemek şartıyla kayda geçiriyorum.

Teşekkür ederim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydı) – Hatibin söylediğiyle ilgili konuşuyorduk, istişare ediyorduk. (Gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen söz aldın mı Başkandan? Başkandan söz alacaksın.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Ben söz almadan konuşamıyorsam sizin de konuşmamamız lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkandan söz almadan konuşamazsın sen.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama şu anda söz almadan konuşuyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz alacak Başkandan.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sen söz almadan nasıl konuşuyorsun? Böyle bir şey var mı ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkandan söz alacak.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ee, sen söz almıyorsun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Usulden bahsetti.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, asıl usul probleminin İYİ PARTİ milletvekili kürsüde konuşurken İYİ PARTİ Grup Başkan Vekilinin yaklaşımı olduğuna, herkesin görev, yetki ve sorumluluğunun Anayasa, İç Tüzük ve ilgili mevzuatla belirlendiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel hep beraber kamuoyunun önünde bir enstantane yaşadık. Asıl usul problemi... İYİ PARTİ milletvekili kürsüde konuşurken o konuşmayı kesintiye uğratacak şekilde Sayın İYİ PARTİ Grup Başkan Vekilinin ayağa kalkıp, sizden söz de talep etmeden, doğrudan bakanlara yönelik bir suçlama içerisinde “Niye dinlemiyorsunuz?” şeklindeki yaklaşımı asıl usulsüzlüktür. Usule aykırı tutum ve davranış budur. Bu da Sayın Özel tarafından tasdik edilmiştir. Usulsüzlük varsa, usulsüzlük buradan başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Burada dinlenmeye... Milletvekillerinin söylediği, kürsüdeki hatibin iddialarına cevap verecek nitelikte sayın bakanların onu dinlemesi talep edilmiştir. Bununla ilgili de CHP sıralarından bir gürültünün ortaya çıkması nedeniyle de insani bir refleks olarak da Sayın Bakan “Dinleyemiyorum; bir gürültü var, dinleyemiyorum.” şeklinde beyanda bulunarak hatibi dinlemek istediğini beyan etmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gürültü yok. Ben uyardım, daha sert şeyler söyletmeyin bana.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda talebiniz yerine gelirken, usulsüz bir şekilde ortaya koyduğunuz talebinizi yerine getirme noktasındaki gayreti görmüyorsunuz ancak buradan başka bir mana çıkarmaya çalışıyorsunuz. [İYİ PARTİ sıralarından “Bravo(!)” sesleri alkışlar (!)] Evet, kendi usulsüzlüğünüzü alkışlayın, alkışlayın kendi usulsüzlüğünüzü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak, toparlıyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Nobel Ödülü’nü hak ettin, Nobel Ödülü’nü hak ettin, helal olsun sana!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şiir nerede? Şiir bekliyoruz, bir de şiir oku.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söylediğim şey şudur: Herkesin görev, yetki ve sorumluluğu Anayasa’da, İç Tüzük’te ve ilgili mevzuatta belirlenmiştir. Herkesin bu konuda dikkatli olması gerektiğini yüce Meclisin takdirine saygıyla arz ediyorum.

Hepinize selam ve hürmetlerimi sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, Başkandan söz alacak bir kere.

BAŞKAN – Sayın Erim...

26.- Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim’in, hatip kürsüde konuşurken Bakanların ve ilgili bürokratların hiçbir soruyu cevapsız bırakmamak için aralarında istişare yaptıklarına ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, şimdi, burada, hatibin konuşmasıyla ilgili Sayın Bakanlar aralarında istişare ediyorlar, ben de dinliyorum. Zaten Bakan Yardımcılarımız burada, bütün bakanlıkların genel müdürleri, daire başkanları, herkes burada dinliyor, hiçbir soruyu cevapsız bırakmamak için uğraşıyorlar. Hatta ben biraz da söyledim, dedim ki: “Yetişmezse, kalırsa kalsın, onları da yazılı olarak verirsiniz.” Bunda bir şey yok ki, burada memleket için uğraşılıyor, daha iyi bir şey yapılsın, aydınlatalım diye uğraşılıyor, bunda bir beis yok, bir art niyet yok ama burada sizde art niyet var, muhalefette art niyet var, “Meydanı bulduk vurun abalya, vurun abalya!” Böyle bir şey yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Vurun abalya!” değil, sistem öyle.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye değerli arkadaşlar.

Sayın Türkkan...

27.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, esas meselenin sistemin kendisinde olduğuna, yaptığı uyarının samimi bir ikaz olduğuna ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Esas mesele, Sayın Bakanlardan ziyade sistemin kendisinde. Gökten zembille gelince Millet Meclisinin varlığını yok saymak gibi bir davranışta bulunuyorlar, bunda da kendilerini suçlamak yerine sistemi suçluyorlar. Ama bir şey daha var, bakın “Bakanlar? Yerinde, Komisyon? Yerinde.” ifadesini kullandığımızda ilk konuşmacımız başladığında 2 Bakan da yerinde yoktu, 2 Bakan da yoktu. Buna rağmen bu insani bir şeydir, gecikilebilir, mümkün; bunu hoş gördük ama ikinci konuşmacımız konuşmaya devam ederken -bir dakika olabilir, tabii ki insanlar birbirine soru sorabilir- başladığı andan itibaren asla ve kata dinlemediklerini müşahade ettiğim için uyararak zorunda kaldım. Buna da hiç erinmeyin, gücenmeyin sadece samimi bir ikazdı bu, bunu da doğru algılayın. Ergenler gibi çıkıp orada burada bilmem ne laf atmayın ya! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Ergen sensin, terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, hatibin biraz önce söylediği söz kabul edilebilir bir ifade değildir; yaptığı son hareket, söylediği kelimenin kendinde tezahür eder hâlidir. Bunu kendisine iade ediyorum. Senin yaptığın hareket, ergen hareketidir. (İYİ PARTİ sıralarından gürültüler)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Meclise saygı duymayan Bakana biz saygı duymayız.

BAŞKAN – Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.28

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Üçüncü turda İYİ PARTİ Grubu adına yapılacak konuşmalara devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Aylin Cesur'da.

Buyurunuz Sayın Cesur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2021 yılı bütçesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Evet, 2021 yılına geliyoruz. Geçen sene büyük ümitlerle girdi bütün dünya yeni yıla ve hani, dünyanın bin hâli vardır ya, işte, şimdi onu yaşıyoruz. Bazı şeyler vardır ki önceden görülemez, önceden görülemezlikler de aslında tartışılır ve devlet adamı odur ki işte, önceden önünü görmesi gerekir. Kimse 21'inci yüzyılın kâbusunun Covid-19 olacağını tahmin edemezdi, evet, ama devletler “Krizleri anında ört ki ölem.” demezler ve her türlü tehlikeye karşı hazırlıklı olmak ve tedbirlerini almış olmak zorunda devletseniz eğer ve Türkiye’de de 11 Mart günü bu illetin bize geleceğini tahmin edemediniz; “siz” diyorum çünkü biz tahmin ettik ve bu kürsüde uyardık sizi ve diyoruz ki şimdi de “Türkiye iyi yönetilemiyor.”

Mesele şudur: İyi yönetim ve kötü yönetim hadisesi halkın genelinin aslında ne hissettiğiyle ölçülür. Yani eğer bir ülkede halk günlük hayatından memnunsaydı; huzur, sükûn varsa; ülkede halk geçim sıkıntısından ezilmiyorsa; mehmaemken yani her hâlükârda namerde muhtaç olmadan geçinebiliyorsa ve sefalet sınırına yaklaşmış milyonlar yoksa; bir ülkede adalet iyi dağıtılıyorsa ve bir ülkede keyfilik yoksa; eğer bir ülkede devletin kapıları o ülkenin tüm insanlarına açıksa ve bir ülkede halkın rızasıyla yönetime gelenler, yetkilerini kendileri, dostları, akrabaları için değil de halkın çıkarları için kullanıyorlarsa, işte, o ülke iyi yönetiliyor demektir arkadaşlar.

Sonuç, halk memnun mu, değil mi, budur hadise ve işte “O ülke iyi yönetiliyor mu?” sorusunun cevabı da budur. Herkesi memnun edemezsiniz, evet ama “conventional wisdom” denen yani kamuoyunun sağduyusu denen bir hadise var. Halkın nabzını yani kamuoyunu yapan kurumlar işliyorsa ve korku altına sokulmamişsa eğer halkın nabzını tutmakta zorluk yaşamazsınız. Bunlardan üç tanesi çok önemli; bir tanesi siyaset, bir tanesi medya ve bir tanesi de gönüllü kuruluşlar. Eğer bunlar işlevselse, insanlar çok tok olmasalar bile birazcık, bir nebze memnun olabiliyorlar yaşarken. Şunu demek istiyorum: Yani insanların mutlu olması için ekmek kadar mühim olan başka şeyler var. Yani insanların tok olması lazım da aynı zamanda hem rahat olmaları hem de geleceğe bakarken kendilerini güvende hissetmeleri lazım; devletlerine, ülkelerine, kendilerine olan inancı kaybetmemeleri lazım. İşte, bugün, maalesef, bunların tamamı zedelenmiştir.

Bütçe konuşuyoruz, eğri oturup doğru konuşacağız. İnkâr edebilir misiniz, şimdi durup dururken mi milyonlarca insanımız işinden oldu? Olmamıştır diyebilir misiniz? Devletin resmî rakamları var ortada. Şimdi, bu iyi mi yani? Türkiye’de bunalım bu insanlar çalıştığı için mi ortaya çıktı? Ya da bu insanlar işten çıktılar, çıktılar da öyleyse neden bitmedi bunalım, eğer bunlar çalışıyor idiyse, bundan dolayı çıkmışsa? Yani iş arayan sayısı iki yılda 2,5 milyon artmış Değerli Bakanım. Şimdi, yaşanan bunalım mali idiyse, bu kadar uzun süre sürmesi ve ülkenin her köşesini kasıp kavurması Türkiye’de çok büyük hoşnutsuzluk meydana getirmiştir ve halk şikâyetçi, biz gidiyoruz, sahada bir bir geziyoruz esnafi, çiftçiyi, vatandaşı, şikâyetçi herkes. “Halk hoşnut.” diyemezsiniz. Ben, burada, kendi Bakanlığıyla ilgili Sayın Bakana bu şikâyetleri dile getireceğim.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı iki ayrı Bakanlıktı, bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bunları bir çatı altında topladılar, beraber yaşasınlar mutlu mesut diye. Şimdi, Sayın Bakan benim hemcinsim, o yüzden kendisine haksızlık etmek istemiyorum, bir kadın olarak ancak “Yapar.” denilmiş, güvenilmiş kendisine ve neredeyse bütçenin yarısı kendisine bağlanmış tamam da e, işte, yapılamıyor yani sistem bozuk; işlemez, zaten kim olursa yapamaz. Kendisine burada söyleyeceklerimi kadın, hemcinsim olarak özür dileyerek söyleyeceğim ama hepsini söyleyeceğim, altta da kalmayacağım.

Şimdi, iktidarlarınızın ekonomik başarısızlığının toplumda açtığı yara büyük, yamalarınız artık işe yaramıyor; delik büyük, yama küçük kalıyor değerli arkadaşlar, kangrene gidiyor iş; yara vardı, artık kangren olmuş, gidiyor iş.

Kadınlarımız, gençlerimiz, engellilerimiz, yaşlılarımız, sizinle ekonomik ve sosyal hayattan dışlanmış kesimler olarak karşımızdalar çünkü topluma kalıcı olarak katılmalarını sağlayacak politika geliştirme vizyonunuz yok; özür dilerim, yardımlar tamam ancak vatandaşlarımızın ekonomik hayata katılmalarını sağlayacak enstrüman ve araçlar sağlayamadığınız zaman, üretken olamayan bireyler olarak yardımlara bağımlı ve muhtaç hâle gelmiş milyonlar var ve bundan şikâyetçiler. Bundan şikâyetçiler. Derinleşen yoksullukla beraber yardıma muhtaç kesim genişliyor. Yardım verilen kişi sayısı artıyorsa, bu o kadar yoksullaştık demek. Şimdi, siz kalkıp -bir de bununla övünüyorsunuz- diyorsunuz ki: “Şu kadar kişiye yardım yapar hâle geldik.” Ya, bu, akıllı olanın akılla alay etmek, başka bir anlama gelmiyor yani biraz toparlanmamız lazım. Bu sosyal yardım balonu büyüyor, büyüdükçe istihdamı artıracak ve ekonomik hayata katılımı mümkün kılacak plan ve projelere kaynak ayrılması zorlaşıyor; işte, sosyal yardımlar ve çalışma arasında ortaya çıkardığımız bir kısır döngü, hadiseniz bu.

Şimdi, bu şekilde özel durumu olan vatandaşlarımız için evden çalışma, esnek çalışma gibi çalışma kavramını zenginleştirerek modeller geliştirebilirsiniz. Mesela, işverenlere dezavantajlı grupların istihdamı için teşvik vermek bir çözüm olur. Kamu plan, proje ve iştiraklerinde bu gruptan vatandaşlarımızın istihdamını hedefleyebilirsiniz mesela.

Vatandaşlarımızın cebine konan yardımlar da son derece yetersiz artık çünkü o kadar çok para piyasaları oynadı ve yerinden gitti, her şey uçtu ki yetmiyor bu yardımlar. Enflasyon ve para çıkmazına soktunuz ülkeyi, asıl mevzu bu.

Şimdi, bakın, biz yardımlara karşı değiliz. Ben, ömrümün çok büyük bir kısmını, bu yardımları, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşlıya, işsive, engelliye, kadına, yeşil kartla herkese sağlık veren bir devlet adamının yanında, Süleyman Demirel'le faydalı geçirdim, dolayısıyla tabii ki karşı değilim ama yardımın mantığı farklı. Sosyal devletsiz yardım yapacaksınız ama herkesi yardıma muhtaç hâle getiren bir sosyal devlet olmaz, olursa olmaz olur yani olmaz olur.

Beraberinde iğneden ipliğe muhtaç bir Türkiye'de yapılan sanayi ve başta her tür yatırımla istihdam sağlayan ve ülkeyi namerde muhtaç etmeyen yatırımlar da aynı vizyonla yapıldı onlar yapılırken, bugün o yok sizde. Şimdi, bugün bu alanda ciddi bir reforma ihtiyaç var ve maalesef, böyle bir yaklaşım bize sunduğunuz 2021 bütçesinin hiçbir yerinde yok.

Sonuç: Şikâyetçiyiz Sayın Bakan. Biz gençlerimiz adına şikâyetçiyiz. Engellilerimiz adına şikâyetçiyiz. Her gün ölen kadınlarımız adına şikâyetçiyiz. Ve onlar adına soruyoruz size, ilk gün sorduk. Bu neyin bütçesi, bu neyin bütçesi? Şimdi, bu bütçe, hiçbir reform vizyonu olmayan, yapısal sorunları çözmeyen bir bütçe ve bu bütçe, aynı düzeni devam ettirme bütçesi. Sizin düzeninizi devam ettirme bütçesi bu. Soruyoruz: 35 milyar lira bütçesi olan Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bu kronikleşen istihdam sorunu için nasıl bir çözüm ortaya koyuyor? Soruyoruz bunu.

Gelelim sosyal hizmetlere. Belirli derneklere, vakıflara devredilmesi "Kimin malını kime veriyorsunuz?" sorusunu azıcık içine girenlerin aklına getiriyor. Araya giren araçlar ve denetimsiz harcanan kamu yatırımı, ulaşmayan kaynaklar, hangi vatandaşa ulaşip hangisine ulaşmadığı belirsiz yardımlar ve kamu kaynaklarının keyfilikle bütçe dışına çıkarılmasını denetlenebilirlik ve hesap verebilirlik açısından doğru bulmuyoruz biz. Öyle bir hâlde ki hadise, artık devletle iş yapmak için bazı dost vakıflara gizliden yardım yapmak ön şart. Bunun en kötüsü ne biliyor musunuz? Bu kanıksanmış hâlde yani bunu kabul etmiş artık yatırımcı. Kamu ihalelerinde çok fazla böyle duyumlarla karşıyoruz. Şimdi, o yatırımcılar seslerini çıkarıp şikâyet edemiyorlar belki işlerini devam ettirmek için ama biz onlar adına şikâyetçiyiz Sayın Bakanım. Biz onlar adına şikâyetçiyiz.

Yardımlar konusunda ciddi usulsüzlükleriniz var, kendinizi düzeltmeniz lazım. Mesela 2018'de de 2019'da da engelli raporu olmadığı, sisteme kayıtlı olmadığı hâlde engelli maaşı alan 100 binden fazla insan yansıtılmış Sayıştay raporlarına. Bu isimlerin AK PARTİ il, ilçe teşkilatlarının Bakanlık il, ilçe taşra müdürlüklerine verdiği isimler olduğuna dair önemli duyumlar, iddialar var. Açıklayın bunları, kimlermiş, isimleri çıksın bir bir ortaya. Şimdi, toplum yararına çalışma programlarına, diğer programlara yedek listeden kurasız bir şekilde eş dost, akraba alındığı söyleniyor, açıklayın bunları da.

Gelelim mevcut yapısal sorunların en başında derin bir sürdürülemezlik sorunu yaşayan sosyal güvenlik sistemine. Sistem her yıl milyarlarca lira açık veriyor ve var olan açıklar hazineден tamamlanmaya çalışılıyor. Sosyal güvenlik sistemine bütçeden yapılan transferler 2019'da 196 milyar olup gayrisafi milli hasılanın yüzde 4,5'ine denk geliyor. 2020 için 200 milyar lirayı geçti. Bu delik, bütçe için faiz borçları, yap-işlet-devret garantileri kadar büyük bir delik. SGK bütçe açığının kapanabilmesi için gerçekçi, hak ve özgürlüklere uygun bir reform gerekiyor. EYT mağdurları yaratmakla ve geçtiğimiz haftalarda buraya önümüze getirdiğiniz 25 yaş altı ve 50 yaş üstü vatandaşlarımızı sosyal güvenlik, ihbar ve kıdem tazminatı hakkından mahrum bırakan uygulamalarla bu sorunu aşamazsınız. Sağlıklı bir sistem için her 4 sigortalıya 1 emekli düşmesi gerekiyor, Avrupa ortalaması 4'e yakın. Türkiye'de,

2002’de bu oran 2, 2020 Ağustosunda 1,77 ve 2002’den 2020’ye, on sekiz yıldır hiç 2’nin üzerine çıkarmamışsınız. Yani ne olmuş, biliyor musunuz? Siz kriz ülkesi devralmıştınız ya hani, sizinle kriz süreklilik hâline gelmiş, kriz hiç bitmemiş, devamlı kriz altındayız.

Şimdi, buradaki en büyük problem, kayıt dışılık ve istihdam problemi. On sekiz yıllık iktidarınız boyunca kayıt içine yeteri kadar çalışanı almadığınızı ve yeterli istihdam yaratmadığınızı gösteriyor bu veriler. TÜİK 2020 Temmuz verisi, ülkemizde kayıt dışı istihdam için yüzde 32,7 diyor, ILO verilerine göre bu çok daha yüksek ama bakın, bu oran pek çok Avrupa ülkesinde yüzde 20’nin altında, hatta yüzde 10’un altında. Eğer sadece kayıt dışı çalışanlarımız kayıt içine alınsa bunu 3’e çıkarırsınız ve her yıl bütçeyi milyarlarca yükten de kurtarırsınız.

Yaşlı nüfus sorununuz olmadan sosyal güvenlik sistemini sürdürememe sorunu yaşıyoruz, TÜİK’in iş gücüne katılım sayısını azaltıp işsizlik tanımını değiştirmesiyle işsizliğin artmadığını gösterme çabanıza artık kargalar bile gülmüyor ya. Evet, bu ayara rağmen 2018 Temmuzda işsizlik yüzde 10,8; 2019 Temmuzunda yüzde 13,8. Bakın, “pandemi” dersiniz diye bu senekini söyleyemiyorum. Cumhuriyet tarihinin rekor işsizlik seviyelerini yaşattınız siz bu ülkede ve ne hikmetse pandemi döneminde fazla moral yüklenmiş ayarlara ve işsizlik yüzde 13,4’e gerilemiş, iyi mi?

Şimdi, burada bakılması gereken geniş tanımlı işsiz sayısı; ümidini kaybettiği için iş aramaktan vazgeçenler dediğiniz, aslında çalışabilir durumda olan işsizler. Temmuz 2018’de geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyon, Temmuz 2020’de 8,5 milyon; yüzde 23,8 olmuş, 16’yımış. Ayrıca, pandemi sebebiyle istihdam içinde görünen ücretsiz izin, kısa çalışma ödeneği programlarını da katınca yüzde 34,5 arkadaşlar. Yani yapısal bir istihdam sorununuz mevcut, girişimcilik kapasitemiz son derece düşük, istihdam-egitim arasındaki bağı kuramamışsınız. Mesleki eğitim iş gücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda istenen ölçüde verilememiş, hem işsizliğe hem boş iş pozisyonlarına neden olmuştunuz. Yani “İş beğenmiyorlar.” diyorsunuz ya hani, bunun sebebi de sizsiniz, sizsiniz sebebi. 1 milyonu aşan yüksekokul mezunu gencimiz işsiz, atanamayan sağlık çalışanları, öğretmenler, jeologlar, burada bu listeyi söylemeye kalksam -her gün yazıyor çocuklar her yerden- sürem mümkün değil, yetmeyecek. Son dört yılda 404 bin vatandaşımız ülkeden ayrılmış ve kaçıyor vatandaşlarımız. İşte, sebebi bunlar ve şikâyetçi işsizlerimiz, atanamayanlar şikâyetçi, biz de onların hepsinin adına sizden şikâyetçiyiz.

İstihdam politikalarında bir başka yanlışınız daha var, söylemesek olmaz. Yıllarca var olan istihdam politikasının dışına çıkıp taşeronla yöneldiniz, daha sonra taşerondan geçici işlerde çalıştırmak üzere 4/B’ye alım yaptınız. 4/B’liler görevine çakıldı, başka bir yere gidemiyor, boşanıyor insanlar, evlilikleri devam etmiyor. 3 artı 1 kapsamında normal statüye geçemeyen 400 bine yakın çalışan var ve şikâyetçi hepsi. Taşerondan 4/D’ye geçişler de çok sıkıntılı. KİT’lerdeki taşeronlar kadroya alınmadı. İşçilerimiz haklarını alamıyor. Taşeronlar adına, 4/B ve 4/D’liler adına, maden işçilerimiz adına şikâyetçiyiz Sayın Bakan, şikâyetçiyiz. Hepsi neye sebep oluyor? Her gün daha derinleşen sorunumuza; bu yoksulluk.

4 kişilik bir aile için açlık sınırı yaklaşık 2.500 lira, yoksulluk 8 bin lira, yüzde 43 vatandaş asgari ücretle geçiniyor bu memlekette ama geçinemiyor, “geçiniyor” lafını alışılagelmiş olduğu için dedim, Avrupa’da yüzde 5 ila 15 civarlarında, aç bırakmışsınız onları. Bunca işsizle, asgari ücretin 2.324 lira olduğu, göstermelik düşük sosyal yardımlara muhtaç bir yapıdır sunduğunuz bize ve “Yönetiyoruz sizi.” diye asgari ücretliler adına da biz şikâyetçiyiz. 20 milyon sigortalı çalışanımızın yarısına yakını açlık sınırının altında. Covid-19 salgınında kısa çalışma ödeneği ve benzeri bütçeden yapılan harcama toplam 8 milyar, geri kalan 30 milyarlık yük İşsizlik Sigortası Fonu’na bindirilmiş, zaten işçinin parası işçiye veriliyor yani. Diğer ülkeler 10 milyarca euroluk ekonomik destek paketleri açıklarken, bizdeki durum niye böyle? Kötü ekonomi yönetimi ve israflar yüzünden, hepsi bu. Düşük ücret politikalarınız,

işverenlere sağlanan prim teşvikleri hedeflediğiniz istihdamı yaratmamış. EUROSTAT verilerine göre Avrupa'nın en düşük satın alma gücüne sahibiz ve nüfusun yüzde 68'i bugün borçlu. Biz, bütün borcu olan vatandaşlar adına sizden şikâyetçiyiz Sayın Bakan, şikâyetçiyiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Yoksulluk toplumsal sorunları artırdı, suça karışmalar arttı; kadına, çocuğa, hayvana şiddet arttı, artan uyuşturucu kullanımı da bundan; hepsi adına şikâyetçiyiz.

Ekonomiye gelince, düşük ücretlerle ekonomi çarkı dönmüyor ve yeni istihdam yaratmıyor. Bu sebeple yoksulluk yeni yeni yoksulluklar doğuruyor. İşte, daha önce de söyledik “Asgari ücret için, çalışanlardan prim ve vergi kesinti yapmayın; işverene yüklenmeden, işverenin 3.458 lirasını sabitleyin ve asgari ücretlinin eline 3 bin lira geçsin.” diye ama kabul etmediniz; şikâyetçiyiz.

Şu anda yine yoksullukla boğuşan çok önemli bir grup, emeklilerimiz ve emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız. Ağustos 2020 itibarıyla 13,1 milyonu bulan emeklilerimizin yarısı 2 bin liranın altında maaş alıyor. Çalışan ve iş arayan emekli sayıları siz geldiğinizde 1 milyondan az fazlaydı, bugün 5 milyon. Rahat edecekleri dönemde açlıkla sınıyor insanlar, kabul edilebilir mi böyle bir şey? Soruyorum ben, hepinize soruyorum.

Emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız kanunların geriye dönük işletilmesinden şikâyetçi. 10000 günlük primini ödemiş “Genç yaşta emekli olamaz.” denilen yüz binlerce vatandaşımız var. Devlet “Gençsin, emekli olamazsın.” diyor, işveren “Yaşlısın, çalışamazsın.” diyor. Onları Araf'tan çıkarın, EYT'lilerin sorununu çözün artık. EYT'liye günah, günah bu insanlara; ölecek, ölecek insanlar; şikâyetçi değiller, ölecekler her gün söylemekten. Biz, haklarını gasbettiğiniz EYT'liler adına şikâyetçiyiz Sayın Bakan.

Ve esnafımız, siz sokağa inmeyi bıraktığınızdan beri kanayan yaramız. Pandemiyle iyice yapayalnız kaldılar, borca battılar. Mallarının hepsini satsalar, borçlarının ancak yarısına denk ellerindeki. Yoksulluğa mahkûm edildiler ve pandemi öncesinde de zaten borçluydu bu insanlar. Pandemi öncesi 560 bin esnafımızın toplam borcu 40 milyar lira. Pandemiye 1,5 milyon esnafımız 67 milyar lira kredi kullanmış. E, geri ödeme dönemi başladı, neyle ödeyecek, elinde ne var ki neyle ödeyecek? Durdurun bunları, daha sonra ödesinler; hiç değilse bunu yapın ya sosyal devletseniz. Yazık esnafa. “Altı ay 2 bin lira TL kredi verin.” dedik, “24 milyar lira, yapın bunu.” dedik; yapmadınız, yapmıyorsunuz, yapmalısınız Sayın Bakan. 100 milyar liralık ekonomi kalkanına bile koymadınız onları, erteleyin ödemeleri. 1 milyon 800 bin esnafımız var, hepsi şikâyetçi; biz de hepsi adına sizden şikâyetçiyiz.

Gelelim çocuk işçilere. TÜİK'e göre okul çağında 720 bin kadar çocuğumuzun çalışıyor. Mevsimlik tarım işçileri ve kayıt dışılarda sayı çok daha yüksek. Çalışan çocuklarımızın yüzde 34,4'ü eğitime devam edemiyor, çok kötü koşullardalar ve çalışan çocuklarımızın yüzde 1,3'ü çalıştığı yerde yaralanma ve sakatlanmaya tabi oluyor.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre, 2013 ile 2019 arasında kayda geçen 419 çocuk işçi ölümü gibi bir utancı da yaşattınız bize bu ülkede, yaşattınız. Bu bir utanç, o evlatlarımız için ben şikâyetçiyim, gerçekten hepinizden şikâyetçiyim.

Sivil toplum kuruluşlarına göre, on yedi yılda 23.976 işçi yaşamını yitirdi ve 78 bin işçi iş göremez hâle geldi. 2020 yılının ilk on ayında 1.736 işçi yaşamını yitirdi. “Kazadır, olur bu.” diyemezsiniz. Siz devletseniz, denetleme ve kurallara uyulmadığında getirilen cezalara bakmalısınız, siz yapacaksınız bunu. Mevsimlik tarım işçilerimiz için iş güvenliği, ulaşım, sağlık, barınma hepsi sorun ve binlerce iş kazasına kurban giden her can için şikâyetçiyiz.

Covid-19 salgını başladığından beri sağlık çalışanlarımıza, o kahraman çalışanlarımıza, hepsine buradan selam gönderiyorum ve saygıyla selamlıyorum. Bugün, şu anda dahi biz konuşurken görevlerinin başında canlarını katk etmişler, sizlerin yakınlarını, hepimizi, vatandaşlarımızı kurtarmak için çalışıyorlar. Sizin bütün ihmallerinin yükünü onlar üstlendiler ve çalışmıyorlar sadece, ölüyorlar onlar. 40 bini aşkın sağlık çalışanımız coronavirüse yakalandı ve 230 sağlık çalışanımızı kaybettik. Hayatlarını ortaya koydular, “Görev sırasında hayatlarını kaybederlerse şehit sayılınsınlar ve aileleri bu kapsama alınsın.” dedik. 30 Martta kanun teklifi verdik, ilk biz verdik İYİ PARTİ olarak ve maalesef, gündeme almadınız. Defalarca “Covid-19 sağlık çalışanlarımız için meslek hastalığı sayılmalı.” dedik, gündeme almadınız. En güncel ve gerekli iş güvenliği sorunu bu Sayın Bakanım, istirahat ediyorum. Bütün sağlık çalışanları adına, bir sağlıkçı olarak, kardeşleri olarak istirahat ediyorum sizden. Bu insanlar, bu yükü taşımak zorundalar, evet, biz yemin ettik, bunu yapacağız ama siz de onlar için yapılması gerekeni yapacaksınız, yapmalısınız, en büyük işiniz bu olmalı sizin, istirahat ediyorum.

Biyolog Ali Uçur, 80 yaşındaki babasına bakmak için emeklilik dilekçesi imzaladığı gün hayatını kaybetti. Muharrem ve Nuri İdiz, şurada 2 kardeş, hemen “Sinop”un üzerindeler. Doktor ağabey kardeş, beş gün arayla doktor oldular ve on beş gün arayla 2 kardeş coronavirüse yenik düştü. Haritaya iyi bakın Sayın Bakan. Hepsinin arkasında aileleri ve sevdikleri ağlıyorlar. Sizler için denizler mavi, yaprak yeşil, güneş sarı ama onların aileleri için her yer zifirî ve gidenler için artık ebedî karanlık Sayın Bakan, ebedî karanlık artık.

Ve kadınlarımız, toplumumuzdaki en büyük adaletsizlikle yüzleşen cefakâr kadınlarımız. Onların yüzleştiği sorunlar, aslında sosyal güvenlik sistemi de dâhil pek çok sistemin tıkanmasına yol açan sorunlar. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği fikri, 2011’den beri programlarınızdan, raporlarınızdan kaldırıldı, kadının adını sildiniz Sayın Bakan Bakanlığınızdan. İstanbul Sözleşmesi’ni tartışmaya açtınız. Kadının toplum içinde olmama fikri topluma hâkim edilmek istendi.

Dünya Ekonomik Forumu, 2020 Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksi’ne göre, Türkiye’de kadınların ekonomik katılımı ve fırsat eşitliğinde 153 ülke arasında 136’ncı sıraya düştük. 136’ncıyız sayenizde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYLİN CESUR (Devamla) – İş gücüne katılım 2020 itibarıyla yüzde 32, istihdam yüzde 27. Erkeklerle bu fark yüzde 40, ikisinin arasında kadın ve erkekte. Türkiye’de çalışma hayatında ortalama kalış süresinde, kadınlar on dokuz yılla erkeklerin yirmi yıl gerisinde. Eğitime devamlılıkta iki yıl geride. Gelir adaleti bakımından erkeğin cebine giren her 100 liraya karşı kadına 43 lira ödeniyor ve bütçede “Kadının Güçlenmesi Programı” adındaki programın bütçesi 424 milyon 984 bin lira.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün bütçesi 19 milyon 445 bin lira, ülkemizde 41 milyon 443 bin kadını var; Allah aşkına, kadın başına 10 lira harcayarak mı kadını güçlendireceksiniz? Bu kadar sorunu kişi başına 10 lirayla mı çözeceksiniz? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) 40 milyon kadını mı güçlendirmek için Cumhurbaşkanlığı bütçesinin onda 1’i kadarı tüm kadınlar için ayrılmış iyi mi?

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir başka boyutu sosyal sorunlar; yaşlı, engelli, çocuk bakımı gibi bütün her şey kadının üzerinde, bakımevleri, kreşler yetersiz ve kadını güçlendirecekseniz buralardan başlamalısınız. Dünya bunu yapıyor, Avrupa bunu yapıyor. Bütün kadınlarımız adına, ölen kadınlar adına, işsiz kadınlar adına, çocuğuna çorba kaynatamayan kadınlar adına şükâyetçiyim Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

AYLİN CESUR (Devamla) – Evet, kadına yönelik şiddet en büyük sorunumuz. 6284’ü neden uygulamazsınız anlaşılır bir şey değil. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı’nız başarısız olmuştur ve annesiz kalan evlatlar adına şikâyetçiyiz. O evlatların, çocuklarımızın iyi olması için ailesinin iyi olması gerekiyordu.

TÜİK verilerine göre, Türkiye’de eğitim çağında okula gitmeyen, eğitimi bırakmış 1 milyon 52 bin çocuğumuz var. 2019’da 206.498 çocuğumuzun yüzde 57,6’sı yaralamaya, yüzde 15’i cinsel istismara, yüzde 11’i aile düzenine karşı işlenen suçlara maruz kalmış. Kimsesiz sokak çocuklarımız dilencilik yapıyorlar. Soruyorum, ne yapıyorsunuz onlar için Sayın Bakan? Ve o çocukların edemediği şikâyeti ben ediyorum onlar adına Sayın Bakan.

Genç kadınlarımız... 2018 Nüfus ve Sağlık Araştırması’na göre 20-24 yaş arasında olan kadınların yüzde 14,8’i 18 yaşından önce, yüzde 2’si de 15 yaşından önce evlendirilmiş. Hepsinin gözlerinden akan yaşlar bizim yüreğimizi dağlıyor ve şikâyetçiyiz onların adına Sayın Bakan.

Soruyoruz: Çocukların korunması ve gelişiminin sağlanması için, engellilerimiz için neler yapıyorsunuz Sayın Bakan? Devlet eliyle önümüze konulan bu engeller yüzünden... Ulusal Engelli Veri Sistemi engellilerimizin yarısını kapsamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYLİN CESUR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Almanya’da, Fransa’da engelli kotası 15-20 çalışanı olan özel kuruluşlar için yüzde 6; bizde 50’nin üzerinde çalışanı olan iş yerleri için hâlâ yüzde 3. Bu, utanç vesilesi. Bu utançtan kurtarın bizi, kurtarın bizi Sayın Bakan. Var olan engelli aylıklarıyla nasıl geçinecek ve ihtiyaçlarını giderecek bu insanlar? Kabul edilemez.

Her üç cümleden birinde ağzınızdan eksik etmediğiniz gazilerimiz... Muharip gazilerimize bağlanan şeref aylığında farklılaştırmalar var. Kore ve Kıbrıs gazilerimizin gelir ve iş durumuna bakılmaksızın hepsine aynı tutarda şeref aylığı bağlanması gerekiyor. Ve diğer taraftan, terörle mücadelede yaralandığı hâlde mevzuata göre malul sayılmayanlar hiçbir haktan yararlanamıyorlar. Öncelik ve ücretlendirmede koordinasyon sorunu var. Eminim hepiniz çok hassassınız bu konuda, giderelim bunları. Biliyorum ki siz de hassassınız bu konuda; şerefimiz, şanımız bizim şehitlerimiz, gazilerimiz, onların hiçbirini sıkıntılı hâle düşürmeyelim.

Ve diyorum ki: Bu konulara biz çözüm önerileri sunduk. Siz, gelin, bu önerileri gerçekleştirin ama yapamazsanız, yapamayacaksınız biz gelip yapacağız zaten, iyileşeceğiz değerli arkadaşlar.

Buradan milletimize sesleniyorum: Hepsi geçecek ve iyileşecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Bağlayabilir miyim?

BAŞKAN – Bitirin efendim.

AYLİN CESUR (Devamla) – Nazım’ın dediği gibi:

“Hastalar, kardeşlerim,

İyileşeceksiniz,

Ağrılar, sızılar dinecek.

Yumuşak, ılık bir yaz akşamı gibi inecek,

Ağır, yeşil dalların ardından rahatlık.

Hastalar, kardeşlerim,
Biraz daha sabır, biraz daha inat.
Kapının arkasında bekleyen ölüm değil hayat.
Kapının arkasında dünya, dünya cıvıl cıvıl,
Kalkacaksınız yatağımızdan, gideceksiniz.
Tuzun, ekmeğin, güneşin tadını
Yeni baştan keşfedeceksiniz.
Kardeşler, hastalar,
Biz ne limonuz ne mum ne çınar,
Biz insanız çok şükür,
Çok şükür biliriz,
İlacımıza
Umudu katmasını,
Yaşamak gerek diyerek
Ayak direyip dayatmasını.
Hastalar, kardeşlerim,
İyileşeceksiniz,
Ağrılar, sızılar dinecek,
Yumuşak, ılık bir yaz akşamı inecek,
Ağır yeşil dalların ardından rahatlık.”

Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Daha iyi bütçeler yapılması gerekiyor bu ülkenin vatandaşları için. Bu sağlık çalışanlarından...

Son söz olarak, Sayın Bakanım, haritaya bir kere daha bakın, bu kararan mavilikleri lütfen aydınlatın olur mu? Onları şehit sayalım, meslek hastalığı sayılsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İmam Hüseyin Filiz...

Buyurunuz Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nde yer alan Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçesi ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ndeki Devlet Personel Başkanlığıyla ilgili İYİ PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Biraz önce aldığımız habere göre, Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde teröristlerin saldırısı sonucu 2 askerimiz şehit olmuş, 6 askerimiz de yaralanmıştır. Teröristleri lanetliyor, şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralı askerlerimize acil şifalar diliyorum. Başımız sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde 2006 yılında kurulmuş bir kurum olup, amacı çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırmak, örgün ve yaygın eğitim müfredatlarına temel oluşturmak için meslek standardı ve yeterlilik çalışmaları yapmaktır.

Standartı yayınlanan mesleğe ilişkin yeterlilik seviyesi, Avrupa Birliği tarafından benimsenen yeterlilik seviyelerine ve Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'ne uygun olarak belirlenmektedir. Avrupa Yeterlilik Çerçevesi'nin temelini, her seviyede sahip olunması gereken asgari ortak bilgi, beceri ve yetkinliklerin tanımlandığı 8 seviye oluşturmaktadır. Bunlar, öğrenim durumlarına göre, seviye 1 ilkokuldan başlayıp seviye 8 doktora eğitimi alanlar şeklinde sınıflandırılmışlar. Mesleki Yeterlilik Kurumunca inşaat, metal, otomotiv, enerji, elektrik elektronik, tekstil ve ulaşım sektörlerinde, 81 meslekte yeterlilik belgesi alma zorunluluğu getirilmiş. Meslek standardı genellikle sektör temsilcileri tarafından hazırlanmakta, belgelendirmeler ise Mesleki Yeterlilik Kurumunun yetkilendirdiği ve bu amaçla kurulmuş özel kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Sınav ve belgelendirme masraflarının İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması sayesinde rağbet gören bu belgelendirme işleri bir sektör hâline gelmiş. 242 kuruluş var, aynı meslekte yeterlilik sınavı için koydukları fiyatlar da birbirinden farklı, anlaşılan, aralarında rekabet de var. Ümit ederim, görevlerini meslek ahlakı çerçevesinde, ciddi olarak yapıyorlardır. Ancak, niçin masraflar İşsizlik Fonu'ndan ödeniyor anlayabiliş değilim.

Değerli milletvekilleri, aslında biz millet olarak yüzyıllar önce Ahilik teşkilatları ve loncalarla mesleki standart ve yeterlilik sistemini ortaya koymuşuz ancak modern çağa ayak uyduramama, bilimden uzaklaşma, ahlaki bozulma, dejenerasyon, liyakate önem verilmemesi sebepleriyle bu kurumları unuttuk. Ahi Evran hazretlerinin “Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir. Akıl ve ahlak ile çalışıp bizi geçen bizdendir.” sözüne ve “Yanlış ölçme, eksik tartma.” uyarılarına da uymadık. Unuttuğumuz Ahiliği hayatımıza nakşedeceğimize, Ahilik haftasında törenlerle anıyor, güzel sözlerle geçiştiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, Mesleki Yeterlilik Kurumunca bu zamana kadar 509 ulusal meslek standardı ve mesleki yeterlilik hazırlandığı ve şu ana kadar 972 bin mesleki yeterlilik belgesi verilerek çalışma hayatına katıldığı belirtiliyor ama yeterlilik belgesi alanlardan kaç tanesi istihdam edildi, hangi seviyelerde yeterlilik verildi? Bunları da öğrenmek isteriz.

Değerli milletvekilleri, bütün bu çalışmalardan amaç, hem gençlerimize iş sağlamak hem de ekonomiye katkıda bulunmak olmalıdır. Ülkemizde işsiz sayısı 10 milyona yaklaşmış, 15-34 yaş arasındaki genç işsiz sayısı 2 milyon 800 bin. Üniversite mezunu genç işsiz sayısı 1 milyonu çoktan geçmiş durumdadır. Üniversite eğitimi görmüş her 4 kişiden 1'i işsizdir. İş bulanlar için de durum hiç iç açıcı değildir. Bir gencimiz şöyle şikâyet ediyor: “İstanbul Üniversitesinden mezun oldum, matbaacılık yaptım, köftçilik yaptım, hamallık yaptım, madencilik, fırın işçiliği, çamaşırcılık gibi işlerde çalıştım.” Başka bir genç: “Makine mühendisliği okudum, altı aydır iş arıyorum. Bu arada KYK borcu ödemelerim de başladı, daha doğrusu ödeyemedim. Ana borç 15 bin lira, aylık 380 liralık ödemeler faizle katlanarak büyüyor.” Hâlen 3 milyon 300 bin civarında genç öğrenim kredisi borcunu ödeyememiş ve bunlardan 300 bini hakkında yasal işlem başlatılmış. Buna hâlâ bir çare bulunamadı maalesef.

Gençlerin iş arama süreleri uzadıkça psikolojik sorunlar başlıyor, bu, sosyolojik sorun hâline dönüyor ve toplum bunalıma sürükleniyor. Her geçen ay var olan tasarruflar tükeniyor, ayakta kalabilmek için tüketici kredileriyle kredi kartları zorlanıyor. İş bulanlar için bu defa daha da başka sorunlar var: İş güvencesi, iş güvenliği, iş yerinde kötü muamele, zam alamama, terfi edememe gibi sıkıntıların yanında belki de maddi zayıflıktan faydalanılarak yapılan tacizlerle karşı karşıyalar.

Değerli milletvekilleri, Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarına devam ediyor. Sayın Bakanım, “Bu yıl asgari ücretin tüm tarafların uzlaşısıyla tespit edilmesini diliyorum.” demiştiniz. Bu sözü hatırlatarak asgari ücret konusunda Sayın Genel Başkanımızın teklifini sunuyorum: Vergi ve

kesintilerin devlet tarafından ödenerek brüt maaşın net olarak 3.000 TL verilmesi, işverenin her bir asgari ücretli için ödediği 3.458 TL'nin sabit kalarak işverenlerin de rahatlamasına ve bu vesileyle istihdamın artırılmasına vesile olacaktır.

Sayın Bakanım, kira, gıda, elektrik, doğal gaz fiyatlarının artmasıyla büyük mağduriyet yaşayan ve sayıları tüm çalışanlarımızın yüzde 43'üne ulaşan asgari ücretlilere insanca yaşayacakları ücreti verin ve insanlarımıza nefes aldırın.

Değerli milletvekilleri, Kilisli vatandaşların bir sorununu dile getirmek istiyorum. 2016 yılında Suriye'den terör örgütleri IŞİD, PYD/PKK tarafından Kilis ilimize atılan füzelerle şehit olan ve yaralanan Kilisli vatandaşlarımız var. Şehit ailelerine ve gazi ailelerine yapılan yardımlardan onların da yararlanmaları için 2018 yılında kanun teklifi vermiştim. Muhalefetin kanun teklifleri maalesef gündeme gelmiyor, gelse de reddediliyor. Sayın Bakanımızın şehit ve gazi yakınları için gösterdiği hassasiyeti Kilisli şehit ve gazi yakınlarına da göstereceğinden emin olarak konuyu bilgilerine sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, ailenin hem sosyolojik hem ekonomik açıdan toplumu değiştiren ve dönüştüren büyük bir güce sahip olduğunun bilincinde çocuklarımızın nitelikli insanlar olarak yetiştirilmesinin temeli ailede başlar. Çocuğun kişilik yapısı aile içinde gelişir, çocuk helali evde öğrenir, dürüstlüğü ya da yalan söylemeyi, fedakârlığı ya da yan gelip yatmayı, israf etmeyi ya da tasarruflu yaşamayı evde öğrenir.

Sayın Bakan, adı aileyle başlayan bir Bakanlığın başındasınız; çok önemli ve kutsal bir göreviniz var, omzunuzdaki yük ağır. Her şeye rağmen değerlerimizi yaşatmalı, aile yapımızı dinamitleyen, gençlerimizi şiddete yönlendiren televizyon dizileri mutlaka engellenmeli. Madde bağımlılığı gibi illetlerden gençlerimizi koruma konusunda daha fazla gayretinizi beklemekteyiz.

Ayrıca, söylemek istediğim bir şey daha var: Çeşitli şekillerde ihtiyaç sahiplerine yapılan sosyal yardımlar önemlidir ve yapılmalıdır. Ama bunları yaparken iş vermenin, istihdam yaratmanın yardım yapmaktan yani balık vermek yerine balık tutmayı öğretmenin daha hayırlı olduğu unutulmamalıdır. İnsanlarımızın her sabah işine gitmek üzere evinden çıkması, çalışmanın, terlemenin hazzını tatması, ailesinin ve çocuklarının psikolojisi açısından da oldukça önemlidir ve ruh sağlığı yerinde bir nesil için bu şarttır.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılı kesin hesabı görüşülecek olan Devlet Personel Başkanlığı; Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı, Refik Saydam Hızlısıhha Enstitüsü gibi kurumlarımızın akıbetine uğramıştır. 703 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten bir yıl sonra 9 Temmuz 2019 tarihinde kapisına kilit vurulmuş ve görevleri Çalışma Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Değerli milletvekilleri, devlet ancak kurumlarıyla vardır. Her devlet kurumlarının eskiliğiyle övünür. Niçin? Çünkü devlet kurumları faaliyet alanlarıyla ilgili olarak devletin hafızasıdır. Bunları kapatmakla hafızamızı siliyorsunuz; bu kesinlikle sakıncalıdır, mahsurludur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Sözlerime son verirken 2021 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Türkkan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, açıklanan işsizlik rakamlarına ülkede itibar edilmediğine, iş bulma ümidini kaybedenler de katıldığında mutlak işsizlik rakamının 8,5 milyon olduğuna, pandemi sürecinde iş başında olmayanlarla birlikte 12 milyondan fazla işsiz olduğu toplumda nasıl bir istihdam sağlanacağını, EYT'lilerle ilgili bir maliyet hesaplamasının olup olmadığını, devlet tarafından genel sağlık sigortası primleri ödenenlerin sayısının ağustos ayında 8,2 milyonken eylül ayında 7,8 milyon gösterildiğine, pandemi sürecinde azalan istihdama rağmen bu azalışın neden kaynaklandığını, pandemi sırasında aile kurumunu ekonomik şiddetten korumaya yönelik ne gibi adımlar atılacağını Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'tan öğrenmek istediğine; iktidarın yarattığı mültezimlerin milleti sömürdüğüne, EPDK'nin halkın cebinden çıkan bir kuruluşun hesabını kamuoyuyla paylaşmak zorunda olduğuna, kömür santrallerine filtre takılıp takılmadığını, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde yenilenebilir enerjiye dönük strateji ve planlama yapılıp yapılmadığını merak ettiklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün oturum başladığından bu yana 3 parti grup başkan vekili kendileriyle ilgili konularda sözler alarak birtakım tartışmaların tarafı oldular. Burada biz, Milliyetçi Hareket Partisi de aynı şekilde, konunun çok muhatabı olmadığımız için söz almadık. Ben bu sözü bütçeye odaklamak istiyorum. Sayın Bakanlar konuşmadan evvel müsaade ederlerse konuşmalarında cevaplandırmak üzere birkaç soru tevdi etmek istiyorum.

Önce Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sormak istiyorum. Türkiye'de hiçbir şekilde itibar edilmeyen manşet işsizlik rakamlarını vererek “İşsizlik oranı da düştü.” diyorsunuz. Öncelikle şunu söyleyeyim: “İşsizlik oranı yüzde 12'ye düştü.” demek size hiçbir kredi kazandırmaz; bunun gerçek olmadığını herkes biliyor. İş bulma ümidi olmayanları da kattığımızda, geldiğimiz 8,5 milyon rakamı bu ülkedeki mutlak işsizlik rakamıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Son dönemdeki etkileri de dikkate aldığımızda, istihdamda olup iş başında olmayanları da hesapladığımızda Temmuz 2020 itibarıyla 12 milyon 345 bin işsiz var. Bu anlamda, işsizlik oranı aslında yüzde 30'ları çoktan geçmiş durumda. İşsizlik sorununu TÜİK verileriyle oynayarak inkâr etmeye devam mı edeceksiniz? Bu gerçeği kabul ettiğiniz takdirde sorum şu: 12 milyondan fazla işsiz olduğu bir toplumda nasıl istihdam sağlayacaksınız?

İkinci sorum: EYT'lilerle ilgili Bakanlığınızın yaptığı bir maliyet hesaplaması var mıdır? Varsa bu hesabı bizimle de paylaşır mısınız? Sayın Bakanım, 2015 yılı itibarıyla genel sağlık sigortasında bu kapsama giren kişilerin sayısını gösteren bir tablo var elimde, her yıl artış gerçekleşmiş bu tabloda. 2019 yıl sonu itibarıyla bu sayı 11,5 milyon kişiye ulaştığı ve bu kişilerin 9 milyon düzeyinde olan kesiminin geliri de asgari ücretin üçte 1'inden az olduğu için ülke nüfusunun neredeyse yüzde 11'i devlet tarafından sağlık hizmetinin ödenmesine muhtaç.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 2020 Eylül itibarıyla 10 milyon 239 bin 70 kişi genel sağlık sigortası kapsamında. Bunların sadece 2 milyon 433 bin 997'sinin geliri aylık asgari ücretin üçte 1'inden fazladır. 7 milyon 805 bin kişinin ise yaşadıkları hanede kişi başı gelir asgari ücretin üçte 1'inden az olduğu için genel sağlık sigortası primleri devletimiz tarafından karşılanmaktadır. Şunu sormak istiyorum Sayın Bakan: Sosyal Güvenlik Kurumu aylık istatistiklerine göre, devlet tarafından

genel sağlık sigortası primi ödenenlerin sayısı ağustos ayında 8,2 milyon iken eylül ayında 7,8 milyon gösterilmiş. Geçen yıl bu sayı 9 milyon düzeyini geçmiş. şu dönemde artan işsizliğe, azalan istihdama, hane halkının alım gücündeki aşırı düşüşe rağmen bu azalışın neden kaynaklandığını öğrenmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Neden 1,2 milyon kişilik bir fark var arada? Bu insanların refah seviyeleri yükselmiş olamaz, bu farkın nedeni nedir? Devletimiz bu zor dönemde vatandaşına destekten vaz mı geçiyor? Bu tablo vatandaşın “Desteye muhtaç değilim.” kanıtı değildir, bu tablo vatandaşımızı destekte iktidar olarak aczin kanıtı mıdır, sormak istiyoruz?

Ailenin korunmasıyla alakalı TÜİK... Sizler doğru verilere ulaşmamızın önünü tıkasanız da vatandaşla iletişimi daima yakın tutan İYİ PARTİ olarak biliyoruz ki artan işsizlik, azalan istihdam, alım gücünün düşmesi, hane halkının yükselen borç grafiği ve benzeri ekonomik sıkıntılar aile kurumunu tehdit eden en önemli unsurlar. Bu ekonomik buhran aile kurumunu tehdit etmekle kalmıyor, aile içi şiddetin ve yaşanan cinayetlerin de en önemli sebebi oluyor.

Aile kuranların sayısı gittikçe azalırken boşanma sayısı da gittikçe artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bitiyor Sayın Başkan.

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Evlenen çiftlerin sayısı 2018 yılında 554 bin iken 2019 yılında 541 bin olmuş nüfus artmasına rağmen. 2019 yılında boşanmaların yüzde 36’sı evliliğin ilk beş yılı içerisinde, yüzde 21’i ise evliliğin 6 ila 10 yılı arasında gerçekleşiyor. Sorum şu Sayın Bakan: Bakanlığın, ailenin korunması ve aile içi şiddeti önleyici tedbir ve stratejileri var mıdır? Aile kurumunu şu zor durumda ekonomik şiddetten de korumaya yönelik ne gibi adımlar atacaksınız?

Sayın Enerji Bakanının gündüz de bilgisine müracaat etmişim, teşekkür ediyorum, bazı bilgiler verdi. O bilgiler ışığında ben bir soru sormak istiyorum: EPDK bahsettiğimiz harcamaları direkt yansıtıyor ve dahası elektrik dağıtım hizmeti kapsamında kiralanan bir binanın kira ücreti, kiralanan bir araç ücreti dahi faturalar üzerinden vatandaşla mal ediliyor. Bu açık bir mültezim sistemi. Osmanlıda bir mültezim sistemi vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Nedir bu mültezim sistemi? Devlet, uzak bölgede yaşayan vatandaşına, tebaasına diyor ki... 10 lira vergi alacak, bu mültezim efendi verir devlete 10 lirayı, kendisi gider 20 lirayı toplardı, kâr ederdi. İktidarınız sayısız mültezimler yarattı Sayın Bakan bu vasıtayla. Köprü de aynı, otoyolda da aynı, hava yolunda da aynı oldu bu; doğal gazda aynı, elektrikte de aynı oluyor, uygulamalarınız hep aynı; mültezimleriniz milletimizi gerçekten sömürüyor. Bakın, bugün anlattım size yani rakamlar çok ufak olabilir, o temsil, ikram masraflarının faturaya yansıtılması zaten canı burnuna gelmiş vatandaş ciddi şekilde öfkelenendiriyor. Bu vatandaşın sabrını bu kadar sınımayın.

EPDK, üstü kapalı, maksadı net bir şekilde açıklanmayan kamuoyu duyurularıyla bu işin içinden çıkamaz. Halkımızla açık ve net olarak bu talan düzenini paylaşıp açıklığa kavuşturmak zorundadır. Halkın cebinden çıkan her bir kuruşun hesabını kamuoyuyla paylaşmak zorundadır. Diyeceksiniz ki “Bu yeni değil, daha öncesinde de var.” Bugün de söylediniz. Burada sorun öncesi veya sonrası değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Vatandaş olarak artık 1 liraya, ekmecek 1 liraya muhtaç hâle geldi insanlar. Doğal olarak kamuoyu vatandaşın cebinden çıkan bir kuruluşun hesabını bile yapmaya mecbur hissediyor. Milletimiz adına bu harcamaların elektrik dağıtım ve tedarik hizmetlerinin yürütülmesiyle ilgisini sormak istiyorum. Yani elektrik ve dağıtım işiyle temsil, ikram masrafının, lüks binaların kiralalarının ne alakası var Sayın Bakanım? Vatandaşın elektrik hizmeti alımında bu harcamaların bu sene de yüzde 7 artırılarak faturalara dâhil edilmesinin mantığı nedir? Vatandaş geçim derdindeyken faturaları iyice şişirmenin, pandemiyle yürütülen kötü mücadelenin faturasını dolaylı yollarla yine vatandaşa bindirmeyi tercih etmenizin izahı nedir, sormak istiyorum.

Bir de filtresiz kömür santralleri var Sayın Bakanım. Bu konuda bir uzatma verilmedi, Meclis bunu Cumhurbaşkanına iade etti, kabul etmedi, veto etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ama görüyoruz ki Sayın Bakan, çevre yatırımları ve gerekli izinleri almaları konusunda uyarılan kömür santrali işletmecilerinin geldikleri mevcut noktayı merak ediyoruz. Bu işletmelere filtre takıldı mı Sayın Bakan? AK PARTİ Grubu hem filtre takılmamasını uzatan süreyi hem de takılmamasını uzatmayan süreyi aynı anda alkışladığı için bu hususta bilgilendirmeniz tüm Parlamento için faydalı olacaktır. Halkın sağlığını yüksek oranda tehdit eden bu fabrikalar iyileştirildi mi? Hangi şartlarda açık hâle getirilerek aktifleştirildi bu fabrikalar? Bakanlığımız yenilenebilir enerjiye dönük strateji ve planlama yapıyor mu? Pandemi önemi bir kez daha ortaya çıkan çevre ve halk sağlığı faktörleri sizi endüstri devriminin ilkel üretimi olan kömürden uzaklaştıracak mı, merak ediyoruz.

Teşekkür ederim. Sağ olun Sayın Başkanım.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, Milliyetçi Harekât Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurunuz Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 2021 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Harekât Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizi izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Hayatımızın vazgeçilmez unsurlarından birisi olan enerji arzı alanında birçok yeniliğe şahitlik ettiğimiz bir dönemden geçmekteyiz. Yenilenebilir enerji önemini artırmış, alternatif enerji kaynakları devletlerin AR-GE çalışmalarında öncelikli konulardan biri hâline gelmiştir. Türkiye de ciddiyle bu konuya eğilmiş ve çalışmalarına hız vermiştir. Yerli imkânlarımızla gerçekleştirilen elektrik üretimimizin yaklaşık yarısı yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmiştir. 2020 yılının son çeyreği itibarıyla elektrik enerjisi kaynaklarımızın yüzde 29'unu hidroelektrik, yüzde 8'ini rüzgâr, yüzde 4'ünü güneş, yüzde 3'ünü jeotermal ve yüzde 2'sini de biokütle oluşturmaktadır. 2020 yılı Eylül ayı itibarıyla Türkiye'nin elektrik enerjisi kurulu gücü 93.207 megavattır. Bu kurulu gücün 29.790 megavatını hidrolik enerjiye, 11.313 megavatını yerli kömüre, 8.077 megavatını rüzgâr enerjisine,

1.515 megavatını jeotermal enerjiye, 1.238 megavatını biokütle enerjisine ve atık ısıya, 6.361 megavatını ise güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri oluşturmaktadır. 2020 yılı Eylül ayı sonunda, yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim tesislerinin kurulu gücünün toplam güce oranı yüzde 50,4'e, yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim tesislerinin kurulu gücünün toplam kurulu güce oranı ise yüzde 62,54'e ulaşmıştır. Ayrıca, 2020 yılı Eylül itibarıyla 226,9 milyar kilovat olan elektrik üretimimiz içerisinde yenilenebilir kaynaklı üretim miktarı 105,5 milyar kilovat olup toplam üretim içerisindeki payı yüzde 46,5'tir. Yerli ve yenilenebilir kaynaklı toplam üretim miktarı ise 137,9 milyar kilovat olup toplam üretim içerisindeki payı ise yüzde 60,8'dir.

Enerji çeşitliliğinin artırılması noktasında yerli kömür de son derece önemli bir yere sahiptir. Yerli kömür, enerji piyasasında petrol ve doğal gazla olan bağımlılığı azaltan, enerjide dışa bağımlılığı minimum seviyeye düşüren, böylelikle ekonomimize ciddi katkılar sunan bir enerji kaynağı olarak öne çıkmaktadır.

2020 yılı Eylül ayı itibarıyla kömür kaynaklı elektrik kurulu gücü 11.313 megavata yükselmiştir. Eğer önümüzdeki elli yıl içerisinde mevcut kömür kaynaklarımızı kullanamaz isek ekonomik değerini kaybetme riskiyle karşılaşp kaynaklarımızın yer altında heba olması gündeme gelebilecektir.

Enerjide dışa bağımlılık göz önüne alındığında, Orta Doğu, Orta Asya, Afrika, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve diğer potansiyel kaynaklardan sürdürülebilir şekilde doğal gaz temin edilmesi çalışmalarının artarak devam etmesi takdir ettiğimiz hususların başında gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı itibarıyla 81 ilimizin tümüne, 559 ilçeye, beldemize ve 165 organize sanayi bölgesine doğal gaz ulaşmış ve doğal gaz abone sayısı bugün itibarıyla 17 milyon olmuştur. Bu alanların dışında kalan diğer yerleşim yerlerimiz ile organize sanayi bölgelerimizin de bir an önce doğal gaza kavuşması temennilerimiz arasındadır. Ayrıca, Güney Gaz Koridoru'nun Avrupa ayağını oluşturan Trans Adriyatik Boru Hattı Projesi'yle Avrupa'ya yıllık 10 milyar metreküp Azerbaycan gazının TANAP üzerinden ulaşacak olması ülkemizin jeopolitik önemini öne çıkarmakta, stratejik pozisyonunu daha da sağlamlaştırmaktadır.

Rusya'dan başlayarak ülkemiz üzerinden TürkAkım doğal gaz boru hatlarından birinin ülkemize, diğerinin ise Avrupa'ya yıllık 15,75 milyar metreküp doğal gazın ulaşmasını sağlayacak olması çok stratejik bir adımdır. Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Projesi'nde 700 milyon metreküp depolama hacmine, günlük 20 milyon metreküp geri üretim kapasitesine ulaşılmış olunması, genişleme projesinin tamamlanmasıyla da toplamda 5,4 milyar metreküp depolama, 80 milyon metreküp günlük geri üretim kapasitesine ulaşılacak olması da enerji arz güvenliği açısından çok önemli gelişmelerdir.

Doğu Akdeniz havzasında uluslararası hukuktan kaynaklı haklarımız kapsamında, deniz yetki alanlarının uluslararası hukuka uygun olarak hakça ve adil biçimde belirlenerek kıta sahanlığımızdaki egemenlik haklarımızın korunması ve Kıbrıs Türklerinin adanın eşit ortağı olarak hidrokarbon kaynakları üzerindeki hak ve çıkarlarının garanti altına alınması için meşru haklarımızdan taviz verilmeden Akdeniz'de ve Karadeniz'de yapılan çalışmaların kararlılıkla devam ettirilmesini sonuna kadar destekliyoruz.

Diğer taraftan, sismik araştırma gemilerimiz Barbaros Hayrettin Paşa ve Oruç Reis, sondaj gemilerimiz Fatih, Kanuni ve Yavuz denizlerimizde detaylı aramalar yapmaya devam etmektedir. Onlar artık bir gemi değil, Türk milletinin birer sancaklarıdır. Fatih sondaj gemimizin 5 Kasım 2020 tarihinde Sakarya gaz sahasındaki Türkali-1 kuyusunda sondaja başlaması hepimizi heyecanlandırmış, 31 Ocak 2020 tarihinde teslim alınan ve modernizasyonu tamamlanarak Mersin Taşucu Limanı'ndan ayrılan Kanuni sondaj gemimizin 2021 yılının ilk aylarında Karadeniz'de faaliyetlerine başlayacak olması ise umutlarımızı perçinlemiştir.

Değerli milletvekilleri, maalesef içinde bulunduğumuz Covid-19 sürecinde 2020 yılı hem dünya hem de ülkemiz için zor geçmektedir. Bu zorlu pandemi sürecinde özellikle başta sağlık hizmetleri olmak üzere birçok hizmetin aksamaması adına, enerji akışını sektöre uğratmamak için gece gündüz demeden çalışan tüm arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç bildiğimi belirtmek istiyorum.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu -EPDK- piyasaların işleyişi, aksamaması ve vatandaşlarımızın elektrik başta olmak üzere doğal gaz ve petrol ürünlerine kesintisiz ve sorunsuz ulaşabilmesi için her türlü tedbiri alarak bu zorlu pandemi sürecinde ülkemiz adına başarılı bir sınav vermiştir. Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi EPİAŞ'ın 2018 yılında devreye aldığı Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasasıyla bölgesinde doğal gaz borsası kuran ilk ülke konumuna geçilmesi de son derece önemlidir. Bu nedenle, ülkemizin, petrol ve doğal gazda, TANAP ve TürkAkım gibi önemli projelerle sadece Avrupa ülkeleri için bir transit ülke yerine ticaret merkezi bir ülke olması en samimi isteğimizdir.

Değerli milletvekilleri, EPDK tarafından 2020 Eylül ayı itibarıyla yayınlanan verileri incelediğimizde, doğal gaz piyasasında 72 adedi dağıtım lisansı olmak üzere 343 adet lisans verildiğini görmekteyiz. Ayrıca, 2021 yılında devreye alınacak olan Vadeli Doğal Gaz Piyasasıyla ilgili çalışmaları da Milliyetçi Hareket Partisi olarak takip etmekteyiz. Yıllık 40 milyon tonluk bir ham petrol işleme kapasitesiyle rafinaj konusunda ülkemizin önemli bir rafinaj merkezi hâline gelmiş olması da son derece önemlidir.

Yine, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine baktığımız zaman, 2020 sonu itibarıyla 6 rafinerici, 77 dağıtım lisansı, 34 iletim lisansı, 13 işletme lisansı, 75 taşıma lisansı, 93 depolama lisansı, 130 madenî yağ lisansı, 31 adet serbest kullanıcı lisansı, 67 ihrakiye teslimi lisansı ve 13.071 bayilik lisansı olmak üzere toplam 13.597 lisans bulunduğunu görmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Akçakoca açıklarında Tuna-1 arama sahasında keşfedilen ve tarihimizin en büyük doğal gaz keşfi olarak kayıtlara geçen kaynağın 2023 yılında vatandaşlarımızın kullanımına sunulacak olmasıyla Türkiye, organize gaz piyasalarıyla Avrupa'da kendi ülkesinde üretilen gazın uluslararası ticarete konu edildiği az sayıda gelişmiş gaz ticaret merkezlerinden biri olma imkânına ulaşacaktır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine göre Türkiye, dünyanın en büyük 16'ncı LPG pazarı konumundadır. EPDK'nin 2020 yılı bütçe teklifini incelediğimizde elektrik piyasasından 51 milyon, doğal gaz piyasasından 53 milyon, petrol piyasasından 140 milyon ve LPG piyasasından 28 milyon TL olmak üzere toplam 272 milyon TL gelir elde etmeyi planladığını müşahade etmekteyiz.

Yine, EPDK verilerine göre, ek gelir olarak 53 milyon TL gelir elde edeceği de tahmin edilmektedir. Bu bağlamda, EPDK'nin 2021 yılı bütçe toplamının diğer gelirler, ret ve iadelerle birlikte 323 milyon 52 bin TL olarak hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün enerji alanında gelişmeleri takip eden herkes seçim beyannamemizde dile getirdiğimiz şu hususları dinleyince liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin öngörülü siyasi anlayışına bir kez daha şahitlik edecektir. 2018 seçimlerinden önce demişti ki: "Enerji ham maddelerinde dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla kömür ve yenilenebilir enerji kaynakları azami seviyede değerlendirilmeli, enerji ithalatında kaynak ve kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanmasıyla arz güvenliği artırılmalı, nükleer enerji santrali projeleri hızla tamamlanmalı, etkin bir talep yöntemiyle enerji arzı kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmeli, çevreye dost ve duyarlı bir anlayışla, gelişmiş atık kontrol ve bertarafına, havza ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla çevre ve insan sağlığına zarar vermeden enerji üretilmeli, enerji verimliliğini üretimden tüketime bütün alanlarda güçlü ve çeşitlendirilmiş finansal araçlarla desteklenmeli, yine, enerji teknolojileri üretecek

etkinliğe ulaşılmalı, enerji sektöründe rekabetçi kısıtlayıcı uygulamalara son verilmeli, kamu enerji yatırımlarıyla birlikte yerli ve yabancı özel sermayenin enerji sektöründeki yatırımları için uygun zemin oluşturulmalıdır.” Liderimiz bugünün gündemini üç yıl önceden bizlere istikamet olarak çizmiştir.

Değerli milletvekilleri, konuşmama son vermeden önce seçim bölgem Antalya’yla ilgili bazı hususları dile getirmek istiyorum. Antalya bir turizm ve tarım kentidir. Her iki sektörde de ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır ancak bu salgın dönemi nedeniyle özellikle turizm sektöründe sorunlar ortaya çıkmıştır. İnanıyorum ki Antalya’mız devletimizin de desteğiyle bu süreci atlatıp tarım ve turizm sektörlerinde yeni bir başarı hikâyesi yazacaktır. Turizm sektörüne yönelik desteklerin önümüzdeki yıl içinde artarak devam edeceğinden şüphemiz yoktur. Alınacak olan önlemlere ve sağlanacak olan desteklere Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek vermeye hazır olduğumuzun bilinmesi isterim.

Bu vesileyle bir borcu yerine getirerek bir teşekkürü sahiplerine iletmem gerekiyor: Antalya’mızın tamamını doğal gaza kavuşturmaya yönelik özverili çalışmalarından dolayı başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Fatih Dönmez olmak üzere bütün emeği geçenlere teşekkürlerimi buradan iletmek istiyorum. İnşallah Korkuteli ilçemiz de yapılan çalışmalar sonunda 2021 yılı itibarıyla doğal gazına kavuşmuş olacaktır. Bu müjdeli haberi de bize Sayın Bakanımız 2019 yılında vermişti.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanım; Korkuteli ilçemiz Türkiye’nin en önemli kültür mantarı üretim merkezlerindedir. Türkiye’deki toplam üretimin içinde büyük pay sahibi olan 2.500’den fazla aile işletmesi, ilçemiz sınırları içerisinde yer almaktadır ancak Korkuteli ilçesinde mantar üretiminde elektrik maliyetlerinin yüksekliğinden dolayı ciddi bir mücadelenin içine girilmiştir. Özellikle yaz aylarında üreticilerimizin klima çalıştırmasından dolayı daha fazla elektrik enerjisi kullanması, kültür mantarı üreticilerimizin kullandığı elektriğin sanayi elektriği üzerinden değil de tarımsal faaliyet tarifesi üzerinden ücretlendirilmesi âdeta bir zorunluluk hâline gelmiştir. Bu durum üreticilerimizin girdi maliyetlerini düşürecek, sektörün ilerlemesine zemin hazırlayacak, vatandaşlarımızın daha rahat bir nefes almasını sağlayacaktır. Ayrıca sulama birliklerinin elektrik kullanımında da kolaylık getirilirse Antalya tarımının olumlu şekilde etkileneceği muhakkaktır. Bu bağlamda çiftçilerimizin tarımsal sulamada kullandığı elektriğin tarım elektriği fiyatından değerlendirilmesi çok yerinde olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Devamla) – Bu bağlamda çiftçilerimizin tarımsal sulamada kullandığı elektrik fiyatlarının düşürülmesi yerinde olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken bir kez daha Gazi Meclisimizi, değerli milletvekillerimizi ve televizyonları başında bizi izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tamer Osmanağaoğlu...

Buyurunuz Sayın Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Selam olsun koca yüreği tek bir yürek gibi birlikte çarpan büyük Türk milletine; selam olsun Atatürk önderliğinde Kurtuluş Savaşı’nı yürüten, cumhuriyeti kuran ve üyesi olmaktan şeref duyduğum bu yüce Meclise; selam olsun Karabağ toprağını mübarek kanlarıyla sulayan 2.783 şehidimize. Karabağ toprağı onların kanlarıyla yeniden vatan olmuş; bayrak, üzerinde onların kanyla göndere çekilmiş ve

dalgalanmaya başlamıştır. Sinemizde otuz yıldır kapanmayan Karabağ yarasını onlar kapatmıştır. Her birinin mertebesi şahadet, mekânları cennettir. “Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır; toprak, eğer uğrunda ölen varsa vatandır.”

Bir asır önce Azerbaycan toprağını vatan yapmak için şehit düşen, Bakü Şehitliği’nde yatan Azerbaycanlı kardeşlerimizin öz evlatları olarak hatıralarını ve makberlerini muhafaza ettikleri şehitlerimizin ruhlarını şad edenlere selam olsun. Dün Türkiye’den giden şanlı Türk askerinin heybetli yürüyüşlerini az ötede, o şehitlikte yatan şehitlerimiz gururla seyrettiler, ruhları huzur buldu. Onların aziz hatıralarına bu gururu yaşatanlara selam olsun. Selam olsun Dağlık Karabağ’ın harı bülbülüne. Selam olsun Azerbaycan’ın al, beyaz lalelerine. Karabağ’da, öz vatanlarında büyüyecek balalarına, yaşlısına, gencine selam olsun. Kerbecer’de Laçın’a, Şuşa’ya, Füzuli’ye selam olsun. Azerbaycanlı kardeşlerimizin yazdığı şanlı destana, yiğit askerlerine selam olsun. Türk’e tuzak kuranlardan hesap soranlara selam olsun. Bu duygu ve düşüncelerle Azerbaycanlı kardeşlerimizin zafer gününü selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kurumu ve Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü’nün bütçeleri hakkında konuşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Son yıllarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın yol haritası olarak belirlediği millî enerji ve maden politikasının tavizsiz bir şekilde uygulanıyor olması milletimiz için oldukça büyük kazanımları da beraberinde getirmektedir. Hâlihazırda hava jeofizik görüntüleme çalışması kapsamında, 2020 yılında 370 bin kilometrekare detaylı veri uçuşu gerçekleştirilmiş, vatan topraklarının âdetâ maden röntgeni çekilmiştir. Diğer yandan, ilk defa yurt dışında maden sahalarımız olmuş, bu kapsamda Afrika ve Asya’da toplam 3.497 kilometrekare alana sahip 8 maden sahası ülkemize kazandırılmıştır.

Ülkemiz için en önemli madenlerden biri olan bor madeniyle ilgili gelişmeler ise gerçekten sevindiricidir. Eti Madenin atmış olduğu adımlar göz doldurmaktadır. Dünya bor pazarının yüzde 56’sına hâkim olan Eti Maden, ürettiği ürünlerle bor madeninin birçok alanda alternatif maden olması noktasında adımlar atmaya devam etmektedir. Ayrıca, ileri teknoloji bor ürünlerine geçiş sürecini ve bunun sonucunda katma değeri yüksek, stratejik önemi haiz ürünler pazara kazandırılması için yapılan çalışmaları da yakinen takip etmekteyiz. Bu bağlamda millî savunmamız açısından önemli bir yere sahip olan Bor Karbür Üretim Tesisinin yakın zamanda devreye girecek olması ve yerli üretim lityumun yerli otomobil TOGG’da kullanılarak stratejik öneme sahip bir ürünün daha yerli imkânlarla karşılanacak olması sevindiricidir.

Dünya ticaretinde büyük karşılık gören 90 çeşit madenin 80’inin ülkemizde mevcut olduğu bilinmektedir. Bu 80 maden çeşidinin 60’ının ülkemizde üretiminin yapılıyor olması ve bu sayının önümüzdeki dönemde artmasının beklenmesi önemli bir husustur. Bazı değerli madenlerin ham olarak ihraç edilmesinin ötesinde işlenerek katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünler olarak piyasaya arz edilmesini mümkün hâle getiren AR-GE çalışmalarını da sonuna kadar destekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, alternatif kaynak olarak büyük bir öneme sahip olan nükleer enerjiye teknolojik gelişmeler de göz önünde bulundurularak ülkemizin sahip olması kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Enerji arz güvenliğini artıracak, enerjide dışa bağımlılığı azaltacak, ekonomimizi etkileyen en büyük faktörlerden biri olan enerji ihtiyacımızı karşılayacak nükleer santrallere sahip olma noktasındaki kararlılığı takdir ediyoruz. İnşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Enerji Santrali’nin birinci ünitesinin 2023 yılında tamamlanarak devreye girecek olması cumhuriyetimizin 100’üncü yılını taçlandırarak, enerjide bağımsızlık adına atılmış büyük bir adım olacaktır.

Çok önemli gördüğümüz diğer bir husus ise lisans ve yüksek lisans öğrencisi evlatlarımızın nükleer enerji konusunda gelişmiş ülkelere gönderilerek eğitim almasının sağlanması, aldıkları eğitimin ardından ülkemizdeki çalışmalarda yer almasının temin edilmesidir.

Karadeniz’de tarihimizin en büyük doğal gaz rezervinin tamamen millî imkânlarla gerçekleştirilmiş olması ve 2023 yılında doğal gazın vatandaşlarımızın kullanımına sunulacak olması büyük heyecan yaratmıştır.

Yerli ve yenilenebilir enerjide elde edilen başarının sonuçları da sevindiricidir. 2020 yılı itibarıyla yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı üretim tesislerinin kurulu gücünün toplama oranı ise yüzde 62,54’e ulaşmıştır. Ayrıca, 2020 yılı Eylül itibarıyla yenilenebilir kaynaklı enerji üretiminin toplam üretim içerisindeki payı yüzde 46,5 olarak kaydedilmiştir.

Değerli milletvekilleri, coğrafyamız son yıllarda enerji mücadelesinin en sert hâline ev sahipliği yapmaktadır. Milletler enerji arz güvenliğini sağlamak ve enerji ihtiyaçlarını karşılamak için âdeta birbirleriyle yarışmakta, ülkeler artan enerji ihtiyaçlarını karşılamak için amansız mücadele vermektedir. Küresel siyasetin en önemli argümanlarından biri olan enerji bağımlılığı, siyasi, sosyal ve ekonomik sonuçları olan birçok hadisenin ortaya çıkmasına da sebep olmaktadır ancak kesin hakikat şudur ki: Emperyalist güçlerin, sözde medeni dünyanın etkin aktörlerinin diğer milletlerin haklarını gasbetme pahasına açgözlülüklerinden vazgeçmemeleridir. Varillerine petrol doldurmak için oluk oluk kan akıtan, kabarık iştahlarını tatmin için milyonlarca masumun canını almayı hak gören, gözlerini âdeta kan bürüyen bir grup, insanoğlunun en büyük düşmanı hâline gelmiştir. Bu şartlarda Türkiye’nin kendini konumlandığı pozisyon her zamankinden daha önemli bir hâl almıştır. Türk milleti, akılselim, millî enerji politikalarının ne pahasına olursa olsun hayata geçirilmesi kararlılığını görmekte ve algılamaktadır. Bugün Türkiye’nin beyan ettiği irade tam da budur, bugün Türk milletinin devletiyle birlikte gösterdiği duruş tam da budur.

Son yıllarda tamamen yerli imkânlarla çok büyük adımlar atılmış, geleceği şekillendirecek olan millî enerji politikaları hayata geçirilmiş, maaziye Türk asırları kılan kahraman ecdadın isimleri mavi vatan üzerinde yeniden varlığını göstermiştir. Kutlu emaneti atıye taşıyan nesil, destan üzerine destan yazmıştır. Barbaros Hayreddin Paşa sismik araştırma gemimiz mavi vatana ay yıldızlı al bayrağımızı nakış nakış işlemiştir. Oruç Reis gemimiz heybetli varlığıyla ve çalışmalarıyla Türk mührünü Akdeniz sularına vurarak hepimizi gururlandırmıştır. Fatih sondaj gemimiz tarihe geçen doğal gaz keşifleriyle Karadeniz’i kırmızı beyaza bürüyerek hepimizi heyecanlandırmakta, Yavuz sondaj gemimiz engin maviliklere Türk milleti adına imza atmaktadır. Bilinmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti devleti, tüm kurumlarıyla karşısına çıkarılan bütün engellemelere rağmen haklarını koruyacak kudrete sahiptir. Bu gücün önünde ne Avrupa’nın erken öten horozu Fransa ne de darbeci kafanın egemen olduğu Mısır ne de diğer kukla devletçikler duramayacaktır. Türk milletinin millî ve manevi değerlerini hedef alan her hesap Türk milletinin ferasetine çarpacak, kurgulanan her oyun Türk milletinin birlik ve beraberlik ruhuyla bozulacak, dalımızı koparmaya cüret edenin ağacı kökünden sökülecektir. Çünkü karşılarındaki cephe tek nefes, tek bilek, tek yürek olan büyük Türk milletinden oluşmaktadır. Savunduğumuz her bir değer istikbalimizin mihenk taşı, kıymet verdiğimiz her bir hedef istikbalimizin teminatıdır. Bu sebeplerdir ki Türk devleti istiklalinden ödün vermemeye kararlı, Türk milleti ise istikbalini taçlandırmaya yeminlidir.

Biliyor ve inanıyoruz ki asır Türk’ün asrı olacak, müjde Türk’ün müjdesi, duyulan ise büyük Türk milletinin ayak sesidir. Duymak istemeyenler olsa da görmek istemeyenler olsa da kendi ülkesini yabancı misyon sahiplerinden daha fazla kötümeye hevesli çevreler olsa da bu gerçek değişmeyecektir.

Milletimizin duygularına tercüman olmak yerine yabancı sahiplerinin sesi olmakta kararlı olanlar kaybedecektir. Vicdanları kararan, kalpleri taşlaşan politik hokkabazlar, kara propaganda figüranları tarih çöplüğünde isimleri dahi hatırlanmamak üzere yerlerini alacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milleti, tarihi boyunca adaletin mihveri, onurlu duruşun kutbu, hakkın ise yılmaz savunucusu olmuştur. Kahramanlıklarla dolu, destanlara konu şanlı mazimizin pirüpak sayfaları bunun en büyük delilidir. Bugün dahi Türk milletinin çıkarlarını yok saymak isteyenler varsa, Türk devletinin ve dostlarının haklarını gasbetmeye çalışanlar varsa onlara önerimiz tarihe bakmalarıdır. Şüphesiz, bu kan damarlarında kaynayan aynı candır. Şüphesiz ki bu can göğsümüzden akmaya hazır aynı candır. Şüphesiz ki bu ses tarihin derinliklerinden bugünlere ulaşan Türk'ün sesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. Geleceğin güçlü ve lider ülkesi Türkiye Cumhuriyeti'nin sarsılmaz temellerini oluşturan millî enerji ordumuzun her bir mensubuna şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) – Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin ifadeleriyle: “Vatanımızın coğrafi özelliği ve karakteri, üst üste yığıldığımız sosyal ve ahlaki değerlerimiz, asırların bereketinden tevarüs edilen ekonomik ilişkilerimiz, kültürel gücümüz ve askerî kudretimiz bir araya gelmiş ve bu coğrafyadaki siyasetimizin temelini teşkil etmiştir. Bu siyaseti değiştirmeye hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Siyasetimizin öznesinde millet vardır ve korkuyu galip kılmaya çalışanlara göz açtırmama azmimiz doruk noktadadır.” Bu duygu ve düşüncelerle heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Son not olarak, Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde hain terör saldırısı sonucu kaybettiğimiz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifa diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sefer Aycan...

Buyurunuz Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Çalışmak, Anayasa'mıza göre temel haktır. Çalışmanın bir insan için ekonomik getirilerinden de farklı olarak başka katkıları vardır; hayata dönük, üretmek, kendini kanıtlamak, statü kazanmak gibi anlamları vardır. Onun için, çalışmak, her insan için haktır ve bu yüzden Milliyetçi Hareket Partisi olarak istihdam artırıcı politikaları, iş ve meslek edindirmeye yönelik kursları destekliyoruz. Bu konuda yürütülecek programları destekleyeceğimizi açıklıkla belirtiyoruz.

Ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, küçük girişimciyi destekleyen, özellikle tarım alanında, hayvancılık alanında aile girişimlerinin desteklenmesini... Böylece hem istihdamı artırmaya hem de bununla birlikte üretim kapasitesini artırmaya yönelik politikaları açıkça destekleyeceğimizi belirtiyoruz.

Tabii, işin insan üzerinde olumlu etkileri olduğu kadar, işin bir de olumsuz etkileri vardır. Olumsuz etkileri ise meslek hastalıkları ve iş kazalarıdır. Çalışma ortamının insan sağlığı üzerine oluşturacağı bu riskler önemli risklerdir. Bu yüzden, çalışma ortamında sağlıkla ilgili, iş sağlığıyla ilgili, iş güvenliğiyle ilgili alınacak önlemleri de çok önemsiyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak çalışma hayatında, iş yerinde sağlık ve güvenlik adına yapılacak her türlü iyileştirmeyi veya yürütülecek programları da

açıkça destekleyeceğimizi belirtiyoruz. Bu, bir tüketim değildir. Yapacağımız katkılarla aslında insana ve üretime katkıda bulunmuş oluruz. O yüzden, çalışma ortamları iyileştirilmelidir. Yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlarında esas mantık, risk yaklaşımıdır. Eğer, doğru düzgün yürütürsek bu politikaları, iş yerinde tanımlanan riskler ile bu riskleri önlemeye yönelik politikalar üretiriz, böylece iş kazalarını sınırlayabilir ve meslek hastalıklarını önleyebiliriz. Bu, teorik olarak mümkündür. İş kazası kaderimiz olamaz. Bunun için her türlü önlemi almak önemli bir husustur ve bu konuda alınacak önlemleri tümüyle destekliyoruz. Tabii, aslında, şu an, iş sağlığıyla, iş güvenliğiyle ilgili bir organizasyonumuz var. Bunun daha etkin hâle getirilmesi gerekiyor. Burada da kamuya düşen görev, özellikle denetimleri artırarak iş yerinde risk analizlerinin mutlaka yapılmış olmasını ve tehlikeli alanlara yönelik düzeltmelerin, iyileştirilmelerin uygulanmasını önemsiyoruz.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin kamuda uygulanmasını çok önemsiyoruz. 2012 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası çıkmış olmasına rağmen, kamuda ertelenmesini, ötelenmesini doğru bulmuyoruz. Kamuda da bir an önce İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası uygulanmalı, iş sağlığı birimleri açılarak kamu çalışanlarına yönelik de iş sağlığı programları yürütülmelidir çünkü kamuda bazı kuruluşlar var ki binlerce kişi birlikte çalışmaktadır ve bu binlerce kişinin çalıştığı ortamda birtakım riskler vardır. Örneğin, hastaneler tehlikeli iş sınıfına girmektedir ve binlerce kişi hastanede çalışmaktadır.

Yine, Meclisimizde bildiğim kadarıyla 6 bin personel vardır. Buradaki iş yeri hekimliğinin organize olması, kurumsallaşması çok önemlidir. Şimdi, karışan bir şey var: Kurum hekimliği farklı bir şeydir, iş yeri hekimliği farklıdır. Kurum hekimi, kurumda poliklinik hizmeti veren kişidir. Oysa iş yeri hekimi poliklinik hizmeti vermekle görevli değildir. İş yeri hekimi, riski tanımlayıp bu riskin ortadan kaldırılması için tedbir alınmasını sağlayan kişidir. Bu nedenle her kurumda, her yerde iş yeri hekimine ve iş güvenliği mantığına ihtiyaç vardır. Bizim yasalarımızda bu aslında 2012 yılında düzenlenmiş ama uygulamada bunu yeteri kadar göremiyoruz, bir an önce kamuda da uygulanmasını bekliyoruz.

Tabii, iş kazaları yönünden durumumuz iyi değil. Bu yüzden iş kazalarını önleyici programları da destekliyoruz ve gerekli tedbirlerin alınmasını istiyoruz.

Meslek hastalıkları konusunda ise daha büyük bir sorunumuz vardır. Türkiye’de meslek hastalıkları tanısı koymakta sorun var. Bu sorunun temelinde tıbbi nedenler var; meslek hastalıklarına tanı koyamıyoruz, meslek hastalıklarını bilmiyoruz ve meslek hastalığının kabul edilmesinde de hukuki sorunlar var, bunları düzeltmemiz lazım. Meslek hastalığı tanısını koymayı kolaylaştırmak ve kabulünü hukuki anlamda kolaylaştırmak eminim ki zarar değil yarar verecektir ve bir daha meslek hastalığının oluşmaması için gerekli tedbir alınmasına vesile olacaktır.

Tabii, Çalışma Bakanlığının çok geniş alanları var. En önemli kurumlarından biri Sosyal Güvenlik Kurumudur. Sosyal Güvenlik Kurumunun finansal anlamdaki sıkıntılarını biliyoruz ama özellikle bazı grupların harcamalarının tümüyle geri ödeme kapsamına alınmasını da çok önemsiyoruz. Bununla ilgili tekliflerimiz var. Örneğin, Tip 1 diyabet hastalarının, çocuklarımızın sensör -yani bu kan şekerini izleyen sistem- ve insülin pompalarının tümüyle geri ödeme kapsamına alınmasını öneriyoruz. İşitme engelli çocuklarımızın işitme cihazları gibi, yine çocuklara yönelik özellikle ortez ve protez cihazlarının tümüyle geri ödeme kapsamına alınması da en önemli beklentilerimiz arasındadır. Çocuklarımızın refahını, yaşam standartlarını ve kalitesini artırmak için bunları çok önemsiyoruz ve bununla ilgili de tekliflerimiz var. Bunun tümüyle, tüm ücretinin geri ödeme kapsamına alınmasını da önemsiyoruz.

Bir diğer konu şu: Tabii, kamuda çalışma hayatıyla ilgili düzenlemeler yapılmasını da bekliyoruz. Özellikle kamuda, Anayasa’mıza göre temel çalışma esası devlet memurluğu olduğunu göre “Devletin işleri devlet memurları aracılığıyla sürdürülür.” denildiğine göre kamuda farklı statülerin çalışma barışı

açısından olumsuz etkiler oluşturduğunu düşünüyoruz ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak kamuda sözleşmeli, süreli sözleşmeli, süresiz sözleşmeli, ücretli, ders karşılığı ücretli gibi uygulamaların hepsinin devlet memurluğu statüsüne alınarak çalışma barışını ve üretim kapasitemizi artırmaya yönelik düzenlemeler yapılmasını da bekliyoruz.

Tabii, Bakanlığımızın önemli bir uğraş alanı da ailedir. Aile bizim toplumumuzun temelidir, bizi biz yapan değerlerdir. Sadece aile değil, akrabalık ilişkilerimiz, komşuluk hukukumuz da bizim değerlerimizdir. Bu değerleri korumak lazım. Aile, birey için fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçların karşılandığı, güven duygusunun verildiği, dayanışmanın olduğu en küçük birimdir. Aile yapımızı kuvvetlendirmek, desteklemek gerekiyor. Artan boşanmalara karşı yürütülecek her türlü programı destekliyoruz. Evlilik öncesi eğitimleri ciddi bir şekilde uygulayarak bu kurumu desteklememiz gerekiyor. Aile danışma merkezlerini ve hizmetlerini artırarak ailelere yönelik özellikle psikolojik desteği önemsiyoruz. Gereken ailelere maddi destek verilerek aile yapısının sürdürülmesiyle ilgili politikaları destekliyoruz. Ailelerdeki boşanma sonrası ortaya çıkan velayet meselesiyle ilgili de aslında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz olarak bir kanun teklifimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aycan.

SEFER AYCAN (Devamla) – Ortak velayete geçilmesi konusunun da düzenlenmesini, çocukların aile arasındaki kavganın mağduru olmasının önlenmesini bekliyoruz.

Son olarak da engellilerle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak engellilerimizin eşit vatandaş olarak yaşamasını, kimseye bağımlı kalmadan yaşamını sürdürmesini, istihdam edilmesini de bekliyoruz ve bununla ilgili politikaları da destekliyoruz. Özellikle özel sektörde engellilerle ilgili 17 bin kotanın boş olduğunu biliyoruz, bunun da bir an önce doldurulması için Bakanlığımızın özel sektörü yönlendirmesini ve bunu takip etmesini de bekliyoruz.

Bu vesileyle 2021 yılı bütçesinin milletimize, devletimize hayırlı olmasını diler, teşekkür eder, saygılar sunarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arzu Erdem, buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi, bütçe kanun teklifi çerçevesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde hain bombalı saldırıda hayatını kaybeden kahramanlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı jandarmalarımıza acil şifalar diliyorum, başımız sağ olsun.

İlk Türk kadın mitingi 101'inci yılında. Bundan tam yüz bir yıl önce, 28 Eylül 1919 tarihinde kurulan, Millî Mücadele'yi destekleyerek Kuvayımillîye'ye tam destek veren Kastamonu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin Kadın Kolları Teşkilatı, Zekiye Hanım Başkanlığında Kastamonu Kız Öğretmen Okulunun bahçesinde toplanarak işgale karşı ilk kadın mitingini gerçekleştirmiştir. Evet, ilk Türk kadın mitingi 101'inci yılında. Türk milletinin erkekleri kadar cesur ve basiretli kadınları da Millî Mücadele'de vatan ve bağımsızlığını canla başla korumak için mücadeleye atılmışlardır, birer cesaret, fazilet abidesi gibi erkeklerinin yanında bulunmuşlar, bu kahraman kadınlar yiğitlik ve kahramanlık örnekleri sergilemişlerdir. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, 21 Mart 1923 tarihli Konya konuşmasında: "Dünyada hiçbir milletin kadını 'Ben Anadolu kadınından fazla çalıştım. Milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar emek verdim.' diyemez. Erkeklerden kurduğumuz ordumuzun hayat kaynaklarını kadınlarımız işletmiştir. Çift süren, tarlayı eken, kağnısı

ve kucağındaki yavrusuyla yağmur demeyip, kış demeyip cephenin ihtiyaçlarını taşıyan hep onlar, hep o yüce, o fedakâr, o ilahi Anadolu kadını olmuştur. Bundan ötürü, hepimiz bu büyük ruhlu ve büyük duygulu kadınlarımızı şükranla ve minnetle sonsuza kadar aziz ve kutsal bilelim.”

Tarihimiz Türk kadınlarımızın kahramanlıklarıyla dolu; Nene Hatun’umuz, Halide Onbaşı’mız, Nezahat Onbaşı’mız, Şerife Bacı’mız, Halime Çavuş’umuz ve daha nice nice ismini saymakla bitiremeyeceğim kahraman Türk kadınıımızı buradan tekrar rahmetle anmak istiyorum.

Altını çizmek isterim ki tarihimizde ve şanlı şerefli geçmişimizde ne kadın erkeğinden bir adım önde ne erkek kadından bir adım önde olmuştur, omuz omuza, yan yana tüm mücadeleleri yürütmüşlerdir. Bu, bundan sonra da Allah’ın izniyle böyle olacak.

Değerli milletvekilleri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçeleri üzerine yapmakta olduğum konuşmama “aile” kavramının önemiyle devam etmek istiyorum. Aile, anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük toplum birimidir, toplumu meydana getiren kurumların temelidir; toplumun inançlarını, gelenek ve göreneklerini, değer yargılarını, kısaca kültürünü barındırır, korur ve gelecek nesillere aktarır. Bu nedenle, çocuklarımızın yetişmesi ve eğitimi açısından aile oldukça önemli hatta birinci derecede öneme sahip. Ailede özellikle annenin toplumsallaştırıcı etkisinin ailenin diğer bireylerine oranla daha güçlü olduğu belirtilmektedir. Bu özelliği nedeniyle anne aynı zamanda eğitim bağlamında çocuğun ilk öğretmeni olarak adlandırılmaktadır. Bu nedenle, aile ölçeğinde sosyalleşme sorumluluğunun çoğunlukla anneye verildiği de görülmektedir. Bu da ne demek oluyor? Millî ve manevi değerlerimizin korunmasında, gelecek kuşaklara aktarılmasında kadına yani anneye erkeğin yanında oldukça büyük sorumluluklar düşmektedir.

Millî değerlerimiz, aziz Türk milletinin millî şuurunu temsil eden ve kaybetmememiz gereken kıymetlerimizdir. Millî şuur millet demek, millet ise mutlaka bir devleti oluşturur. Bu sebeple millî değerler bir milletin olmazsa olmazıdır. Manevi değerler ise bir milleti bir arada tutan, devleti güçlü kılan en önemli unsurların bir diğeridir. Her birimizin nasıl kimlik belgeleri varsa her toplumun da kendine has bir kimliği vardır. Milletlerin kimlikleri de onların manevi değerleridir. Bu değerler, toplumlara millet olma özelliğini kazandırmaktadır, toplum bireylerini birbirine bağlamakta, aralarındaki ortak bilinci oluşturmaktadır. Çocuklarımız ve gençlerimizi yetiştirirken onlara millî şuur ve manevi değerleri aşlamak biz annelerin, kadınların ve erkeklerin asıl görevleridir.

Millî değerlerimiz deyince vatanımız, bayrağımız, dilimiz, dinimiz, örf, ve âdetlerimiz, millî marşımız, devlet büyüklerimiz başta gelmektedir. Yani kısacası Anayasa’mızın ilk 4 maddesine aslında atıf yapmakta da fayda var. Devletimizin şekli: Devletimizin adı Türkiye Cumhuriyeti devletidir ve cumhuriyettir. “Cumhuriyetin nitelikleri: Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.” Yine, “Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti: Türkiye Cumhuriyeti Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, ay yıldızlı al bayraktır. Başkenti Ankara’dır.”

Devletimizin ülkesiyle bölünmez bütünlüğü hususunda belirtmem gereken şudur: Türk milleti etnik unsurlar üzerinden ayrıştırılmaz. Türk milleti bir bütündür ve bizim millî kimliğimiz Türklüğümüzdür. Bu açıdan özellikle, cennetmekân Başbuğ’umuz Alparslan Türkeş Beyefendi’nin bize bıraktığı miras olan milliyetçilik fikriyatında Türk milletinden olmak, Türk milletini sevmek ve Türk devletine sadakatle hizmet aşkı taşımak, vatana bağlılık duygusu içinde bulunmak ve Türk milletinin yükselmesi için elinden gelen her fedakârlığı yapmak ve çalışmak duygusu ve şuurudur. Bu duygu ve şuur taşıyan herkes Türk’tür. Devamında milliyetçiyiz, Türkçüyüz. Neden Türkçüyüz? Çünkü milletimiz Türk milletidir. Türk milletinin hayatının her safhasında yapacağı her şeyin Türk ruhuna, Türk geleneğine

uygun olması ve Türk'e yararlı olması amacının, fikrinin ön planda tutulmasıdır. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin dediği gibi "Birlikte hayır, ayrılıkta azap vardır." Bizler hayra talibiz yani birlik, beraberliğe talibiz ve bilinsin ki küresel çeteler, onların ülke içerisinde bulunan siyasi uzantıları hiç heves etmesinler, ne vatanımızı böldürtürüz ne bayrağımızı indirtiriz ne de ezanımızı dindirtiriz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İlk öğretmen olarak kabul ettiğimiz annelerimizin vermiş olduğu eğitimin yanı sıra -adabımuâşeret geçmişte derslerde de vardı- görgü kuralları dersleri, hitabet dersi, iletişim becerileri dersi, vatandaşlık dersi başta olmak üzere, millî ve manevî değerlerimize faydalı olacak diğer derslerin millî eğitim müfredatımıza alınması, bu açıdan daha iyi işlenmesi ve kaynak kitaplarında mutlaka yer alması gerekmektedir. Son zamanlarda belki hepimizin şikâyeti budur. Manevî değerlerimizde bir yıpranma mı var? Çocuklarımız bizimle neden iletişim kurmuyor? Bizler neden birbirimizle yeteri kadar iletişim içinde değiliz? İşte, manevî ve millî değerlerimizi ne kadar koruyabilirsek, ne kadar güçlendirebilirsek bir o kadar da aslında bu değerlerin sarsılmasının önüne geçmiş oluruz. Bu nedenle, bunlar birazcık yıprandığı için özellikle şiddet, terör, rüşvet, hırsızlık gibi ahlak dışı davranışlar yayılarak devletin ve milletin güvenliğini ve bütünlüğünü tehdit eden birer unsur hâline gelebilmektedir. Pandemi süreci manevî değerlerimizin önemini bizlere aslında bir kez daha göstermiştir. Bu süreçte Türk milleti olarak bizi biz yapan bu değerlerimize daha çok sahip çıkmalı, onları yaşatmak için çalışmalıyız.

Değerli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz süreçte özellikle üstünde durmamız gereken bir diğer konu da çocukların ve gençlerin izleyebileceği saatlerde yani gündüz kuşağında, programların içerikleri açısından psikolojik travmalara ve bu millî, manevî değerlerimizin yıpranmasına sebebiyet verecek olan hususların değerlendirilmesi, bunlarla ilgili detaylı bir inceleme yapılması, programlarda yer alan olumsuz davranışların gelecek nesiller açısından normal kabul edilerek benimsenmesini engellemek amacıyla hukuki boyutuyla caydırıcı cezaların getirilmesi ve hatta bunların önemli bir bölümünün yayından kaldırılması gerekmektedir. Geleceğimiz için geleceğe hazır çocuklar yetiştirmek hepimizin görevi. Eğer biz evlatlarımızı doğru yetiştirirsek, geleceğe de o kadar güvenle bakarız, o kadar doğru bakarız. Ayrıca, evlilik öncesi, anne ve baba olacak olan kardeşlerimize, evlenecek olan kardeşlerimize, yine evlilik sonrası verilecek olan anne-baba eğitimleriyle beraber millî, manevî değerler eğitimi ve bunların muhafaza edilmesi için gerekli eğitimlerin verilmesi hususunda belediyelerde birtakım çalışmalar yapılabilir.

2021 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını hem Bakanlıklarımıza hem vatanımıza hem milletimize temenni ediyorum, Gazi Meclisinizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nevin Taşlıçay.

Buyurunuz Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Konuşmama başlamadan, ben de Barış Pınarı Harekâtı bölgesindeki hain saldırıda şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, yaralı askerlerimize acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi genelinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçe teklifleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri takip eden büyük Türk milletinin tüm fertlerini saygıyla selamlıyorum.

2020 yılını, dünya gündemini hızlı bir şekilde etkisi altına alan ve hayatlarımızı bir anda kuşatan yeni coronavirüs hastalığıyla salgın şartları altında geride bırakmak üzereyiz. Şüphesiz, bütün dünyadaki iradi ve idari koşulları etkileyen mezkûr süreç, ülkemizde de büyüme hedeflerini, kurumsal stratejileri ve beklentileri, çalışma koşulları ve çıktılarını etkilemiş, yönetilmesi zor bir süreçle insanlığı karşı karşıya bırakmıştır.

İnsana dair her şeyi temelinden sarsan böyle bir süreçte şehitlerimiz, gazilerimiz, engelli vatandaşlarımız, kadın, çocuk ve yaşlılarımızdan müteşekkil ülkemizin en büyük kıymetini yani insanlarımızı ve Türk milletinin temeli aileyi doğrudan sorumluluk alanında bulunduran Bakanlığın süreç içerisindeki gayretlerinin ve dahi varlığının aziz Türk milleti için rakamsal hiçbir göstergeyle ifade edilemeyecek kıymette olduğunu belirtmek isterim.

Bugün 10 Aralık, yüz bir sene önce bugün, Anadolu'nun işgaline karşı Kastamonu'da ilk kadın mitingini düzenleyen kadınlarımızı saygıyla yâd ediyorum. Onlar ki cumhuriyetin kuruluş iradesinin birer kahramanıdır.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yıl mührüne eş tuttuğumuz lider ülke Türkiye idealimizde, güçlü ekonomi ve toplumsal birliği yükselişin başat gereklilikleri olarak görmekle birlikte, kadınlarımızı sac ayağının en önemli bölümü, güçlü ekonomi ve toplumsal birliği sağlayacak denge ve dirayet merkezi olarak görüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin felahının, kadınlarımızın refahından geçtiğini biliyoruz.

Bu noktada, Bakanlığımızın 2018 yılında, Ticaret Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığı ile kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi hedefine yönelik olarak imzaladıkları protokolü takdir ediyor, desteklediğimizi belirtmek istiyoruz. Bakanlığın resmî "web" sayfasında 5 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan "Kadın İstihdamının Anahtarı Kadın Kooperatifleri Olacak" başlıklı bilgilendirme metninden hareketle 81 ilde oluşturulan kadın kooperatifçiliği çalışma gruplarının düzenlendiği çalıştay, eğitim ve bilgilendirme toplantılarıyla ulaşılan kişi sayısı 23.277'dir. İmzalanan protokol kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla son iki yılda kurulan yeni kadın kooperatifi sayısı ise 81'dir.

Günümüz adına sosyoekonomik yapımızı hareketlendirme kıvılcımları olan bu sayıları geleceğe yönelik devlet tekâmülümüz açısından yalnızca küçük başlangıç adımları olarak kabul ediyoruz. Bu noktada, kadınlarımız özelinde sahip olduğumuz insani kaynağımızın büyüklüğünün idrakiyle son iki yılda 8 ilaveyle sayısı 32'ye çıkan sosyal dayanışma merkezlerinin sayılarının ve kadınlarımızın çok yönlü destek alabilecekleri bu merkezlere erişim imkânlarının artırılmasının gerekliliği yönündeki düşüncelerimizi ilginize sunuyoruz.

Ayrıca, kadın kooperatifçiliği alanında bin kadına yönelik danışman havuzu oluşturulması ve danışmanlık eğitimi verilmesi yönündeki hedef ve planlamanın genişletilerek bu havuzun büyütülmesinin yanı sıra danışmanlık hizmeti alan kadınlarımızın da bu alanda diğer kadınlarımıza rehberlik hizmeti verebilecekleri bir yapılanma oluşturulması etkiyi güçlendirecektir.

Kadın kooperatifçiliğinin yanı sıra hâlâ mevcudiyetini sürdüren "eşit işe eşit ücret" konusunda yaşanan sorunların giderilmesi için kurumsal olarak öncü rol üstlenilmeli, bu sorun ortadan kaldırılarak eşit çalışma şartları ve eşit fayda dengesi sağlanmalıdır. Bu noktada, cinsiyet ayrımının ötesinde mesleki isimlendirme ayrımının da ortadan kaldırılması, sözleşmeli, ücretli, ek ders karşılığı gibi sıfatlarla çalışma hayatında bulunanların kadrolara geçirilmesi ve eşit çalışma şartları, eşit fayda dengesinde işlerine devam etmeleri beklentimizdir.

Güçlü ekonomi kilidinin yalnızca tek bir anahtarı yoktur. Yalnızca üretim, yalnızca istihdam, yalnızca kadınların ekonomik düzlemde varlık ve etkisinin artması güçlü bir ekonomik düzenin oluşması noktasında yeterlilik arz etmeyecektir. Güçlü ekonominin, istikrar, toplumsal huzur, toplumsal birliklilik, güven duygusu gibi birçok maddi moral değerler altyapısına da ihtiyacı bulunmaktadır.

Ne yazık ki toplumsal huzurumuzun sarsılması ve bozulması yönünde derin tesirleri bulunan kadına yönelik şiddet sorunu ortadan kalkmış değildir. “Kadına şiddete sıfır tolerans” ilkesiyle gerçekleştirilen çalışmalar henüz beklenen sonuçlara ulaşmamıştır. Beklenen nihai başarı, kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz, cinayet eylemlerinin grafik açısından azalan bir seyirde şekillendirilmesi değil, sıfır tolerans mottosu, kadına yönelik şiddetin, kadın cinayetlerinin ve kadınların yaşam haklarını özgürce gerçekleştirebilmeleri üzerindeki korkularının sıfırlanmasıdır. Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, hepimizi ilgilendiren bu toplumsal sorunun çözümü de herkesten geçmektedir. Bu doğrultuda kadına yönelik şiddete karşı toplumsal farkındalık ve kadına karşı saygı geliştirmek üzere süreli değil, sürekli bilinçlendirme çabaları ortaya koyulmalıdır. Konunun hassasiyeti dikkate alınarak tıpkı bugün koronavirüse karşı gösterilen mücadele gibi ulusal çapta topyekün mücadele sergilenmelidir.

Bu mücadeleye destek olabilecek adımlar olarak “kadın” üst başlığı altında şahsi niteliği aşırı artık toplumsal nitelik taşımaya başlamış olan bu suçları televizyon ekranlarında ve sosyal medya platformlarında magazin malzemesi hâline getiren yayınlara karşı gerekli tedbirler acilen alınmalıdır. Kadına yönelik şiddeti ortadan kaldırmak ve şiddetten uzak bir toplum hayatına ulaşabilmek bugünü kurtarmak değil, yarını kuşatmak anlamı taşıyacaktır. Yarını kuşatmanın adımlarından biri olarak ŞÖNİM’lerin etki ve eksiklikleri iyi analiz edilmeli, kadına yönelik koruyucu tedbirlere önem vermekle birlikte önleyici tedbirler artırılmalıdır. Hedefimiz şiddete uğrayan kadınlarımızı korumak değil, hiçbir kadını şiddetle anmamak olmalıdır.

Mensubiyetinden şeref duyduğumuz milletimizin kültürel kodları açıkça göstermektedir ki aile, Türk toplumunun temelidir. Çocuklar ise hem bugün için temellerimizi hem de gelecek için emellerimizi güçlendiren aile bireyleridir. Temellerimizin güçlü olması için şüphesiz, çocuklarımızın temiz bir çevrede, nitelikli bir eğitimle yetişmesi elzemdir. Özellikle, teknolojinin âdeta iliklerimize kadar işlediği bir çağda, çocuklarımızın sanal dünyanın karanlık dehlizlerine kapılmasını engellemek öncelikli vazifemiz olmalıdır. Bununla birlikte, hayatı ve eğitimi kolaylaştıran bilişim odaklı programların doğru ve etkin kullanımı da sağlanmalıdır.

Çocuk işçiliği konusu ise yine, üzerinde özenle ve önemle durmamız gereken bir gerçekliktir. Bu kapsamda, Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı bünyesindeki çalışmalar sürdürülmelidir. Geleceğin gençleri ve gençlerimizin geleceği için bu tür çalışmaların kararlılıkla devam etmesini temenni ediyoruz.

İzzeti hizmette gören Türk kamu yönetimi anlayışının bugününün dünlerinden, yarınlarının bugününden daha güçlü olacağı bir silsilede ebediyete değin var olması dileğiyle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı personeli nezdinde bütün kamu çalışanlarımıza özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyor, 2021 yılı merkezi yönetim bütçemizin devletimize ve milletimize hayırlı olması dilekleriyle hepinizi, tekraren, saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ayşe Sibel Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmelerinde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu üzerine, Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlarken Barış Pınarı Harekâtı'nda hainlerin alçak saldırısında şehit olan kahraman Mehmetçiklerimize Yüce Allah'tan rahmet, kederli ailelerine, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Yine, İstanbul Dolmabahçe'de dört yıl önce bugün hain bir saldırıda kaybettiğimiz, 36'sı Emniyet mensubu, 8'i sivil olmak üzere, 44 şehidimizi de rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, ilgi alanı olarak çalışanlar, emekliler, kadınlar, çocuklar, engelliler ve aile gibi çok geniş bir alanda, toplumun her kesimini ilgilendiren sorunlarla mücadele etmekte ve çözüm önerileri, projeler geliştirmektedir. Genç ve dinamik yapısıyla ülkemizin kalkınmasında itici güç olan nüfusumuz 2017 yılı itibarıyla 80 milyonun üzerine çıkmış, nüfus artışıyla birlikte ülkemizin ihtiyaçlarının karşılanması için beşerî ve sosyal sermayeye yapılan yatırımların artırılması da zorunlu hâle gelmiştir. Toplumun her kesimindeki bireyin güçlendirilmesi, ülkemizin kalkınmasında potansiyel bir güç olması bakımından önem arz etmektedir. Bu nedenle, çocuk, genç, yaşlı, toplumun her kesiminin ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve onları destekleyebilmek de ayrı bir önem kazanmıştır. Bilhassa iş gücü piyasası ve çalışma hayatı coronavirüs salgınından olumsuz etkilenmiş, salgına karşı alınan ekonomik ve sosyal hareketliliği kısıtlayıcı tedbirlerin etkisiyle ekonomik etkinlik belirgin bir şekilde daralmıştır. Türkiye'de genel anlamda bir karantina uygulanmaması ve firmaların önemli bir kısmının tam kapasite olamasa bile üretimlerine ve ihracata devam etmiş olması ekonomideki ve istihdamdaki daralmayı da sınırlandırmıştır. Atılan adımların etkisi ve kademeli normalleşme süreciyle ekonomik etkinlikler haziran ayından itibaren de kısmen toparlanmaya başlamıştır. Yaşadığımız ikinci dalganın sona ermesini, aşı ve ilaç çalışmalarıyla birlikte baharın ülkemiz ve tüm dünya için yeniden doğuşa vesile olmasını umut ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, işsizlikle mücadelenin temel faktörü istihdam dostu büyüme ve girişimcilik kapasitesidir. Girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için girişimcinin yatırım yapma, iş sahası açma, katma değer, üretim, ihracat, gelir yaratma hususundaki her türlü çabası desteklenmelidir. Bu nedenle iş, yatırım ve girişimci odaklı yaklaşım, istihdam stratejisinin esasını oluşturmaktadır.

Ülkemizde iş gücü piyasası ve çalışma hayatıyla ilgili çözüm bekleyen sorunlar bulunmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak gerekli gördüğümüz yapısal reform alanlarının biri de iş gücü piyasası ve çalışma hayatının iyileştirilmesi için yapılması gereken reformlardır. Katılımcı bir anlayış ve titizlikle çalışılması gereken bu reformlar, iş gücü piyasası ve çalışma hayatına ilişkin eğitim, istihdam planlaması, mesleki eğitimin güçlendirilmesi ve aktif iş gücü programlarının etkinleştirilmesi gibi iş gücünün niteliğinin yükseltilmesine yönelik yapılması beklenen reformlardır. Bu reformlar, istihdamı caydırmayan bir sosyal yardım sisteminin kurulması, istihdam vergilerinin azaltılması, işçilerimizin kazanılmış haklarının güvence altına alındığı bir kıdem tazminatı sisteminin geliştirilmesi, iş kazalarının önlenmesi, iş güvenliğinin ve iş sağlığının ön planda tutulması, sendikal hakların çağdaş normlara uygun hâle getirilmesinin sağlanması olarak sıralanabilir.

Kıymetli milletvekilleri, bilindiği gibi çocuk, genç, kadın, erkek, yaşlı, engelli her bireyin ihtiyaçlarının en iyi cevap bulunduğu yer ise ailedir. Bir kimlik ve kurum olarak ailenin en önemli özelliği farklı şekillerde de olsa bütün toplumlarda var olmasıdır ancak geleneksel toplumların vazgeçilmez

bir değeri olarak görülen aile, modern yaşama geçişle birlikte yapısal bir değişime uğramıştır. Her ne kadar bu değişim toplumdan topluma farklılık gösterse de nihayetinde sosyal bilimcilerin büyük bir çoğunluğu, aile kurumunun her geçen gün daha fazla yıpranmaya ve çözülmeye başladığı ve geleceğinin kestirilemeyeceği hususunda hemfikirdirler. Aslında ailenin çözülüşü demek toplumun doğal birliğini ve düzenini oluşturan temel yapı taşının yok olması demektir ki bu da bireyin varlığının güvenliğini tehdit eden ve yaşamsal kaygılarını artıran en önemli nedenlerden biridir. Yaşama ilişkin derin bir güvensizlik ve kaygının yaşandığı günümüz modern toplumlarında özellikle bireyselciğin özendirilmesi beraberinde kültürel bir yozlaşmayı veya yabancılaşmayı da getirmiştir. Bundan dolayıdır ki önceden öngörerek aile kurumu mutlaka korunmalıdır. Değişen toplum yapısı içinde aile sadece ekonomik değer üretmekle kalmamaktadır. İnsan aile içinde doğmakta, aile içinde büyümekte ve aile içinde yaşamaktadır. Bu noktada aile, inanç, kültür ve medeniyetimizin gelecek nesillere aktarılmasında da önemli bir görev icra etmektedir.

Sayın milletvekilleri, Bakanlığımızın belki de en hassas görevi engelli vatandaşlarımızın günlük hayatta karşılaştıkları tüm sorunları çözmek zorunda olmasıdır. Unutulmaması gerekir ki tohum nasıl toprağa emanetse engelli vatandaşlarımız da topluma emanettir ve toplumun aynasıdır. Onların günlük hayatın içerisinde aktif olarak yaşamlarını idame ettirmesi gerekmektedir. Parti olarak samimiyetle engelli vatandaşlarımızın önüne çıkarılan engellerin kaldırılması için çıkarılacak olan yasalara elimizden gelen tüm katkıyı sağlayacağımızı belirtmek isterim. Engelli bireylerin haklarını geliştirmek, eşit fırsatlara sahip olmalarını güvence altına almak, engellilerin yetenekleri ve potansiyelleri doğrultusunda gelişmelerini, onların ekonomik ve sosyal refahını sağlamak devletin görevlerinden biridir. Engellilere yönelik bugüne kadar birçok hizmet uygulamaya konulmuş olmakla birlikte hâlen engellilerin sorunları bulunmaktadır. Bugün muhtaç engelli aylıkları yetersiz durumdadır, muhtaç engelli aylıkları mutlaka artırılmalıdır. Diğer taraftan, engellilerin muhtaçlık durumlarının belirlenmesinde ailelerinin gelirinin dikkate alınması da doğru değildir. Bu durum mutlaka çözülmeli, gelir testi yapılırken aile geliri yerine engellilerin kendi gelirleri esas alınmalıdır. Ayrıca doğuştan ya da işe girmeden önce engelli olanların malul sayılabilmesi de sağlanmalıdır.

Engelli vatandaşların istihdamını artırmak amacıyla yürütülen Kamuda Engelli Kontenjanı Programı kapsamında engelli memur sayısında artış sağlansa da engellilerin yine en önemli sorunlarından biri işsizliktir. Engellilerin iş gücüne katılımı ve istihdamı da artırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, hayat boyu öğrenme ilkesiyle, paydaşlarıyla birlikte yeterlilikleri tanımlayan ve tanıyan, uluslararası düzeyde kalite güvencesi sağlanmış Ulusal Yeterlilik Sistemi'ni kurmak ve işletmek amacıyla kurulan Mesleki Yeterlilik Kurumu günlük hayatımızın her aşamasında aldığımız hizmetlerin ve yapılan işlerin kalitesinin artırılması ve belirli bir standart kazandırılması açısından da önemli bir kurumdur. Verilen hizmetler ve yapılan işler bazında kalitesinin artırılması ve standartlarının yükseltilmesi, ülke ekonomisine katma değer sağlayabileceği gibi, verimliliği de arttıracaktır.

Kurum tarafından çeşitli sektörler için verilen eğitimlerin istihdamla uyumunu güvence altına alarak nitelikli insan kaynağının oluşmasına öncülük etmesi beklenmektedir. Mesleki yeterliliğin önemi ne yazık ki ülkemizde çok geç anlaşılmıştır. Verilen eğitimlerin, getirilen standartların, yalnızca bir prosedür, ayrıntı veyahut tamamlanması gereken bir ön şart hâline gelmemesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYŞE SİBEL ERSOY (Devamla) – Kamu çalışanlarının hizmet kalitesinin artırılması ve vatandaşlarımızın kamuda istihdam edilmesi noktasında kritik görevi olan Kurumun, atama, nakil ve yükselmelerde liyakat sisteminin tesisi, çalışan ile çalışmayanın, bilen ile bilmeyenin ayırt edileceği performans sisteminin tesisi gibi önemli konularda sorunları bulunmaktadır. Kurumun gerekli siyasi destekle amacına ulaşacağını düşünüyoruz. Liyakat ve performans sisteminin sağlıklı bir şekilde tesis edilmesi için gerekli kanuni düzenlemelerin de yapılması bizlerin yani yüce Meclisin sorumluluğundadır.

15 Temmuz ihanetinin gerçekleşmesinde var olan performans ve liyakat sisteminin istismar edilmesi ve yanıtılmasının etkisi de göz ardı edilmemelidir diyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mecliste çalışan 4/D'li personelin 1 Ekim 2020 tarihine kadar sözleşmeli olduğuna, dört yıldır aynı maaşı aldıklarına, hâlen bir sendikaları olmadığına, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığının sendika yetkisiyle ilgili bir an önce adil ve doğru bir karar vermesi gerektiğine, geçen hafta sırf alkol satıyor diye bazı market ve mini marketlerin kapatıldığına, bu hafta sonundaki sokağa çıkma yasağında ise marketlerin açık olacağına ama içki satamayacağına, yaşam biçimine müdahale için fırsat kollayanların bu tutumunu açık bir dille kınadıklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, herhangi bir sataşmadan değil, hatipleri dikkatle dinledik ama üzerimizde bir emanet var duyurmamız gereken. Birincisi, Meclisin personeli.

Sayın Bakan, 4/D'li personel var Mecliste. Bu arkadaşlarımız 1 Ekim 2020'de toplu sözleşmesiz kaldılar, daha doğrusu, 1 Ekim 2020'ye kadar sözleşmeliydiler, dört yıldır aynı maaşı alıyorlar. Meclis Genel Sekreterliğiyle de konu konuşuluyor ama maalesef, hem HAK-İŞ'e bir yönlendirme... "Aman yetkiyi HAK-İŞ alsın." Diye, TÜRK-İŞ'in aldığı yetki talebine Bakanlığınız uzun süre cevap vermedi. Şimdi ikisi birden yetki talebinde bulundu ve otuz beş gün geçti. Dört yıldır bekliyorlardı, hâlen daha bir sendikaları yok ve çok ciddi mağduriyet yaşıyorlar. Bu açıdan Bakanlığınızın bu yetki talebiyle ilgili bir an önce adil, doğru bir karar vermesi gerekiyor; Meclis personelimiz sizden bunu bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Geçen sene İstanbul Büyükşehirde yaşanan, yetki bir başka sendika tarafından alınmasına rağmen Bakanlığınızın orada taraf olduğu ve HAK-İŞ'in önünü açmak için yaptığı haksızlıkları, adaletsizlikleri de tekrar etmeyeceğinizi umuyoruz.

İkinci bir konu da, Sayın Başkan, bazen bir derdinizi anlatırsınız, dersiniz ya "Beni bir kişi anladı, o da yanlış anladı." Tam o duruma geldik. Şimdi, geçen hafta sonu, ruhsatında "TEKEL bayisi" yazıyorsa -yan yana, aynı, bir tanesinde "TEKEL bayisi" yazıyor, bir tanesinde yazmıyor- sırf alkol satıyor diye bazı marketleri, bazı mini marketleri kapattılar. Bakkallar Odası buna isyan etti: "Müşterimiz büyük marketlere yöneliyor; onlarda serbest, bizde değil." Bu sefer döndüler, sokağa çıkma yasağı boyunca marketlerde alkol satışını yasakladılar. Şimdi, bu mesele, zaten geldiği zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Başkanım, son cümlem.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha önce de anlattık, geldiklerinden beri alkole asimetrik zam yapıyorlar. İktidarlarını, resmen, alkol kullanan vatandaşın vergisinden finanse ettiriyorlar. 5 yudum içkinin 4 yudumu vergi oldu. Bağımlılıkla mücadele deseniz, devleti alkolik, vatandaşı da vergi bağımlısı yaptılar. Bu hafta sonundaki sokağa çıkma yasağında market açık, içindeki içkiyi satmayacak. Oysaki mahalledeki TEKEL bayisinin de -yanında da bir sürü şey satıyor- açık olması gerekirken, yaşam biçimine müdahale için fırsat kollayanların bu tutumunu açık bir dille kınıyoruz efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

1) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi şahıslar adına, lehinde, söz sırası Sayın Salim Çivitcioğlu'na aittir.

Buyurunuz Sayın Çivitcioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİM ÇİVİTCİOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin üçüncü turu üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, Barış Pınarı harekât bölgesi Resulayn'daki bombalı araç saldırısında 2 askerimiz şehit olmuş, 8 askerimiz yaralanmıştır; şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum. Terörü, teröristi ve teröre destek olanı lanetliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekillerim, ülkemiz, her alanda olduğu gibi enerjide de, aile, çalışma, sosyal politikalar alanında da büyük atılımlar yapmaya devam etmektedir. Dünyada son bir asırdır yaşanan hiçbir karmaşa, savaş, kaos, çatışma, çekişme yoktur ki gerisinde öyle veya böyle enerji hesabı yatmasın. Bu nedenle petrol ve doğal gaz sahalarının kontrolü ve güvenliği için vahşi bir düzen kurulmuştur.

Ülkemizde, çok uzun yıllar boyunca petrol ve doğal gaz arama çalışmaları genellikle, devletimiz haricinde, kiralama usulüyle yapılmaktaydı. Hele derin deniz sondajlarında tamamen dışa bağımlıydık. Yüzlerce milyon dolarlık arama faaliyetleri sonunda elimize 3-5 sayfa rapor dışında hiçbir şey geçmezdi. Kimsenin günahını almıyoruz ama sonuçta biz artık bu şekilde yürüyemeyeceğimizi gördük. Kimsenin hakkına gözümüzü dikmeden ama kimseye de hakkımızı yedirmeden hedeflerimize emin adımlarla yürüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Mülkiyeti ülkemize ait olan 3 sondaj ve 2 sismik araştırma gemimiz tamamen kendi ekipmanlarımız ve kendi personellerimizle çalışmalarını sürdürmektedir. Karadeniz ve Akdeniz'de gerçekleştirilen hidrokarbon arama faaliyetleri neticesinde Fatih sondaj gemisiyle Sakarya Sahası'nda 405 milyar metreküp büyüklüğünde doğal gaz rezervi bulunmuş, bu keşif 2020 yılında dünyada denizlerdeki en büyük keşif olarak kayda geçmiştir; onurluyuz, gururluyuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu sayede, inşallah, 2025 yılı sonrası, piyasa ihtiyacının yaklaşık yüzde 30'unun karşılanması öngörülmektedir.

Millî Enerji ve Maden Politikası kapsamında, yerli kömürün kullanımının artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Kurulu güç bakımından ülkemizde kamu tarafından işletilen mevcut barajlardan Keban, Karakaya ve Hirfanlı HES'lerinde verimliliği artırmak amacıyla rehabilitasyon yatırımları devam etmektedir. Yine, inşaatının bitimiyle bunlar içerisinde yer alacak olan kendi bölgem Çankırı ili Kurşunlu ilçesindeki Devrez Prof. Dr. Hasan Zuhuri Sarıkaya Barajı'nın yapım çalışmaları da hızlı bir şekilde devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2002'den 2020'ye kadarki süreçte yani on sekiz yılda yenilenebilir enerjide ülkemiz, yaklaşık 4 kat enerji ihtiyacını karşılayabilen bir yapıya kavuşmuştur.

Akkuyu Nükleer Santrali'nin tamamlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Tamamlandığında Türkiye'nin elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 10'unu karşılayacak olan ve 4 üniteden oluşacak olan santralin ilk ünitesinin 2023 yılında, diğer ünitelerinin de birer yıl arayla 2026 sonuna kadar işletmeye alınması planlanmaktadır. Gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki artık enerji alanında üst lige çıkmış bir Türkiye vardır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Aile, çalışma ve sosyal politikalar alanında da çok güzel gelişmeler elde edilmiştir. Aile, Türkiye'nin dünü, bugünü ve yarını için en önemli stratejik gücüdür. Aile, hem sosyolojik hem ekonomik açıdan toplumu değiştiren ve dönüştüren muazzam bir güce sahiptir. Bu yüzden Bakanlığımız, aileye değer Türkiye'ye değer olarak görmektedir.

Hükümetlerimiz döneminde yaptığımız reformlarla vatandaşlarımızın neredeyse tamamını sosyal güvenlik şemsiyesi altına aldık. Günümüzde nüfusun yaklaşık yüzde 99'u sosyal güvenlik kapsamındadır. Çalışma hayatında kadın iş gücü istatistiklerine baktığımızda da kadın istihdam oranının ve kadınların iş gücüne katılım oranının arttığını görmekteyiz.

2020 yılının ilk yarısında dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 salgını iş gücü piyasasını da olumsuz yönde etkilemiştir. Covid-19 salgını dolayısıyla iş yerlerinin ve çalışanların desteklenmesi ihtiyacı ortaya çıkmış, iş yerlerinde üretimin ve istihdamın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla uzaktan çalışma uygulamalarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Çivitcioğlu.

SALİM ÇİVİTCİOĞLU (Devamla) - ...yaygınlık verilmiş ve değişen koşulların iş gücü piyasası üzerindeki olumsuzluklarını gidermeye yönelik çeşitli önlemler alınmıştır. Salgından etkilenen tüm toplum kesimlerine yönelik “Sosyal Koruma Kalkanı” hayata geçirilmiştir. Covid-19 salgınıyla mücadelede en hızlı ve acil tedbirleri uygularken sosyal diyalogu esas alıp, bu dönemde hem işçiyi hem de işvereni birlikte koruyup yolumuza devam ettik. Dar gelirli vatandaşların temel ihtiyaçlarının karşılanması için Vefa Sosyal Destek Gruplarını oluşturduk. Sayın Cumhurbaşkanımızın başlattığı Biz Bize Yeteriz Kampanyası'nda milletimizin destekleriyle 2 milyar liralık bir başışı ihtiyaç sahiplerine ulaştırdık. Görüldüğü gibi, on sekiz yıldır hükümetlerimiz tüm imkânlarıyla vatandaşlarımızın yanında olmaya devam etmektedir.

Son olarak, enerji, aile, çalışma ve sosyal politikalar alanında yapılan atılımlara liderlik yapan Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, emeği geçen Bakanlarımıza, Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlarımıza, mühendislerimize ve tüm çalışanlarımıza buradan teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın, buyurun.

SALİM ÇİVİTCİOĞLU (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle, 2021 yılı merkezî yönetim bütçesinin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimize ve bizi ekranları başında izleyen tüm vatandaşlarımıza saygılarımı sunuyorum. Allah'a emanet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.13

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon? Yerinde.

Üçüncü turda yürütme adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Yürütme adına ilk söz, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez’e aittir.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz otuz dakikadır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Gazi Meclisimizin Değerli Başkanı, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde 2 askerimizi maalesef kaybettik, şehit oldular; onları rahmetle anıyorum, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin müzakerelerini yapmak üzere toplanmış bulunuyoruz. Bu müzakereler esnasında katkı sağlayan, eleştirileri ve sorularıyla bizlere yön veren tüm milletvekillerimizi de ayrıca tebrik ediyorum, kutluyorum; teşekkür ediyorum.

Enerji kaynaklarını ve tabii kaynakları verimli, çevreye duyarlı şekilde değerlendirerek ülke refahına en yüksek katkıyı sağlamak misyonu ve enerjide, tabii kaynaklarda güvenli bir gelecek vizyonu ile çıktığımız yolda planlamalarımızı, projelerimizi, stratejilerimizi arz güvenliği, yerleştirme ve öngörülebilir piyasalar mottosu ve politik sürdürülebilirlik, finansal sürdürülebilirlik ve katılımcılık ilkeleri kapsamında yürütmekteyiz. Enerji ve tabii kaynaklar alanlarında artan talebin sorunsuz karşılanması, dışa bağımlılığın azaltılması ve cari açık üzerindeki etkinin en aza indirilmesi amacıyla kaynaklarımızı gerçekçi, rasyonel bir şekilde ve yüksek verimle kullanarak vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanması için çalışmalarımızı büyük bir fedakârlıkla sürdürmekteyiz. Bu kapsamda attığımız adımlarla yerli ve yenilenebilir kaynakları önceleyen, şeffaf, rekabetçi, tüketiciyi koruyan, güncel gelişmeleri günü gününe takip eden, yenilikçi, katma değeri yüksek ve AR-GE yoğun yatırımları hayata geçirdik. Enerji fiyatlarından çevreye, küresel gelişmelerden teknolojik gelişmelere değin birçok konuda, geleceğin nasıl şekilleneceği hususunda paydaşlarımızla yaptığımız istişareler doğrultusunda çalışmalarımıza yön veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin artan elektrik ihtiyacının sorunsuz olarak karşılanması için atılan adımlarla, kurulu güç ve üretim noktasında çok iyi bir yere gelmiş olup bu sayede elektrik ve doğal gazda arz güvenliği riski gündemimizden kalkmıştır. Ancak her türlü senaryoya hazırlıklı olunması, teknolojik gelişmeler ve iktisadi büyümeler doğrultusunda enerji arz güvenliği, sürekli takibimiz ve kontrolümüz altında tutulması gereken en öncelikli gündem maddelerimizden biridir.

Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğini merkeze alacak şekilde son yıllarda atılmış olduğumuz önemli adımların meyvelerini de şimdiden toplamaya başladık. Elektrik üretim sepetimizin çeşitlendirilmesine yönelik yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına uyguladığımız pozitif ayrımcılık neticesinde, elektrik üretiminde ithal enerji kaynaklarının payında ciddi bir düşüş yaşanmıştır. Son yıllarda enerji atağının en önemli unsurlarından biri olan yenilenebilir enerji alanında sadece son iki yılda devreye giren 7.051 megavat kurulu gücün yüzde 78'i yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşmuştur. 2020 yılı ilk on ayında devreye alınan 2.950 megavat kurulu gücün neredeyse tamamı yenilenebilir enerji kaynaklı olup sadece bu on ayda devreye giren yenilenebilir enerji kurulu güç miktarı, Avrupa'daki 20 ülkenin toplam yenilenebilir kurulu gücünden fazladır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Geldiğimiz noktanın daha net anlaşılması adına, 2019 yılında sadece yenilenebilir enerjiden üretilen elektrik miktarı 2002 yılındaki toplam elektrik üretimini aşmıştır. 2020 yılı ilk on ayında üretilen 252 milyar kilovatsaat elektriğin yaklaşık yüzde 60'ı yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından gerçekleştirilmiştir. Bunlara ilave olarak, son iki yıldır yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payı, aylık bazda hep yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşmiştir. Yerli ve yenilenebilir enerjinin payındaki bu ciddi artışlar sayesinde hem arz güvenliği güvence altına alınmış hem de cari açığa olumlu katkı sağlanmıştır. 2023 yılına kadar yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik kurulu gücünün, toplam kurulu güç içerisindeki payını yüzde 65'ler seviyesine ulaştırmayı hedefliyoruz; geçtiğimiz yıl yüzde 62'ydi, bu yıl da muhtemelen yüzde 60'ın bir miktar altında bunu gerçekleştireceğiz.

Biraz önce bazı milletvekillerimiz, özellikle yenilenebilir alanda ve klasik termal elektrik üretim tesislerine ilişkin bazı eleştiriler yöneltti. Bunu aslında Komisyon toplantılarında da sayın milletvekillerimizle paylaşmıştık ama görsel hazırladık çünkü bazı milletvekillerimiz “Bu kadar HES'e niye ihtiyaç var?”, bazıları “Bu kadar rüzgâra niye ihtiyaç var?” dediler, jeotermal santralleri eleştirenler oldu. Bunların üretimimiz içerisindeki payını görsel olarak hazırladım ve izninizle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, önce klasik doğal gaz kaynaklarından başlamak istiyorum. Türkiye'de yaklaşık 337 tane – şu anda burada görselde şehirler bazında yerleşimi de görüyorsunuz- 25.636 megavat kurulu güce sahip doğal gaz santralimiz var. Bundan çok değil, on-on beş sene öncesinde, ürettiğimiz elektriğin neredeyse yarısını hatta bir miktar fazlasını doğal gazdan ürettiyorduk ama geçtiğimiz yıl bu ithal kaynağa olan bağımlılığı azalttık, yüzde 20'nin altına çektik, yüzde 19. Bu santrallerin üretimden aldığı pay; yaklaşık yirmi dört saatlik bir elektrik üretimini dikkate aldığımızda -buna da dikkatinizi çekmek istiyorum- 4,6 saatini doğal gaz kaynaklı elektrik üretim tesislerinden üretiliyoruz. Başka bir ifadeyle “Doğal gaz santrallerini kapatın.” dediğinizde yirmi dört saatin 4,6 saatini elektriksiz yani karanlıkta geçirmeyle karşı karşıya kalacağız demektir.

Diğer bir görselimiz yerli kömürle ilgili. Burada şimdi birçok milletvekilimiz yerli kaynaklara ağırlık verilmesini söylerken, kömürün çıkarmış olduğu emisyonlar dolayısıyla bazı milletvekillerimizden de buna negatif yaklaşanlar oldu. Küresel anlamda da baktığımızda aslında, bu kaynaklara olan ilginin eskisi kadar yüksek olmadığını, emisyon değerleri açısından ve karbondioksit emisyonları açısından fazla tercih edilmediğini görüyoruz. Ancak bugün hâlâ, dünyada üretilen elektriğin yaklaşık yüzde 38'i kömür kaynaklı santrallerden karşılanmaktadır, biz de Türkiye'de ithal ve yerli olmak kaydıyla yaklaşık yüzde 30'unu kömürden karşılıyoruz. Bunun yüzde 17'lik kısmını da yerli kömürden karşılıyoruz. Bunun da yirmi dört saatteki karşılığı 4,1 saat. “Yerli kömür santrallerini kapatın.” dediğinizde dört saat karanlıkta kalma olasılığıyla yüz yüze kalırız.

İthal kömüre gelince: Tabii, yerli kömürün çıkarılması, üretilmesiyle ilgili bazı zorluklardan dolayı özellikle son on yılda ithal kömüre dayalı santraller de gelişti. Burada da ülke genelinde yaklaşık 15 tane santralimiz var, 8.987 megavatlık bir kurulu güç var. Bunların da toplam üretim içerisindeki payı yüzde 20. Bu santralleri kapattığımızda 4,9 saat elektriksiz kalabiliriz demektir.

Şimdi, sırasıyla yenilenebilir enerji kaynaklarından ürettiğimiz elektriğin sistem içerisindeki yükünü anlatmak istiyorum. Jeotermal de özellikle son on sekiz yılda büyük hamle yaptığımız, gerçekleştirdiğimiz santrallerden biridir. 1.579 megavat kurulu güce sahip 60 tane jeotermal kaynağımız ve santralimiz söz konusu; dünyada 3'üncü sıradayız. (CHP sıralarından “Duyamıyoruz.” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Peki.

Bunun yaklaşık yüzde 3'lük bir payı söz konusu üretimde. Bütün bu jeotermal santralleri kapattığımızda bir saate yakın yani 0,7 saatlik bir elektrik kesintisiyle karşı karşıya kalırız.

Akarsu... Bazı milletvekillerimiz özellikle küçük akarsulara dönük, doğa ve çevreyi tahrip ettiği için aleyhte birtakım açıklamalarda bulundu. Şu anda Türkiye’de, küçük HES dediğimiz 575 adet santralimiz var, yaklaşık 8 bin megavat kurulu güce sahip. Keban 1.600 megavat civarında; bunun neredeyse 3-4 katı kadar büyüklükte küçük HES’lerden biz elektrik üretiyoruz. Toplam kurulu güç içerisindeki payı yüzde 8,5 ve baktığımızda bu küçük HES’leri kullanmayalım, kapatalım dediğinizde günde 1,8 saatlik elektrik kesintisiyle karşı karşıya kalabiliriz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Doğru değil bu...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Daha fazlası var...

ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Peki, barajlı büyük HES’lere gelince: Barajlı büyük HES’ler 131 adet. Toplam 22 bin megavat civarında bir kurulu gücümüz var. Türkiye’nin daha çok Karadeniz ve Güneydoğu Bölgelerinde yer alan bu santrallerimizde ürettiğimiz elektriğin payı yüzde 22. Bu santralleri kapattığımızda 5,3 saat karanlıkta kalırız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, son dönemde özellikle yerel yönetimlerin biyogaz, biyokütlele biliyorsunuz elektrik üretimiyle alakalı atakları, hamleleri var; orada da ciddi bir başarımız söz konusu, irili ufaklı 328 adet biyokütle santralimiz söz konusu, üretim içerisindeki payı yüzde 2. Bu santralleri kapattığımızda yaklaşık yarım saatlik elektriksiz kalma ihtimalimiz var.

Peki, güneşe genellikle -hamdolsun- fazla bir eleştiri gelmedi. Orada da özellikle son üç, dört yılda ciddi bir hamle söz konusu, santral sayımız 7.347’ye ulaştı. Bunların büyük bir kısmı 1 megavat altı lisanssız elektrik üretim santralleri, buradaki payı da yüzde 3. Güneş santrallerini kapattığımızda 0,7 saatlik bir elektrik kesintisiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Rüzgâra gelince: Maalesef “Yenilenebilirli destekliyoruz .” diyen bazı partilerimizin bazı milletvekilleri, son günlerde rüzgâr türbinlerine ve santrallerine karşı da aleyhte bir propaganda içerisinde. Tüm dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarında, tüm hükümetler, devletler alım garantisi dâhil yatırım teşvikleri vermiş olmasına rağmen, Türkiye’de bunun aleyhine propaganda yapan bazı grupları görüyoruz çevrecilik kılıfı altında. Türkiye’de 314 tane santral var, kurulu gücümüz 8.330 megavat.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – HES’ler yenilenebilir değil.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Toplam üretim içerisindeki payı yüzde 7; rüzgâr santrallerini kapattığımızda günde 1,7 saatlik bir karanlıkla karşı karşıya kalma riskimiz var.

Bazı milletvekillerimiz de şunu dedi: “Klasik termal santralleri çalıştırmayalım. Sadece yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleriyle biz bu işi başarabilir miyiz?” Dünyanın her yerinde, sadece yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı bir ülkenin arz güvenliğini garanti altına alma imkânı teknik olarak bugün mümkün değil. Tüm dünya bunun için çalışıyor ama hâlihazırda rüzgârın sürekli esmediği, güneşin, gece gündüz farklılığının ya da hidroliklerde kurak ya da sulu yağışlı sezona bağlı üretimdeki değişiklikler düzenli üretimin önündeki en büyük engel. Onun için de bu santralleri yedekleyecek klasik termal santrallere ihtiyacımız var. Başka bir ifadeyle, “Biz klasik santralleri kapatalım, sadece yenilenebilir enerji kaynaklarından bu ülkenin elektrik ihtiyacını karşılayalım” dediğinizde sadece on saatlik elektriği üretebilirsiniz, on dört saat karanlıkta kalırsınız.

Şimdi, buradan şu noktaya gelmek istiyorum: Özellikle bazı muhalefet milletvekilleri, bazı politika önerileriyle geldiler. Bunların ekonomik, sosyal, teknik karşılığının ne olduğunu somut olarak sizlerle paylaşmak istedim. O politikaları uygulamış olsaydık bugün ülke karanlığa gömülmüş olacaktı ama bizim karanlığa değil, aydınlığa ihtiyacımız var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Gelecek nesillere güvenilir arz güvenliğini temin etmek gibi bir sorumluluğumuz söz konusu. Hayalci olmayın lütfen, hayalci olmayın. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Millet bize sürekli aydınlık diye oy veriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sürekli aydınlık diye oy veren millete biz yalancı çıkamayız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sürekli aydınlık diye millet bize oy veriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Eğer siz iktidara gelmiş olsaydınız şurada yanan 10 tane lambanın 8’i sönmek olacaktı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kaynak bizimse teknoloji de bizim olmalı şiarı doğrultusunda, yenilenebilir enerji alanında yerli üretim, yerli mühendis, yerli AR-GE ve inovasyonu zorunlu kılan YEKA modellerimizi de hayata geçirdik. Bu modelle, enerji teknolojilerinde sürekli kendini yenileyen ve teknoloji ihraç eden bir ülke olmayı amaçlıyoruz. Nitekim, artık rüzgâr türbinini burada kendisi yapabilen, güneş panellerini Türkiye’de yapabilen, sadece Türkiye’deki santrallerin ihtiyacı değil, bölge ülkelerinin ve dünyadaki diğer talep eden ülkelerin ihtiyaçlarını da karşılayabilecek teknoloji üssü hâline gelmiş durumdayız.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tabii, siz bedava dağıtırsanız olur! Halka bedava dağıtın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sayın milletvekilleri, orta ve küçük ölçekli yatırımcıların da yenilenebilir enerji sektörüne girmelerini sağlamak için geliştirdiğimiz Yerli Malı Kullanım Karşılığı Tahsis yöntemiyle küçük ölçekteki mini YEKA uygulaması kapsamında bin megavat kurulu güce sahip 74 adet yarışmayı da inşallah 2021 yılının ilk aylarında yapmayı planlıyoruz.

Atılan bütün bu adımların bir yansıması olarak dünyanın en büyük yenilenebilir enerji ekipmanı imalatçıları, bölge ofislerini Türkiye’de konumlandırarak bölge operasyonunu Türkiye merkezli yürütmeye başladılar. Bu durum, yenilenebilir enerjide hem üretim hem de yönetim becerileri anlamında ciddi bir “know-how”, bilgi ve birikimin ülkemize aktarılmasına da katkı sağladı.

Yenilenebilir enerjide sadece üretim değil, tüketim tarafında da vatandaşlarımızı bu sürecin bir parçası hâline getirecek yeşil tarifeyi devreye alarak yenilenebilir enerji tarifesi dönemini de başlattık. Böylece, isteyen vatandaşlarımız sadece yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriği kullanabilecektir. Bununla birlikte, tedarik edilen elektrik enerjisinin belli miktarının yenilenebilir enerji kaynaklarından üretildiğinin Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Belgesi'yle kanıtlanmasına yönelik organize YEK-G piyasa platformunu da 2021 yılında devreye alacağız.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Onlar tarihi, kültürü...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ayrıca, elektrik altyapımızın geliştirilmesi ve modernize edilmesi kapsamında 2020 Haziran ayı TÜFE'sine göre yaklaşık 68 milyar lira yatırım yapmayı planladığımız 2021-2025 uygulama dönemi plan ve programlarının hazırlanmasına ilişkin çalışmalarımızı da başlattık. Elektrik iletim sistemine dönük de yine bu önumüzdeki üç yılda, 2021-2023 uygulama döneminde yaklaşık 18 milyar liralık yatırım yapmayı planlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerji talebinin karşılanmasında baz yük santral olarak adlandıracağımız kesintisiz güç üretebilen santraller arasındaki önemli alternatiflerden biri de sıfır emisyonlu güç santralleri sınıfında bulunan nükleer güç santralleridir. Bu doğrultuda, ülkemizin ilk nükleer güç santrali olacak Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin inşaatı devam etmektedir. İnşallah, ilk reaktörü cumhuriyetimizin 100'üncü yılı olan 2023 yılında, diğer kalan 3 reaktörü de birer yıl arayla devreye almayı planlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öngörülebilir piyasaların oluşturulması ve tüketicinin korunması amacıyla enerji piyasalarının mali açıdan güçlü, serbestleşmiş, rekabete açık, istikrarlı...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Silah olarak...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) - ...ve şeffaf bir şekilde tesis edilerek yatırımların daha kolay ve daha hızlı yapılabileceği bir ortam sayesinde serbestleşmeye yönelik kuralların uygulanmasına da devam edilmiştir.

Enerji piyasalarının sürdürülebilir bir şekilde çalışması için oluşturulan EPİAŞ sayesinde ülkemiz enerji ticaret merkezi olma vizyonumuz doğrultusunda bölgesinde önemli bir noktaya taşınmıştır. Gazın ya da elektriğin sadece transit olarak kullanıldığı bir ülke olmaktan çıkacağız, bu ürünlerin burada ticarileştiği, alınıp satıldığı bir borsa hâline gelmeyi hedefliyoruz.

Enerji sektörünün ve piyasanın gelişimi doğrultusunda ileri tarihli, fiziksel teslimatlı elektrik piyasası olarak da ifade edilen vadeli elektrik piyasasını da 2021 yılı içerisinde hizmete sunmayı hedefliyoruz. Bizim piyasa gelişimi konusundaki tavrımız açık ve net olup amacımız, Türkiye'yi enerjinin sadece transfer edildiği değil aynı zamanda fiyatlandırmasının yapıldığı bir merkez hâline getirmektir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; doğal gaz ve petrolle ilgili hususlara gelince: Bugün 81 ilimizin hepsine, 566 ilçe ve beldemiz ile 165 organize sanayi bölgesine doğal gaz arzı sağlanmış olup abone sayısı 17,1 milyona çıkmış ve ülkemiz nüfusunun neredeyse yüzde 80'i doğal gaza erişebilir hâle gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, yerleşim yerlerine doğal gaz arz edilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, doğal gaz arzı sağlanmış yerleşim yeri sayısını da 2022 yılı sonunda inşallah 661'e kadar çıkarmayı hedefliyoruz.

Doğal gaz arz güvenliği kapsamında yaptığımız çalışmalarla Tuz Gölü ve Kuzey Marmara Doğal Gaz Depolama Tesislerimizin toplam depolama kapasitesi 3,84 milyar metreküpe, günlük geri üretim kapasitemiz ise 45 milyon metreküpe ulaşmıştır. Doğal gaz depolarımıza ilişkin yürütülen çalışmaların

tamamlanmasıyla bu 2 tesisin toplam depolama kapasitesi 10 milyar metreküpe, günlük geri üretim kapasitesi de 155 milyon metreküpe ulaşacak ve ulusal tüketimimizin yüzde 20'sini bu depolarda muhafaza etme imkânına ulaşacağız. Bunun yanı sıra, Saros Körfezi'nde 3'üncü FSRU Terminalini devreye alma çalışmalarımız devam ediyor. Ayrıca "Ertuğrul Gazi" adını verdiğimiz FSRU gemisi de temin edilmiş olup inşallah, birkaç ay içerisinde filomuza katılacak.

Kaynak ve güzergâh çeşitlendirmesi kapsamında TANAP ve Türk Akımı Projeleri devreye alınarak doğal gaz akışına başlanmıştır. Diğer taraftan, sismik araştırma gemilerimiz marifetiyle belirlenen lokasyonlarda Fatih ve Yavuz sondaj gemilerimizle bugüne kadar toplam 9 derin deniz sondajı yapılmış olup bir derin deniz sondajına ise hâlihazırda devam edilmektedir. Üçüncü sondaj gemimiz Kanuni'nin ise Filyos Limanı'nda kule montaj işlemleri tamamlanmıştır. İnşallah, 2021 yılının ilk aylarında diğer ikmallerini de tamamladıktan sonra Karadeniz'deki sondajlarına başlayacaktır.

Türkiye olarak, Doğu Akdeniz yetki alanlarıyla ilgili tavrımızı gerek açıklamalarımızla gerekse sahadaki faaliyetlerimizle net bir şekilde ortaya koyduk. Doğu Akdeniz havzasında uluslararası hukuk kaynaklı meşru haklarımızdan taviz verilmeden, bu bölgeyle birlikte Karadeniz'de de arama ve sondaj faaliyetlerimiz kararlılıkla devam ettirilecektir. Bu kararlı çalışmalarımızın bir neticesi olarak, Ereğli'nin 175 kilometre açığındaki Karadeniz'in Sakarya havzasında, tarihimizdeki ve aynı zamanda bu yıl dünyadaki denizlerdeki en büyük doğal gaz keşfini gerçekleştirerek 20 Temmuzda başlatılan Tuna-1 kuyusundaki sondajla 405 milyar metreküplük doğal gaz rezervini hamdolsun keşfettik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Rabb'im bereketlendirsin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – İnşallah.

Şimdi, bu çalışmalar çerçevesinde, toplamda yaklaşık 40 kadar kuyu açacağız ama biraz önce bazı milletvekillerimiz "Bunu nasıl çıkarırsınız?" dediler. Ben o milletvekillerimizi hatırlıyorum, "Arayamazsınız." dediler, aradık; "Bulamazsınız." dediler, bulduk; şimdi de "Çıkaramazsınız." diyorlar; nasıl bulduysak öyle çıkaracağız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar ve MHP sıralarından alkışlar)

Enerji verimliliği ve sürdürülebilir çevreyle ilgili hususlara gelince: Üzerinde önemle durduğumuz bir başka husus enerji verimliliği olup artan enerji talebini kaynaklarımızı verimli, sürdürülebilir ve akıllı teknolojilerle birlikte değerlendirerek karşılamayı hedeflemekteyiz. Enerji yoğunluğumuzu gelişmiş ülkeler seviyesine çekmemiz gerektiğine olan inancımız ve enerji verimliliğini önemli bir arz kaynağı olarak görmemiz kapsamında, sanayide, tarımda, üretimin diğer alanlarında 1 birim ürünü veya 1 birim gayrisafi yurt içi hasılayı daha az enerji tüketerek oluşturmalı; verimli ve kendi enerjisini üreten binaların yaygınlaştırılmasını sağlayarak konutlarda ısınma, soğutma ve aydınlatma gibi temel ihtiyaçlarımızı en verimli şekilde karşılamalıyız. Bu meyanda, toplumsal enerji verimliliği bilincinin geliştirilmesi de büyük önem arz etmektedir. Enerji verimliliği ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı kapsamında, 55 eylemi kapsayan Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı'ndaki tüm eylemlerin uygulanması hâlinde 2033 yılına kadar yaklaşık 30 milyar dolarlık mali tasarruf hedeflenmiş olup bazı tasarrufların etkisi 2040 yılına kadar da devam edecektir. Bu plan kapsamında yer alan eylemlerin hayata geçmesiyle, 2023 yılına kadar sera gazı salınımında 66 milyon ton karbondioksit azaltımı sağlanacak olup yapılacak 1 birim maliyetli yatırımla 3 birim tasarruf etme imkânı bulunmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

En az karbon salımı yapan ülkelerin başında gelen bir ülkenin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olarak belirtmek isterim ki çevreye karşı her zaman sorumluluğumuzun daha üzerinde hareket ediyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çevreyi katlettiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bu kapsamda, çevre açısından da önemli bir atılım olarak değerlendirdiğimiz yerli üretim elektrikli aracımız TOGG banttan inmeden şarj altyapısına dair çalışmalarımızı da büyük oranda tamamlamış olacağız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aydın’ı zehirlediniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Saygıdeğer hazırım, dengelerin yeniden oluştuğu bu salgın dönemine damgasını vuran gelişmelerin başında hiç kuşkusuz ki teknoloji geliyor. Kendi sektörümüzden ele alacak olursak teknolojinin merkezde yer aldığı bir dönüşüm, salgın sonrası dönemde daha rekabetçi ve çevresel açıdan sürdürülebilir bir enerji geleceği için de bize yeni fırsatlar sunacaktır. Covid-19 salgınıyla birlikte, yerli üretim ve ülkelerin kendi öz yeterliliklerini oluşturma gayretleri daha önce hiç olmadığı kadar önem kazanmaya başladı. Artık, kaynağın yanında teknolojinin de yerli olmasını sağlamak zorundayız.

Türkiye’de teknoloji, inovasyon ve AR-GE birikiminin oluşması için 3 hususu kritik görüyoruz. Bunlar kurumsallaşma, kültür ve katılımcılık olup bu hususlar doğrultusunda enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer teknoloji alanında ülkeye ve insanlığa hizmet etmek, Türkiye’nin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak, inovasyon ihtiyacını karşılamak, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, kamu ve özel hukuk kişileriyle iş birliği yaparak bilimsel araştırmalar yapmak, bu araştırmaları koordine ve teşvik etmek, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak amacıyla TAEK, BOREN ve NATEN tek çatı altında birleştirilerek Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu kurulmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) TENMAK’la enerji ve tabii kaynaklar alanlarında, AR-GE çalışmalarında, kurumlar arası koordinasyon ve iş birlikteliği daha güçlü sağlanacak, yapılan AR-GE çalışmaları tek bir havuzda toplanarak emek ve maliyet en etkin şekilde yönetilecektir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sahip olduğumuz endüstriyel ham maddeler, metalik madenler, enerji ham maddeleri ve jeotermal kaynak potansiyelinin ortaya konulup ekonomimize kazandırılması için arama ve üretim çalışmalarımıza yoğun bir şekilde devam ediyoruz. Bu kapsamda, ülkemiz genelinde yer altı kaynaklarımızın tespit edilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar neticesinde, kamu olarak 2019 yılında 1 milyon metrenin üzerinde, 2020 yılının ilk on ayında ise 770 bin metre sondaj yapılmıştır. Havadan jeofizik görüntüleme çalışması kapsamında 2019 ve 2020 yıllarında toplam 1 milyon kilometrenin üzerinde veri uçuşu gerçekleştirerek bütün ülke sathının maden röntgeni çekilmiş, jeofizik haritaları hazırlanmış ve detaylandırılmıştır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; diğer sektörler göre daha riskli bir iş kolu olan madencilik faaliyetlerinin yüksek güvenliğini yürütülmesi için yapılan düzenlemelerle iş güvenliği açısından gerekli iyileştirmeler de yapılmıştır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Somalı madencilerin parasını ödediniz mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Maden işletmelerine yönelik aralıksız olarak yapılan denetimler kapsamında 2020 yılının ilk on ayında 4.500’ün üzerinde denetim yapılarak kaza oranlarında da kayda değer bir azalma sağlanmıştır.

Ülkemizin kalkınmasında önemli rol oynayan maden ürünleri, sanayi, enerji, tarım ve inşaat başta olmak üzere, sektörün temel girdilerini oluşturmaktadır. Doğayla birlikte madenlerimize de sahip çıkılarak madencilik faaliyetinin hangi şartlarda yapılabileceği mevzuatımızda belirtilmiş olup ülkemizdeki madencilik faaliyetleri de bu doğrultuda yapılmaktadır.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Meraları bitirdiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yer altı zenginliklerimizi, yer üstü zenginlerimizi de dikkate alarak ülkemiz ve milletimiz için en uygun seçenekler üzerinde ilgili bakanlıklar ve kurumlarla birlikte çalışmaktayız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Meraları bitirdiniz! Mera mı bıraktınız memlekette?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Kritik ve stratejik madenlerin yurt içinde işlenmesini sağlayacak projelerin hayata geçirilmesiyle birlikte madenlerimizi yurt dışına ham madde şeklinde değil, uç ürün ya da ileri teknoloji ürünler olarak ihraç edeceğiz. Bu model sayesinde istihdam artacak, sektörün ve ülkemizin büyümesi sağlanacak ve en önemlisi ise yüksek teknolojinin ülkemizde üretilmesi ve kullanılması olacaktır. Bu kapsamda, 11 adet uç ürün üretim şartlı ihale gerçekleşmiş olup bu modelle yeni ihalelerin yapılmasına devam edilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Uç ürün üretme hedefi doğrultusunda geçen yıl ekim ayında temelini attığımız Bor Karbür Üretim Tesisi, 2021 yılı sonunda devreye alınacak olup bu tesisle birlikte katma değerli uç ürünlerden ileri teknoloji ürünlere geçiş yapmış olacağız.

Ayrıca, bor madeninden rafine bor üretimi sırasında ortaya çıkan sıvı atığın içerisindeki lityumu geri kazanma üzerine üç yıldır yaptığımız AR-GE çalışmalarıyla geleneksel yöntemlerin dışında çıkılarak yeni bir üretim metodu geliştirilmiş ve pilot üretim tesisi tamamlanmıştır. Dün de arkadaşlar ilk ürünü getirdiler, biraz sonra soru-cevapta sizlerle paylaşacağım ilk ürünüümü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü lityum, özellikle elektrikli otomobiller başta olmak üzere, mobil akıllı cihazlarda kullanılan batarya pillerin üretiminde son derece kritik bir ham madde. Türkiye, yaklaşık yılda bin ton civarında bir ithale karşı karşıya. Şu anda pilot üretim tesisimiz sadece 10 ton üretiyor ama pilot üretim tesisinden öğreneceğimiz yeni bilgi ve bulgularla, inşallah, en kısa süre içerisinde kapasiteyi 600 ton/yıla çıkaracağız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – ...ve böylece, neredeyse ithal ettiğimiz ürünlerin yüzde 60'ına varan kısmını yerli kaynaklardan üretme imkânına kavuşmuş olacağız.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımız, enerji ve tabii kaynaklar alanındaki çalışmalarını kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynağının mümkün olduğunca etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması hedefine yürümektedir. Bakanlığımızın 2019 yılı bütçesi ödeneği 2 milyar 914 milyon 663 bin Türk lirası olup bu tutarın 2 milyar 732 milyon 150 bin 399 lirası harcanmış, harcanmayan 182 milyon 512 bin 601 liralık ödenek yıl sonunda iptal edilmiştir. Oluşan bu kesin hesap rakamlarına bağlı kalarak 2019 yılı bütçe gerçekleştirme oranımız yüzde 94 olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakanlığımız merkez teşkilatı için 2021 yılı bütçe teklifi 3 milyar 999 milyon 188 bin lira olup MAPEK, MTA, TENMAK, EPDK ve NDK'yle birlikte teklif edilen toplam bütçe tutarı 5 milyar 61 milyon 810 bin Türk lirasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Son cümlelerim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Selamlayalım Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sözlerime burada son verirken 2021 yılı bütçesinin milletimiz, devletimiz ve Bakanlığımız için hayırlara vesile olmasını diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın)– Sayın Bakan, Aydın’da JES’lerden biten halk seni unutmayacak. Aydın’ı bitirdiniz, bu halk seni unutmayacak.

BAŞKAN – Yürütme adına ikinci söz Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk’a aittir.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz kırk dakikadır.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Sağ olun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi görüşmeleri kapsamında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımız tarafından gerçekleştirilen 2020 yılı faaliyetleri ve 2021 yılı hedefleri hakkında konuşma yapmak üzere huzurunuzda bulunmaktayım.

Öncelikle Barış Pınarı harekât bölgesinde terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırı sonucunda 2 askerimizin şehit olduğunu ve 8 askerimizin de yaralandığını büyük bir üzüntüyle öğrendim. Şehitlerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Biz; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak aileyi, nesli, çocuklarımızı, kadınlarımızı, engellilerimizi, yaşlılarımızı, işçilerimizi, işverenlerimizi, emeklilerimizi, iş arayanlarımızı, ihtiyaç sahiplerimizi, şehit yakınlarımızı ve gazilerimizi koruma görevini üstleniyoruz. Bütün bu toplum kesimlerini koruma çalışmalarımızı da “sosyal koruma” olarak adlandırmaktayız. Bu şekilde sosyal devlet anlayışımızın gereği olarak sosyal kalkınmayı gerçekleştirmeyi ve sosyal refahı artırmayı amaçlıyoruz. Bakanlık olarak yürüttüğümüz politikaların nihai hedefi mutlu birey, uyumlu aile ve müreffeh toplumdur. Bu anlamda bütün çalışmalarımız; çalışma hayatı, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardımlar olmak üzere dörtlü sacayağı üzerine bina edilmiştir.

Bildiğiniz gibi, 2020 yılında şimdiki kadar benzerini yaşamadığımız bir küresel salgınla mücadele ettik, etmeye de devam ediyoruz. Ben bu dönemde en ön safhada özveriyle çalışan sağlık çalışanlarımız, kuruluşlarımızdaki sosyal hizmet çalışanlarımız başta olmak üzere, bütün mesai arkadaşlarımıza da bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. Hayatlarını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet ve yakınlarına başsağlığı diliyorum, hastalarımıza Rabb’imden şifa vermesini niyaz ediyorum.

Şu ana kadar geliştirdiğimiz bütün işhareler sonucu hayata geçirdiğimiz sosyal koruma kalkını kapsamında aldığımız tedbirlerle vatandaşlarımıza doğrudan aktardığımız kaynağın toplam tutarı bugün itibarıyla 45 milyar liraya yaklaşmış durumda. Dolayısıyla salgının çalışma hayatını asgariye indirme yönünde kısa çalışma ödeneği, fesih kısıtı, nakdî ücret desteği, normalleşme desteği gibi etkin uygulamalarımızı hızlı bir şekilde hayata geçirdik. Kısa çalışma uygulamalarının yöntemlerini hızlandırdık.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Günlük 39 lirayla geçiniyor işçiler Sayın Bakan.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Dinler misiniz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İstedğimiz şekilde konuşuruz, sizden izin almayacağız Ravza Hanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)
- Aynı zamanda -şurada da gördüğünüz gibi- kısa çalışma ödeneğinde 3,5 milyonun üstündeki çalışmamıza 23 milyar lirayı aşkın bir kısa çalışma ödemesi yaptık ve süreci daha da hızlandırmak amacıyla 1 Aralık itibarıyla da kısa çalışma ödeneğine yeniden başvuru almaya başladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yeni başvuruları da ilk defa, bir yenilik olarak kısa çalışma ödeneği başvurusunu e-devlet üzerinden alıyoruz.

Yine, işçilerimiz işlerini kaybetmesin diye, işçilerimizi koruyalım diye, istihdamlarını koruyalım diye sözleşme fesih kısıtı getirdik ve bu süreçte de nakdî ücret desteği verdik. 2 milyonun üstünde çalışmamıza 6,4 milyarın üstünde nakdî ücret desteği ödedik. Fakat istiyoruz ki ekonomimiz hızla çarklarını döndürsün, tekrar normalleşebilelim. Dolayısıyla hem işçilerimizin gelir kaybının önüne geçmeyi hem de ekonomimizin daha çabuk toparlanarak üretim kapasitesini artırmasını hedefliyoruz. Bu anlamda da normalleşme desteğimizi başlattık ve şu ana kadar 2,5 milyonu aşkın çalışmamıza yaklaşık 2 milyar destek verdik. Bu, aynı zamanda ne demek oluyor? Kısa çalışmadaki 3,5 milyon çalışmamızın 2,5 milyonunun yani büyük bir çoğunluğunun artık kısa çalışmadaki etkilerinin azaldığını ve normalleşmeye geçtiğini yani ekonomimizin büyük bir çoğunluğunun normalleşmeye geçtiğini gösteriyor.

Aynı zamanda salğından çok etkilenen sektörlerdeki işletmelerin toplamı 40 milyar lirayı bulan üç aylık SGK primlerinin ödemelerini erteledik. Burada ben bir kez daha vurgulamak istiyorum ki kısa çalışma ödeneği olsun, nakdî ücret desteği olsun, bunlar bizatihi doğrudan çalışanlarımıza aktarılmış birer kaynaktır.

Yeni istihdam paketimizi devreye soktuk. Bu paketimizde işsizliği engellemek ve işsizliği azaltmak ve istihdamı korumak ve artırmak için de 6 ana teşvik ve destek bulunmaktadır. Ayrıca, yaklaşık 290 milyar liralık SGK alacağına da yapılandırma getirdik.

Bu dönemde sosyal koruma kalkanımızda sosyal güvenlik uygulamalarımız önemli yer kapsıyordu ve biz, bu noktada özellikle engellilerimizin, kronik hastalarımızın sağlık raporu ve reçetelerinin sürelerini uzattık. Çeşitli istirahat raporlarındaki düzenlemeleri yaptık, iş göremezlik ödeneğinin koşullarını rahatlattık ve en önemlisi salgın olduğuna verilen tanı ve tedavi hizmetlerini acil hâl kapsamına alarak vatandaşlarımızdan katılım payı ve ilave ücret alınmamasını sağladık. Yoğun bakım tedavi ücretlerini 2 katına çıkardık. Onun dışında, Covid-19 hastalarının tedavisinde kullanılan bütün ilaçları -immün plazma tedavisi de dâhil olmak üzere- geri ödeme listemize aldık. Ben bu noktada şuna işaret etmek istiyorum: Bütün bu genel sağlık sigortası kapsamında yaptığımız ödemeler şu ana kadar 4,4 milyar lirayı aşmış durumda fakat kimse bu rakamın yani genel sağlık sigortacılığı altında yaptığımız bu ödemelerin nasıl yapılabildiğini... Bu, batan bir SGK'yle yapılmıyor; işleyen, sürdürülebilir bir SGK'yle yapılıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Covid-19 hastalığı yaşlı ve kronik rahatsızlıkları olanları daha çok etkiliyordu, dolayısıyla özellikle sosyal hizmet kuruluşlarımızdaki tedbirleri hızlı bir şekilde artırdık ve bu sayede de ülkemiz -Dünya Sağlık Örgütünün de söylediği gibi- huzurevlerimizdeki yaşlı ölümleri konusunda dünyayla kıyasla en az etkilenen ülkelerin başında geldi.

Sosyal yardım politikamız gereği de hemen, hızlıca e-devlet üzerinden salgın sosyal destek programımızı hayata geçirdik. Burada ben bir noktaya daha işaret etmek istiyorum: Bu süreçte Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğümüzün bütünlüklük sisteminin İŞKUR ve SGK veri tabanlarından aynı anda istifade edebilmesi bizim, sosyal yardımları doğru hanelere hızlı bir şekilde ulaştırmamızı sağladı. Bir noktada sosyal muhtaçlarımızın, yoksullarımızın sayısı artmıyor, “dönemsel ihtiyaç” diye bir durum vardı Covid nedeniyle; dolayısıyla da dönemsel ihtiyacı olan, iş yerleri kapanan bütün

çalışanlarımıza da biz destek vermek durumundaydık. Dolayısıyla e-devlet üzerinden şeffaf bir şekilde bütün vatandaşlarımızın başvurularını aldık ve bunlar sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımız tarafından değerlendirilerek hanelere ulaştırılmış oldu. Dolayısıyla e-devlet kapısı üzerinden alınan başvurular illerde ve ilçelerdeki vakıflar tarafından değerlendirilerek yaklaşık 6,3 milyar lirayı aşkın nakdî destek sağlandı. Artı, bizim periyodik paylarımız vardı vakıflara ve ayrıca 2 milyar lira tutarındaki “Biz Bize Yeteriz” kampanyasındaki dağıtımları da yapmış olduk.

Bu süreçte kadınlarımızın yanında olabilmek için biz özellikle kadın odaklı sosyal yardım programlarımızın aylık miktarlarını artırdık, ne gibi? Eşi vefat eden kadınlara yönelik nakdî yardımımızı yüzde 20 oranında artırdık; muhtaç asker çocuklarımızın nakdî yardımını yüzde 50 oranında artırdık; asker ailelerinin nakdî yardımını yüzde 45 oranında artırdık; öksüz, yetim yardımını yine yüzde 50 oranında artırdık; gebelik, lohusalık gibi yardımlarımızı yüzde 30 oranında artırdık yani pandemi döneminde kadınlarımıza daha fazla sahip çıkmak için tematik sosyal yardımlarımızı yüzde 10 ila yüzde 50 arasında artırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çalışma barışına gelince çalışma hayatında tabii ki istihdamın en önemli paydaşı çalışma hayatındaki kuruluşlarımız. Çalışma barışını artırmak adına da tüm sosyal taraflarla birlikte çözüm odaklı, yenilikçi bir yaklaşıma inanıyoruz. Bu doğrultuda da 2002’den bu yana çalışanlarımızın, işverenlerimizin haklarında iyileşme sağlayan birçok önemli düzenlemeyi hayata geçirdik. Bugün çalışma hayatındaki mevcut düzenlemelere baktığımızda 2021 senesinde neler olacağına bakalım: 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 9’uncu yılını, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 18’inci yılını, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun 20’nci yılını, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 56’ncı yılını geride bırakmış olacağız.

Çalışma hayatı çok dinamik bir süreç. Biliyoruz ki bugün ilkokula başlayan çocukların yüzde 65’i iş hayatına atıldıklarında şu an için var olmayan işlerde çalışacaklar, farklı beceriler öne çıkacak. Dolayısıyla da bizim çocuklarımızı, geleceğimizi, gençlerimizi bu dinamik sürece hazırlamamız ve bu kadar hızlı dönüşen bir sürece uyum sağlamamız, ekonomimizin dayanıklılığını artırmamız ve çalışanlarımızın hak ve hukukunu koruyarak çalışma mevzuatımızı sosyal diyalog çerçevesinde gözden geçirmemiz ve güncellenmemiz de gerekmektedir.

Ayrıca, çalışma hayatına dair dijital dönüşümü tamamlamak sendikal örgütlenmenin de yaygınlaşmasına katkı sunacak. Buna en güzel örneklerden biri, işçi sendikalarındaki e-devlet üzerinden yaptığımız işlemler.

Resmî ara buluculuğun belirlenmesiyle ilgili başvuruları da biz kasım ayı itibarıyla e-devlet üzerinden almaya başladık.

Ayrıca, kamu personel alımlarında teknolojik gelişmelerden maksimum derecede istifade edebilmek için 2021-2022 yılını kapsayan Elektronik Kamu İstihdam Portalı Projesi’ni de başlatmış olduk.

Dolayısıyla biz sendikalaşmayı katılımcı demokrasi anlayışımız ve çalışanlarımızın hakları bakımından çok önemsiyoruz. Ülkemizde 19 konfederasyon, 507 sendika bulunmakta ve 2020 yılı itibarıyla işçi ve memur sandikalaşma oranı toplamda yüzde 22’ye yaklaşmış durumda tam 2 kat artan üye sayılarıyla. 1 milyondan 1,9 milyon üyeye ulaşmış bir işçi sendikacılığından; 1,3 milyondan 2,6 milyona ulaşmış bir memur sendikacılığından bahsediyoruz. Bu da sendikal faaliyetlerin önünü ne kadar çok açtığımızın net bir göstergesi, tam 2 kat artmış üye sayılarıyla.

Aynı zamanda, sorunları tek tek çözümlenerek gitmeyi önemsiyoruz. Sosyal taraflarla -Kamu Personeli Danışma Kurulu, Çalışma Meclisi gibi- devamlı bir araya geliyoruz ve bu yıl Kamu Personeli Danışma Kurulunu tarihte ilk defa gündemli olarak topladık. Bu sene başlattığımız çalışma hayatı buluşmalarında da işçi, işveren temsilcilerimizle beraber akademisyenlerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımız ve diğer ilgili tüm taraflarla istişare ediyoruz.

Bildiğiniz gibi, asgari ücret görüşmelerimiz de başladı. Biz Bakanlık olarak asgari ücrette de hakem rolü üstleniyoruz. Umuyoruz ki bu sene işçi ve işveren temsilcilerimizin uzlaşısıyla sonuçlanır. Bu sene 4 Aralıkta başladı, aralık ayındaki son toplantıyla beraber de asgari ücret, komisyon tarafından açıklanacak.

Kamu istihdamına gelirsek; kamu istihdamında 2002 yılında 2,6 milyon olan kamu personel sayımız, yüzde 60'a yakın bir artışla, 4 milyonu aşmış durumda ve özellikle Covid salgını döneminde kamudaki insan kaynağımızın ne denli kritik bir rol oynadığına biz şahit olduk ve bu nedenle de nitelikli personel istihdamına öncelik verdik. Baktığımız zaman da son on sekiz yılda hemşire sayısında yüzde 364, hâkim ve savcı sayısında yüzde 132, tabip sayısında yüzde 174, öğretmen sayısında yüzde 69 gibi bir artışımız var. Dolayısıyla kamu görevlilerimize de buradan bir kez daha Covid-19 salgını sürecindeki özveriyle çalışmaları için teşekkür etmek isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bizim en büyük değerimiz, en büyük gücümüz insan kaynağımız ve bu anlayışla da biz, istihdam dostu bir büyümeyi, nitelikli insan kaynağına dayalı bir kalkınmayı önceliyoruz. Fakat unutmamamız gereken bir nokta da genç ve dinamik nüfusumuzun etkisiyle her yıl ortalama 500 bin kişi iş gücü piyasamıza dâhil oluyor. 2020 yılı Ağustos ayı itibarıyla iş gücümüz 31,7 milyon, istihdamımız 27,5 milyondur; bugün TÜİK yeni değerlerini açıkladı. Fakat baktığımız zaman, Mayıs ayında başlayan sigortalı sayısındaki artış trendiyle beraber, normalleşmenin başladığı Haziran ayından itibaren sigortalı rakamlarımız artmaya başladı ve 2020 Eylül ayında hizmet akdine bağlı çalışanlarımız Mayıs ayına kıyasla 1 milyon kişi artmış durumda. Dolayısıyla hızla toparlanıyoruz inşallah.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 10 milyon işsiz var Sayın Bakan, 10 milyon!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – İŞKUR aracılığıyla 3 milyon gencimiz olmak üzere özel sektörde toplam 9,5 milyon kişiyi işe yerleştirmeye aracılık ettik, bunların yarısından fazlasını kadınlarımız oluşturmaktadır. Yine, Covid salgınına rağmen de bu sene 800 bin vatandaşımızı işe yerleştirmiş durumdayız.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bu söylediğiniz başka bir Türkiye mi?

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) - Türkiye... Türkiye...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Senin yaşamadığın Türkiye’de mi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dünyadan haberiniz yok sizin.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – İşe yerleştirme sayılarımız bu -2018 değerleri, 2019 değerleri- her sene artan bir işe yerleştirmemiz var İŞKUR’da. Bu sene Covid’e rağmen de 800 bini aşmış işe yerleştirme sayılarımız var. Dolayısıyla rakamlar bu şekilde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – AKP’lilerin şartı var mı yok mu Sayın Bakan?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Yine, kayıt dışı istihdamla mücadele ediyoruz çünkü kayıtlı istihdamın teşvikine inanıyoruz çünkü kayıt dışı istihdamda 1 puan gerileme bizim ekonomimize 4,3 milyar kazandırıyor. Dolayısıyla sizin “Çalışmıyor.” “İş yapmıyor.” “Teftişe göndermiyorsunuz.” dediğiniz müfettişlerle biz, yüzde 52 olan

kayıt dışı istihdamı 2020 Eylül ayı itibarıyla yüzde 32,2'ye düşürmüş durumdayız, 20 puan geriletmiş durumdayız. Yeter mi? Yetmez. Ama daha ilerleteceğiz ve kayıt dışı istihdamı daha da minimum sayılara indireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Sayın Bakan, 13 milyon kişi kayıt dışı çalışıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Ülkemizde işsizliği etkileyen unsurların bir kısmı konjonktürel, bir kısmı da yapısal. Dolayısıyla biz istihdamı korumak, işsizliği azaltmak anlamında birçok program başlatıyoruz...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Cumhuriyet tarihinin rekor işsizliği var. Nasıl azaltıyorsunuz, artıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - ...ve bu noktada en önemli kaynağımız tabii ki Mesleki Yeterlilik Kurumumuzun mesleki yeterlilik sistemi ve İŞKUR'umuzun aktif ve pasif iş gücü programları ve nitelikli istihdama inandığımız için, nitelikli iş gücüne inandığımız için de mesleki eğitimi artırmak anlamında ulusal meslek standartlarını ve ulusal yeterlilik belgelerinin sayısını artıyoruz. Şu anda 1,3 milyon Mesleki Yeterlilik Belgesi'ne sahip nitelikli iş gücümüz var. İnşallah, 2021 yılında bu sayıyı 1,5 milyon kişiye çıkaracağız ve şunun da altını çiziyorum: Mesleki Yeterlilik Belgesi'nin ücretlerini, bedellerini, 900 milyonu devlet olarak biz ödüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Samsun'da bir işçi kendini astı!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İş yok, iş! Gençler işsiz, kadınlar işsiz!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Yine, İŞKUR aktif ve pasif programları için işbaşı eğitim programı olsun, mesleki eğitim kursu olsun, girişimcilik eğitim programı, iş ve meslek danışmanlığı olsun biz burada hem aktif hem pasif programlarımızdan bütün vatandaşlarımızı yararlandırıyoruz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sizi mi dinleyeceğiz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bunun hesabını sormayacak mıyız? İşsizlerin, kadınların hesabını sormayacak mıyız?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Aktif iş gücü programına aktardığımız kaynak miktarı da 11 milyar lirayı aşmış durumda. İşbaşı eğitim programlarımıza katılanların yüzde 75'inin hâlâ istihdamda olması programın istihdama destek konusundaki etkinliğini göstermekte.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Sayın Başkan, usul böyle mi?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İntihar ediyor insanlar, işsizlikten intihar ediyor!

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Bayan konuşuyor, bayan!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Nasıl bir saygısızlık bu?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kendini asmış işsizlikten!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, sen CHP'nin bağırma memuru musun? Sen bağırma memuru musun CHP'nin?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yalan mı söylüyor?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, Özgür Bey, lütfen ya!

BAŞKAN – İzin verirseniz sayın milletvekilleri...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, Özgür Bey, gel bir kere de buradan bak ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yüz kere söyledim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama olmaz bu kadar ya! Murat Çepni Bey HDP'nin, Burcu Hanım da CHP'nin bağırma memuru bu akşam ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANİ ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – İş ve meslek danışmanlığı, iş kulüplerimiz ve İŞKUR kampüslerimizin sayısını artırdık, her birinin sayısı 2 katına çıktı. Şu anda iş kulüplerimiz 68 ilde, İŞKUR kampüs birimlerimiz 73 ilde ve inşallah 2021 yılında bütün illerimizde hem iş kulüplerimiz hem İŞKUR kampüs ve birimlerimiz yer alacak.

2021 yılında İŞKUR aktif programları kapsamında neleri önceliyoruz: Bir kere, sektör odaklı işbaşı eğitim programlarımızı artıracacağız, özel politika gerektiren gruplarımızı önceleyeceğiz, kadınlar, gençler, engelliler gibi. Bu sene kişi başını 65 bin liraya çıkardığımız engelli hibe desteğimize de 100 milyona yakın kaynak aktarmıştık, bunu da e-devlete taşıyoruz ve bu sayede daha fazla engellimizin girişimciliğine destek olmak istiyoruz.

Geleceğin mesleklerine hazırlamak istiyoruz gençlerimizi ama aynı zamanda kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel meslekleri unutturmamak için de projelerimizi gerçekleştireceğiz.

Diğer bir konu, pasif programlarımız. Pasif programlarımız nedir? Geçici bir süre istihdam edilemeyen vatandaşlarımıza gelir desteği sağlamak için uyguladığımız programlar; işsiz ödeneği gibi, kısa çalışma ödeneği gibi, nakdî ücret desteği gibi programlarımız pasif iş gücü programlarımız. 2002'den bugüne yaklaşık 81,5 milyar lira yani 82 milyar lira pasif iş gücü programlarımıza aktarıldı ve bu 82 milyar liranın yarısı bu sene aktarıldı, 41 milyar tutarındaki miktar -41,3 milyar, yarıdan fazlası-2020 senesinde vatandaşlarımıza aktarıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Her daim soruyorsunuz “İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı nedir? Niye oradan harcanyor?” diye. Çünkü İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı, istihdamı korumak. İstihdamı korumak sadece devletin değil, aynı zamanda, işverenin ve işçinin ortak hedefi aslında istihdamı korumak. Bu bilinçle de İşsizlik Sigortası Fonu, yüzde 2 işveren, yüzde 1 devlet, yüzde 1 de işçi paylarından oluşuyor yani yüzde 50, yüzde 25, yüzde 25 katkıları var İşsizlik Sigortası Fonu'nun oluşmasında. Fon'a katkı sağlayan bu 3 yapı -işveren, işçi ve devlet- aynı zamanda Fon'un giderlerinin de kontrolünden sorumlu yani kaynağın etkin ve doğru yönetimini sağlamaktan, giderlerini kontrol etmekten de sorumlu. Yani bu Fon, kamu haricinde, devlet haricinde işçi ve işveren temsilcilerinden oluşuyor ve elbette ki Sayıştay tarafından denetleniyor. Dolayısıyla aktif ve pasif iş gücü programlarımızın kaynakları kanunda belirtildiği üzere İşsizlik Sigortası Fonu'ndan geliyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanma koşullarının ağırlığına ne diyeceksiniz?

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – O işçinin fonu, işçinin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir kere İşsizlik Fonu bütçe dışı bir kaynak, bütçe dışı.

AİLE, ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANİ ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Şimdi, Fon'un dağılımı şu şekilde: İşveren primi, devlet primi, işçi primi, diğer gelirler ve faiz gelirlerinden oluşuyor İşsizlik Sigortası Fonu'muzun tamamı, bu şekilde bir dağılımı var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bütçe dışı kaynak o, bütçe dışı kaynak.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Nasıl kullandınız, nasıl? Sözümlü o.

AİLE, ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Şimdi, diyorlar ki: “İşsizlik Fon’unda, siz, işverene veriyorsunuz.” ama dağılımı söyleyeyim: Şimdi, katkı payları yüzde 50, yüzde 25, yüzde 25 ama bakıyoruz, yüzde 25 veren işçiye biz yüzde 66 kaynak aktarıyoruz, devlet yüzde 25’inin yüzde 17’sini yine işçiye veriyor, işverenin payı da –o yüzde 24’ü de- yine işverene gidiyor. Dolayısıyla gerçekleşmeye baktığımız zaman, giderlerin, kaynağın nereye gittiğine, nereye kanalize edildiğine baktığımız zaman da yüzde 50-25-25’ten yüzde 27-66-8 olarak dağılan bir rakamımız var. Dolayısıyla kaynaklarımızın birçoğu işverene gidiyor aslında.

Bu noktada, Covid-19 salgını sürecinde en önem verdiğimiz konulardan biri de iş sağlığı ve güvenliği. İş sağlığı ve güvenliği de sadece mevzuat ve denetimin haricinde, bizim ciddi bir bilinçlenme ve farkındalık oluşturmamız gerekiyor.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İş cinayetleri ne oldu?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Dolayısıyla iş sağlığı ve güvenliği kültürünü yaymak için de birçok çalışma yapmaktayız, bu konuda farkındalık çalışmalarıyla uğraşyoruz. Aynı zamanda, yükseköğretim programları, yetişen iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerimizi yetkilendiriyoruz ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerimizi de bu alanda yetkilendiriyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Bakan, bütçeden bahset, bütçeden, bütçe dışı kaynaklardan değil.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Şu anda, iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alan iş yeri sayımız 7,5 kat artmış durumda. Yüz binde ölümlü iş kazası oranı da yarıya düşmüş durumda.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 2 bin kişi öldü Sayın Bakan; on bir ayda, 2 bin kişi iş cinayetinden öldü. Çözüm yok, çözüm!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Diğer bir konu, sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemini tesis etmek. Malumunuz olduğu üzere, sosyal güvenlik sistemi aslında, sosyal risklere karşı sosyal devletin geliştirdiği bir sosyal koruma sistemi. Dolayısıyla bunu sağlamak için de sosyal güvenlik reformu gerçekleştirdik ve finansal yapıyı güçlendirdik, sosyal sigortacılık ve sağlık sigortacılığı alanında da büyük yol katettik. Şu anda baktığımız zaman da bizim sosyal güvenlik sistemimizde -demin bahsettiğiniz kapsam alanı olarak 99’ları kastettiğimiz zaman- biz 2002’de geldiğimiz zaman sosyal güvenlik kapsamı yüzde 70’i, şu anda yüzde 99’a ulaşan bir sosyal güvenlik sistemimiz var.

ILO’nun 102 sayılı Sözleşmesi’nde 8 temel sosyal risk sayılıyor, bunlar: İş kazası ve meslek hastalığı, analık, hastalık, sakatlık, yaşlılık, ölüm, ailevi yükler ve işsizlik gibi. Biz şimdi buna baktığımız zaman: 1975’te yürürlüğe giren ve taraf olduğumuz bir uluslararası sözleşme var; yine, 1982’de yürürlüğe giren Anayasa’da da “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.” deniliyor fakat bu süreçte hiçbir hükümetin gerçekleştiremediğini Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında AK PARTİ hükümetleri gerçekleştirmiş durumda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi “Biz iktidara geldiğimizde aile sigortasını hayata geçireceğiz.” diyorlar. Biz de tebessüm ederek dinliyoruz çünkü değerli milletvekillerimiz, şu anda Türkiye’de aile sigortacılığı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu görmek için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nu okuyabilirler, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’nu, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu’muzu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu’muzu okuyabilirler. Dolayısıyla

uygulanması gereken ILO'nun sözleşmesinde yer alan bütün sosyal risklere karşı sosyal koruma sağlayan aile sigortacılığı sistemi, mevcuttaki AK PARTİ hükümetlerimiz tarafından işletiliyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşçi cinayetlerinde ölen insanların hesabını verebilecek misiniz?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Arkadaşlar, güneş balçıkla sıvanmıyor, Türkiye bunu başardı, daha büyük reformları da başaracak. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu, sadece siyasi kadroların değil, bütün olarak memurlarımızın, işçilerimizin, işverenlerimizin, esnaflarımızın, emekçilerimizin, kısaca hep birlikte Türkiye'mizin başarısı; bırakın da bununla iftihar edelim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Neyi başardı?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İnsanlar aç, insanlar intihar ediyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemine bakıyoruz. 1999'larda neydi Türkiye'nin güvenlik sistemi?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hangi başarı ya? Açlık sınırının altında yaşıyor insanlar.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Gelirlerinin giderlerini karşılama oranı yüzde 64, prim gelirlerinin emekli aylığını ve sağlık harcamalarını karşılama oranı yüzde 55'ti çok iyi yöneten SGK Başkanı sayesinde(!) (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şu anda baktığımızda ise 2020 yılı yıl sonu tahmini, Covid-19 salgınının bütün prim ötelemelerine rağmen, bütün kaynak aktarımlarımıza rağmen, sosyal güvenlik sisteminin gelirlerinin giderlerini karşılama oranı yüzde 84, prim gelirlerinin emekli aylık ve sağlık harcamalarını karşılama oranı yüzde 66. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Açık 70 milyar dolar Sayın Bakan, önemli olan o. Bütçeden finanse ediyorsunuz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)– Dolayısıyla biz, bütün bu Covid-19 salgınıyla mücadelemize rağmen, hâlâ mali ve yapısal açıdan uluslararası normlara göre sürdürülebilir bir sistemdeyiz ve aktüeryal dengemiz sağlam durumda.

Değerli milletvekilleri, 1999'larda yüzde 51 olan kapsama alanını biz yüzde 99'lara çıkardık. Aktif sigortalı, pasif sigortalı ve bakmakla yükümlü olan sayılar da aynı dönemde artmış durumda. Dolayısıyla hem kapsamlı hem etkin hem erişilebilir hem de kaliteli bir sosyal güvenlik sistemine sahibiz ve bu sosyal güvenlik sisteminin ne kadar önemli olduğunu özellikle genel sağlık sigortacılığı anlamında biz bu pandemi döneminde idrak ettik. Sosyal güvencesi olmayan vatandaşlarımız -bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil- sadece 88 lira 29 kuruş ödeyerek bütün sağlık hizmetlerinden de yararlanıyorlar. Dolayısıyla “GSS” diye “Türk mucizesi” diye adlandırabileceğimiz bir sağlık sigortacılığı sistemimiz de mevcut şu anda. Aynı zamanda, geri ödeme kapsamındaki ilaç sayımız da 8.880'i aşmış durumda, tıbbi malzeme sayımız 4.833 olmuş durumda. Yine, bu sene Türkiye Eczacıları Birliğiyle, eczacılarımızla dört senelik bir protokol imzaladık ve onlara 235 milyon liralık bir ek kaynak sağladık. Peki, ne yapacağız bunun için? Şu anda ilaç tüketim analizleri de yapıyoruz ve genel sağlık sigortacılığında kaynaklarımızı doğru değerlendirmek amacıyla da çeşitli revizyonlar da yapmaktayız. Aynı zamanda, Mart 2020'de SUT'ta yani Sağlık Uygulama Tebliği'nde yer alan 9.047 işlemin tamamında yüzde 10 ila yüzde 25 oranında da bir iyileştirme yapmış olduk.

Diğer nokta, SGK. Bildiğiniz gibi, e-devlet üzerinden sunulan hizmet sayımız 142’lerdeydi. Biz, şu anda, 2020 Kasım ayında e-devlet üzerinde yeni uygulamalar da ekleyerek 146 sayısına ulaştık ve e-devlet üzerinde en fazla kullanılan 10 uygulamadan 5’i de yine SGK’nin uygulamaları. Dolayısıyla daha da işlemleri kolaylaştırarak daha da hızlandırarak vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunmanın gayreti içindeyiz. Bunların hepsini de neden yapıyoruz? Bütün vatandaşlarımızı koruyabilmek için ve vatandaşlarımızı koruyabilmek aynı zamanda ailelerimizi, gelecek nesillerimizi koruyabilmek için. Biz çünkü Türkiye’nin 83 milyonluk büyük bir aile olduğuna inanıyoruz ve sosyal kalkınmanın sağlanmasında da ailenin önemini bilmekteyiz. Bu anlamda da aile eğitimleri vermekteyiz.

Yine, talep odaklı değil, arz odaklı hizmetlerimiz var ASDEP gibi. Bu sene bin ASDEP görevlimiz, bin ASDEP çalışmamız, personelimiz işbaşı yaptılar. Önümüzdeki yıl inşallah, bin ASDEP görevlisi ilanına daha çıkıp çalışma arkadaşı olarak aramıza katılacaklar. Yine, sosyal hizmet merkezlerimizi 354’e çıkardık, amacımız 2023 yılına kadar bu sayıyı 430’a ulaştırmak. İllerimizde aile destek merkezleri ve sosyal destek merkezleri açıyoruz. Şu anda 36 ilimizde 247 aile destek merkezimiz var, 12 ilimizde 32 sosyal destek merkezimiz var. Evlilik öncesi programımızdan 1,2 milyon gencimiz, aile eğitim programından ise 2 milyon vatandaşımız yararlanmış durumda. Aile danışmanlığı gibi faaliyetlerimizle de boşanma süreçlerini azaltmaya ve ailelerimize destek olmaya çalışıyoruz. Yine, aileye yönelik araştırmalar yapmaktayız, özellikle profileme çalışmaları ve bağımlılıkla mücadeleyi de bu konuda çok önemsiyoruz. Ailelerimizi ve gençlerimizi uyuşturucu ve madde bağımlılığına karşı korumak için sosyal hizmet merkezlerimiz aracılığıyla da vatandaşlarımızı özellikle bağımlılık konusunda korumaya çalışıyoruz. Yeşilay iş birliğinde de Türkiye bağımlılıkla mücadele eğitimlerini yürütmekteyiz ve 850 bin kişiye ulaştık Yeşilayla iş birliğimiz sayesinde.

Yine, bu sene afetler çok oldu bildiğiniz gibi. Rabb’im bütün ülkemizi afetlerden korusun. Türkiye Afet Müdahale Planı gereğince de Bakanlığımız afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerini sunmaktan sorumlu. Dolayısıyla afet olan her bölgedeki vatandaşlarımıza bu süreçte psikososyal desteklerimizi sunmaya devam ettik. Bütün bunların sonucu olarak da daha güçlü bir ülkeye daha güçlü ailelerle, daha sağlam aile yapılarımızla kavuşacağımıza da inanıyoruz.

Kadınlarımızın toplumun yarısı olduğuna, ailelerimizin temel direği olduğuna da inandığımız için kadının değer gördüğü ailenin korunması ve toplumun yücelmesi demek olduğuna da inanıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, sizin döneminizde boşanmalar arttı, aileler yıkıldı.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Bunun için hep Cumhurbaşkanımızın defaatle ifade ettiği gibi, ataerkil veya anaerkil değil aileerkil bir millet olduğumuzun şuuruyla hareket ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tarihe baktığımızda da kadınlarımız devletin kuruluşundan vatanın savunmasına kadar tüm alanlarda ön saflarda yer almakta. Dolayısıyla güçlü kadının güçlü aile olacağına ve güçlü Türkiye’yi oluşturacağına da inanıyoruz. Bu noktada da bütün çalışmalarımızı yürütmekteyiz. Kadınlarımızın eğitim koşullarındaki göstergeleri; hem okuryazarlıkları hem net okullaşma oranları büyük bir iyileşme göstermekte. Yine, sağlık konusunda erişimleri daha arttı son yıllarda. Diğer bir nokta, son on sekiz yılda karar alma mekanizmalarında daha fazla kadını görmekteyiz. Bugün, araştırma görevlilerimizin yüzde 51’i, avukatlarımızın yüzde 46’sı, mimarlarımızın yüzde 43’ü, kamu personelimizin yüzde 40’ı, sigortalılarımızın yüzde 30’u ve milletvekillerimizin yüzde 17,3’ü kadınlardan oluşmakta, dolayısıyla Meclisimiz haricinde her yerde kadın oranımız daha iyi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çalışma hayatına gelince: Kadın istihdamı konusunda bugüne kadar uyguladığımız bütün teşvik politikalarının karşılık bulmasıyla da hem istihdam rakamlarımızı hem de iş gücüne katılımı daha da artıracığımıza inanıyoruz. Bu anlamda da Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulunu

Bakanlığımızda topluyoruz. Kadın istihdamı 8,5 milyon seviyesini aşmış durumda, tabii ki bu rakamın daha artmasını istiyoruz. Kadınlarımızın aynı zamanda iş ve aile arasındaki dengesini sağlamak için de hayatlarını kolaylaştırıcı projeleri hayata geçiriyoruz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani diyorsunuz ki sigortasız, güvencesiz iş vermiyorsunuz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Kadın kooperatifleri çok önem verdiğimiz bir konu. Kadın dayanışmasının ve girişimciliğinin en güzel örneklerinden birisi kadın kooperatifleri. Biz, inşallah, 2021-2023 yıllarını kapsayacak derecede yeni bir proje başlattık: Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi ve illerimizde, 81 ilimizde kadın kooperatifçiliği çalışma grupları oluşturduk. 216 kadın kooperatifi ziyareti gerçekleştirdik ve 121 yeni kadın kooperatifinin kurulmasına da destek verdik. Aynı zamanda, Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri’ne de devam ediyoruz. Fakat bütün bunların haricinde tabii ki en önemli konu kadınının değer görmesi, kadınının şiddetle mücadelesinde onun yanında olabilmemiz. Genelde şiddetle, özellikle kadına yönelik şiddetle mücadelemizi dün olduğu gibi bugün de her biri bu mücadelede dinamik birer araç olan mevzuatımızla, kurumlarımızla, STK’lerimizle, akademisyenlerimizle en üst seviyede sürdürmekteyiz. Şiddetle etkin mücadele ancak toplumun tüm kesimlerinin siyasetüstü katkı, destek ve isteğiyle mümkün. Dolayısıyla bizim mücadelemiz insan hayatının ideolojik tartışmalara malzeme edilmesine ve zaman kaybına izin vermeksizin “ama”sız “fakat”sız “sıfır tolerans” ilkesiyle izlenen bir mücadele. Dolayısıyla kadına karşı şiddetle mücadelemize, kadına yönelik şiddetle mücadelemize hiçbir siyasi argümanın alet edilmesine de izin vermeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü inanıyoruz ki şiddet, görerek, izlenerek öğrenilen ve aynı zamanda nesilden nesile de aktarılan âdeti bulaşıcı bir virüs. Dolayısıyla da bu virüsün bulaşıcılığını azaltmak, aynı zamanda şiddet zincirini kırmakla da yükümlü hissediyoruz. Buna dair de koordinasyon programlarımızı işlemekte. Kurumsal bakımda hem ŞÖNİM’lerimizde hem kadın konukevlerimizde korunmaya muhtaç kadınlarımıza destek olmaya da devam ediyoruz. ŞÖNİM’lerimizi 81 ilimizde yaygınlaştırdık. Aynı zamanda “81 ilimiz de yetersiz kalabilir, ilçelerimizde de olsun.” diye bu sene 353 sosyal hizmet merkezimizde şiddetle mücadelede irtibat noktaları kurduk.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mevsimlik tarım işçileri kadınlar perişan, aç, aç!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Dolayısıyla sadece artık 81 ilimizdeki ŞÖNİM’lerimiz değil, 353 ilçemizdeki şiddetle mücadele irtibat noktalarımızda da kadınlarımıza ulaşabileceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aynı zamanda kadınlarımızın konukevlerini ihtisaslı hâle de getiriyoruz. Bu noktada en önemli şey farkındalık ve duyarlılık.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Farkındalığımız erkekler için anlaşılmalı!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Dolayısıyla biz, bütün bu noktaların sonucu olarak topyekûn bir seferberliğe ihtiyaç duyduğumuza inanıyoruz. Bunun için de Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi’nin öncülüğünde Mercan Seferberliği başlattık. Mercan Seferberliği, sadece kadına yönelik şiddetle mücadele etmiyor, aynı zamanda kadınların kendi hikâyelerini, kendi başarı hikâyelerini yazabilmek için fırsatlar sunmayı, iş ve aile hayatını dengeleyecek politikalar geliştirmeyi, kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer alacak uygulamalar yapmayı ve kadınlarımızı sosyoekonomik açıdan da güçlendirmeyi hedefliyor. Dolayısıyla biz inanıyoruz ki Mercan Seferberliği’yle ve Mercan Seferberliği altındaki projelerimizle kadınlarımızı 2023 hedeflerimize doğru daha da güçlendireceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kadınlarımız kadar ailemiz için de en önem verdiğimiz unsurlarımızdan birisi de çocuklarımız. Ülkemizde yaklaşık 23 milyon çocuğumuz var. Bu sebeple onlara sağlanan her imkân, aslında Türkiye'nin yarımına yapılan bir yatırımdır. Aile temelli bir çocuk koruma anlayışımız olduğunu biliyorsunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çocuk bireydir, aile temelli değildir, çocuğun kendi hakları vardır.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Aile odaklı hizmetlerimizden yararlandırılan çocuk oranımız yüzde 39'lerden yüzde 91'e yükseldi. Dolayısıyla, biz çocuklarımızı bakım kuruluşlarımıza almadan önce daha ziyade sosyal, ekonomik destek vererek, ki şu anda 130 bin çocuğumuz sosyal, ekonomik destekten faydalıyor Türkiye'de, dolayısıyla onların ailelerin yanında bakımlarının yapılmasını tercih ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çocukları o hâle niye düşürdünüz? Çocukları o açlığa niye mahkûm ettiniz?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Eğer ailelerin yanında bakımları olmuyorsa biz onları kuruluşlarımıza alıyoruz. Şu anda evlat edindirme ve koruyucu ailelerimizin yanındaki çocuklarımızın sayısı da yaklaşık 25 binde.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O çocukları takip ediyor musunuz Sayın Bakan?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – 15 ilimizde koruyucu aile yanındaki çocuk sayımız da kuruluş bakımındaki çocuk sayımızdan daha fazla. Dolayısıyla biz çocuk kuruluşları anlamında da büyük bir dönüşüm gerçekleştirdik ve 14 bine yakın çocuğumuza da kuruluşlarımızda hizmet vermekteyiz.

Aynı zamanda, bu sene bizi çok mutlu eden olaylar da oldu. Bunlardan bir tanesi, çocuklarımızdan LGS'de yüzde 10'luk dilime giren 30 çocuğumuzun olmasıydı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, 281'i üniversite sınavlarında başarı gösterdi. Dolayısıyla bunlar da bizim hayatımızı güzelleştiren mutluluklarımız. İnşallah, kuruluşlarımızda olan çocuklarımızın daha güzel yerlerde olacağını da göreceğiz.

“Çocuklarımız sokaklarda dilendiriliyor.” diye bahsettiler. Bizim o yüzden de mobil çocuk sosyal hizmet merkezlerimiz var ve bu birimlerle çocuk işçiliğiyle mücadele ediyoruz, aynı zamanda çocuklarımızın çalıştırılmasının da önüne geçmeye çalışıyoruz.

Tabii ki çocuklarımızın sadece çocuk işçiliğiyle değil aynı zamanda bu çağda, dijital çağda muzır içeriklerle mücadele de çok önemli. Bu sene, bizim, biliyorsunuz, Muzır Neşriyatla Mücadele Kurulumuz vardı; biz onu daha da geliştirerek yeni bir proje başlatıyoruz, adına da MİM dedik, MİM koyalım istedik “Muzır İçerikle Mücadele” anlamında. Bu noktada hem dijital içerikleri gerekli kurumlarla kontrol edeceğimiz hem de daha çocuk dostu yayınların yapılması, çocuk dostu kitapların yaygınlaşması için mücadele edeceğimiz. Bu anlamda da hem sosyal medya çalışma grubu kurduk hem de buna dair bir altyapı oluşturduk. İnşallah, bunun da detaylarını yakında, 2021 yılında açıklayacağız. Dolayısıyla kurduğumuz bu çocuk koruma sistemiyle; hem sosyal, ekonomik destek olarak hem evlat edindirme, koruyucu aile modellerimiz olsun hem de kuruluş bakımlarımız olsun kapsamlı bir çocuk koruma sistemimizle inanıyoruz ki Türkiye Cumhuriyeti'nde, dedikleri gibi, kimse kimsesiz değildir. Dolayısıyla çocuklarımızın her daim yanındayız.

Diğer konu da yanında olduğumuz ve yanında olmayı sürdüreceğimiz, toplumumuzun diğer bir kesimi de engellilerimiz. Engellilerin haklarına ilişkin sözleşme imzalayan ilk ülkeyiz. Bu sene biz aynı zamanda engellilik sağlık kurulu raporlarını esas alan Ulusal Engelliler Veri Sistemi'ni hayata geçirdik ve Engelsiz Vizyon Belgesi'ne, Yaşlılık Vizyon Belgesi'ne dair de bir strateji belgesi hayata geçirdik.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Engelli vatandaşlarımızın atamalarını niçin yapmıyorsunuz?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Engelli istihdam kotasını bile doldurmadınız, istihdam kotası bile boş hâlâ.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Engelli bakım modellerimiz de... Şu anda yarım milyonu aşkın vatandaşımız evde bakım yardımı alıyor, 535 bini aşkın vatandaşımız evde bakım yardımı alıyor. Sayıştay bulgularından bahsediyorlar. Ben size şunu söyleyeyim: 535 bin vatandaşımız için bizim ödediğimiz tutar 7,5 milyar. Dolayısıyla 7,5 milyar ödediğimiz bir yerde 8 milyar yolsuzluğun yapılmasını ben anlayamıyorum, bu kadar basit. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Geliyorsun, engelli aylığına bakıyorsun, engelli aylığında da 4,5 milyar ödüyoruz. Orada da 4,5 milyar öderken 8 milyar yolsuzluk yapılmaz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hesap uzmanı onlar Sayın Bakanım, hesap uzmanı(!)

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Evet, aynı şekilde, hesap uzmanı oldukları için bu şekilde hesaplıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yapılan şey çok basit. Sağlık Bakanlığı ile biz, kendimiz bir veri alışverişine başladık. Dolayısıyla sistemleri entegre ediyoruz ve 1976 yılından beri ödeniyor engelli aylıkları. Evde bakım da 2006 yılından beri ödenmekte. Dolayısıyla raporları eşleştiriyoruz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Engelli bakımını kadınlar üstlendi, kadınlara yükleyemezsiniz. Engelli bakımını kamusal alanda yapacaksınız.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Yeni başlayan bir sistem. Dolayısıyla, yeni başlayan bir sistemde bir sene içinde bütün raporlar girmede diye ortada bu raporların sahibi yok demek değil. Dijitalleşen bir sistemden bahsediyoruz. Aynı zamanda biz, Sayıştayda bahse konu vatandaşlarımıza ulaşarak onların engelli raporlarını bize tekrar teslim etmelerini istedik. Dolayısıyla bütün sosyal yardımlaşma, dayanışma vakıflarımız da takip ediyorlar vatandaşlarımızı. Yine, engellilerimizi çalışma hayatında destekliyoruz. Kamuda istihdam, biliyorsunuz 5.777'lerden 57 bin seviyesine ulaştı. İnşallah, ocak ayında bir engelli ataması daha yapacağız kotalarımızla beraber. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Engelli iş koçluğu gibi uygulamalarımızla da engellerimizin iş bulma süreçlerini desteklemeye devam ediyoruz.

Yaşlılarımızın da özellikle Covid sürecinde huzurevinde kalan büyüklerimiz olmak üzere yanında olmaya devam ettik. Türkiye'de yaşlı oranlarımız artıyor. Dolayısıyla hem Cumhurbaşkanımızın dediği gibi bağımlılık oranlarımızı... Biz demokratik fırsat penceresini devam ettirebilmek için hem doğum oranlarımızı artırmak hem de aynı zamanda yaşlılarımızı daha kaliteli bir hizmet sunmak durumundayız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şanlıurfa'da engelliler için hiçbir tuvalet yok Sayın Bakanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Şu anda özel ve kamu dâhil olmak üzere 415 bin huzurevinde 25 bin çalışmamız var. Sosyal yardımlar konusunu Covid bahsinde detaylı anlattığım için söyledim ama Türkiye’de yoksulluk, özellikle aşırı yoksulluk, uluslararası dokümanlarda da ifade edildiği gibi artık Türkiye için sorun olmaktan kalktı. Biz daha ziyade refahı paylaşmayı ve bu süreçteki acil durumlarda vatandaşlarımızın yanında olmayı hedefleyen bir sosyal yardımı önemsiyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Covid-19 meslek hastalığı kapsamına alınacak mı?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Ve aynı zamanda İŞKUR ve Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü arasında da istihdam bağlantısını kurarak sosyal yardımlardan daha ziyade vatandaşlarımızı istihdama da kazandırmayı hedefliyoruz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Elektrik faturasını...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, Şanlıurfa’da engellilerin gideceği hiçbir tuvalet yok. Sizden ricam, engelliler için Şanlıurfa’da tuvalet yapın.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün yine şehitlerimiz var, yaralılarımız var, gazilerimiz var. Biz bu kapsamda bütün vatandaşlarımıza destek oluyoruz; şehit yakınlarımıza, gazilerimize, gazi yakınlarımıza ve onları ziyaret ederek bağlarımızı kuvvetlendiriyoruz. Sadece 2020 yılında 100 bini aşkın şehit, gazi ailesiyle iletişime geçtik ve onların her daim haklarını korumaya, yanlarında olmaya, destek olmaya da gayret ediyoruz. Onlara verdiğimiz imkânlarla onları bu anlamda sosyal koruma kalkını altında korumaya da devam ediyoruz. Çünkü onları, vatanımızın bize emaneti olarak görmekteyiz.

Diğer bir konu...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sağlık çalışanları Sayın Bakanım, Covid-19 meslek hastalığı olacak mı?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Sağlık çalışanları konusunda... Burada böyle bir kanuna ihtiyaç yok, şu anda ben bunu anlamakta çok güçlük çekiyorum. (CHP sıralarından gürültüler) Çünkü meslek hastalığı da olsun Türkiye’de “vazife malullüğü” diye bir durum var, bütün bir mevzuatımız var. Şu anda memur olan 2 doktorumuz vazife malulü ilan edilmiş durumda. Biz aylıklarını bağladık zaten. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İlliyet bağı kuruluyor orada Sayın Bakanım, illiyet bağı.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Başvuru yapıyor SGK’ya. Başvuru neticesinde illiyet bağı kurulduğunda da gerekli işlemler yapılıyor. Aynı zamanda meslek hastalığı... (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Hepatit ile brusellayı niye saymıyorsunuz Sayın Bakanım?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Dolayısıyla başvuru bazlı ve meslek hastalığı konusunda da aynı işlemler yani Sosyal Güvenlikte buna dair bir yönetmelik var ve yönetmeliğin bütün gerekleri işliyor bu konuda.

Dolayısıyla, 83 milyonluk büyük bir aile olmanın bilinciyle bu salgının üstesinden de dayanışma ruhuyla geleceğimize, hep birlikte hareket ederek geleceğimize inanıyoruz. Bizim sağlam ve güçlü bir aile yapımız var, genç ve dinamik bir iş gücümüz var ve dezavantajlı gruplarımızı her hâl ve şartta korumayı salık veren bir değerler bütünümüz var. Dolayısıyla biz de Bakanlık olarak sosyoekonomik kalkınmanın tüm taraflarıyla istişare içerisinde büyük bir gayretle çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Ben sözlerime son vermeden önce, özellikle salgın sürecinde vefakâr çalışmaları için sağlık çalışanlarımıza, sosyal hizmet çalışanlarımıza ve tüm mesai arkadaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) - Bütçe kanun teklifinin görüşmeleri sırasında görüş beyan eden, yapıcı eleştirileriyle katkıda bulunan başta Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olmak üzere tüm milletvekillerimize de teşekkür etmek isterim. 2021 yılı bütçesinin ülkemize, devletimize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ve Hükümet olarak sunduğumuz bütün bu hizmetleri vizyonuyla yönlendiren, irade ve kararlılığıyla liderlik eden Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. [AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından alkışlar(!)]

BAŞKAN – Aleyhinde söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe Sürücü.

Buyurunuz Sayın Sürücü... (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkanım, bir dakika... [AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar(!)]

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, mola istiyoruz, oyuncu değişikliği(!)

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerinin değerlendirmesini alacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben varım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yalnız...

Müsaade eder misiniz efendim?

Hem süreye hem de tekrara düşmeden bu son dakikaları böyle değerlendirmenizi istirham ediyoruz.

Sayın Özel, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tabii, biz eleştirdiğimiz gibi, Sayın Bakanların da eleştirilere cevap verirken bazı eleştirileri var, bizim de onlara cevap vermemiz gerekiyor ama “Usulde var mı?” sorusuna şunu söyleyelim: Parlamentolarda bir ritüeldir, laf atma olur, bu, usulün içinde hem vardır ama bir dozunun olması lazım, o da bu Parlamentoda da bir şekilde bir dengeye oturur. Parlamento tecrübesinin olması ve Parlamentonun içinden istisnai durumlar dışında bakanların çıkması bu tip sorunları minimize eder.

Şimdi, Sayın Bakan, çok önemsedüğümüz bir konu, İşsizlik Sigortası Fonu, buna şöyle bir savunma getirdiğinizi duyuyorduk, burada da tekrarladınız: “İşsizlik Sigortası Fonu’nun yüzde 25’i işçi, yüzde 25’i işveren, kamunun katkısı...” Şöyle düşünmenizi isteriz Sayın Bakan bunu sembolize edecek olursak: Çocuğun kumbarasına herkes para atıyor; çocuk harçlığından artırır, atar, annesi, babası atar, bayramda büyüklerden aldığı paraları atar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama bu çocuk, örneğin, karnesi için sizden harçlık beklediğinde “Getir kumbarayı.” der, onu açar, içinden, “Al, senin harçlığın bu.” dersiniz çocuk isyan eder. Burada yaptığınız iş, işçinin kumbarasından işvereni finanse etmektir, bizim itiraz ettiğimiz nokta budur.

Şimdi, sizin iftihar ettiğiniz bir tablo var, gösterdiniz. Dünyadaki ülkelerin sosyal devlet yaklaşımlarına baktığımızda övünülecek değil, bizim açımızdan utanılacak bir tablo. Ama bugün Samsun’un Canik ilçesinde Kuzey Yıldızı Mahallesi’nde, Sayın Bakan, İMKB Lisesi önünde bir vatandaş maalesef kendini astı, avcundan 4 harf çıktı: “iş aş” yazmış. Türkiye bundan titrerken bugün ne oldu biliyor musunuz? Deriz ki: “İmkânlarımız yok, yetişemedik, üzülmürüz, ağlarız.” ama bugün, sizin Hükûmetinizin, daha geçende 425 milyon TL vergi borcunu sildiğiniz Cengiz İnşaat, 3’üncü uçağını almış, jetini almış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum, az kaldı.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Jetin değeri 370 milyon TL arkadaşlar. Biz, 425 milyon TL’yi silmişiz, adam 370 milyon TL’lik lüks uçak almış; Samsun’da vatandaş ölmüş, avucunun içinde “iş” yazıyor, “aş” yazıyor. Sayın Bakan, sizin iftihar ettiğiniz bu tabloda, emekçiler intihar ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Enerji Bakanı, sizin sunumunuzu dinledik; katılmadığımız çok yer var ama doğrudan sataşma, grubumuzu gösterdiniz ve dediniz ki: “Siz geldiğinizde 10 lambanın 8’ini söndürsünüz.” Şunu bilin: Biz geldiğimizde 10 lambanın 8’i temiz, yenilenebilir enerjiyle yanar. Ama kömürle ilçeleri zehirleyen TES’lerin değil; yandaşa peşkeş çekilip dereleri kurutan HES’lerin değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son, bu son.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ... yanlış yere kurulup da kuşları öldüren, kaçırın RES’lerin değil; Aydın’daki incirin, Manisa’daki üzümün düşmanı JES’lerin değil; doğa dostu, ÇED’i doğru düzgün alınmış, milletin, köylünün ahını değil, rızasını almış; gerçek, temiz, yenilenebilir enerjiyle yanacak bizim iktidarımızda ışıklar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ve sönecek tek ampul, partinizin, halkı canından bezdiren ampülü olacak. İktidarın nimetinden beslenen ampule değil, halkın minnetinden beslenen, güzel, güneşli, ışıklı günlere yürüyoruz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

31.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin üçüncü tur görüşmelerinde yürüme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, ne kadar övünseler azdır gerçekten! Sayın Bakanları dinledik; doğrusu, ülke adı vermekten imtina ediyorum genelde ama kendimi İsviçre'de ya da Norveç'te hissettim. Hiçbir sorunumuz yokmuş; işsizlik yokmuş, yoksulluk yokmuş, açlık yokmuş, kadınlar öldürülmüyormuş, kadınların her türlü eğitimi sağlanıyormuş; o zaman biz ne anlatıyoruz! Size sadece birkaç veri Sayın Bakanlar: Kasım ayında 29 kadın öldürülmedi mi şimdi bu anlattığınız tabloda? Türkiye'de Gelir Eşitsizliği ve Yoksulluk Raporu'na göre 16 milyon kişi yoksul, 18 milyon kişi de yoksulluk riskiyle karşı karşıya. Ne kadar iftihar etseniz azdır gerçekten. Şimdi, diğeri, ilk 30 ilde -dün de söylemiştik- Kürtlerin yoğun yaşadığı iller, Kürtlerin yaşadığı iller sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında bu iller yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kaç işçi öldü? Son üç yılı söylüyorum: 2018'de 2.006 kişi; 2019'da 1.736 kişi; 2020'nin ilk dokuz ayında 1.493 işçi önlenebilir iş kazalarında ölmüş. Evet, şimdi bütün bunlar iftihar tablosu gerçekten!

Diğer mesele de Türkiye'nin enerji açığı varmış gibi konuşuluyor, aslında Türkiye'nin enerji açığı falan yok, fazlası var. Türkiye, büyüme hedefinin yarısını bile yakalayamamış durumda. Yenilenebilir enerji kapsamındaki santrallerin büyük çoğunluğu HES'lerden oluşuyor ve YEKDEM kapsamında desteklenen şirketlerin çoğu da HES şirketi. Güneş enerjisi panelleri tarım arazilerine, yine JES'ler ve santraller yerleşim yerlerinin yakınlarına ve tarım arazilerine kuruluyor. Şimdi, burada atık lastiklerin işlenmesi sonucu çıkan ürünleri 2016 yılından beri "biyokütle" tanımıyla ve buradan da bunları YEK ve YEKDEM kapsamında değerlendiriyorsunuz. Oysa bunlar ne biyokütledir ne de YEK'tir. Yenilenebilir enerji kapsamında HES'leri destekleyerek aslında sularımızı, derelerimizi yok eden şirketlere para aktarılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Evet, uluslararası kamuoyunda da fazla YEK ürettiğini gösterecek fosil yakıtlar kullanma oranı artırılıyor ve doğa kirleniyor. İşte bütün bunlara dair muhalefetimizi yaptık.

Bir yoksulluk tablosu: Bursa'da sokağa çıkma yasağı sırasında denetim yapan polisler, evi olmadığı için çocuğuyla birlikte otomobilde yaşadığını söyleyen M.T.'ye -40 yaşında- kısıtlamayı ihlalden dolayı ceza uygulamış. Burada birçok örnek var.

Son sorum Sayın Başkan. Sayın Bakanımız şey dedi: "Covid-19 hastalığının, aslında İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası gereği 2 hekimin hastalıklarının meslek hastalığı sayıldığını anladım, malullük anlamında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Şimdi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası uygulanırsa Covid-19 artık olacak mı yani sağlık emekçileri için meslek hastalığı sayılacak mı? Bunu mu kastettiniz yani bu emekçilerin tümü için geçerli midir, geçerli diyebilir miyiz? Bu çok önemli bir şey. Eğer öyleyse şu ana kadar neden uygulanmadı diye sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.(HDP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şahıslar adına, aleyhte son söz Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe Sürücü'nün.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, konuyla alakalı da...

BAŞKAN – Sayın Sürücü'den sonra...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, ama sayın milletvekili yoktu zaten.

BAŞKAN – Buyurunuz, Sayın Sürücü. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izlemekte olan halkımızı ve cezaevlerinde rehin tutulan arkadaşlarımızı, geçen dönem Eş Başkanlarımız Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Sebahat Tuncel, Gültan Kışanak, Ayla Akat ve Beyza Üstün'ü buradan sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Bugün, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü. Ülkemiz başta olmak üzere, tüm dünyada insan hak ihlallerinin son bulması dileğiyle sözlerime başlamak istiyorum. En büyük insan hak ihlallerinin başında işkence gelir. Vekili olduğum il olan Urfa'da sistematik işkence uygulamaları devam etmektedir. İşkence yapanlara ceza verilmiyor, cezasızlık politikaları ise devam ediyor. Bu durumun en açık örneği ise seçildiğim kentte yaşanmaktadır. 18 Mayıs 2019'da Halfeti'de 51 yurttaşımızın evi basıldı, çocukları ve ailelerinin gözü önünde dövülerek gözaltına alındılar. Gözaltına alınanlar Urfa TEM şubede insanlık suçu sayılan işkenceler gördüler. Bu kişilere elektrik şokundan tutalım da her türlü kaba dayığa kadar işkence yapıldı. Kısa bir süre önce işkence görenlerden 37 kişiye, isnat edilen suçlardan, daha doğrusu iddialardan haklarında takipsizlik kararı verildi yani haklarındaki suçlamalar boşa çıktı. Fakat bu işkenceleri yapan polisler hiçbir soruşturmaya tabi tutulmadı ve hesap vermediler, cezasızlık politikaları ısrarla devam etti. Bizler buradan Urfa TEM şubede neler olduğunu sormak istiyoruz. Kimdir bu işkence ekibi? Bu şubede özel bir ekip keyfi olarak gözaltılar yapıyor. Her türlü insanlık dışı işkenceyi sistematik bir şekilde uyguluyor. Urfa Emniyet Müdürlüğündeki kamera kayıtları kaçırılmaya çalışılıyor. Baronun başvurusuna rağmen bu kamera kayıtları dosyaya sunulmuyor. "İşkenceye sıfır tolerans." diyen iktidar ise Urfa'daki açık işkencelerle ilgili herhangi bir soruşturma ve müdahalede bulunmayarak işkencecileri cesaretlendiriyor. HDP olarak biz bu işin peşini bırakmamaya kararlıyız. (HDP sıralarından alkışlar) Halfeti'de insanlık onuruna aykırı yapılan bu işkencede tüm yetkililer yargılanıp cezalandırılıncaya kadar bu olayın takipçisi olacağız.

Evet, arkadaşlar, on sekiz yılda kadını istihdam alanından, kamu alanından ve siyasetten uzaklaştırıp eve kapatma çabasında olan iktidar Türkiye'deki tüm muhalefete, özellikle de yükselen kadın muhalefetine baskı, siyasi operasyonlar yapmaya devam ediyor. Seçim bölgem Urfa'da yapılan operasyonlardan birinin gerekçesi, 65 yaşında Hilvan Cezaevinde hasta mahpus, yaşamını yitiren Emine Aslan Aydoğan'ın taziyesine gidilmesi. Emine anne, 65 yaşında ağır hasta olmasına rağmen tahliye etmediğiniz ve tutukluysen yaşamını acılar içinde kaybeden değerli bir anneydi. Kızıltepe'de

kurulan taziyesine gittikleri için, Urfa'da bulunan 4 Barış Annesi, dokuz gün boyunca pandemi ve risk grubu hiçe sayılarak Urfa TEM şubede keyfi bir şekilde gözaltında tutuldu. Bu annelerden 65 yaşındaki Adalet Çay'a ev hapsi verildi, diğer 3 anneye de haftada üç gün imzaya gitme kararı verildi. Pandemi başında binlerce katili, istismarcıyı salıveren AKP iktidarı, krize dönüşen bu pandemide anneleri, kadınları cezalandırıyor. Kürt'e, barış arayışındaki Kürt Barış Annelerine gelince ne hukuk ne reform kalıyor ortada. Kürt'e karşı sadece düşman hukuku uygulanıyor. Kadınlara bu saldırıları yapma cesaretini korkularımızdan aldığımızı çok iyi biliyoruz.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Diyarbakır Annelerinden bahset, Diyarbakır'da bekleyen annelerden.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) - İstanbul Sözleşmesi'nden çekilip kadınları savunmasız bırakmak istiyorsunuz, kadınlardan çok korktuğunuz için de onları cezaevlerine kapatmaya çalışıyorsunuz. Yıllarınız böyle geçti ama bu, böyle devam etmeyecek.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Hayal dünyasında yaşıyorsunuz.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) - İstanbul Sözleşmesi'ni de kadınları da kazanımlarımızı da sonuna kadar savunacağız. Hukukta değil vicdanda reforma ihtiyacımız var çünkü bu yaşananları hukukla, yasalarla açıklamak mümkün değil.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Saygısızsınız.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) - Evet, Barış Annelerimizin size bir mesajı var: Onlar barışı haykırmaktan ve savaşın önüne beyaz tülbentleriyle setler kurmaktan asla vazgeçmeyecekler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Can...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İç Tüzük'ün 60 ve 61'inci maddelerine göre son sözün milletvekiline ait olduğuna, Hükümet konuştuğundan sonra bir milletvekilinin konuşmasının esas olduğuna, ileriye ışık tutmak amacıyla söz aldığına ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük 60 ve 61'inci maddeye göre son söz milletvekilindedir. Milletvekili arkadaşımızın konuşmasından da rahatsız olmadık. Hükümet konuştuğundan sonra bir milletvekilinin konuşması da esastır, doğru olan da budur. Fakat milletvekilinin ismi anons edildikten sonra olmaması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundan o gruba ait ya da başka gruptan bir milletvekili söz alarak onun yerine çıkıp konuşabilirdi ama bu da yapılmadı. Dolayısıyla konuşma hakkı bana göre, İç Tüzük'e göre, uygulama da o meyandadır. İleriye yönelik ışık tutması açısından söz aldım.

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Daha siz Anayasa'ya sahip çıkamadınız, bir de sahneye konuşmaya mı davet ediyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Can.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

E) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, üçüncü turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru-cevap işlemine geçiyoruz. Soru-cevap işleminin ilk on dakikası sorulara, son on dakikası cevaplara ayrılacaktır.

Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin kabul edilmesinin 72'nci yıl dönümü vesilesiyle vatandaşlarımızın ve dünya milletlerinin İnsan Hakları Günü'nü tebrik ediyorum.

Günümüzde özellikle Batı'da yükselen kültürel ırkçılık, yabancı karşıtlığı ve İslam düşmanlığı insanlığın ortak değerlerine karşı büyük tehdit oluşturmaktadır. Milyarlarca Müslümanın temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, ifade hürriyeti adı altında mukaddes değerlerinin aşağılandığı, nefret dilinin teşvik edildiği vahim gelişmelere şahit oluyoruz. Bu gelişmeleri tüm insanlık adına endişe verici buluyor, yaşanan adaletsizlikleri giderecek etkin mekanizmaların kurulması gerektiğini düşünüyoruz. Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde dünyanın neresinde olursa olsun zulme, haksızlığa ve hukuksuzluğa karşı çıkmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Dönmez'e sormak istiyorum. 1999 yılında Düzce depreminden sonra il olan Düzce'de elektrik altyapısından kaynaklanan kesintiler hemen her gün yaşanmaktadır. Özellikle köyler başta olmak üzere şehir merkezlerinde trafo gücünün yetersizliği, kabloların ve elektrik direklerinin eskiliği bu kesintilerin ana nedenidir. Bunun yanı sıra Düzce il merkezinde ana caddelerde havai hatlar bir ile yakışmamaktadır. En genç il olan Düzce'de, yatırımlar planlanırken nüfusa göre değerlendirildiği için bu sorunlar kronikleşmektedir. Düzce'nin yaşadığı elektrik sorunlarının giderilmesi için 2021 yatırım programında pozitif ayrımcılık yapmayı düşünüyor musunuz?

Düzce hava kirliliğinde ilk sırada olan bir ilimizdir, doğal gaz abonelik ücretlerinde ve gaz metre kütüp fiyatlarında indirim yaparak hava kirliliğinin önüne geçmek için bir planlamanız var mı?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanına sormak istiyorum: Sayın Bakan, 4857 sayılı İş Kanunu'na göre asgari ücretin tanımı şöyle: “İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret.” Bugün, baktığımız zaman, asgari ücret 2.324 TL ve 4 kişilik bir ailenin sadece gıda harcamalarını sağlayabileceği tutar yani açlık sınırı 2.482 TL. Bugün, 20 milyon ücretli çalışanın yüzde 40'ı asgari ücret ve altında bir ücretle çalışıyor. Bu şekilde, bu yıl da çalışanları yine açlığa mahkûm edecek bir asgari ücret mi belirleyeceksiniz?

Kısa çalışma ödeneğinden övünçle bahsettiniz ama birçok çalışanı, maalesef, işverenin insafına bırakmış durumdayız. Sinbo çalışanları var mesela, sendikalı oldukları için zorunlu ücretsiz izne ayrıldılar. Bu konuda ne diyorsunuz? Bu konudaki tutumunuz nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımıza: Malatya Kuluncak ilçemizde taş ocağı, maden ve mermer işletmeleri, özellikle kırsal alanlarda, tamamen Büyükşehir Belediyesi yapım ve bakım sorumluluğunda yer alan mahalle yollarını kullanmak suretiyle sürekli bakım ve onarım gerektiren maliyetler oluşturmakta ve bu maliyetler tamamen Büyükşehir Belediyesine ve ilgili belediyelere kalmaktadır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesi gereği alınan devlet hakkı ve özel idare pay kısmında özel idarelere verilen yüzde 4 devlet hakkının bir kısmının büyükşehir belediyesine veya ilgili belediyelere aktarılması; taş ocağı, mermer ocağı ve maden faaliyeti gösteren firmalara Bakanlık tarafından mahalle yolları haricinde başka güzergâhlar açılması; belediyelerin mahalle yolları kullanılacak ise maden firmalarının kullanacağı mahalle yollarındaki altyapı ve kaplama çeşitlerinin ağır tonaja uygun hâle getirilmesi hususunda bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İlk sorum Sayın Dönmez'e olacaktır. 31 Mart yerel seçimleri öncesi AKP adaylarına destek istemek için geldiğiniz Kastamonu'da hem Araç hem de İhsangazi ilçelerimize doğal gaz sözü verdiğiniz kamuoyuna yansımıştır. Sözüünüzü tutacak mısınız? Hem Araç hem de İhsangazi ilçemize ne zaman doğal gaz gelecek?

Diğer sorum Sayın Selçuk'adır. Kastamonu'daki belediyelerde TYP kapsamında personel istihdamı 31 Mart 2019'un ardından sona ermiştir. Kastamonu merkez ve ilçe belediyelerimiz için dezavantaja dönüşen bu kararın arkasında AKP'nin Kastamonu'da 8 belediyeyi kaybetmesi, ülke genelinde yerel seçim sonuçları mı vardır?

Ayrıca, Sayın Bakan, Kastamonu Huzurevi'nde bugüne kadar kaç kişinin Covid-19 testi pozitif çıkmış, yaşlı ve bakıma muhtaç kişiler ile personelden hayatını kaybeden olmuş mudur?

BAŞKAN – Sayın Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Fatih Dönmez'in "İhalesi yapılan Manavgat, Alanya, Gazipaşa ve Anamur ilçeleri doğal gaza ne zaman kavuşacak?" şeklindeki Plan ve Bütçe Komisyonundaki sorumuza "Güzergâh etüdü, detay mühendislik ve kamulaştırma çalışmalarının 2021 yılı Kasım ayında bitirilmesi ve akabinde yapım aşamasına geçilmesi, 2023 yılı sonu itibarıyla bitirilerek bu ilçelerimize doğal gazın arz edilmesi..." cevabı bölge halkımız tarafından sevinçle karşılanmıştır. Sizlere şükranları ve selamlarını sunarlar.

Karadeniz ve Akdeniz'de gerçekleştirilen hidrokarbon arama faaliyetleri neticesinde TPAO Fatih Sondaj Gemisi ile Sakarya Sahası'nda 405 milyar metreküp büyüklüğünde doğal gaz rezervi keşfedilmiş olup 2020 yılında dünyada denizlerdeki en büyük keşif gerçekleştirilmiştir. Bu keşif, tüm milletimizde de gurur olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Toplumsal hayatın tohumu da toprağı da ailedir. Aile, ilk kale gibi kurulmalı, son kale gibi korunmalıdır. Aile düşerse toplum çöker, devlet yıkılır. Modern zamanlarda aileler algı ve olgu bakımından eriyip yok oluyor. Bu arızalı anlayış ve işleyiş bizim ülkemize ve toplumumuza da bulaştı. Birçok kadın anne, erkekler baba, çocuklar ile gençler evlat olmanın ötesinde bir şeye dönüştü. Toplum ağacının çekirdeği olan aileyi koruyup geliştirmeliyiz. Özümüze uygun yeni bir yapılanma şarttır. Modernizmle aile ve kadın olgusunda oluşan açmazlar bu alanda yapılacak her bir çalışmayı gerekli kılmıştır. Modernite denilen Batı taklitçiliği özgürlüğü değil karmaşayı getirmiştir.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sorum Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanına: Bakanlığınızdan kadro bekleyen sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, hemşire, fizyoterapist, diyetisyenlerin sesini duyacak mısınız? Bu gençlerimizin umutlarını gerçekleştirecek kadroları ne zaman açacaksınız? Evlerine ekmek götüremeyen yoksullar, işsizler, dar gelirli için yakın zamanda bir destek paketi açıklamayı düşünüyor musunuz? Konuşmanızda “Aile sigortası var.” dediniz. Aile sigortası varsa bu kapsamdaki ailelere aylık kaç lira para ödenmektedir? Türkiye’de kaç aile bu sigortadan yararlanmaktadır?

Diğer sorum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına: Gölbaşı ilçemizin Hamzalar köyünün, Hasanlar mezarası yıllardır karanlıkta oturuyor, elektrik enerjisi vermeyen AKEDAŞ’la ilgili bir işlem yapacak mısınız? Elektrik enerjisini ne zaman vereceksiniz bu mezramıza?

BAŞKAN – Sayın Özyavuz...

İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde bulunan Resulayn kontrol noktasına PKK/PYD terör örgütünün bombalı araçla saldırısı sonucu 2 kahraman askerimiz şehit düşmüş, 8 kahraman askerimiz yaralanmıştır. Şehitlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum. Yaralılara acil şifalar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, şehit babası Ali Çimen 804 lira, şehit babası Hayrullah Evran 900 lira, şehit babası Mehmet Şahin 920 lira, şehit annesi Saliha Taşbaş 850 lira maaş alıyor. Bunun gibi binlerce örnek var. Bu maaşları şehit anne babalarına layık görüyorsanız sizinle konuşacağımız bir şey yok. Layık görmüyorsanız niçin hâlâ aynı maaşı vermeye devam ediyorsunuz? Hastanelerde ziyaret edip milimle, santimle gazilik hakkı vermediğiniz 19 bin malul sayılmayan gazinin hakları ne zaman verilecek? Dinarlı gazimiz Nuri Karakaş için akülü sandalye talep ettik, Dinar Kaymakamlığı size yazıyla bildirmesine rağmen, haftalardır gazimize bir akülü sandalyeyi gönderemeyen, Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü ne işe yarıyor?

Atama bekleyen engelli kardeşlerimiz, en az 10 bin atama ve kamudaki engelli kotasının yüzde 6’ya çıkarılmasını istiyor. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Onların önündeki atama engelini ne zaman kaldıracaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Orhan Işık...

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Dünya İnsan Hakları Günü. Maalesef ülkemizde hak ihlalleri de had safhada. HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA üyesi Rojbin Çetin’in evi basılarak evde yalnızken köpeklerle işkence edildiği basına ve kamuoyuna yansımıştır. Rojbin Çetin hukuk dışı bir şekilde, tedavi edilmeden, yaralı hâlde on bir gün gözaltında tutuldu, sonra yine hukuksuzca tutuklandı. Hukuksuzluk cezaevinde devam ediyor. Yüzlerce hasta tutsak gibi kanser hastası olan Çetin’in cezaevinde tedavisinin yapılmadığı, sağlıklı beslenemediği, ilaçlarını kullanamadığı, sağlık durumunun kötüleştiği kamuoyuna yansımıştır. Birçok hasta tutsak gibi Çetin’in de sağlık durumunun cezaevinde kalmaya uygun olmadığı açıktır.

Kötü koşullar, hak ihlalleri ve tecritle ilgili birçok cezaevinde açlık grevleri başlamıştır. Hak ihlallerinden vazgeçilip talepler kabul edilmelidir. Covid cezaevlerinde kol geziyor. Çok geç olmadan, yeni ölümler yaşanmadan tüm hasta tutsaklar tahliye edilmelidir.

BAŞKAN – Son konuşmacı Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Aile Bakanına. Mesleki Yeterlilik Kurumu çalışanları klasik anlamda İş Kanunu'na tabidir ve toplu sözleşme yapma hakları bulunmaktadır ancak bazı yasal düzenlemeler sebebiyle bu imkânları ellerinden alınmış bulunmaktadır. Mesleki Yeterlilik Kurumu personelinin işçi mi memur mu olduğu konusunda belirsizliğin söz konusu olduğu Sayıştay raporlarına da yansımıştır. Mesleki Yeterlilik Kurumu çalışanları, statü sorununun giderilmesini önemle arz etmektedir.

Sayın Bakan, Mesleki Yeterlilik Kurumu personelinin statü sorununun giderilmesi için bir çalışma yapılacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi cevap işlemine geçiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sabahtan beri bekliyorum yani ben de bir soru sorsam, sonra Bakanlara söz verseniz...

BAŞKAN – Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez...

Buyurunuz Sayın Dönmez.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; teşekkür ediyorum sorularınız için.

Düzce Milletvekilimizin Düzce'deki elektrik altyapısı ve doğal gaz yatırımlarına ilişkin bir pozitif ayrımcılık yapıp yapılmayacağına ilişkin bir sorusu var. Şunu ifade edeyim: Düzce tüm ilçeleri doğal gaz kullanan Türkiye'deki nadir illerimizden biri. Evet, Düzce yıllardır hava kirliliğiyle mücadele eden, topoğrafyası dolayısıyla, zor bir ilimiz ama hamdolsun bugün itibarıyla tüm ilçelerimizde var. Oraya gittiğimde aslında köyler de istemeye başladı ama önceliğimiz özellikle şehirler ve -belediyelerin olduğu- belde belediyelerimiz olmak üzere doğal gazı yaygınlaştırmak.

Türkiye genelinde tek bir toptan satış doğal gaz fiyatı söz konusu. Bölgeler arasında farklılık o bölgedeki doğal gaz dağıtım şirketinin ihaleyle kazanmış olduğu teklife bağlı olarak belirleniyor. Başka bir ifadeyle, bugün mesela konutlarda BOTAS'ın doğal gaz satış tarifesi 1.000 metreküpü 1.250 lira ya da 1 metreküpü 1 lira 25 kuruş. Onun üzerine o bölgedeki dağıtım bedeli geliyor ve nihai fiyata ulaşıyoruz vergileri ekledikten sonra ama ulusal anlamda BOTAS'ın satış fiyatı tüm Türkiye genelinde aynı. İller arasında sadece dağıtım bölgesinin oradaki yatırım ve işletme giderlerinden kaynaklanan bir farklılık söz konusu. O açıdan, farklı bir gaz tarifesi uygulama imkânı yok.

Elektrik tarafındaki önerinize gelince... Şimdi, özellikle biz son beş yılda şehir merkezlerinde elektrik dağıtım yatırımlarına ağırlık verdik ve büyük oranda da şikâyetleri azalttık hamdolsun. Kırsala özellikle bu yeni yatırım döneminde –ki beş yıllık bir yatırım döneminden bahsediyorum- daha fazla ağırlık vereceğiz. Kırsaldaki temel sorun şu: Tabii, bundan yirmi-otuz yıl önce kırsaldaki bir hanenin tüketim değeri ile bugünkü tüketim değeri arasında fark var. O gün projelendirirken birkaç tane lamba, belki bir soğutucunun ihtiyacı kadar elektrikle projelendirilmiş ama şimdi, hamdolsun şehirlerimizde olan ev aletlerinin büyük bir kısmı artık köylerimizde var, ilave olarak sulama için çalışıyorlar ve o bir ilave talep oluşturuyor, süt sağım makineleri var, yayık makineleri var. Bunlarla birlikte elektrikte kırsalda hane başı tüketimler arttı. Bundan dolayı da trafo merkezlerinin güçlerinin artırılması gerekiyor. Bu önümüzdeki yıllarda tarımsal alandaki bu tip şebekenin yenilenmesi ve güçlendirilmesine ağırlık vereceğiz. Sadece Düzce'de değil, bazı şikâyetlerin olduğu illerimiz de var, Karadeniz başta olmak üzere. Oralarda da inşallah bu sorunu kökten çözmüş olacağız.

Malatya milletvekilimizin özellikle madenden elde edilen payların dağılımının yeniden belirlenmesine ilişkin bir teklifi oldu. Mevcut Maden Yasası'na göre, elde edilen devlet hakkı payının yüzde 50'si maliyeye, hazineye, yüzde 25'i il özel idaresine, yüzde 25'i de oradaki il veya belde belediyesine ayrılıyor. Bununla alakalı büyükşehir belediyelerinin birtakım talepleri var, özel idarenin olmadığı yerlerde. Geçen, komisyonumuzda da bu gündeme geldi. Önümüzdeki yılın ilk aylarında Maden Kanunu'yla alakalı yeni bir çalışmayı tekrar bir gözden geçiriyoruz. Bu teklifinizi artık komisyonda, ilgili yerlerde tekrar değerlendiririz. Bizim yaklaşımımız şu: Özellikle maden haklarının yerelde yerel yönetimlere aktarılmasının daha doğru olacağına inanıyoruz. Özellikle de bahsettiğiniz gibi yollar konusu var, yolların onarılması anlamında söyleyeyim. Bir de şunu söyleyeyim: Biz aşağı yukarı yılda 1 milyar lira civarında devlet hakkı topluyoruz Türkiye genelinde ve bunun yarısını da aslında yerel yönetimlere bırakıyoruz ve bu, yerel yönetimlerin de ihtiyaçlarını ciddi anlamda karşılamasına bir destek olmuş oluyor. Bu önerinizi orada tekrar değerlendireceğiz.

Bazı milletvekillerimiz, Antalya, Kastamonu'yla alakalı, doğal gazla ilgili... Yine, Adıyaman milletvekilimiz, bir yerleşim birimiyle ilgili "Elektrik yok." dedi. Şöyle söyleyeyim: Kastamonu ve Manavgat'la ilgili soruları müsaade ederseniz yazılı cevaplayalım. Manavgat ile Alanya programa alındı, niyetimiz 2023'e kadar bitirmek.

Gölbasi'yla ilgili olarak... Şimdi, bazı mezralarda ve yaylalarda konut sayısı 5'in altında olan yerlerde, mevzuat gereği, elektriği götürmek için bazı şartların yerine getirilmesi gerekiyor. Ya o yatırım bedelini oradakiler karşılayacak ya da en az 5 tane hanenin o taleple bize gelmesi gerekiyor, bir. İkincisi, son imarla ilgili yapılan bir kanunda, biliyorsunuz, yapı kayıt belgesi alınması gerekiyor. Bazı yerlerde –genel konuşuyorum bu bilgiyi bilmediğim için daha doğrusu- mera vasfında olan yerlerde vatandaşlarımızın yaylada bazı evleri var. Bunlar mera vasfını kaybetmemiş yerlerde olduğu için yapı kayıt belgesi alamadılar, bundan dolayı da elektrik vermekte zorlanıyoruz, bu sorun aşılsa -bunlar da dâhil- elektrik verebiliriz.

BAŞKAN – Beş dakikalık süreniz doldu Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Diğerlerine müsaade ederseniz -Sayın Aile Bakanımıza da bırakacağımız için cevap süresi- yazılı cevap vermek istiyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – JES'lere gelemedi daha Sayın Bakan, JES'leri anlatamıyor daha. Aydın'ı bitirdiniz, daha anlatamadınız bu JES'leri Sayın Bakan. JES'leri anlatın da dinleyelim. Toprağı, havayı siz zehirlediniz. 28 tane elektrikle çalışan JES var. İnsanlar zehirleniyor, bunun hesabını vermiyorsunuz burada.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – JES'lerin faydalı olduğunu sen de biliyorsun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yandaş şirketlerin yanında olmayacaksınız, halkın yanında olacaksınız.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Bilmeden konuşma.

BAŞKAN – Sayın Selçuk, buyurunuz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Teftişlerle ilgili... Covid-19 salgını sürecinde gelen ya da hijyen noktasında, Covid-19 önlemleri noktasında ya da sendikal mobbing konusundaki bütün gelen teftişleri inceliyoruz ve bütün müfettişlerimiz görevlendiriliyor. Bahsettiğiniz bütün diğer firmalar hakkında da işletmeler hakkında da teftişlerimiz orada devam etmekte.

Kastamonu belediyelerinde 31 Mart sonrasında TYP'ler sona ermiştir. Toplum Yararına Program'ın amacı bizim işsizlerimize çalışma alışkanlığı ve disiplini kazandırmak, dolayısıyla iş gücü piyasasına uyumu sağlamak. Toplum Yararına Program bu, katılımcı kursiyerler... Biz TYP vermiyoruz uzun zamandır. Bunun tek istisnası Millî Eğitim Bakanlığı ve Covid dolayısıyla Sağlık Bakanlığı oldu, onun dışında TYP verdiğimiz tek durum sel ve benzeri afet durumlarında, onun dışında belediyelerle böyle bir durumumuz yok, dolayısıyla Kastamonu'yla da böyle bir durumumuz yok.

Fon konusunda... “Çalışanlardan kesilen Fon bir avuç işverene veriliyor, Fon çarçur ediliyor.” Demin bahsettiğim gibi, Fon yüzde 50-yüzde 25-yüzde 25 olarak işveren, devlet ve yine işçi katkısıyla büyümekte fakat buradaki Fon'un bütün amaçları içinde sadece işsizlerimize destek değil, aynı zamanda işverene yönelik istihdamı artırma konusundaki programlar da var. Dolayısıyla, demin de anlattım; yüzde 66'sı doğrudan çalışanlara, yüzde 26'sı istihdamı korumak amacıyla teşviklere, yüzde 8'i de yine istihdam bağlantılı programlara gitmekte.

“Aile sigortası var.” demedim, aile sigortasını bütün sosyal aile... Yani zarfın “aile” olması, isminin “aile” olup olmaması değil konu. ILO 102 No.lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi'nde şöyle diyor: 8 tane temel sosyal risk var ve 8 tane sosyal riske karşı devlet sosyal korumasını sağlamalı, sosyal güvenlik sistemini kurmalı. Bunlar da işte iş kazası ve meslek hastalığı, analık, sakatlık, yaşlılık, ölüm... Dolayısıyla, Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemi bütün bu 8 temel sosyal riske karşı koruyor mu? Koruyor. Dolayısıyla, isterseniz adına “a” deyin, isterseniz “b” deyin, Türkiye'de aile sigortacılığı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Onun dışında, diğer kurumlar olarak... “Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu fütursuzca kullanılıyor, Sayıştay bunu tespit etti.” Böyle bir tespit yok Sayıştayda. Fon'a 7,3 milyar sosyal yardım harcaması yaptık, bunların her birinin nerelere dağıtıldığı belli.

Demin, iki Bakanlığımızla ilgili bir diğer konu da “Yoksullarımız enerjiye ulaşamıyor.”du. Böyle bir konu da yok. Biz, Bakanlığımızla beraber aynı zamanda muhtaçlarımıza karşı elektrik desteği de veriyoruz. 2019 yılında 1,3 milyon vatandaşımıza 690 milyon TL tutarında elektrik desteği sağladık, bu rakam 2020 yılında 1,1 milyar TL tutarında. Dolayısıyla, yoksullarımıza, ihtiyacı olan vatandaşlarımıza elektrik desteği için kaynak da aktarıyoruz. Dolayısıyla, ışıklarımız yanmaya devam ediyor.

“Pandemi döneminde kadınlar daha fazla yoksullaştı.” Kadınlara daha fazla koruma ayırıyoruz, bu her daim öyle; pandemi öncesinde de öyleydi, pandemi süresince de öyle. Yaptığımız bütün sosyal yardım faydalanıcılarının yaklaşık olarak yüzde 60'ı kadın, dolayısıyla biz kadınları desteklemek durumundayız.

Bir de bütçenin eril olup olmamasıydı. Bizim şu anda kendi Bakanlığımızın birimleri arasında en fazla bütçe artışı sağlayan genel müdürlük, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü yani 28 birimin arasında en fazla bütçe artışı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünde oldu.

Meslek hastalığı konusunda -demin ses kesildi- ben açıklayayım. Şimdi, meslek hastalığı ile vazife malulü mevzuatta yer alan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AİLE, ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Başkanım, bunu açıklayayım.

BAŞKAN – Buyurun...

AİLE, ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Meslek hastalığı ne demek? Bir işçinin yaptığı işten veya işin bütün şartları yüzünden bedensel veya ruhsal olarak zarara uğraması. Eğer çalışan işçi 4/A statüsündeyse bu, meslek hastalığı kapsamında oluyor,

memursa da vazife malulü kapsamında oluyor. Şu ana kadar bize ulaşmış olan 5 başvuru var, 5 başvurunun 2'si memur statüsünde ve biz 2'sinin de vazife malulü kapsamında aylıklarını bağladık. Dolayısıyla var olmayan bir sorunu konuşuyoruz aslında. SGK kuruluna gidiyor, sağlık kuruluna, bu şartlar ve illiyet bağı kurulursa, 4/A veya 4/C oluşuna göre, sağlık çalışmamız vazife malulü ya da meslek hastalığı oluyor illiyet bağı kurulup gerekli dokümanlar ve şartlar sağlandığı sürece. Dolayısıyla zaten buna dair bir mevzuatımız geçerli ve yürürlükte olan ve seneler boyunca işleyen bir mevzuatımız söz konusu buna dair.

Sayıştay bulgularına dair de biz 2017 yılından beri baktığımız zaman her sene Sayıştay bulgularımızı 2017'de 93 Sayıştay bulgumuz vardı, 2018'de 63 Sayıştay bulgumuz vardı, 2019'a geldiğimizde 42 Sayıştay... Dolayısıyla Sayıştay bulgularımız da her sene azalıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Şimdi, sırasıyla, üçüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2021 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.999.188.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2021 yılı bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 yılı kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 2.914.663.000,00

Bütçe Gideri 2.732.150.398,71

İptal Edilen Ödenek 182.512.601,29

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU**1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 323.052.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 323.052.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bu dolar olarak mı, TL olarak mı?

BAŞKAN – Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 411.714.838,78

Bütçe Gideri 375.731.264,27

İptal Edilen Ödenek 35.983.574,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 307.522.000,00

Tahsilat 386.760.173,30

Ret ve İadeler 11.028.909,03

Net Tahsilat 375.731.264,27

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	184.570.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu Katar dinarı mı, Türk lirası mı?	
BAŞKAN – Türk lirası efendim, Türk lirası.	
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:	

GELİR CETVELİ

TOPLAM	184.570.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Nükleer Düzenleme Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.	
Nükleer Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Genel toplamları okutuyorum:	
2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	95.902.000,00
Bütçe Gideri	22.708.084,47
İptal Edilen Ödenek	73.193.915,53
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:	

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	95.132.000,00
Tahsilat	154.205.469,95
Ret ve İadeler	733.168,90
Net Tahsilat	153.472.301,05
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Nükleer Düzenleme Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.	
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Genel toplamı okutuyorum:	

*MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	783.715.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:	

GELİR CETVELİ

TOPLAM	778.715.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.	
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Genel toplamları okutuyorum:	

*2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	1.107.478.499,88
Bütçe Gideri	1.079.251.951,81
İptal Edilen Ödenek	28.226.548,07
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	212.827,93
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:	

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	620.469.000,00
Tahsilat	1.209.541.631,71
Ret ve İadeler	5.277.418,63
Net Tahsilat	1.204.264.213,08
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU**1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 282.814.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 282.814.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 404.017.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 384.017.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 196.592.861,12

Bütçe Gideri 125.651.140,83

İptal Edilen Ödenek 70.941.720,29

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	257.403.000,00
Tahsilat	229.276.182,83
Ret ve İadeler	196.685,73
Net Tahsilat	229.079.497,10

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

1) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	23.361.300,00
Bütçe Gideri	22.942.023,33
İptal Edilen Ödenek	419.276,67

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	12.489.000,00
Tahsilat	23.842.581,25
Ret ve İadeler	37.791,22
Net Tahsilat	23.804.790,03

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**1) Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	4.569.000,00
Bütçe Gideri	910.548,23
İptal Edilen Ödenek	3.658.451,77
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	4.529.000,00
Tahsilat	1.269.581,26
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU**1) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	203.049.481,92
Bütçe Gideri	178.974.531,34
İptal Edilen Ödenek	24.074.950,58
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	2.668.031,75
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	179.077.000,00
Tahsilat	189.611.124,41
Ret ve İadeler	456.319,75
Net Tahsilat	189.154.804,66
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 155.011.061.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***GELİR CETVELİ**

Toplam Ödenek 106.750.366.578,96

Bütçe Gideri 106.421.282.769,14

Ödenek Üstü Gider 273.331,03

İptal Edilen Ödenek 320.641.006,97

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek 138.251.779,48

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU*1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 33.238.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 77.915.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	40.765.000,00
Bütçe Gideri	36.623.382,44
İptal Edilen Ödenek	4.141.617,56
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	38.634.000,00
Tahsilat	74.852.374,16
Ret ve İadeler	214.782,48
Net Tahsilat	74.637.591,68
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI*1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	36.020.000,00
Bütçe Gideri	30.320.744,95
İptal Edilen Ödenek	5.699.255,05
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Devlet Personel Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Böylece üçüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olmasını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, üçüncü tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 11 Aralık 2020 Cuma günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.44

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

27'NCİ BİRLEŞİM
10 ARALIK 2020 PERŞEMBE
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 Aralık 2020 Pazartesi günü Gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 7 Aralık 2020 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 18 Aralık 2020 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere Yürütme'ye de altmışar dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda; istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların 70 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 70'er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların ikinci turda 80'er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60'ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise 70'er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme'ye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 02.12.2020 tarihli 22'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* Deprem Araştırma Komisyonu
11.12.2020 Cuma- Saat 14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

27'NCİ BİRLEŞİM

10 ARALIK 2020 PERŞEMBE

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 230) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.12.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 231) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.12.2020) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

4'üncü Gün

10.12.2020 PERŞEMBE

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

III. TUR

37-. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

38-. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)

39-. NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Düz. ve Den. Kur. Büt.) (Bütçe + Kesin Hesap)

40-. MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

41-. TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe)

42-. MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

43-. ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)

44-. NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)

45-. TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU (Özel Bütçe) (Kesin Hesap)

46-. AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

47-. MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)

48-. DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Kesin Hesap)

(HDP, CHP, AK PARTİ, İYİ PARTİ, MHP)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 70'er dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

